K 2000
59 1.750.000 TL.

POPÜLER SİNEMA DERGİSİ

sinema

9 771300 816004

"Komser Şekspir"

Shannon Elizabeth ve

Yeni nesil starletler

"Karanlıkta Dans"

"Gizli Gerçek"

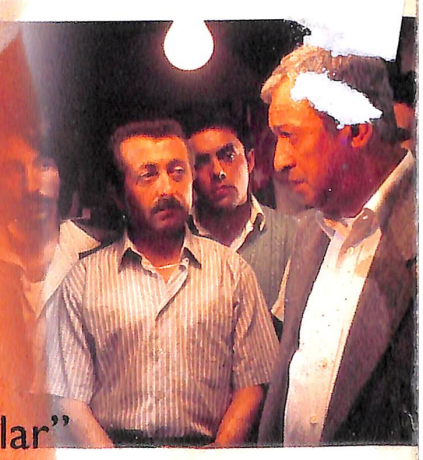

"Dar Alanda Kısa Paslaşmalar"

İlham kaynağımız ağaç...

Ağaç sığınaktır. Korur.

Ağaç meyve verir, besler, büyütür.

Güçlüdür, köklüdür...

Ağacın büyük, gösterişli olmak gibi bir iddiası yoktur.

Ne yaparsa doğası gereği yapar.

Biz ağaçtan ilham aldık.

Bu nedenle hiçbir zaman

Türkiye'nin en büyük, en kârlı bankası olmayı hedeflemedik.

Bizim tek hedefimiz var: Müşterilerimizin gözünde

Türkiye'nin en iyi bankası olmak.

Doğamız gereği bu, 137 yıldır böyle.

Çünkü biz Osmanlı Bankası'yız.

Türkiye'nin Kış Lezzeti

MADO

DigiTurk'le sinema salonları evinizde!

Türkiye'de ilk kez DigiTurk Vizyon'la sinema salonları evinize geliyor. En yeni filmleri DigiTurk Vizyon'un 6 ayrı sinema salonunda izleyin. Üstelik **"İzle ve Öde Sistemi"** ile film başına sadece 2 milyon TL ödeyerek!
Ayrıca DigiTurk'ün tüm film kanallarını ve bazı yabancı kanalları ister Türkçe, ister İngilizce izleyebilirsiniz. Bunun için Digi-Kumanda'nızın **"language"** tuşuna basmanız yeterli...

DigiTurk dünyasına Digi-Kumanda'nızla ulaşmak çok kolay!

Artık televizyonunuzda yok yok,
DigiTurk'te yeniliklerin sonu yok!

(0212) 473 73 73 *www.digiturk.gen.tr*

Arayın, size en yakın DigiTurk Satış Noktası'nı kolayca öğrenin
veya anlaşmalı Turkcell Abone Merkezleri'ne başvurun.

DIGITURK
Türkiye'nin Dijital Platformu

Türk Hava Yolları'nın resimli kredi kartı. Garanti'den. Harcadıkça bedava

Shop&Miles,
dünyanın her yerinde geçen bir
kredi kartıdır. Shop&Miles'ın
Türkiye'deki özel üye mağazaları
ekstra mil veya taksit imkânı sunar.

• Christofle • Derishow • Derishow Mimarca
• Group Florence Nightingale • Macrocenter
• Max&Co. • Monev • North Shields • Pal Zileri
• Shell • Sports International • STG Turizm • Vetrina

Shop&Miles istek formları Garanti şubelerinde,
THY uçaklarında, THY bilet satış ofislerinde,
havaalanlarında ve özel üye mağazalarda.

uçak bileti kazandırır. İster yurtiçi, ister yurtdışı. *Başka bir arzunuz?*

İçindekiler

Aralık 2000 Sayı: 69

Gündem

46 "AKİDE ŞEKERİ GİBİ FİLM"
Sinan Çetin'den duygusal bir güldürü: "Komser Şekspir".

52 HUZURDAN GERİLİME
Robert Zemeckis'ten sıkı bir gerilim: "Gizli Gerçek".

58 MAHALLEDE TAM SAHA PRES
Serdar Akar'ın yeni filmi "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar."

64 BAR FISTIKLARI İŞ BAŞINDA
"Coyote Ugly"nin oyuncuları.

68 ESKİ MODA AŞK HİKAYESİ
"New York'ta Sonbahar"ın başrollerini Richard Gere ve Winona Ryder paylaşıyor.

72 TAVUK ÇİFTLİĞİNDE ÖZGÜRLÜK DESTANI
Animasyon sinemasında sosyal gerçekçilik: "Tavuklar Firarda."

76 ACIKLI BİR İŞÇİ SINIFI MÜZİKALİ
Lars von Trier'in yeni filmi "Karanlıkta Dans."

82 AKSİYONDA AFRO RÜZGARI
70'lerin televizyon dizisi "Shaft" sinemada.

Dosyalar

85 YENİ NESİL STARLETLER
Son dönemde çıkış yapan 20 tane güzel yıldız adayı.

96 "PARALI ASKERLER"
Türkiye'de çekilen en pahalı Hollywood yapımı.

98 DÜŞTÜM MAPUS DAMLARINA...
Yeşilçam hapisaneye düşerse...

Her Ay

8 AYIN FİLMLERİ

14 ELEŞTİRİLER

22 ÖZEL SEANS

32 IŞIK VE GÖLGE

34 PROFİLLER
Ray Park, Peter Stormare, Björk, Harrison Ford, Marisa Tomei, Christian Bale.

102 EV EĞLENCESİ
Sinema kitapları, Robert Duvall, "The Year Of Living Dangerously", DVD, Sinenet, TV Rehberi.

114 SİNEMA ÇIKIŞI
Sanem Çelik.

Armağanlar

BÜYÜK BOY AFİŞ: "Gizli Gerçek"
AFİŞETLER: "Vur Emri", "Korkunç Bir Film", "Çıtır Kızlar", "Bedazzled".
KOLEKSİYON KARTI: "Erkekler Sarışınları Sever"

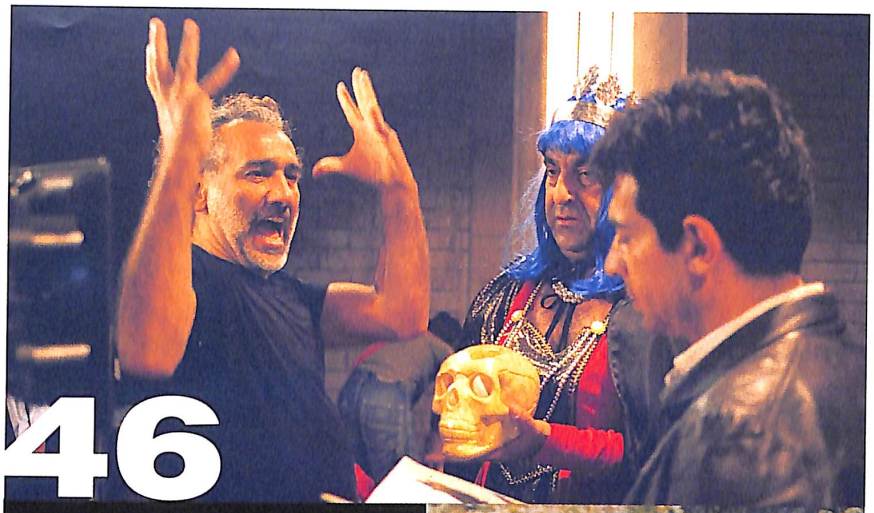

1 NUMARA HEARST

Yönetim Kurulu Başkanı
ÖNAY BILGIN
İmtiyaz Sahibi
ERCAN ARIKLI
Genel Yönetmen
MEHMET E. DEMIREL
Genel Yönetmen Yardımcıları
AHMET ÖRS
NÜKHET SARIOĞULLARI

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)
MEHMET AÇAR
Görsel Yönetmen
FİLİZ DAL
Yazı İşleri
SENEM ERDINE, BURÇIN S. YALÇIN, ENGIN ERTAN

MEDİ GRUP

Genel Müdür-(Dergiler)
ECE ARMAN
Satış Direktörü
TÜLIN ÇIM
Satış Müdürü
AYFER DEVELIOĞLU
Rezervasyon Teknik Müdürü
ISMAIL KARPUZOĞLU
Tel: (0212) 219 99 39
Fax: (0212/) 219 91 81
Ankara Temsilcisi
NURCAN TÜRKÖZ TULUY
Tel: (0312) 468 50 50
Fax: (0312) 467 36 20
İzmir Temsilcisi
SEVTAP ER
Tel: (0232) 461 67 00
Fax: (0232) 461 30 32

İnsan Kaynakları Koordinatörü
ŞAKIR GÜLSEVER
İşletme Müdürü
AYDAN ERBUĞ
Pazarlama Müdürü
BORA ÇIFTÇI
İdare Müdürü
ZELIHA DÜNDAR
Tanıtım Sorumlusu
LEVENT GÜRÜN
Teknik Müdür
ENGIN ALTUNTAŞ
Ofset Hazırlık Müdürü
AKIF ÖZKAYA

SİNEMA
1 NUMARA HEARST YAYINCILIK A.Ş. ÜRÜNÜDÜR
Adres: Teşvikiye Bostanı Sokak No: 8 Nişantaşı, 80200 İstanbul
Telefon: (0212) 291 11 11
Ankara Bürosu: (0312) 468 50 50
DAĞITIM
Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
BASKI VE CİLT
Medya Ofset: (0216) 585 91 06 - 04

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SİNEMA dergisine, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

Okur Hizmetleri Servisi: (0212) 315 30 87 - 315 30 63
Fax: (0212) 2199168 E-Mail: abone @ birnumara.com.tr

KAPAK TASARIMI: SERHAT GÜRPINAR

KORSAN VCD FURYASI

Birkaç yıl önce bir arkadaşım Oliver Stone'un "U Turn" filminin korsan video CD'sini bulduklarını söyleyip evine davet etmişti. VCD ile ilk tanışmamdı. Film bittikten sonra fikrimi sorduklarında, "Sinemada görmeden bir şey söylemem mümkün değil," demiştim... Onlara seyrettiğimiz şeyin görüntü açısından ne kadar kalitesiz bir şey olduğunu anlatmama gerek yoktu. Birisi video kamerasını ekran karşısında kurmuş ve filmi baştan sona kaydetmeye çalışmıştı. Arka jenerik yerine koltuklarından kalkan insanların kafalarını seyrediyorduk... Sözkonusu ilkel tekniğin bir filmin görüntü değerini ne kadar düşüreceğini söylememe bilmem gerek var mı?

O günden bugüne sadece iki kez korsan VCD seyrettim. Bir tanesi misafir olarak gittiğim bir evde tesadüfen karşıma çıkan "Alien 4", diğeri de merakıma yenilip bir arkadaşımdan benim için bulmasını rica ettiğim "Being John Malkovich"... Her üç deneyimde de 80'lerin korsan video dönemi aklıma geldi ve ne yalan söylemeli içim karardı...

Kanada'da yaşayan bir arkadaşıma gönderdiğim bir e-posta mesajında Türkiye'deki VCD salgınından sözettiğimde, ne demek istediğimi anlayamadı çünkü orada yaygınlaşan ve kullanılan bir format değildi. DVD'nin yerleşmeye başladığı bir çağda VCD'nin Türkiye'de yaygın bir alışkanlık haline geldiğini yurtdışındaki birine anlatmak kolay değil... Çünkü VCD, kalite açısından DVD ile karşılaştırılamayacak bir format... Sanırım, kimse buna karşı çıkamaz. Ama ucuz, dolayısıyla korsanlar için de biçilmiş bir fırsat. Herhangi bir sinemaya git, ne yazık ki hayatını kazandığı bir mesleğe ihanet etmeye karar vermiş bir yetkili bul, onun izniyle kameranı kur, filmi çek ve sonra da piyasaya yay... Filmleri gösterime girmeden önce ucuz haliyle seyretmek isteyen kitle deseniz, o zaten hazır...

Sonuçta, kaybeden sinema... Gişe gelirleri giderek düşüyor ve son 10 yılda çıkışa geçen sinema işletmeciliği belki de en kötü sezonunu yaşıyor. Yine de karamsar değilim. Korsan VCD, değil sinema ve DVD ile, yasal videolarla bile rekabet edebilecek bir görüntü kalitesine sahip değil. İşin komik tarafı, birçok korsan VCD'nin, video üzerinden kaydedilmiş olması.Yani teknolojiden faydalandığınızı zannederken videonun bile gerisine düşüyorsunuz... Film seyretmiyor, sadece kaba bir fikir sahibi oluyorsunuz. Kadraja giren seyirci kafaları, berbat bir ses kaydı, çamur gibi patlayan, birbirine karışan renkler. Yönetmenin ve görüntü yönetmeninin ortaya koyduğu işi anlamanın, değerlendirmenin hiçbir imkanı yok. Kendi adıma mecbur kalmadıkça VCD'den film seyretmiyorum... Sinema sanatına bir ihanet olarak görme meselesini -yani işin duygusal ve ahlaki kısmını- bir yana bırakıyorum, herhangi bir korsan VCD'den seyrettiğim "şey"in filmin kendisi değil, gölgesi olduğuna inanıyorum...

Geçtiğimiz yıllarda Kutlukhan Kutlu ve Sevin Okyay meraklarına yenilip "Yıldız Savaşları Bölüm 1"i bir korsan VCD'den seyretmişler ve bana filmin çok da iyi olmadığını söylemişlerdi. Filmin basın gösterisinde beraberdik; Etiler Movieplex'in o büyük ekranında, dijital ses düzeniyle izledik filmi... Çıkışta her ikisi de hemen yanıma gelip, VCD'nin kendilerini yanılttıklarını söyleme ihtiyacı duydular. Onlar da benim gibi filme hayran olmuşlardı ve daha sonra filme beş yıldız verecek olan Sevin Okyay VCD formatını şu sözlerle yerin dibine sokmuştu: "VCD bir filmin değerini üç yıldız kadar düşürüyormuş..."

Herkesin kendine göre korsan VCD seyretme nedenleri olabilir. Ama korsan VCD'de seyrettiğiniz "şey"in filmle pek ilgisi olmadığından da emin olabilirsiniz. Ses ve görüntü teknolojisinin çağımızda geldiği şu noktada, -tabii gerçek bir sinemasever için söylüyorum- bu kadar geri bir formatı kabullenmek bence her şeyden önce kendimize saygısızlık...

Video, yasal VCD ve DVD, Türkiye'ye gelmemiş ya da vaktinde seyredilememiş filmleri görmek, arşivlemek için şüphesiz ideal formatlar. Bunu inkar edemem ama yine de kendi adıma bir filmin sadece sinemada seyredileceğine inanıyorum...

İnternetin evdeki küçük ekranlar üzerinden sinema sanatını da kuşatacağına ve bunun kaçınılmaz bir gelişme olduğuna inananlara, "Yolunuz Ankara'ya düşerse, IMAX sinemasına gidip, orada gösterilen özel IMAX filmlerinden birine bilet alın," diyorum. Çünkü sinemanın geleceği orada. Basket sahası büyüklüğünde devasa bir ekran, muazzam bir ses düzeni ve insana sanki sinemayı yeniden keşfediyormuş duygusu veren tarif edilemez bir etki...

Sinema televizyonu da, videoyu yendi. Korsan VCD'yi nasıl olsa yenecek... Bundan eminim. Ama okurlarımıza önerim, bir sürü iyi filmi, o küçük ekranlara mahkum olup ziyan etmemeleri...

MEHMET AÇAR
memacar@yahoo.com

AYIN FİLMLERİ

"6. Gün"

ARALIK

6. GÜN
THE 6th DAY
Yönetmen: Roger Spottiswoode. Oyuncular: Arnold Schwarzenegger, Robert Duvall, Michael Rapaport, Wendy Crewson, Tony Goldwyn, Michael Rooker. Senaryo: Cormac ve Marianne Wibberley. Görüntü Yönetmeni: Pierre Mignot. Müzik: Trevor Rabin. Kurgu: Michel Arcand, Mark Conte, Dominique Fortin. Yapım Tasarımcısı: James D. Bissell, John Willett. Yapımcı: Jon Davison, Mike Medavoy, Arnold Schwarzenegger. Yapım: Kanada-ABD. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 15 Aralık.
İnsanların klonlanabildiği yakın bir gelecekte Adam Gibson (Arnold Schwarzenegger) modern dünyaya uyum sağlamakta zorlanan, eski kafalı bir aile babasıdır. Karısı (Wendy Crewson) ve kızıyla birlikte sakin bir yaşam sürmektedir. Bir zamanlar savaş uçaklarında görevlendirilen başarılı bir pilot olan Adam şimdi sanat harikası sivil uçakları uçurmaktadır. Arkadaşı Hank'le (Michael Rapaport) birlikte işini severek yapmaktadır. Bir akşam evine döndüğünde kendi klonuyla karşılaşması sonucunda Adam, kendisini bir anda cinayetlerle dolu bir muammanın ortasında bulur. Ayrıca, hiç de istemediği halde dünyanın en zengin ve en güçlü kişilerinden biri olan Michael Drucker (Tony Goldwyn) ve arkadaşı kötü niyetli bilimadamı Graham Weir'ın (Robert Duvall) sırlarını keşfeder. Drucker, imparatorluğunu mahvedebilecek bu sırların Adam'ın eline geçtiğini farkeder. Hemen en acımasız adamlarını Adam'ın üzerine gönderir; amacı kimseyle konuşmadan onu yok etmektir. Adam'ın kaçmaktan başka çaresi yoktur; zira karşısındaki katillerin tekrar tekrar klonlanabildikleri için ortadan kalkması mümkün değildir.
NOTLAR: Zaman zaman çizgi dışı filmler üreten Roger Spottiswoode, Arnold'la yan yana gelerek "Total Recall"u anımsatan bir bilimkurguya imza atmış görünüyor. Aksiyonun da yoğun olduğu sıkı bir bilimkurgu arzuluyorsanız "6. Gün"ü tavsiye edebiliriz.

DAR ALANDA KISA PASLAŞMALAR
Yönetmen: Serdar Akar. Oyuncular: Müjde Ar, Savaş Dinçel, Rafet El Roman, Erkan Can, Sezai Aydın, Şahnaz Çakıralp, Uğur Polat, Kemal Kocatürk, İştar Gökseven, İsmail İncekara, Tuncer Necmioğlu. Senaryo: Önder Çakar, Serdar Akar. Görüntü Yönetmeni: Mehmet Aksın. Sanat Yönetmeni: Yavuz Faz. Kostüm Tasarımcısı: Tuba Onat. Yapımcı: Üstün Karabol, Nida Karabol. Süre: 122 dk. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 8 Aralık.
Esnaf Spor, Bursa'nın eski ve tarihi semtlerinden birinde mahalle sakinlerinin kurduğu amatör bir futbol kulübüdür. Fırıncı Hamdi'nin (Sezai Aydın) varını yoğunu ortaya koyarak kulüp başkanlığını üstlendiği Esnaf Spor'luların en büyük tutkuları Amatör Kulüpler Ligi'nde şampiyon olmaktır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın amatör kulüplerin profesyonelleşmesine yönelik mali destek kararı, Esnaf Spor'u da harekete geçirir. Kendilerine profesyonel bir kulüp olma yolunu açacak olan Amatör Kulüpler Şampiyonluğu'nu kazanmak, onlar için bir süre sonra önlenemez bir tutkuya dönüşür. Ülkü Spor'un yakışıklı ve hırslı yöneticisi Cem'in (Uğur Polat) transfer etmeye çalıştığı genç ve yetenekli bir futbolcu olan Serkan (Rafet El Roman), Ülkü Spor'a kaptırılmadan alelacele transfer edilir. Bu arada, takımın uzatmalı kalecisi Suat (Erkan Can) mahallenin genç ve güzel kızı Nurten'e (Şahnaz Çakıralp) delicesine aşıktır. Fakat mektuplarına bir türlü yanıt alamaz. Bir yandan Nurten'in suskunluğu, bir yandan babasının baskısı Suat'ı oldukça bunaltır. Takımın bir türlü toparlanamaması ve üst üste aldığı yenilgiler de bütün bunların üzerine tuz biber eker. Serkan'ın transferi de takımdan çok mahallenin genç kızlarını etkilemiş, özellikle de Nurten'in takıma ve maçlara ilgisini artırmıştır. Kızlar artık evlerinin pencerelerinden takımın antrenman ve maçlarını büyük bir ilgiyle izlemeye başlamışlardır.
NOTLAR: 1998'de "Gemide"yle çıkış yapan Serdar Akar, "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar"la yüksek bütçeli bir filme imza atıyor. Tanju Çolak, Rıdvan Dilmen, Cüneyt Tanman, Metin Tekin, Rıza Çalımbay, Ali Gültiken, Ayhan Akbin gibi bir dönemin ünlü futbolcularının da küçük rollerde görüneceği film gerçek bir öyküden yola çıkılarak tasarlanmış.

"Dar Alanda Kısa Paslaşmalar"

ÇITIR KIZLAR
COYOTE UGLY
Yönetmen: David McNally. Oyuncular: Piper Perabo, Adam Garcia, Maria Bello, Tyra Banks,

AYIN FİLMLERİ

John Goodman, Izabella Miko. Senaryo: Gina Wendkos. Görüntü Yönetmeni: Amir M. Mokri. Müzik: Trevor Horn. Kurgu: William Goldenberg. Yapım Tasarımcısı: Jon Hutman. Yapımcı: Jerry Bruckheimer. Süre: 100 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 8 Aralık.

21 yaşındaki Violet Sanford (Piper Perabo) şarkıcı olmak üzere ailesinden ayrılıp New York'a doğru yola koyulduğunda büyük kent yaşamıyla ilgili pek fazla şey bilmez. Bu belalı kente vardığında Violet kendisine demo kasedi hazırlayacak bir müzik yapımcısı bulacağını umar. İşleri yolunda gitmeyince Coyote Ugly adındaki bir gece kulübünde bar maid olarak çalışmaya başlar. Coyote Ugly, çalışanları seksi, çekici kızlardan oluşan ve müşterilerine "en güzel" seçenekleri sunan, yeni açılmış bir gece kulübüdür. Violet'in babası William (John Goodman) da bir yandan kızının eve dönmesi için çabalar; zira ona göre kızının evden ayrılması hiç de doğru değildir. Ne var ki tüm bunlar, adına "büyüme" dediğimiz şeyin bir parçasıdır.

NOTLAR: Birbirinden güzel kızların peşisıra sahne alacağı "Coyote Ugly" reklamcılıktan gelen yönetmen David McNally'nin ilk uzun sinema filmi. 45 milyon dolarlık bir bütçeyle çekilen film yalnızca ABD'de 60 milyon dolarlık bir hasılat kazandırdı yapımcısına.

BİLİNMEYEN KOD
CODE INCONNU

Yönetmen: Michael Haneke. Oyuncular: Juliette Binoche, Thierry Neuvic, Sepp Bierbichler, Ona Lu Yenke, Luminita Gheorghiu, Alexandre Hamidi. Senaryo: Michael Haneke. Görüntü Yönetmeni: Jürgen Jürges. Kurgu: Andreas Prochaska, Karin Hartusch, Nadine Muse. Yapım Tasarımcısı: Emmanuel de Chauvigny. Yapımcı: Marin Karmitz, Alain Sarde. Süre: 118 dk. Yapım: Fransa-Almanya-Romanya. Dağıtımcı: Belge Film. Gösterim Tarihi: 26 Kasım.

Babası çiftçilikle uğraşan Jean (Alexandre Hamidi) bir süre sonra onun bu işi kendisine devredeceğini öğrenince kaçar ve Paris'e, ağabeyi Georges'in (Thierry Neuvic) yanına gelir. Savaş fotoğrafçısı ağabeyi görev için Kosova'ya gidince Jean da ağabeyinin sevgilisi Anne'i bulur. Anne'den anahtarı alıp evin yolunu tutmuşken elindeki buruşuk kağıdı bir dilencinin üzerine atar. Tam o sırada bunu gören bir göçmen genç Jean'ın yakasından tutup o kadından özür dilemesini söyler. Jean bunu reddedince ikisi sokak ortasında kavga etmeye başlar. Devreye polisin girmesiyle tartışma sona erer, göçmen genç hapse girer. Fakat bu olay tüm bu insanların yolunu daha sonra yine birleştirecektir.

NOTLAR: Geçtiğimiz yıl "Funny Games-Tehlikeli Oyunlar"la kendisine has bir kitlenin hayranlığını kazanan Alman yönetmen Michael Haneke bu son filmiyle izleyicisini yine zor bir sınava tabi tutuyor. Geçen yıl Cannes Film Festivali'nin yarışma bölümünde yeralıp orada oldukça tartışma yaratan "Bilinmeye Kod"u "alternatif sinema"dan hoşlanan sinemaseverlere tavsiye ediyoruz.

KORKUSUZ
SHAFT

Yönetmen: John Singleton. Oyuncular: Samuel L. Jackson, Vanessa Williams, Jeffrey Wright, Christian Bale, Busta Rhymes, Dan Hedaya, Toni Collette, Richard Roundtree. Senaryo: Richard Price, John Singleton, Shane Salerno. Görüntü Yönetmeni: Donald E. Thorin. Müzik: David Arnold. Kurgu: John Bloom, Antonia Van Drimmelen. Yapımcı: Scott Rudin, John Singleton, Mark Roybal. Süre: 99 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 15 Aralık.

Walter Wade (Christian Bale) adlı sadist ruhlu kolej öğrencisinin siyah bir öğrenciyi öldürmesi üzerine detektif John Shaft (Samuel L. Jackson) katili tutuklar. Ancak Walter kefalet işlemlerini bile beklemeden ülkeyi terkeder. İki yıllık bekleme süresinin ardından Walter'ın gizlice ülkeye döndüğünü haber alan Shaft onu yakalar ve yasalara teslim eder. Ancak zengin babasının devreye girerek oğlunu bir kez daha kefaletle serbest bıraktırması üzerine yeniden New York caddelerine dönen Walter, Shaft'ın bedenini ceset torbasına koyma hayalleri kurmaya başlar. Bu arada Shaft için başka tehlikeler de vardır: kokuşmuş sistemin içine girerek yozlaşan polis arkadaşları Jack Roselli ile Jimmy Grovitch onun peşindedir. Ayrıca Dominikli uyuşturucu tüccarları Peoples Hernandez de Shaft'ı rezil ederek intikam alma planları kurmaktadır. Düşmanlarının bolluğuna karşın Shaft'ın yalnızca iki yakın dostu vardır: aynı polis birliğinde birlikte çalıştığı kadın meslektaşı Carmen (Vanessa Williams) ve sırdaş dostu Rasaan (Busta Rhymes)... Shaft bir yandan da, cinayetin tanığı olan Diane Palmieri (Toni Collette) adlı bir kadının izini sürmek ve onu korumak için düşmanlarını uzak tutmak zorundadır.

"Çıtır Kızlar"

"Bilinmeyen Kod"

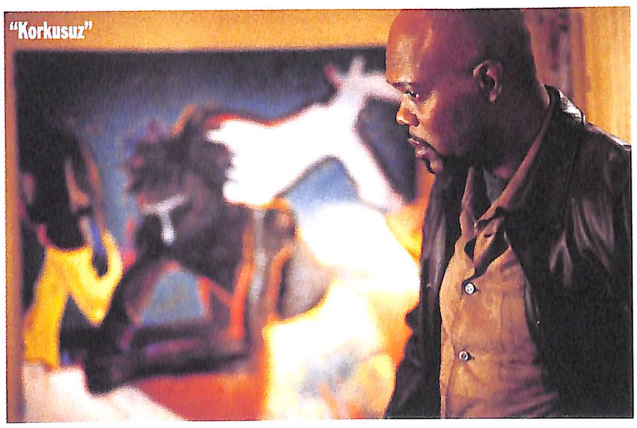
"Korkusuz"

NOTLAR: Amerika'daki siyahlar arasında kült mertebesine yükseltilmiş 1971 tarihli bir filmin yeniden çevrimi. Yeni "Shaft"ta Samuel L. Jackson'ı izlerken eski Shaft'ı oynayan Richard Roundtree filmde "amca Shaft"ı canlandıracak.

GENÇLİK ATEŞİ
BRING IT ON

Yönetmen: Peyton Reed. Oyuncular: Kirsten Dunst, Eliza Dushku, Gabrielle Union, Jesse Bradford, Clare Kramer, Nicola Bilderback. Senaryo: Jessica Bendinger. Görüntü Yönetmeni: Shawn Maurer. Müzik: Christophe Beck. Kurgu: Larry Bock. Yapım Tasarımcısı: Sharon Lomofsky. Yapımcı: Marc Abraham, Thomas A. Bliss, John Ketcham. Süre: 98 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Avşar-Pinema. Gösterim Tarihi: 24 Kasım.

San Diego'daki Rancho Carne Lisesi

AYIN FİLMLERİ

"Gençlik Ateşi"

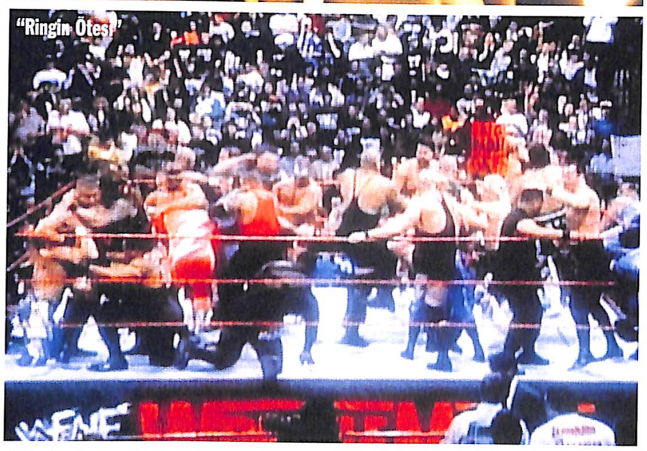
"Ringin Ötesi"

futbol takımını her maçta saha kenarında gösteriler yaparak destekleyen amigo kızlar grubu, yaptıkları danslarla ve koreografileriyle seyircileri adeta büyülemektedir. Kızlar o kadar başarılıdır ki, ülke çapında düzenlenen amigo gruplar yarışmalarında üst üste beş kez birinciliği kazanmışlardır. Şimdiki hedefleri ise bu başarıya altıncı kez ulaşarak rekor kırmaktır.

Kendilerine Toro adını veren amigo kızlar grubunun yeni seçilen kaptanı Torrance'in (Kirsten Dunst) tek hedefi zafere ulaşmaktır. Fakat göreve başladıktan sonra hiç de hoş olmayan bir gerçeğin farkına varır: grubun çok beğenilen dans koreografileri, aslında eski kaptan tarafından başka bir lisenin hip-hop grubu olan Clovers'tan çalınmıştır. Bu duruma çok bozulan Torrance yeni bir koreografla anlaşır ve yeni danslara alıştırmak için gruptaki kızları sıkı bir çalışma temposuna sokar.

NOTLAR: Yeni bir gençlik filmi. "Vampirle Görüşme"deki küçük kızı canlandıran Kirsten Dunst artık büyüdü ve gençlik filmlerinde boy göstermeye başladı.

RİNGİN ÖTESİ
BEYOND THE MAT

Yönetmen: Barry W. Blaustein. Oyuncular: Mick Foley, Terry Funk, Jake "The Snake" Roberts, The Rock, Chyna. Senaryo: Barry W. Blaustein. Görüntü Yönetmeni: Michael Grady. Müzik: Nathan Barr. Kurgu: Jeff Werner. Yapımcı: Brian Grazer, Ron Howard, Barry Rosenberg, Barry Bloom, Barry W. Blaustein. Süre: 102 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 24 Kasım.

Ünlü pankreas güreşçileri Terry Funk, Mick Foley, Jake Roberts ve Darren Drozdov'un yaşamlarından kesitler sunan "Ringin Ötesi" aslında bir belgesel. Sözkonusu güreşçilerin dövüşürken canlarını nasıl tehlikeye attıklarını, dövüşlerde yeralabilmek için nasıl insanüstü antrenmanlarla boğuştuklarını, bu arada gerçek yaşamlarında neler yaptıklarını ve aslında bu dövüşlerin bazılarının iddia edildiği gibi hiç de "sahte" olmadığını anlatıyor film.

NOTLAR: "Polis Akademisi 2", "Coming To America", "Boomerang", "Çatlak Profesör" gibi ağırlıklı olarak Eddie Murphy'li komedilerin senaryolarını yazmış olan Barry W. Blaustein, ilk yönetmenlik denemesinde bir belgesele imza atmayı yeğlemiş. Malum spora ilgi duyanlar bu filmi kaçırmamalı.

TAVUKLAR FİRARDA
CHICKEN RUN

Yönetmen: Peter Lord, Nick Park. Seslendirenler: Boğaçhan Sözmen, Sanem Çelik, Feri Baycu, Canan Sürmeli, Nilgün Karababa, Zafer Önen, Engin Alkan. Senaryo: Karey Kirkpatrick. Görüntü Yönetmeni: Tristan Oliver, Dave Alex Riddett. Müzik: John Powell, Harry Gregson-Williams. Kurgu: Mark Solomon. Yapım Tasarımcısı: Phil Lewis. Yapımcı: Peter Lord, Nick Park, David Sproxton. Süre: 84 dk. Yapım: İngiltere. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 1 Aralık.

Tweedy'nin çiftliğinde gecenin sessizliğinde her şey yolunda gibidir. Ancak bu sessizliğin ortasında birisi gölgeler arasında dikkat çekmemeye çalışmaktadır. Bu, tavuk Ginger'dan başkası değildir. Ginger önemli bir görev üstlenmiş ve o güne kadar hiçbir tavuğun firar etmeyi başaramadığı çiftlikten arkadaşlarıyla birlikte kaçmayı kafasına koymuştur. Kaçma planı yaptığı ekipte çiftliğin "yumurtlama şampiyonu" olarak bilinen ve bundan gurur duyan Bunty; iyi yürekli, ama bir o kadar da kuşbeyinli olarak tanınan Babs; kafası mühendislikle ilgili konulara iyi çalışan İskoç tavuğu Mac ve bir de sürekli anlattığı askerlik anılarıyla çevresindekilere fenalık getiren çiftliğin yaşlı horozu Fowler vardır. Hepsi de o güne kadar defalarca firar girişiminde bulunmuş ve fakat bunların tümü başarısızlıkla neticelenmiştir. Rocky adlı bir horozun çiftliğe uçarak girdiğini gören Ginger, kurtuluşlarının da aynı biçimde, yani telörgülerin üzerinden uçarak gerçekleşeceğini düşünmektedir. Böylece Rocky, Ginger'a ve arkadaşlarına uçma dersleri vermeye başlar.

NOTLAR: Geçtiğimiz yazın en çok iş yapan filmlerinden olan bu animasyon son derece eğlenceli konusu ve macera filmlerine taş çıkaracak senaryosuyla ayın en ilgiye değer yapıtlarından biri. Orijinal seslendirme kadrosunda Mel Gibson'un bulunduğu filmin yönetmenleri Peter Lord ve Nick Park'ın Türkiye'deki dikkatli festival izleyicilerinin de yakından tanıdığı dünyaca ünlü animatörler olduğunu belirtmek gerek.

EL DORADO YOLU
THE ROAD TO EL DORADO

Yönetmen: Will Finn, Eric Bergeron, Bibo Bergeron. Seslendirenler: Memet Ali Alabora, Volkan Severcan, Zeyno Eracar, Mümtaz Sevinç, Engin Alkan, Mazlum Kiper, Haldun Boysan, Tuğrul Arsever. Senaryo: Ted Elliott, Terry Rossio. Müzik: Elton John, John Powell, Hans Zimmer. Kurgu: John Carnochan, Vicki Hiatt, Dan Molina. Yapım Tasarımcısı: Christian Schellewald. Yapımcı: Brooke Breton, Bonne Radford. Süre: 89 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 22 Aralık.

Tulio ve Miguel az da olsa sahtekarlık yönleri olan iki kafadardır. Efsanevi Altın Kent El Dorado'nun haritasını ele geçirdiklerinde servet ve zafere giden yolu bulduklarına inanırlar. Ancak ortada bir problem vardır: ikisi de İspanyol kaşif Cortes'in gemisindeki hapishanede bağlanmış olarak kilitlidir. Altivo adlı zeki bir savaş atının yardımı sayesinde gemiden firar etmeyi başarırlar ve kendilerini El Dorado'ya atmayı başarırlar. Ancak başlarına gelecek belalar henüz yeni başlamaktadır. El Dorado rahibi Tzekel-Kan onları tanrı olarak ilan eder. Asıl amacı ise iktidarı kızılderili reisten alabilmek için onların gelişini kullanmaktır. Bu planı bozmak ve altınları ele geçirmek isteyen Tulio ve Miguel, reisin güzel kızı Chel'in yardımına başvurmak zorunda kalır. Fakat bu kızın üçkağıtçılık konusunda onlardan aşağı kalır yanı yoktur. Bu arada zaman hızla

AYIN FİLMLERİ

akar ve iki kafadarın altınlara sahip olma düşleri adım adım gerçekleşirken arkadaşlıkları da çok çetrefilli yollardan geçer.

NOTLAR: Orijinal seslendirme kadrosunda Kevin Kline, Kenneth Branagh, Rosie Perez ve Armand Assante gibi isimlerin bulunduğu "El Dorado Yolu" bu ayın ikinci macera dolu animasyonu.

KARANLIKTA DANS
DANCER IN THE DARK

Yönetmen: Lars von Trier. Oyuncular: Björk, Catherine Deneuve, David Morse, Peter Stormare, Joel Grey, Cara Seymour, Jean-Marc Barr. Senaryo: Lars von Trier. Görüntü Yönetmeni: Robby Müller. Müzik: Björk. Kurgu: Molly Malene Stensgård, François Gédigier. Yapım Tasarımcısı: Karl Juliussen. Yapımcı: Vibeke Windeløv. Süre: 140 dk. Yapım: Danimarka, Almanya, Hollanda, ABD, İngiltere, Fransa, İsveç, Finlandiya, İzlanda, Norveç. Dağıtımcı: Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 1 Aralık.

10 yaşındaki oğlu Gene'le birlikte bir karavanda yaşayan Selma Jezkova (Björk) bir Çek göçmenidir. Selma ve Gene, evlerini kapı komşuları olan yerel polis Bill (David Morse) ve karısı Linda'dan (Cara Seymour) kiralamıştır. Bill ve Linda, Selma ve Gene'e Amerika'ya geldiklerinden beri göz kulak olmaktadır. Selma, paslanmaz çelikten lavabolar üreten bir fabrikada çalışmaktadır; kalan zamanlarında da eve iş götürerek kendine ek gelir sağlar. Kalıtsal bir hastalık yüzünden Selma hızla görme yetisini kaybetmektedir ve oğlu Gene'in de aynı kaderin kurbanı olmaması için onu ameliyat ettirebilecek kadar para biriktirmeye kararlıdır. Her ödeme gününde Gene için biriktirdiği paraya biraz daha ekleyerek bu parayı mutfakta gizli bir yerde saklar. Akşamları ise Selma ve arkadaşı Kathy (Catherine Deneuve) "The Sound Of Music-Neşeli Günler" müzikalinin amatör bir prodüksiyonu için prova yaparlar. Her ne kadar Kathy arkadaşını eğlendirmek için rol almayı kabul etmiş olsa da her ikisinin hevesleri tecrübesizliklerini örtmektedir. Bir akşam Selma, komşusu Bill'in kendisine artık parası olmadığını itiraf etmesi üzerine kendi biriktirdiği paradan söz eder ona. Ve her ikisi de birbirlerinin sırlarını tutmak üzere karşılıklı söz vererek ayrılırlar. Ne yazık ki Bill'in başka niyetleri vardır.

NOTLAR: Geride bıraktığımız Cannes Film Festivali'nde en iyi film ve en iyi kadın oyuncu (Björk) ödüllerini kazanan "Karanlıkta Dans" zengin oyuncu kadrosu ve yönetmen kısmında yazan Lars von Trier ismiyle dikkati hemen üzerinde topluyor. Bu ayın en iyilerinden olabilir.

MELEKLER ÇETESİ
HONEST

Yönetmen: David A. Stewart. Oyuncular: Peter Facinelli, Nicole Appleton, Natalie Appleton, Melanie Blatt. Senaryo: Dick Clement, Ian La Frenais, David A. Stewart, Karen Lee Street. Görüntü Yönetmeni: David Johnson. Müzik: David A. Stewart. Kurgu: David Martin. Yapım Tasarımcısı: Michael Pickwoad. Yapımcı: Michael Peyser, Eileen Gregory. Süre: 110 dk. Yapım: İngiltere. Dağıtımcı: Özen Film-ANS Productions. Gösterim Tarihi: 8 Aralık.

Gerry (Nicole Appleton), Mandy (Nathalie Appleton) ve Jo (Melanie Blatt) adlı üç kızkardeş artık sonlarına geldikleri '60'lı yılların barış, mutluluk ve aşk dolu yaşam tarzını benimsemezler. Ve yaşadıkları ekonomik zorluklar nedeniyle hırsızlık yapan bir haydut çetesi oluşturup erkek kılığında soygunlar düzenlemeye başlarlar. Bunun yanısıra, sadece kanuna karşı gelmekle kalmazlar, aynı zamanda "Old Boy" adlı gangsterlere de gözdağı vermeye başlarlar. Kızlar, gözlerine kestirdikleri bir mücevher dükkanını soymak için araştırma yaparlar. Mücevher dükkanına girebilmenin en kolay yolu da Londra'nın önemli pop gazetelerinden Zero'nun içinden geçmektir. Gerry böylece önce gazetede inceleme yapmak ister. Bu doğrultuda yaptığı ilk şey de iş başvurusu bahanesiyle gayet çekici bir kıyafetle gazeteye gitmek olur. Orada tanıştığı Oxford'da öğrenim gören Amerikalı öğrenci Daniel'in (Peter Facinelli) aklını başından alır. Gerry daha sonra eve gider ve soygunun hemen yapılabileceğini söyler. Kızkardeşler o gece mücevherleri çalmak üzere, içeride kimsenin olmadığını düşünerek ofise girer. Fakat Daniel o gece çalışmak için ofiste kalmıştır. Gerry'yi maskeli haldeyken tanıyamayan Daniel ikisi boğuşurken maskeyi çıkarır ve gördüğü manzara karşısında donakalır: gündüz gördüğü kızdır bu. İşte tam da o anda Daniel bu güzel kızı ele vermek ile vermemek arasında bir ikileme düşer.

NOTLAR: All Saints isimli dünyaca ünlü pop müzik grubunun üyeleri üzerine kurulu bir film olan "Honest", 1960'ların sonundaki Londra'yı fon olarak kullanan bir kara komedi. Filmin dışarıda pek iş yapmadığını belirtelim. Fakat sözkonusu grubu sevenlere hitap ettiği kesin.

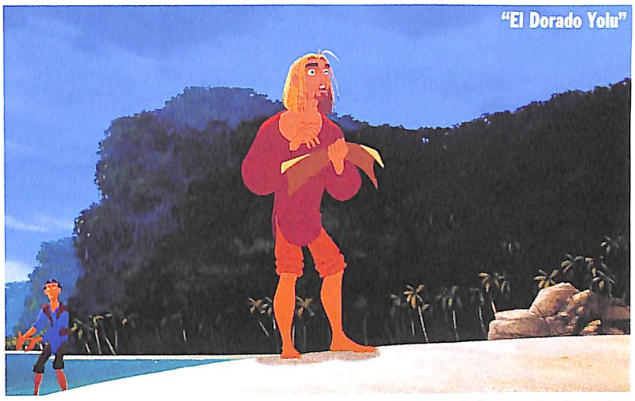
"El Dorado Yolu"

"Karanlıkta Dans"

"Melekler Çetesi"

THE WATCHER

Yönetmen: Joe Charbanic. Oyuncular: James Spader, Keanu Reeves, Marisa Tomei, Ernie Hudson, Chris Ellis. Senaryo: David Elliot, Clay Ayers. Görüntü Yönetmeni: Michael Chapman. Müzik: Marco Beltrami. Kurgu: Richard Nord. Yapım Tasarımcısı: Maria Rebman Caso, Brian Eatwell. Yapımcı: Elliott Lewitt, Jeff Rice, Chris Eberts. Süre: 96 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Avşar-

AYIN FİLMLERİ

"The Watcher"

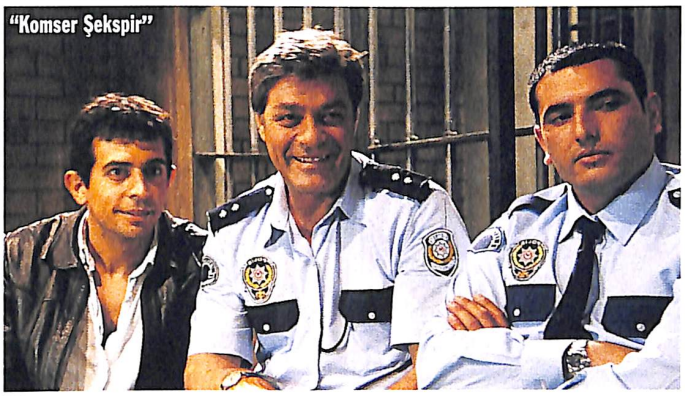
"Komser Şekspir"

"Üstteki Kadın"

Pinema. Gösterim Tarihi: 15 Aralık.
FBI ajanı Joel Campbell (James Spader) Los Angeles'ta psikopat katilleri kovalamaktan yorgun düşmüş, bu yüzden de Chicago'da kendisine daha sakin bir yaşam kurmuştur. Henüz oraya yerleşeli birkaç ay olmuşken hepsi aynı katil tarafından işlenmiş bir cinayetler zincirinin ortasında bulur kendisini. Bu, Joel'i Los Angeles'ta yıllarca peşinden koşturmuş olan David Allen Griffin'den (Keanu Reeves) başkası değildir. Ve şimdi onu Chicago'da da bulmuştur. David, Joel'le adeta kedinin fareyle oynadığı gibi oynamaktadır. Her cinayetten önce ona katilin bir fotoğrafını gönderir. David'i bir türlü durduramayan Joel bir süre sonra artık kendisinin de bir kurban olduğunu farkeder.

NOTLAR: Seri cinayetlerin işlendiği bir gerilim filmi olan "The Watcher" özellikle Spader ve Reeves'in oyunculuklarıyla değer kazanıyor. Film Joe Charbanic'in ilk yönetmenlik denemesi...

KOMSER ŞEKSPİR
Yönetmen: Sinan Çetin. Oyuncular: Kadir İnanır, Müjde Ar, Okan Bayülgen, Özkan Uğur, Mesut Ceylan, Pelin Batu, Gazanfer Özcan, Selahattin Duman. Senaryo: Mesut Ceylan. Görüntü Yönetmeni: Kamil Çetin. Müzik: Mazhar Alanson. Kurgu: Aylin Zoi Tinel. Sanat Yönetmeni: Mustafa Ziya Ülkenciler. Yapımcı: Cemil Çetin. Süre: 115 dk. Yapım: Türkiye. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 8 Aralık.
Sert; otoriter; devletine, milletine, örf adetlerine ve bir de kızına bağlı bir komiser (Kadir İnanır), başkomiserin hastaneye kalkmasıyla karakoldaki tüm yetkileri üzerinde toplar. Bir mafya babasını (Özkan Uğur), bir tinerciyi (Mesut Ceylan), bir fahişeyi (Müjde Ar) ve bir uyuşturucu satıcısını (Okan Bayülgen) çeşitli vesilelerle göz altına alan Komiser bir gün kızının okuldan üzgün dönmesiyle kahrolur. Okuldaki "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" oyununda yeralmak isteyen genç kız, rahatsızlığı nedeniyle kadrodan çıkarılmıştır. Bunun üzerine Komiser göz altına aldığı insanlardan bir "kadro" oluşturur ve televizyondaki bir yarışmaya katılmak üzere hazırlıklara başlar. Kızının hiç değilse ömrünün son günlerinde en büyük hayalini gerçekleştirmesi için elinden ne geliyorsa yapan Komiser, kısa süre sonra devletin "olaya el koyması" gibi bir zorlukla karşı karşıya kalacaktır.

NOTLAR: Çekimleri bir aya yakın bir sürede tamamlanan "Komser Şekspir" Türkiye'de 59, aynı anda Almanya'da da 35 kopyayla gösterime sokuluyor.

ÜSTTEKİ KADIN
WOMAN ON TOP
Yönetmen: Fina Torres. Oyuncular: Penélope Cruz, Murilo Benício, Harold Perrineau Jr., Mark Feuerstein, John de Lancie, Anne Ramsay. Senaryo: Vera Blasi. Görüntü Yönetmeni: Thierry Arbogast. Müzik: Luis Enríquez Bacalov. Kurgu: Leslie Jones. Yapım Tasarımcısı: Philippe Chiffre. Yapımcı: Alan Poul. Süre: 91 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 15 Aralık.
Isabella Oliviera (Penélope Cruz) çok güzel, Brezilyalı bir genç kadındır. Çocukluğundan beri bir hastalığının kalıntılarını hâlâ taşımaktadır. Bunlardan biri de tempolu hareketler yapamamasıdır. Ailesi o küçükken Yemenja adlı okyanus tanrıçasına dua ederek onu bu hastalıktan kurtarmak istemiş, o da bu genç kıza çok iyi yemek yapma yeteneğini bahşetmiştir. Isabella'nın tek amacı çok iyi bir şef aşçı olmak ve dünyaca tanınmaktır. Fakat ilk görüşte aşık olduğu Toninho (Murilo Benício) yüzünden kariyerini ikinci plana atmıştır. Bir gün Toninho'nun kendisine ihanet ettiğini anlayınca yıkılır. Daha sonra kendisini kısa sürede toparlar ve fırsatlar ülkesi Amerika'ya doğru yola koyulur. Ve soluğu San Francisco'da alır. Tek amacı uzman olduğu konuda kendisini kanıtlamaktır.

NOTLAR: Yeraldığı her filmle sinema aleminde biraz daha tanınan İspanyol oyuncu Penélope Cruz bu romantik komedinin en çok öne çıkan ismi. Filmin yönetmeninin Venezüellalı, filmin erkek oyuncusu Murilo Benício'nun da Brezilyalı olduğunu belirtelim.

NEW YORK'TA SONBAHAR
AUTUMN IN NEW YORK
Yönetmen: Joan Chen. Oyuncular: Richard Gere, Winona Ryder, Anthony LaPaglia, Elaine Stritch, Vera Farmiga. Senaryo: Allison Burnett. Görüntü Yönetmeni: Changwei Gu. Müzik: Gabriel Yared. Kurgu: Ruby Yang. Yapım Tasarımcısı: Mark Friedberg. Yapımcı: Gary Lucchesi, Amy Robinson, Tom Rosenberg. Süre: 103 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 22 Aralık.
Will Keane (Richard Gere) orta yaşlı, New York'ta restoran sahibi bir playboydur. Bir gün doktoru beklenmedik bir şekilde ölümcül bir hastalığa yakalandığını ve fazla zamanı kalmadığını belirtir. Will kısa bir süre sonra tanıştığı 21 yaşlarında, fakat olgun bir kadın olan Charlotte Fielding'le (Winona Ryder) de her zamanki gibi kısa ve geçici bir ilişkisi olacağını düşünmektedir. Fakat zaman ilerler ve onunla arasındaki ilişki hiç de bu şekilde gelişmez; farklı kuşaklardan olmalarına rağmen giderek ikisi de ilişkiye bağlanmaya başlar. Will "bağlanmama" konusundaki fikrini kafasından atmaya çalışırken Charlotte'tan şaşırtıcı bir cevap alır: o da zaten hiçbir şeyin sonsuza dek süreceğine inanmamaktadır.

NOTLAR: Çinli oyuncu Joan Chen ilk yönetmenlik denemesi olan "Tian Yu"dan sonra bir kez daha kamera arkasına dönüyor ve bu kez başrolünde Hollywood'dan iki yıldızın yeraldığı bir aşk filmiyle sinemaseverlerin karşısına çıkıyor.

korumaysa...

YENİ 4lt

TerraNova

koruma!

Castrol GTX Magnatec

Kontağı çevirdiğiniz anda, motorunuz korumasızdır. Yağınız yeterli ısıya ulaşıp, motoru yağlamaya başlayana kadar, motorunuz aşınır, aşınır, aşınır... Oysa Castrol GTX Magnatec, eşsiz moleküler çekim gücü sayesinde, motorunuzun her parçasına mıknatıs gibi yapışır. Böylece motorunuz soğukken bile, normal mineral yağlara oranla, 4 kat daha fazla koruma sağlar! Motorunuzun ihtiyacı olan gerçek koruma, Castrol GTX Magnatec'te!

4x

Mıknatıs gibi yapışan moleküller!

www.castrol.com.tr

Castrol'le motorlar daima "0" km.

Castrol

Elestiri

KRİTİK ALINTILAR

"Ufak Sahtekarlıklar"

"Açık söylemek gerekirse Woody Allen, başka bir toplumsal katmanı anlatsa da yine tanıdık üslübunu önümüze getiriyor. Yani sarsak, şaşkın, arayışlarını hâlâ sonuçlandıramamış kahramanlarını o bildik anlatımıyla bize sunuyor. Filmin banka soyma eylemleri bölümü, yani girişi, güzel ve heyecan verici. Ne var ki daha sonra öykünün sırrı çözülüyor ve bu noktadan sonra filmin rutinleşen akışı hafiften sıkmaya başlıyor.

"Bizim 'Kaynanalar' dizisinin kahramanları gibi sonradan görmeliğin yarattığı çelişkiler üzerine espri üretmeye çalışan film, gerekli dinamizmi seyircisine aktaramıyor ve arada bir patlayan Allen usulü kimi esprilerle finale kadar uzanıyor."

Uğur Vardan, RADİKAL

"Tüm bu olaylar boyunca Allen, kahkaha patlatmadan iki dakika geçirmemize izin vermiyor. Sahtekâr, sabıkalı, ayak takımı diye bakılan kişiliklerimizin aslında daha iyi bir yaşam sürmekten başka bir dileği olmayan, saf ve sıradan bireyler olduklarını

algılıyoruz. Bu bakış açısı İtalyan Yeni Gerçekçileri'ninkine yaklaşıyor. 'Ufak Sahtekarlıklar' özellikle de Mario Monicelli'nin başrollerini Vittorio Gasman ve Marcello Mastroianni'nin üstlendiği 'I Soliti Ignoti' adlı filmine benziyor. O filmde de ufak ve amatör sahtekârlar bir rehinci dükkanına boş bir dairenin duvarını delerek girmeyi planlar, tıpkı New Yorklu 'meslektaş'ları gibi patlattıkları su borusuyla soğuk duş alırlar!"

Alin Taşçıyan, MİLLİYET

BOX OFFICE

FİLM *Haftalık Antrakt Sinema Gazetesi'nden alınmıştır.*	HAFTA SAYISI	HAFTA SONU SEYİRCİ SAYISI	TOPLAM SEYİRCİ
TÜRKİYE			
X-Men	1	81.652	81.652
Abuzer Kadayıf	6	42.911	740.597
Çatlak Profesör 2	2	27.463	87.516
Korkunç Bir Film	5	20.662	323.597
Şangay'lı Kovboy	1	20.440	20.440
Sırlar Oteli	1	19.251	19.251
Ben, Kendim ve Sevgilim	4	16.827	226.173
Duvar	3	13.850	64.730
Frekans	2	13.106	41.176
Oyunbozan	2	11.684	34.066

FİLM	HAFTA SAYISI	HAFTA SONU HASILATI (milyon £)	TOPLAM HASILAT (milyon £)
İNGİLTERE			
Gizli Gerçek	3	1.3	7.6
Dinosaur	5	0.8	11.5
Billy Elliot	6	0.7	12.7
Geyik Muhabbeti	4	0.5	6.5
Blair Witch 2: Book Of Shadows	2	0.4	2.0
The Little Vampire	4	0.3	3.1
Çıtır Kızlar	3	0.3	1.8
Purely Belter	1	0.2	0.2
Wonder Boys	1	0.2	0.2
Loser	1	0.1	0.1
Mohabbatein	2	0.1	0.4
Bring It On	3	0.1	1.0
Çatlak Profesör 2	5	0.1	5.1
Memento	3	0.1	0.4
Görünmeyen Tehlike	6	0.09	5.9

3 - 5 KASIM

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Cem Altınsaray	Tunca Arslan	Atilla Dorsay	Engin Ertan	Sevin Okyay	Murat Özer	Uygar Şirin	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın
Kapışma	★★★½	★★★	★★½	★★★	★★★★	★★★½	★★★½	★★	★★★★	★★★½	★★★½
X-Men	★★★½	★★	★½	★★★½	★★★	★★★	★★	★★★	★★★★½	★★★	★★★½
Sırlar Oteli	★★½	★★★½	★★★	★★★★	★★	★★★	★★★★	★★	★★	★★★	★★★
Savaş Sanatı	-	-	-	-	-	★★	-	-	★★	-	-
U-571	★★★½	-	★★★	-	★★½	★★½	★★	★★	★★★½	★★★	★★½
Frekans	★★★½	-	★	★★★	★★★½	★★★	★★	★★½	★★½	★★½	★★★½
Ufak Sahtekarlıklar	★★★	★★★	★★½	★★★½	★	★★★	★★½	★½	★★★★½	★★★	★★
Duvar	-	★★½	★★	★★½	★★	★★★½	★★★½	-	★★★★	★★★★	★★★
Senli Benli	★★	★★½	-	★	-	★★★	-	-	-	★★★½	★
Karanlıkta Dans	★★★	★★★★½	★★★★	★★★★½	★★★★★	-	★★★★★	★★★★½	-	★★½	★★★★★
Hücre	★★★½	★★★½	-	★★★½	★★★★	-	-	-	★★★★	★★	★★★★
Geyik Muhabbeti	★★★	-	★½	★★½	★★★	-	★★★★	-	-	★★★½	★★★
Melekler Evi	-	-	★★	-	-	-	★½	-	-	★★½	★★★
Çatlak Profesör 2	★★	-	-	-	-	★★	-	-	★★½	-	-
Vassilliki	-	-	★★★	-	-	-	-	-	★★★½	-	-

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

"Bu kadar ağır bir melodramı, inandırıcılıktan uzak olmadan anlatması, Trier'nin ustalığının bir başka kanıtı olarak görülmeli."

KARANLIKTA DANS *Tam Lars von Trier'den bekleyeceğimiz gibi, müzikal türüne "anlam" kazandıran bir başyapıt...*

"Karanlıkta Dans", Selma'nın hikayesi... Selma, ırsi bir hastalık nedeniyle gözleri bozuk olan ve yavaş yavaş körlüğe doğru giden genç bir kadın... Aynı hastalığı taşıyan oğlunu ameliyat ettirmek için fabrikada gece gündüz çalışıyor. Hayattaki en büyük tutkusu ise müzikaller... Sürekli sinemaya gidip müzikal izliyor, hayatın her anında müziği bulmayı başarıyor.

Ancak Trier'nin, Selma'da altını çizdiği en önemli özellik, Selma'nın hayatla ilişkisi... Selma hayatı hissediyor, "hayatını yaşıyor". O kadar doğal bir ilişkisi var ki hayatla ve hayatın o kadar ayrılmaz bir parçası gibi görünüyor ki, belki "hayat onu yaşıyor" demek daha doğru olur. Kendini hayata veriyor, hayatı içine alıyor. Hayatın en olmadık yerlerinde ve anlarında bir ritm bulması, bir melodi duyması da bunu gösteriyor. Fabrikadaki makinelerin veya bir trenin veya bir nehrin çıkardığı sesler, bir melodi gibi geliyor Selma'ya... Trier, Selma'nın bu özelliği sayesinde o kadar çok şeyi biraraya getiriyor ki...

Bir kere, Selma'nın hayatla ilişkisini kusursuz biçimde sembolize ediyor. Selma'nın hayatın ritmini hissettiğini, sesini duyduğunu görüyoruz. İkincisi, bunu Selma'nın körlüğe doğru gitmesiyle koşut hale getiriyor (görme duyusu köreldikçe, işitmesi güçleniyor). Dahası, müzikal türünün geleneksel yapısını, belki de tarihinde ilk kez düşünsel bir temele oturtuyor: Hikayenin, türün basit bir malzemesi olduğu yapıyı tersine çeviriyor, türü hikayesinin bir aracı haline getiriyor... Karakterinin bu özelliği, öykünün müzikal türünün yapısı içinde anlatılmasını gerektiriyor neredeyse...

Tabii bir de, müzikallerin Selma için taşıdığı anlam var... Selma'nın deyimiyle "müzikallerde hiçbir zaman korkunç şeyler olmaz". Bu nedenle müzikaller, Selma'nın son derece trajik hayatında bir kaçış anlamına da geliyor aslında... Müzikal filmler izlemek yetmiyor Selma'ya... Gerçek hayatın acımasızlığından müzikallerin pembe dünyasına kaçmak için, hayatın içinde müzik yaratıp, sonra şarkı söyleyerek ona eşlik ediyor. Bu nedenle, bir tanesi hariç filmdeki şarkı söylenen sahnelerin hiçbiri aslında gerçekten yaşanmıyor, hepsi Selma'nın hayali... "Müzikaller ne saçma, insanlar normal normal konuşurken birden dans edip şarkı söylemeye başlıyorlar" yargısına Trier de katılıyor olsa gerek... Bütün "müzikal sahneler"i bir düş olarak planlayarak bu sorunu çözüyor. Öte yandan, Trier'nin müzikalinde korkunç şeyler de oluyor. Böylece Trier, filminin "gerçekten" müzikal olup olmadığını da tartışmaya açık hale getirmek istiyor gibi... (Öte yandan, bu kadar ağır bir melodramı, bir an bile yapay, abartılı ve inandırıcılıktan uzak olmadan anlatması da, Trier'nin ustalığının bir başka kanıtı olarak görülmeli.)

Bir şey daha var: Selma, hem hayatın sesini duyuyor, hem de son derece iyi, dürüst ve saf... Ama dünya hiç de öyle değil... Trier, Selma ile dünyanın geri kalanı arasındaki bu karşıtlığı fazlasıyla vurguluyor. Hayatın sesini duyanlar ve duymayanlar, dürüstler ve yalancılar, fedakarlar ve benciller... Kısacası iyiler ve kötüler... Tabii, bu iki kutup arasındaki içiçe geçmeleri, karışmaları ve dönüşümleri de gözardı etmiyor. İyilik yapmaya çalışırken kötü olanlar, iyi gibi görünen kötüler, kötü diye nitelediğimizin altından aniden çıkıveren iyilerle dolu film... Filmdeki en iyi karakterlerden ikisini, "kötü adam" rolleriyle tanıdığımız Peter Stormare ve Udo Kier'in oynaması boşuna değil...

Sinematografik açıdan baktığımızda, Trier'nin "Dalgaları Aşmak" ve "Idiots"daki üslubunu koruduğunu görüyoruz. Omuz kamerası, düzensiz kamera hareketleri, yakın planlar, "bozuk" çerçeveler, netliği bozulan görüntüler, doğal ışık, kural tanımayan bir kurgu ve sonuçta belgesele yakın bir atmosfer... Fakat müzikli sahnelerde, Trier bu üslubu tümüyle bir kenara bırakıyor ve son derece yaratıcı ve şaşırtıcı kamera açıları ile, daha "düzenli" bir kurgu anlayışını birleştiriyor. Filmin temposu hızlanıyor, birçok planın uzunluğu bir saniyeye kadar düşüyor, açılar ve kadrajlar takip etmeyi zorlaştıracak kadar çeşitleniyor. Yönetmenlik için söylenebilecek tek şey, mükemmel olduğu...

Burada bahsedip seyrinizin tadını kaçırmamak için şu kadarını belirtmekle yetineyim: "Karanlıkta Dans"ın her anı gibi, sonu da kelimenin tam anlamıyla göz kamaştırıcı... Trier, başından beri söylediği tüm sözleri özetleyip bir sonuca bağlarken, aynı zamanda bu sözlere yeni anlamlar kazandıran ve seyircinin zihninde ve kalbinde filmin ardından devam edecek yeni tartışmalara kapı açan, başlı başına bir yazı konusu olabilecek, etkileyici bir finalle filmine noktayı koyuyor.

Hiçbir görüntünün olmadığı, simsiyah bir ekranın üzerinde müziği işittiğimiz bir sahneyle başlamıştı filmine Trier ve böylelikle, gözleri görmeyen Selma'nın karanlık ve fakat müzik dolu dünyasıyla tanıştırmıştı bizi... Daha sonra, Selma'nın ağzından "görülecek ne kaldı?" sorusunu duyduk bir ara... Trier, sonuçta bu sorunun yanıtını veriyor: Görülecek çok şey var. Daha önemlisi, "görmek için gözlere ihtiyacımız yok." Hayata "kulak verin". Hayatı hissedin.

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@yahoo.com

★★★★½ (Dancer In The Dark) Yönetmen: Lars von Trier. Oyuncular: Björk, Catherine Deneuve, David Morse, Peter Stormare, Joel Grey, Cara Seymour, Jean-Marc Barr. Senaryo: Lars Von Trier. Görüntü Yönetmeni: Robby Müller. Müzik: Björk. Kurgu: Molly Malene Stensgård, François Gédigier. Yapım Tasarımcısı: Karl Juliussen. Yapımcı: Vibeke Windeløv. Süre: 140 dk. Dağıtımcı: Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 1 Aralık.

Eleştiri

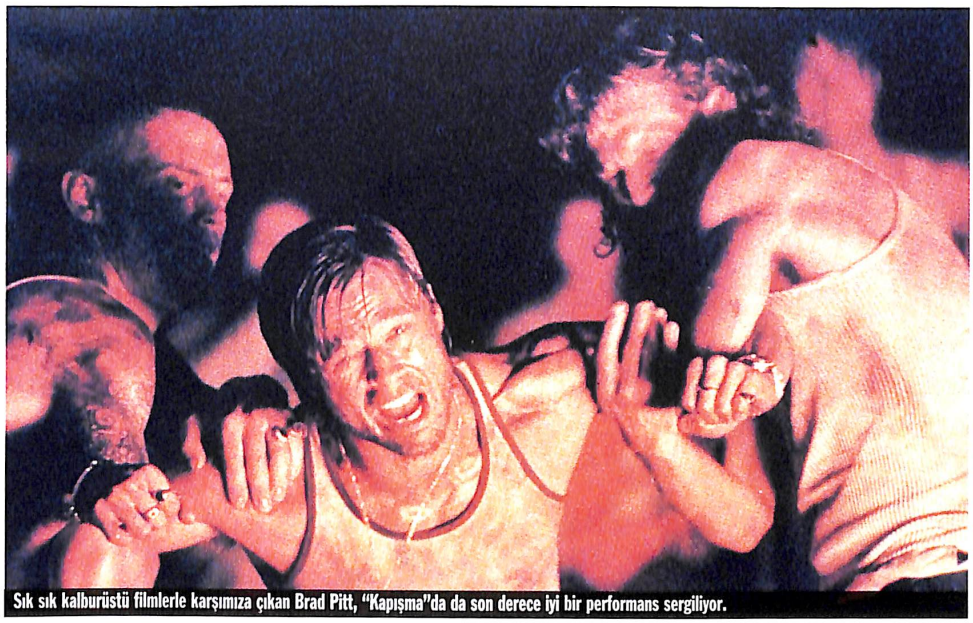

Sık sık kalburüstü filmlerle karşımıza çıkan Brad Pitt, "Kapışma"da da son derece iyi bir performans sergiliyor.

KAPIŞMA *Guy Ritchie karizmadan uzak, şapşal ve sarsak suçlu karakterleriyle türün klişelerini tersyüz etmeye devam ediyor...*

"Kapışma"nın jeneriği boyunca güvenlik kameralarından bir grup yahudinin bir binaya girişini izliyoruz. Aslında bunlar kıyafet değiştirmiş birkaç hırsız ve büyük bir elmas soygunu için iş üzerindeler. Sakin sakin yollarına devam ederken, Katolik Kilisesinin ortaya çıkışı üzerine ufak bir hikaye anlatıyor Benicio Del Toro'nun canlandırdığı "Dört Parmak Franky". Öykünün ana fikriyse, "öyle yazılmış olması, öyle olduğu anlamına gelmez." Aslında Guy Ritchie'nin bize filminin hemen başında sunduğu bu önerme filmine karşı alacağımız tavrı belirlemekte de bir anahtar olabilir.

Tıpkı yönetmenin ilk filmi "Lock, Stock & Two Smoking Barrels"daki gibi "Kapışma"da da bir sürü öykü ve karakter iç içe geçiyor. Gerçekten de inanılması güç bir karışıklık bu. Ancak senaryoda "öyle yazılmış olması, gerçekte de öyle olacağı anlamına gelmiyor" ne de olsa. Tıpkı Guy Ritchie'nin kendisiyle yapılan bir söyleşide belirttiği gibi; eğer filmi izlerken gerçekçi yaklaşımları ve mantığımızı bir kenara bırakırsanız alacağımız keyfin haddi hesabı yok.

"Lock, Stock..." ile hem iyi bir yazar, hem de stil denemelerine girip bunun altından kalkabilecek bir yönetmen olduğunu gösteren Ritchie, ikinci filminde de aynı yoldan ilerliyor ve başarılı olmayı beceriyor.

Guy Ritchie'nin bunca öykü ve karakterin altından başarıyla kalkması gerçekten son derece takdir edilesi bir durum. Yönetmenin görsel anlatım tarzı da bu başarıda önemli bir rol oynuyor. Ritchie sık sık hızlı kurgu tekniğini kullanarak olayları birbirine bağlamayı tercih ediyor. Bu durumda izleyiciye de kendini filmin ritmine kaptırmak düşüyor. İzleyici belki daha ağır bir tempo ile olayların içine girecek olsa pek çok konu kafasında soru işareti yaratabilecek, hatta manasız gelecekken; Ritchie'nin tercih ettiği tarz sayesinde bunlara kafa yormaya vakti kalmıyor. Filmin hızına yetişip, olayları bir seferde kavrayabilmek maharet haline geliyor.

Guy Ritchie'nin bir diğer başarısı ise yarattığı karakterler üzerinden espri üretebilmesi. Genelde suç filmlerinde karşımıza çıkan gangsterler; karizmatik, acımasız ve korkulası tiplerdir. Guy Ritchie ise kendi suçlularını yaratırken, başta zeka ve beceri olmak üzere onlardan bu tarz özelliklerin hepsini mahrum görmüş. Sadece yeri geldiğinde acımasız olduklarını söylemek yerinde olabilir. Haliylen Guy Ritchie'nin bu tarz karakterlere yer vermesi bile filmini komik yapmaya yetiyor. Ancak bu karakterlerin hayata geçirilmesi aşamasında, iki filmdir oyuncu seçimlerinde de son derece doğru kararlar vermesi eğlencenin dozunu arttırıyor. Bazı oyuncuların tipleri oynadıkları karakterlerle o derece özdeşleşmiş ki; gülmek için yüzlerini görmeniz yetiyor. Hele konu ilerleyip, her biri ayrı ayrı başlarına açılan işlerin karşısında çaresizliğe düştükçe gitgide daha da eziliyor, daha da acınacak hale geliyorlar.

Guy Ritchie'nin "Kapışma"da ilk filmindeki pek çok öğeye tekrar yer verdiği karşı çıkılamayacak bir gerçek. Ancak Ritchie bu öğeleri kuru kuruya tekrar etmektense, onları geliştirmeye, yenilemeye çalışıyor. Örneğin ilk filmde de telefon konuşmalarını ekranı ikiye bölme tekniğini kullanarak veren Guy Ritchie, bu filmde aynı tekniği yineleyip, karakterlere konuşma esnasında yaptıkları vurgulara göre zoom-in veya zoom-out da yapıyor. Veya "Lock, Stock..."un aynı yere yönelen arabaları gösteren sekansı burada zaman kavramıyla oynayan bir kurguyla karşımıza çıkıyor.

Yine de "Kapışma"yı kabaca bir "Lock, Stock..." tekrarı olarak nitelemek yanlış olur. İki filmin arasındaki tüm benzerliklere rağmen Guy Ritchie ikinci filmiyle farklı bir şey üretmeyi becermiş. Kanımca "Kapışma", "Lock, Stock..."a oranla daha karanlık, daha keskin tonlara sahip ve (göreceli olarak) daha ciddi bir film. Sözde küçük kalabilecek bu fark bile, Ritchie'nin kendini tekrar ettiği yönündeki suçlamalara cevap olabilecek bir ayrım yaratıyor.

Tarantino'yu taklit etme yönünde söylenenlere gelince... "Kapışma"da Tarantino'nun tarzını anımsatacak pek çok öğe var. Ancak Tarantino sinemasının da çok farklı kaynaklardan beslendiği ve özgünlüğünü de bu farklı unsurların birleşiminden aldığı düşünülürse ortada bence hiçbir sorun yok. Nasıl Tarantino filmleri Uzakdoğu aksiyon filmlerine ilgiyi arttırdıysa, Guy Ritchie filmleri de bir anda "Get Carter", "The Italian Job" gibi klasik İngiliz gangster filmlerini tekrar gündeme getirdi. Başka bir deyişle; sinema tarihindeki değişik kaynaklardan beslenen bu tip filmlerin taklitçi olmaktan ziyade; zincirleme bir ilişkiyle farklı türler ve filmleri tekrar gündeme getirme ve yeni kuşaklara tanıtma görevi gördüğü kanısındayım. Hem iyi bir film gerçekleştirip, hem de böyle bir görevi yerine getirmek de yine hafife alınamayacak bir durum bana kalırsa.

Guy Ritchie'nin ikinci filmiyle ilk filmini aştığını söylemek bence pek mümkün değil. "Lock, Stock..."daha özgün, daha komik ve daha sıcak bir filmdi. "Kapışma" daha karanlık ve daha ciddi olmakla beraber daha mesafeli bir film. Buradaki karakterlerin içine düştüğü zor durumlar izleyiciyi "Lock, Stock..."un karakterlerinin zavallılığı kadar üzmüyor açıkcası. Ama yine de "Kapışma"da Guy Ritchie'nin görsel yetkinliği ve yazdığı müthiş diyaloglar insanda hayranlık duygusu yaratmayı beceriyor. Ve bu da "Kapışma"yı iyi bir film yapmaya yetiyor da artıyor bile.

ENGİN ERTAN

★★★★ (Snatch) Yönetmen:Guy Ritchie. Oyuncular:Jason Statham, Benicio Del Toro, Brad Pitt, Dennis Farina, Alan Ford, Rade Serbedzja, Vinnie Jones. Senaryo:Guy Ritchie. Görüntü Yönetmeni:Tim Maurice-Jones. Müzik:John Murphy. Kurgu:Jon Harris. Yapım Tasarımı:Hugo Luczyc-Wyhowski. Yapımcı:Matthew Vaughn. Süre:104 dakika. Yapım:İngiltere-ABD. Dağıtımcı:Warner Bros. Gösterim Tarihi: 10 Kasım .

Eleştiri

"Dramatik yapıdaki zaaflar bir yana, hikâye gerçekten de parlak bir çıkış noktasına sahip."

HÜCRE *Yönetmen Tarsem Singh'in asıl amacı belli ki hayalgücünü harekete geçirebileceği kişisel bir fantezi...*

Psikolog Catherine Deane (Jennifer Lopez) yeni bir terapi yöntemi üzerinde çalışmaktadır. Bu yeni yöntemde hastanın kanapeye uzanıp sorulara cevap vermesine gerek yoktur. Teknoloji, bilinçdışına giden daha kestirme bir yol bulmuştur. Terapist birkaç dakika içinde hastanın zihninin derinliklerine inebilmekte ve tedaviyi "olay mahalli"nde gerçekleştirme şansına kavuşmaktadır...

Bu "direkt dalış" yöntemini komada olan bir çocuğun üzerinde deneyen Deane ne yazık ki bir türlü başarılı olamamakta, onunla iletişim kurmakta zorlanmaktadır. Çocuk bazen Deane'i korkutmakta ve zihninden kovmaktadır. (Haksız da sayılmaz. Mahrem noktalarda dolaşan bir yabancıya kim katlanabilir ki?)

Bu girişin ardından, seri cinayetler işleyen akla ziyan bir sapıkla tanışırız: Carl Stargher... Hatırladığım kadarıyla beyazperdede henüz sağlıklı, normal bir insanı canlandırma şansına ulaşamayan Vincent D'Onofrio'nun oynadığı bu şahsiyetin hedefi genç kadınlardır. Stargher, cinayetlerini burada anlatamayacağımız kadar uzun, meşakkatli ve pahalı bir yöntemle işlemektedir. Seyirci olarak bir insanı bu muazzam sapkınlık noktasına neyin getirdiğini gerçekten çok merak etmemiz istenir ve hemen birkaç ipucu da verilir: Stargher kafayı suyla, vaftiz töreni ve boğulmayla bozmuştur.

Bu arada ciddi, ağırbaşlı ve genç iki FBI ajanı dahil olur filme. İçlerinden biri, filme "esas oğlan kontenjanı"ndan girdiği belli olan Peter Novak'tır (Vince Vaughn). Diğeri ise filmde ne gibi bir dramatik işlevi olduğunu asla çözemeyeceğiniz Gordon Ramsey (Jake Weber)... Ramsey ve Novak, Stargher'i köşeye sıkıştırıp enseler ama çok ciddi bir sorunları vardır: Şizofren katil yakalanmadan hemen önce komaya girmiştir. Peki son kurbanını nereye sakladığını nasıl öğreneceklerdir? İşte bu noktada filme yeniden Catherine Deane dahil olur... FBI'in hizmetine giren Deane'in yeni görevi Stargher'in kurduğu "cinayet tesisleri"nin yerini bulmaktır...

Masum bir çocuğun bilinçdışında dahi tutunamayan Catherine'in, Stargher'in beyninde işi gerçekten zordur. Önce sapığın masum çocukluk haliyle karşılaşır. Çocukla herşey yolundadır ama aniden Stargher'in içindeki kötülüğün en uç noktasıyla karşılaşır ve tırsıp kaçar... Makinenin başındaki iki bilimadamı, FBI ajanlarına -ve tabii ki bizeneden tırstığını açıklarlar: Herşey o kadar da sanal değildir çünkü Stargher'in Catherine'i tümüyle kontrol altına alma ihtimali vardır. Dolayısıyla, Catherine ömrü billah bir sapığın zihninde esir olarak kalma tehlikesiyle yüzyüzedir...

Fakat meslek aşkıyla yanıp tutuşan cesur Catherine yeniden makineye bağlanır.

"Hücre"nin dramatik yapıda zekâ, duyarlılık, yenilik beklentisi içinde olan seyircileri hiç tatmin etmeyeceği kesin... Sözgelimi Stargher sanki bir laboratuvarda tasarlanmışcasına suni ve zorlama bir karakter. Deane ve Novak kisiliklerinde de en ufak bir pırıltı yok. Filmin psikolojik analizler acısından cok sey vadettiği de söylenemez. Hikâye genel olarak Hollywood usulü yüzeysel bir seyir izliyor. Ama "Hücre"yi kendi adıma bastan sona keyifle seyrettiğimi de itiraf etmeliyim.

Dramatik yapıdaki zaaflar bir yana, hikâye gerçekten de parlak bir çıkış noktasına sahip. Senaryo yazarı Mark Protosevich'in, "Kuzuların Sessizliği," "Matrix" ve "Being John Malkovich"ten esinlendiği kesin. Ama ortada hem orijinal lezzette bir hikâye hem de benzerini daha önce görmediğimiz farklı bir "şey" var. "Hücre"yi belirli bir türe maletmek çok zor. Yönetmen Tarsem Singh bilimkurgu, polisiye, gerilim ve korku trüklerinden yararlanıyor ama asıl amacı belli ki hayalgücünü harekete geçirebileceği kişisel bir fantezi... Bunu başardığı da kesin.

Görüntü yönetmeni Paul Laufer, sanat yönetmeni Tom Foden ve giysi tasarımcısı Eiko Ishioka ile kafa kafaya veren Singh, neredeyse filmin her sahnesinde farklı bir atmosfer yaratmayı denemiş. Bu açıdan baktığınızda "Hücre," atmosferlerin birbiriyle çarpıştığı ve bütünleştiği bir film. Her biri üzerinde uzun uzadıya, özene bezene çalışıldığı belli. Filmi oluşturan görsel imgelerin karşılıklarını bulmak, çözmek çok vakit alabilir ama görsel tarihe biraz ilgi duyuyorsanız, Tarkovski'den Rönesans resmine, popart'tan Escher gibi ressamlara, füturizmden modern heykele uzanan bu görsel referanslar zincirini takip etmekten büyük zevk alacağınız kesin... Fakat video klip ve reklam yönetmenliğinden gelen Singh'in bizden talep ettiği, hikâyeden ziyade bu imgeler dünyasına dalıp gitmemiz değil. Asıl amacı, görsel tasarımı hikâyenin özüne işleyebilmek, hikâyeyi imgeler yoluyla takip etmemiz. Yarısından çoğu insan zihninde geçen bir film için acıkçası doğru konmuş bir hedef. Zaten hem psikolog hem de detektif, Stargher'in beyninde aradıkları şeyi sözlerle değil sadece görüntüler sayesinde bulabiliyor. Terapinin konuşarak değil görsel olarak gerçekleşmesi de çok anlamlı...

"Hücre" belki tam bir başarı değil. İşin içinde biraz zevksizlik olduğu, birkaç bölümün buram buram "kitsch" koktuğu da kesin. Ama sinemada görselliğin hikâyeden daha önemli olduğuna inanmış seyirciler için gayet keyif verici bir deney.

MEHMET AÇAR

★★★ 1/2 (The Cell) Yönetmen: Tarsem Singh. Oyuncular: Jennifer Lopez, Vince Vaughn, Vincent D'Onofrio, Marianne Jean-Baptiste, Jake Weber, Dylan Baker. Senaryo: Mark Protosevich. Görüntü Yönetmeni: Paul Laufer. Müzik: Howard Shore. Kurgu: Paul Rubell. Yapım Tasarımcısı: Tom Foden. Yapımcı: Julio Caro, Eric McLeod. Süre: 107 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Umut Sanat. Gösterim Tarihi: 17 Kasım.

Eleştiri

Bir takım halinde eyleme geçen karakterler, diğer çizgi romanlara adeta "Bir kahramanın nesi var? İki kahramanın sesi var" dersi de veriyor.

X-MEN *Eli yüzü düzgün bir uyarlama. Ayrıca geleceği de parlak.*

Sinema tarihindeki birçok çizgi roman uyarlamasına bir göz attığımızda neredeyse hiçbirinin hem sinema yazarlarını hem de o çizgi roman hayranlarını ortak bir kanı etrafında toplamadığını farkederiz. Ne Superman'in ne Batman'in ne yakın zamanda izlediğimiz Spawn, Phantom veya Blade'in ne de Örümcek Adam'ın sinema uyarlamaları tam bir doygunluk yaratmaktadır bu kitlelerde. Bunun nedeni gerçekten filmin yaratıcısının o çizgi romanın ruhuna sadık kalmayışı veya o ruhu ıskalaması mı, yoksa sinema yazar ve kuramcılarının bu çizgi romanlara gerçek anlamda vakıf olmaması mı, tam olarak kestirmek zor. Belki de çizgi romanın hiçbir zaman ciddiye alınmayan bir yazın türü olmasıdır bunun sebebi. Öyle ki, bugün bile çizgi roman küçük bir kitle dışında hakettiği mertebede değil hâlâ.

Filmimizde, dünya insanları tarafından dışlanan mutantlar kendi aralarında ikiye ayrılmıştır: insanoğlunun ve mutantoğlunun iyiliğini isteyenler diye... Profesör Xavier (Patrick Stewart) ve Magneto (Ian McKellen) bu iki kutbun başındaki liderlerdir. Magneto, Rogue'u (Anna Paquin) dünyadaki tüm insanları mutantlaştırmak amacıyla kaçırınca Profesör X ve takımı onu engellemek için harekete geçer.

Kuşkusuz X-Men'i 60'ların politik zemininin alegorisi olarak okumak gerek öncelikle. O dönemde "bilinmeyenden ve ötekinden korkma" başta ırkçılık ve komünizm olmak üzere pek çok şeyin dışlanmasına neden oluyor, fakat buna karşılık karşı kültürel hareketler de giderek hız kazanıyor ve muhafazakar çevreler geriliyordu. İşte böyle bir ortamda doğan X-Men insan haklarına vurgu yapan alt metniyle dikkat çekiyordu. Zaten yönetmen Bryan Singer "X-Men'in bünyesinde Malcolm X vardır" cümlesini boşuna sarfetmiyor söyleşilerinde. Ayrıca, filmde de Magneto, etrafındaki mutantlara haybeye "Brother-Kardeşim!" diye hitap etmiyor. Bilirsiniz, bunu genelde siyahlar kullanır kendi aralarında. Zaten "X-Men"in en ilginç karakterlerinden birinin Magneto olduğunu düşünüyorum. Zira küçükken bir Nazi kampında sırf farklı ırktan olduğu için zulüm görmüş olan Magneto büyüyünce yine insanlar tarafından dışlanıyor ve karşı yöntem olarak ırkçılığı benimsiyor. "Onlar beni istemiyorsa ben de onları istemiyorum" diyerek onları da kendisi gibi yapmanın derdine düşüyor (Işın daha da ilginç yanı Magneto'yu oynayan Ian MacKellen'in Singer'in bir önceki yapıtı "Apt Pupil"de eski bir Nazi subayını oynaması). Ayrıca X harfi üzerinde de kısaca durmak gerek kanımca: matematikte daima bilinmeyeni temsil eden bu harf burada da aynı işlevi görüyor. Yani sözkonusu harf, kahramanlarımızın insanların gözünde bir bilinmeyenden ibaret olduğunu gösteriyor. Nitekim filmin başında Senatör Kelly'nin Jean Grey'e (Famke Janssen) ve toplantıdaki tüm katılımcılara mutantlara ilişkin rahatsızlığını anlattığı sahne tamamen onların "insanoğlu"nun yaşamına nasıl ve ne derece tesir edeceğine vurgu yapıyor. Ayrıca, X harfinin kayıp bir kuşağı boşu boşuna temsil etmediğini ya da doğaüstü birtakım olayları konu alan "X-Files" dizisinin bizde "Bilinmeyen Dosyalar" olarak gösterilmesinin rastlantı olmadığını düşünüyorum.

Böylece "X-Men" bilinmeyene duyulan korkunun eleştirisine soyunmuş görünüyor. Nitekim bilimkurgu da, bizim için hâlâ bir muamma olan uzaylı imgesine hep kötü gözle bakmadı mı? Bunun sebebi bir bilinmeyenle karşı karşıya olmamız değil mi?

"X-Men"in bir diğer alt metni de ergenlik çağına ilişkin. Gerçi, kimileri bana kızacak ama Singer'in filmdeki karakterleri tanıtmayı uzun değil, kısa tuttuğunu düşünüyorum. Sadece Rogue ve Magneto'nun geçmişi hakkında bilgi sahibi oluyoruz. Rogue belli ki ilk ciddi cinsel teması sırasında keşfediyor insanüstü güçlerini. Ve bir anda bu, "X-Men"i ergenlikle ilgili birtakım okumalara yönlendiriyor. Ama Singer bunu çok kısa ele alıyor. Belli ki devam filminde Wolverine'in geçmişine dalacağız ve olasılıkla onun orduyla ilgili bağlantılarına, kimbilir belki de Vietnam'da tecrube ettiği travmatik deneylere tanık olacağız. Ve bunun sonucunda da "X-Men"in bünyesine yeni bir metin daha eklenmiş olacak.

"X-Men"in -ayrıca bir çizgi roman olarak da- ilgi çeken bir başka yönü bireyselliği yüceltmemesi. Başta bahsettiğim çizgi romanların neredeyse hepsinde kahramanlar yalnız ve etraftan soyutlanmış durumdadır. Oysa "X-Men"in karakterleri de birer "itilmiş" olmasına karşın takım anlayışına uymaları ve adeta birbirlerini tamamlayan yeteneklere sahip olmaları açısından diğer çizgi roman karakterlerinden ayrılıyor (Tam olarak ne olduğunu bilmeden oynadığım X-Men'in bilgisayar oyununun bu özelliği beni o zaman şaşırtmıştı). Hatta bir okulda onlara komün hayatı bile yaşatıyor "X-Men".

Singer'in artık neredeyse efsane olmuş "Olağan Şüpheliler"inin görsel stilini yalayıp yutmuş biri olarak "X-Men"de bu filmine yalnızca bir sahnede gönderme yaptığını söyleyebilirim. O da Magneto'nun Senatör Kelly'yi "mutant" hale getirmeden önce ona karşı sarfettiği "Tanrı'dan korkar mısınız Senatör? Siz aslında benden korkuyorsunuz" cümleleri. "Olağan Şüpheliler"de Geveze Kint, ajan Kujan'a "Dean Keaton 'Tanrı'ya inanmıyorum ama ondan korkuyorum' derdi; bense Tanrı'ya inanıyorum ama korktuğum tek kişi Kayzer Soze" diyordu. "X-Men"de Singer'in Magneto'ya söylettiği o replik "Olağan Şüpheliler"in hayranlarına çaktığı küçük bir selam gibi görünüyor. Tüm bunlardan sonra da Hugh Jackman'ın filmdeki karizmasının altını çiziyor ve devam filminde görüşmek üzere yazıyı noktalıyorum.

BURÇİN S. YALÇIN

★★★1/2 Yönetmen: Bryan Singer. Oyuncular: Hugh Jackman, Patrick Stewart, Rebecca Romijn-Stamos, Famke Janssen, Ian McKellen, Ray Park, James Marsden, Halle Berry, Anna Paquin. Senaryo: Tom DeSanto, Bryan Singer, David Hayter. Görüntü Yönetmeni: Newton Thomas Sigel. Müzik: Michael Kamen. Süre: 104 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 3 Kasım.

O kadar küçük ki göze batıyor!

SAMSUNG
A-100

Industrie Forum Design Hannover

• 87gr. / 80 x 42 x 22.9 mm. • Çift Batarya • Titreşim Özelliği
• Ajanda • Melodi Besteleme • Dünya Saatleri/ Çoklu Alarm • Konferans Görüşme
• Dual Bant • Dahili Modem • Hızlı Veri İletimi (HSCSD) • Hızlı Arama • Kızılötesi Erişim • Tam Grafik Ekran
• Özel Parlak Aydınlatma • 19 Dil Seçeneği • 99 İsim Hafızası • Hareketli Menü • 7 Grafik Oyun • Kulaklıklı Mikrofon Seti

SAMSUNG DIGITall
everyone's invited™

Cep Telefonu Elbette Başarı'dan Alınır
BAŞARI
Başarı, Samsung Cep Telefonları'nın Türkiye tek yetkili distribütörüdür. www.basari.com.tr

Tequila* THINK TANK

Eleştiri

"Kahramanlık klişeleri, insan feda etmeyi gerektiren kararları vermekten geçen 'komutanlık yolu' meselesi ve en sıkısından erkek dayanışması bir yana..."

U-571 *Temayı bırakıp türün kalıplarına ve tekniğine önem verenler için ideal bir film.*

U-571 hakkında düşünürken, Rogert Ebert üzerinden giderek bir Truffaut alıntısını hatırlamamak mümkün değil: Truffaut, "savaş karşıtı film" diye bir şeye inanmazmış; çünkü ona göre sinemanın savaşı yakalamada sergilediği dinamizmin etkisi bir şekilde seyirciye ulaşıp, asıl amacın aleyhine işlemeye başlarmış.

Bu yüzden "2001", "Affedilmeyen" ya da "Er Ryan'ı Kurtarmak" gibi filmler, bütün o "bunun üstüne western çekilmez" ya da "şu film, şu türe noktayı koydu" gibi yorumlara karşın, bir "nokta"dan ziyade arkası epey kalabalık bir virgül oluşturuyorlar. Türün kenarında duruyor gibi görünseler de bu filmler, tıkanmış kabul edilen bir tünelde yeni bir kanal açarak, bu türe karşı iştahı kabartıyorlar. Hem seyirciler açısından, hem de sinemacılar açısından.

Jonathan Mostow'un filmi de daha ilk sahnesinde bütün "Er Ryan'ı Kurtarmak"lara, "İnce Kırmızı Hat"lara ve "Das Boot"lara rağmen bu tür 1950'ler formülleriyle bezeli bir savaş filminin niçin huzur içinde ortalıkta dolaşabildiğini gösteriyor. "U-571"in tabutun üstündeki son çivi olmak gibi bir iddiası yok; aksine, tabutun ta kendisi olmak istiyor. Mostow'un yapmak istediği türe yeni açılımlar getirmek ya da savaşı yeniden yorumlamak (hatta, yorumlamak) değil, ufak tefek, son derece spesifik ve çok sıkışık bir türün, "denizaltı filmi"nin sadık ve sağlam bir örneğini çıkarmak.

Filmlerdeki, özellikle de Hollywood filmlerindeki klişeler ve kalıplar, genellikle filmi yapanların tembelliklerine ya da stüdyonun "izleyici bunu istiyor" düşüncesine yorulur. Oysa tür sinemasına bağlılık duyan yönetmenler için bu tür klişeler, türün yapıtaşları - en azından demirbaşları- arasında bulunur (Muhtemelen bunun sebebi, bir janrı cazip kılan resimlerin, zihnimize üşüşürken beraberinde o resimlere kaynaklık eden bir sürü durumu da sürüklemesidir). Dahası, türün dışında gibi görünen bütün "yenilikler", o yeniliği getiren filmden sonra "türün bir parçası" haline gelir. Bu yüzden "Das Boot" 1981'de gücünü her ne kadar bambaşka özelliklerinden alıyor gibi göründüyse de, bugün "denizaltı filmleri"nin nirengi noktası gibidir. Arkasından gelen hemen her film, bir şekilde onu referans alır ya da onunla karşılaştırılır.

Türün klostrofobik gerilim konusundaki şöhretine halel getirmeyen o ilk "deniz altında aksiyon" sahnesinin ardından "Das Boot"u andırmaması neredeyse mümkün olmayan bir balo sahnesine geçen Jonathan Mostow, rotasını en baştan belli ediyor zaten. Kahramanlık klişeleri, insan feda etmeyi gerektiren kararları vermekten geçen "komutanlık yolu" meselesi ve en sıkısından erkek dayanışması bir yana... "U-571"de baş köşe çoktan kapılmış. Mostow da bu konuda herhangi bir tereddüt göstermiyor. Filmin başrolü, hatta fetiş nesnesi, şüpheye yer bırakmayacak bir şekilde U-Boat. Yani Alman denizaltısı. Müttefiklerin başına her tür belayı açan ama bu filmde Amerikalılar'ın eline düşen bu eski denizaltı tipi, "Kızıl Ekim" ya da "Crimson Tide" gibi filmlerde gördüğümüz modern nükleer denizaltıya kıyasla çok daha mekanik, klostrofobik, kirli, ve... "manuel".

İkinci Dünya Savaşı filmlerini savaş üstüne söylediklerinden sıyırıp bu filmlere sadece bir "janr" olarak baktığınızda, Mostow'un niye modern bir denizaltıyı değil de bir U-Boat'u tercih ettiğini anlıyorsunuz. Bu denizaltı, denizaltıda bulunma fikrinin klostrofobiyi ve kapı komşusu bütün fobileri azdırmasına sebep olan her unsuru "hammadde" halinde, bütün çiğliğiyle barındırıyor. Gün ışığının yerini kırmızı ışığa bıraktığı penceresiz bir ortam; metal borulardan damlayan soğuk su, dipdibe ranzalar... Ezilme ve boğulma tehlikelerini bir an olsun unutmamanızı sağlayan bu unsurlar, aynı zamanda Truffaut'yu haklı çıkarırcasına İkinci Dünya Savaşı filmleri'nin yarattığı görsellikten de doyasıya besleniyor. Tıpkı uzak bir gelecekte ve uzayda geçmesine karşın, eski tip uçakları andıran savaş gemileri ve denizaltıları andıran kruvazörleriyle tam bir İkinci Dünya Savaşı filmi gibi görünen "Wing Commander" gibi. Bu retro-fütüristik film, kayıp vererek sorumluluk almayı öğrenen genç kahramanından "katıksız kötü" düşmana, hatta "düşman kanı" taşıyan karakterlere varıncaya kadar, U-571'le birçok ortak temaya sahip (iki filmi de seyredenler, temaların ötesinde bu iki filmin birbirinlerininkini andıran birçok sahne içerdiğini de görebilir). Peki biri tamamen hayal ürünüyken, diğeri tarihsel olaylardan yola çıkan ve görünürde iki ayrı janra ait bu film, niye bu kadar birbirini andırıyor?

Aslında iki filmin birbiriyle ortak yanları, "U-571"in "Das Boot"la ortak yanlarından çok daha fazla. Savaşa Almanlar'ın gözünden bakan, korkuyla gerilimi seyirciden çok karakterlerinin üstünde tutarak çektikleri eziyeti iletmeye çalışan (ve nihai etki için ağırdan almaktan hiç kaçınmayan) "Das Boot", tam anlamıyla "savaş karşıtı" bir film olmayı hedefliyordu. "Wing Commander" ve "U-571", apayrı filmler gibi görünseler de, sonuçta peşin peşin bir janr içinde çalışmayı hedefleyen sinemacılar tarafından çekilmiş tür filmleri. Bu yüzden Jonathan Mostow'un filmi için, iyi bir bütçeye ve iyi bir oyuncu kadrosuna sahip, şanslı bir B filmi denebilir. Mostow, belki Petersen kadar vakti ya da onunkine benzer bir niyeti olmadığından, "Das Boot"taki gibi baskın bir klostrofobi hissi yaratamıyor, ama yine de bu alt-türde stratejik "sus"ların önemine vakıf olan ve iyi kullanan, gerilimli bir aksiyon filmi çıkarıyor. Bu bakımdan U-571, daha ziyade bu türe şu ya da bu şekilde ilgi duymuş olanların ilgisini uyandıracak; janra, tekniğe ve kalıplara "öyküyle ve temalarla uğraşmamacasına" bağlı kalan bir filme açık olanları cezbedecek bir film.

KUTLUKHAN KUTLU

★★★ Yönetmen: Jonathan Mostow. Senaryo: Jonathan Mostow, Sam Montgomery ve David Ayer. Yapımcı: Dino De Laurentiis. Müzik: Richard Marvin. Görüntü Yönetmeni: Oliver Wood. Kurgu: Wayne Wahrman. Yapım tasarımı: William Ladd Skinner, Götz Weidner. Oyuncu kadrosu: Matthew McConaughey (Tyler), Bill Paxton (Dahlgren), Harvey Keitel (Chief), Jon Bon Jovi (Emmett), David Keith (Coonan). 2000 yapımı, 115 dk.

Rahşan

Mehmet Çetingüleç

Gazeteci Çetingüleç akıcı bir üslupla derlediği bu kitapta, evinde ve siyaset dünyasında mutfakta olmayı yeğleyen Rahşan Hanımı sadeliği, prensiplerine bağlılığı, ihtişamdan uzaklığı, Bülent Ecevit'e duyduğu derin aşkı ve inandıklarından ödün vermezliğiyle yakından tanıtıyor.

Yakın tarihimizin önemli siyasal olaylarını ve Ecevitlerin siyasi ve özel yaşamlarından kesitleri, Ecevitlerin özel arşivinden alınmış fotoğraflardan ve Rahşan Hanımın, üç kez cezaevine giren eşiyle birbirlerine yazdıkları ve toplumla paylaşmaya karar verdiği 117 mektuptan izliyoruz.

Büyük Çözülme

İnsanın Doğası ve Toplumsal Düzenin Yeniden Oluşması

Francis Fukuyama *Türkçesi: Zeynep Avcı, Aslı Telli Aydemir*

Geniş kitlelere seslenen bir toplum entelektüeli olarak Fukuyama, toplumsal tartışmaların gündemini bir kez daha değiştirecek.

Yazar, en son sosyolojik verilere dayanarak yazdığı bu 'büyük düşünme' kitabında, 60'lı ve 70'li yıllardaki 'Büyük Çözülme'nin yerini, ağır ağır 'Yeniden Oluşum'a bıraktığını ileri sürüyor. Yeni milenyumun toplumsal hayatına dair kışkırtıcı ve ilginç tezlerle dolu bu önemli ve iddialı yapıt, geleneksel bağlarından kurtulamayan siyaset entelektüelleri için yepyeni ufuklar açıyor.

100 Günde Usta Satıcı Olmanın Sırları

Tony Buzan ve Richard Israel *Türkçesi: Mehmet Moralı*

Yaygın bir inanış vardır. 'Satıcı doğulur, olunmaz!' Beynin işlevleri ve çalışması ile ilgili en son gelişmeleri , satıcılıkta başarılı uygulamalara uyarlayan yazarlar, zihinsel etkinlik konusunda dünyanın önde gelen yazar, konuşmacı ve eğitimcilerinden. Bu kitapta oluşturdukları interaktif eğitim paketiyle bu inanışı tersine çeviriyorlar. 'Satıcı doğulmaz, satıcı olunur!' Herkesi bir 'usta satıcı'ya dönüştürmeyi hedefleyen kitabın sunduğu 100 günlük eylem programı, satıcılıkta adeta master eğitimi veriyor.

SABAH KİTAPLARI

İST. BEYOĞLU Tel: (0212) 245 66 20 (3 hat)
İST. BAHÇEŞEHİR Tel: (0212) 669 61 42
İZMİR Tel: (0232) 445 95 34 **GAZİANTEP** Tel: (0342) 230 35 39

www.sabahkitap.com.tr

SABAH KİTAPLARI ✓Çarpıcı ✓Sürükleyici ✓İlgi çekici ✓Ufuk açıcı ✓Güncel SABAH KİTAPLARI ✓Çarpıcı ✓Sürükleyici ✓İlgi çe

Özel Seans

Kim Basinger, filmde Maggie O'Connor isimli bir kadını canlandırıyor.

Kutsanmış çocuk

Jim Carrey'yi büyük bir yıldız yapan "Maske" ve Schwarzenegger filmi "Eraser-Silici"den sonra yönetmen Chuck Russell, Kim Basinger'ın oynadığı "Bless The Child" adlı bir korku-gerilimle sinemalarımıza geliyor.

40 milyon dolarlık bir yapım olan "Bless the Child", pek yakında sinemalarımıza gelecek. Oyuncu kadrosunda Kim Basinger'ın yanısıra Jimmy Smiths, Rufus Sewell, Christina Ricci, Ian Holm gibi isimleri barındıran filmin yönetmeni Chuck Russell. Çekimleri Kanada'da gerçekleştirilen filmde "doğuştan kutsanmış" bir kız çocuğunun bir süre sonra gizli güçleri olduğunu öğrenmesi ve bundan yararlanmak isteyen insanlar tarafından ele geçirilmeye çalışılması anlatılıyor. Basinger'ı filmde bu kızın halası rolünde, onu kötülüklerden korumaya çalışırken izleyeceğiz. Senaryosunu Cathy Cash Spellman'ın aynı adlı romanından Thomas Rickman, Clifford Green ve Ellen Green'in uyarladığı "Bless the Child" ABD'de gösterime girdiği haftasonu 9.4 milyon dolar hasılat yapmıştı.

Ricci'nin filmdeki rolü kısmen geri planda

Özel Seans

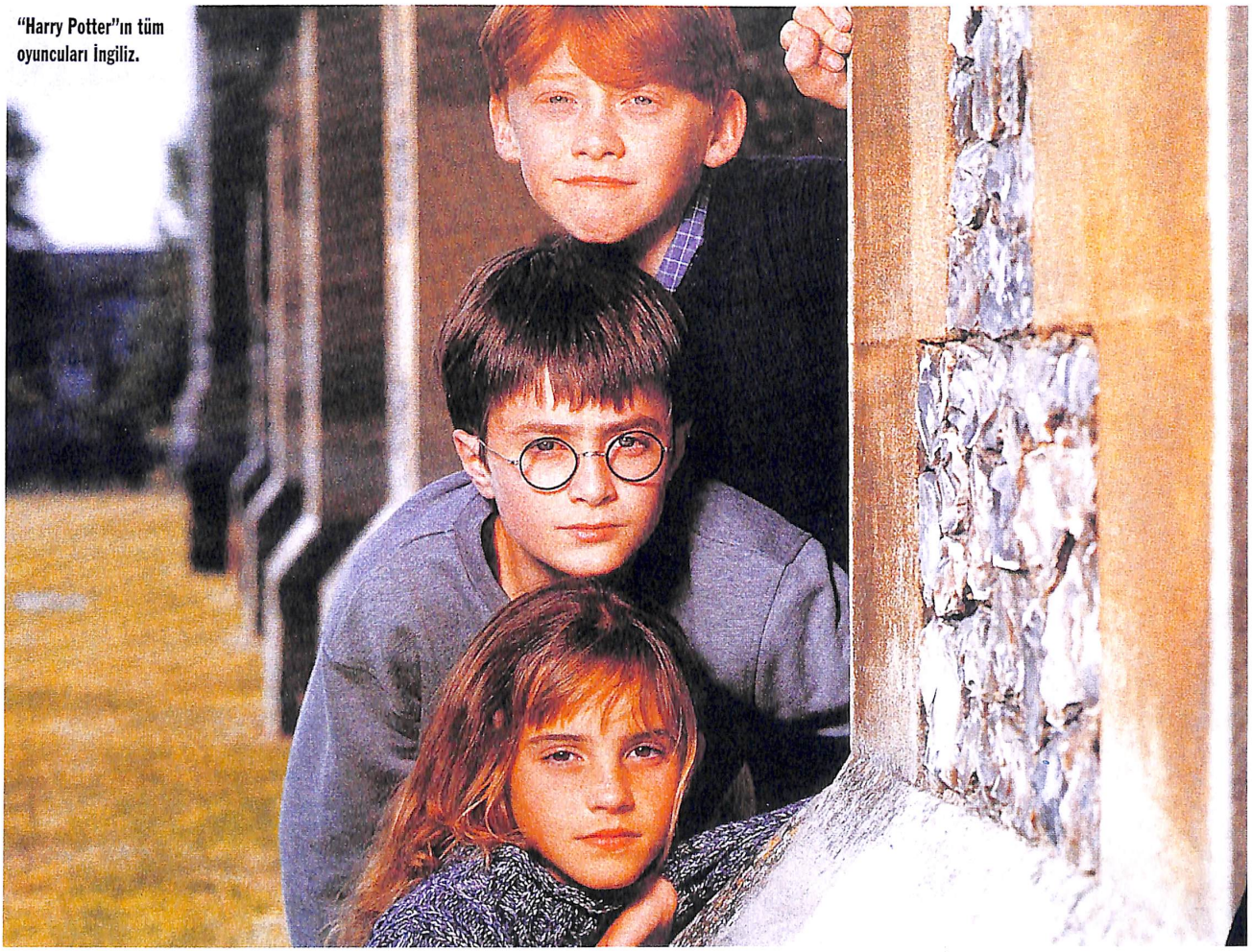

"Harry Potter"ın tüm oyuncuları İngiliz.

HARRY POTTER AND THE PHILOSOPHER'S STONE

Son yılların favori çocuk romanı, Chris Columbus'a emanet

İngiliz yazar J.K. Rowlings'in son birkaç yılın en sevilen fantastik roman dizisi olan "Harry Potter"ın ilk ayağı Chris Columbus tarafından sinemaya aktarılıyor. Harry Potter için uzun süre Jake Lloyd ve Haley Joel Osment'ın ismi geçse de rol son olarak İngiliz Daniel Radcliffe'te kaldı. Kadrodaki diğer isimler de tamamen İngiliz. Ayrıca, çekimlerin tümü de İngiltere'de yapılıyor. Roman dizisinin bu ilk kitabının öyküsü ise Howgarts sihir okuluna giden Harry Potter'ın orada aynı derecede yetenekli öğrecilerle karşılaşmasını ve bir süre sonra da kendi trajik geçmişi hakkındaki gerçekleri öğrenmesini konu alıyor. Filmin ABD gösterim tarihi için 16 Kasım 2001 tarihi düşünülüyor.

Hanks bu kez intikam meleği olacak.

ROAD TO PERDITION

Mendes'in merakla beklenen yeni filmi

Oscar'lı iki isim, Sam Mendes ve Tom Hanks, DreamWorks'ün önderliğinde çekilecek bir çizgi roman uyarlamasında yan yana geliyor. Max Allan Collins ve Richard Piers Rayner'ın grafik romanından sinemaya aktarılacak olan filmin yapımcısı Rihard D. Zanuck olacak. Öyküyü senaryolaştıran ise "The Haunting-Perili Ev"i de yazan David Self. Filmde 1930'ların ekonomik buhran döneminde arkadaşları ve düşmanları tarafından "Ölüm Meleği" olarak bilinen Michael O'Sullivan'ın (Tom Hanks) öyküsü anlatılıyor. İki çocuk babası O'Sullivan; karısı ve bir oğlunun öldürülmesiyle bunu yapanlardan intikam almak için bir süre sonra yola koyuluyor. Filmin oyuncu kadrosundaki diğer isimler henüz tam olarak kesinlesmedi.

Sam Mendes'in hayranları tetikte.

Coen'ler ilk kez Pitt'le çalışacak.

TO THE WHITE SEA

Coen Kardeşler, Brad Pitt'le

Joel ve Ethan Coen'in İkinci Dünya Savaşı draması "To The White Sea"nin başrolünde Brad Pitt var. James Dickey'nin aynı adlı romanından "Blade Runner" ve "Unforgiven-Affedilmeyen" filmlerini de yazmış olan David Webb Peoples ile Coen'lerin birlikte uyarlayacakları film, Japonlar tarafından uçağı düşürülen bir savaş pilotunun öyküsünü konu alacak. Paraşütle atlayıp kurtulan pilot daha sonra Asya üzerinden "eve dönüş" yolunu bulmaya çalışacak. Filme bütçe olarak 60 milyon dolar ayrıldı. James Dickey'nin "Deliverance" adlı romanı da 1972'de John Boorman tarafından sinemaya aktarılmıştı.

ŞARKICI

Yeşim Salkım 1958'de geçen bir öyküyle pek yakında karşımızda

Salkım bir eski zaman şarkıcısı olacak.

Önümüzdeki aylarda "Acı Gönül" isimli filmi gösterime girecek olan yönetmen Ersin Pertan yeni filmi "Şarkıcı"nın çekimlerini Ödemiş, Muğla ve İstanbul'da yaptı. Başrollerini Yeşim Salkım, Berhan Şimşek, Nurseli İdiz, Faik Ergin ve Kazım Akşar'ın paylaşacağı film 1958'de Anadolu kırsalında geçen bir aşk dörtgenini konu alıyor. 2001'in ilk aylarında gösterime sokulması tasarlanan filmde Salkım ayrıca şarkıları da seslendiriyor. Sesli çekilen "Şarkıcı"nın senaryosu da Pertan'a ait.

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİ FİLMLER

JOSIE AND THE PUSSYCATS

Tüm üyeleri kadınlardan oluşan bir rock grubunun öyküsünü anlatan bu çizgi roman uyarlamasında Rachael Leigh Cook vokalist Josie'yi canlandıracak. Grubun diğer üyeleri ise Tara Reid, Rosario Dawson ve Parker Posey olacak.
Gösterim Tarihi: 2001 yazı

TOMB RAIDER

Dünyaca ünlü bilgisayar oyununun sinemaya yapılacak uyarlamasının başlaması iki sene sürdü. Paramount önderliğinde çekilecek olan filmde seksi maceracı kız Lara Croft'u Angelina Jolie oynayacak. Çekimlerin Kamboçya ve İzlanda gibi yerlerde yapılması planlanırken öykünün de son oyunun bittiği yerden başlaması düşünülüyor.
Gösterim Tarihi: 2001 sonu.

VANILLA SKY

"Jerry Maguire"la önemli bir başarıya imza atan, yakında da "Almost Famous" ile karşımıza çıkacak olan Cameron Crowe yine Tom Cruise'la çalışmaya hazırlanıyor. İkili, Cameron Diaz ya da Penelope Cruz'dan birisini de projeye dahil ederek bir aşk öyküsü sunacak.

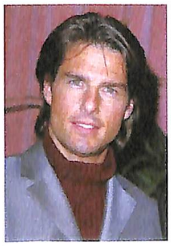

Gösterim Tarihi: 2001 sonbaharı

MOULIN ROUGE

Son olarak "Romeo+Juliet"i yöneten Baz Luhrmann 1899 yılının Paris'inde geçen bir filme başlıyor. Ewan McGregor, Nicole Kidman, Jim Broadbent, John Leguizamo gibi isimlerin yeralacağı filmde McGregor, Christian isimli genç ve naif bir şairi canlandıracak.

Gösterim Tarihi: 2001 ilkbaharı

SWORDFISH

"X-Men"in çiçeği burnunda yıldızı Hugh Jackman, Dominic Sena'nın yönetimindeki bu aksiyonda John Travolta'yla birlikte oynayacak. Kadroda Halle Berry, Don Cheadle, Vinnie Jones gibi isimler de var.
Gösterim Tarihi: 2001 yazı

ANGEL EYES

Jennifer Lopez ve Jim Caviezel bir kadın polisin koruyucu meleği olduğunu iddia eden gizemli bir adamın öyküsünün anlatılacağı dramada biraraya geliyor. Chicago ve Toronto kentlerinde çekilecek filmin yönetmeni "Erkek Severse" ve

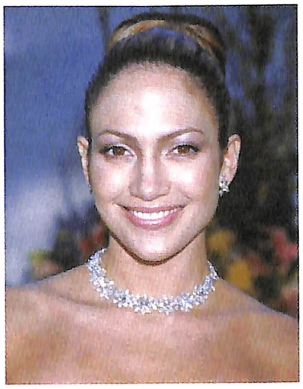

"Message In A Bottle" filmlerinin yönetmeni Luis Mandoki.
Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi

PLUTO NASH

Eddie Murphy bu bilimkurgu-aksiyonda filme adını veren karakteri canlandıracak. Günümüzden 400 yıl ileride, futuristik bir kumarhanede geçen filmin yönetmeni Ron Underwood. Randy Quaid, Joe Pantoliano ve Pam Grier de kadroda.
Gösterim Tarihi: 2001 ilkbaharı

Özel Seans

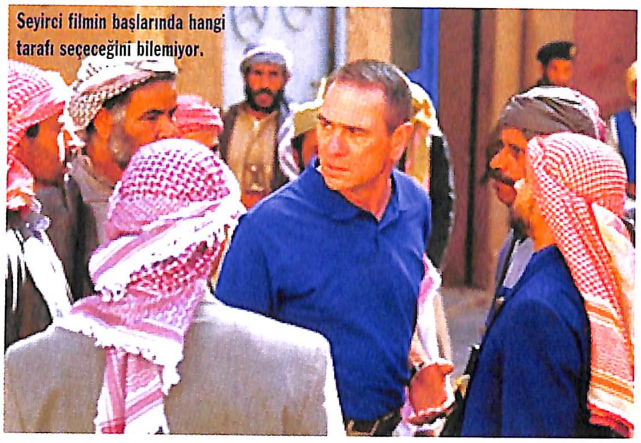
Seyirci filmin başlarında hangi tarafı seçeceğini bilemiyor.

ABD kendini aklıyor

Hollywood sinemasının en büyük "marifet"lerinden ikisi, William Friedkin'in "Rules Of Engagement-Vur Emri"nde bolca sergileniyor: Biri, bu sinemanın seyirciyi manipüle etme arzusu, diğeri ise Amerika hakkında söyledikleri...

Vietnam'dan Çöl Fırtınası'na kadar sayısız savaşa katılmış olan Albay Terry Childers, Yemen'deki Amerikan Elçiliği'nin önünde düzenlenen bir gösteriye müdahale etmesi için bu ülkeye gönderilir. Gösterinin şiddetinin giderek artması ve bir Amerikan askerinin ölmesinin ardından, Childers'ın emriyle göstericilere ateş açılır ve 80 kişi öldürülür. Childers mahkemeye çıkarıldığında, Vietnam'da birlikte katıldıkları bir çatışmada aldığı yara nedeniyle, askerliğini o günden beri masa başında sürdüren arkadaşı Albay Hayes Hodges tarafından savunulacaktır.

Film Childers'ın temsil ettiği herşeyi aklıyor.

"Vur Emri", ilk on dakikada ana karakterlerini ve aralarındaki ilişkiyi anlattıktan sonra, elçilik baskını sahnesine geçiyor. Filmin bu noktadaki tutumu önemli: Sahne sona erdiğinde, film oldukça ahlaklı, gerçekçi ve sinemasal açıdan anlamlı bir yerde duruyor ve daha o anda safları ortaya çıkan bir tartışmada, tarafsız kalmayı seçiyor. (Filmin tarafsızlığı, seyirciyi de kendi kararını vermeye zorlayacaktır.) Bir yandan, kendini, adamlarını ve elçiliği ateş altında bulan, bir adamı ölen Albay Childers'ın, yılların tecrübesine rağmen yaşadığı korkuyu ve şaşkınlığı yansıtırken, diğer yandan Childers'ın emriyle açılan ateş sonucu ölen insanların cansız bedenleri üzerinde dolaşıyor kamera... Bir taraf seçmek için can atan seyirci için zor bir durum bu, çünkü iki tarafın da haklı ve haksız olduğu yerler var. (Hayatta genelde olageldiği gibi...) "Evet, Childers zor durumdaydı, ama hayır, bu kadar insanın öldürülmesi emrini vermemeliydi."

Fakat bir sonraki sahneden itibaren iş değişiyor ve "Vur Emri", seyircinin algısını çarpıtmaya başlıyor. Bir anda, karşımıza bir "hükümet görevlisi" çıkartıyor film: Basının "katliam" olarak nitelediği olaydan ötürü Childers'in kellesini isteyen, Ulusal Güvenlik Danışmanı William Sokal... Ve bir çırpıda onu "kötü adam" olarak konumluyor. Sokal'la geçirdiğimiz birkaç dakika içinde, onun ukala, küstah, acımasız bir "pislik" olduğunu anlıyoruz (anlamamız sağlanıyor). Üstelik Childers'in "lehindeki" bir delili, elçiliğin güvenlik kamerasına ait kasedi yok etmesi de cabası...

Filmin "işte bu kötü adam" diye Sokal'i işaret etmesi, otomatik olarak Childers-Hodges ikilisini "iyi" yapıyor. Değişen bir şey yok aslında; ortada hâlâ Childers'in emriyle öldürülen 80 sivil var. İlk sahnedeki karmaşık insani durum hâlâ yerinde duruyor. Ama filmin gönderdiği mesajlarla, olayı algılama biçimimiz değişti bile...

Bu noktada filmin politik işlevi de devreye giriyor. Vietnam'dan Çöl Fırtınası'na son 30 yılın neredeyse tüm savaşlarında görev yapan Childers'in, Amerika'nın, dünyanın geri kalanıyla ilişkisi açısından neyi temsil ettiği açık: Amerika'nın, "gerektiğinde" dünyanın her yerine müdahale etmesini savunan, kendi çıkarlarının tehlikeye girmesini, başkalarının hayatına müdahale etmenin mazereti olarak kullanan bir anlayış... Hazır manipülasyondan söz ediyorken, Hodges-Childers birlikteliği de bu açıdan ilginç, çünkü benzer savaş filmlerinde, bu iki tip karşı karşıya getirilir. Childers gibiler, sert, hayatını cephelerde geçiren, dünyanın acımasızlığı karşısında "mecburen" acımasız olan, cesur adamlarken, Hodges gibilerin kaderine, pasiflik, korkaklık, "entellik" ve cephe gerisi düşer. "Vur Emri"nde bu iki prototip, "iyilerin" safında buluşuyor.

Filme bu politik ikilemin enjekte edilmesinin ardından, öykünün taraflarını, Amerika'nın benzeri müdahalelerinin yandaşları ve karşıtları olarak da niteleyebiliriz artık... İyi ve kötü, dürüst ve sahtekar, fedakar ve bencile ek olarak tabii...

İyi mi kötü mü olduğu tartışmalı olan karakteri, karşısına çıkarttığı "gerçek kötü" sayesinde iyi safına iten film, bu kıvrak hamleyle kendisini Childers'ın yanında bulan seyircisine, iyi adamının yanında müdahaleci dış politikanın yandaşlığını da ikram ediyor. İyi adamı alana, yanında bir de politik tavır bedava!

Dolayısıyla, filmin geri kalanının geçtiği mahkeme salonunda, Childers'ın nezdinde bu tavır da yargılanıyor. İlginçtir, kötü adamın filmin başında yaktığı video kasetin yokluğu Childers'ın en büyük kozu haline geliyor. "Hiçbir makul şüpheye yer bırakmayacak derecede emin olmadıkça" sanık hakkında suçlu kararı vermemesi gereken jürinin kafasında makul bir şüphe doğuyor böylece... Ve Childers aklanıyor. Tabii onun temsil ettiği her şey de...

UYGAR ŞİRİN

Ankara'da iki seminer

Ankara Uluslararası Film Festivali'ni düzenlemekte olan Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı "Sinema Seminerleri" başlatıyor. Seminer uygulamalarını geçen yıl başlatmış olan Vakıf, bu yıl artan talepler üzerine daha geniş kapsamlı ve uygulamalı çalışmalar yapmayı planlıyor. "Estetik ve Eleştiri" konulu seminer dizisi 40 saat süreli olacak ve Prof. Necdet Sümer, Prof. Ahmet İnam, Dr. Nejat Ulusay, Yrd.Doç. Nezih Erdoğan, Ulus Baker, Dr. Duygu Öztin Bader, Prof. Kezban Güleryüz, yönetmen ve eleştirmen Engin Ayça'nın katılımıyla gerçekleştirilecek. Gazi Üniversitesi İletişim fakültesi salonunda Cumartesi günleri 13:00-17:00 saatleri arasında yapılacak seminerin başlangıç tarihi 18 Kasım 2000.

"Animasyon" seminerleri çocuklar ve yetişkinler için iki ayrı grupta gerçekleştirilecek ve 48 saat süreli iki devreden oluşacak. Uygulamalı canlandırma teknikleri verilecek olacak olan Seminer Moskova Üniversitesi mezunu Vahit Talip başkanlığındaki bir animatör grubun katkısı ile yapılacak. Animaskop Çizgi Film Stüdyosu'nda gerçekleşecek olan seminer sonunda bir canlandırma filmi hazırlanacak.

Seminerlere katılmak isteyenler 0312-468 77 45 nolu telefondan bilgi alabilecekler.

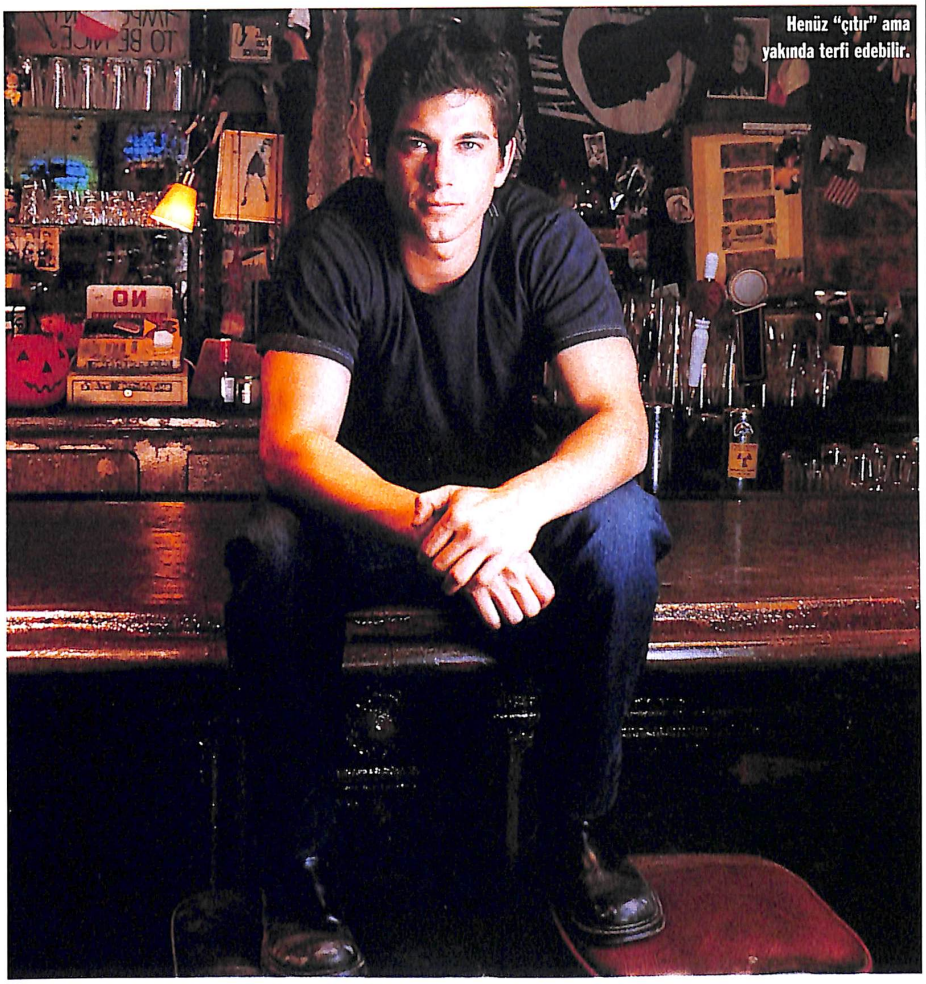

Henüz "çıtır" ama yakında terfi edebilir.

Sinemadaki dansçı

"Coyote Ugly"nin en yakışıklı ismi Adam Garcia henüz sinema aleminde yeni olsa da basamakları kısa sürede tırmanmaya aday gibi görünüyor.

Aslında "Road Trip-Geyik Muhabbeti"nin çekim zamanı Adam Garcia'nın çalışma programına uygun olsaydı onu büyük ihtimalle şu sıralar sözkonusu filmde Paulo Costanzo'nun rolünde (hani şu felsefeyle uğraşan, yılan sahibi marijuana'cı çocuk) izliyor olacaktık. Gelgelelim, bu gerçekleşmedi ve Avustralyalı genç oyuncunun oynadığı ilk Amerikan filmi "Coyote Ugly-Çıtır Kızlar" oldu. Gerçi pek fazla oyunculuk geçmişi olduğu söylenemez Garcia'nın. Yazar Oscar Wilde'in yaşam öyküsünü konu alan, 1997 tarihli bir İngiliz filmi olan "Wilde"da küçük bir rolü vardı; bir maden işçisini canlandırmıştı yalnızca. Yine de, "Coyote Ugly"deki rol arkadaşları ondaki tecrübe eksikliğinin fazlaca bir handikap yaratacağını düşünmüyorlar. Örneğin filmde Rachel'i canlandıran Bridget Moynahan "Bu çocuk ileride büyük bir film yıldızı olacak" öngörüsünde bulunuyor onun için. Garcia, "Coyote Ugly"de Piper Perabo'nun canlandırdığı Violet'ten hoşlanan Kevin O'Donnell adındaki "çıtır" çocuğu oynuyor. Seçmeler sırasında yapımcıların gözüne girebilmek için özellikle atletik vücudu Garcia'nın işine çok yaramış (Bununla ilgili olarak, filmde üstsüz dansettiği sahneye bir göz atmak gerek).

1 Haziran 1973'te doğan ve oyunculuk kariyerine birçok küçük çaplı film ve tiyatro oyununda yeralarak başlayan Garcia'nın bugün yapmaktan en fazla zevk aldığı şeylerden biri spor. Arta kalan zamanlarında da çevre faaliyetlerine katılıyor. Sözgelimi Dünya Hayvanları Koruma Derneği'nin kampanyaları Garcia'nın başlıca ilgi alanlarından. Bu yıl "Bootmen", önümüzdeki yıl da "Riding In Cars With Boys" gibi iki komedi filminde daha boy gösterecek olan genç Avustralyalı özellikle dans yeteneği sayesinde kimilerine John Travolta, Fred Astaire ve Gene Kelly gibi yetenekli dansçı/oyuncuları anımsatıyor.

Yanlış anlaşılmak

Bir sinema yıldızı olmak kolay değil. Milyonlarca kişinin gözleri gece gündüz onların üzerinde. Ve yıldızların gerçek yüzlerini tanıtma imkanları ne yazık ki yok. Peki yıldızlara göre onlar hakkındaki en büyük yanılgılar ne?

Brad Rowe

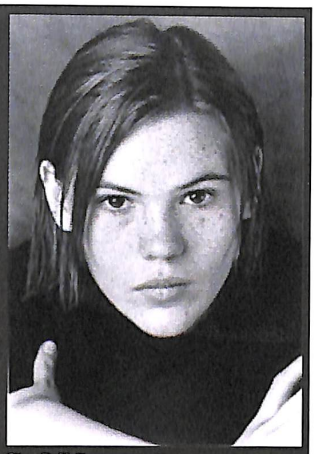
Clea DuVall

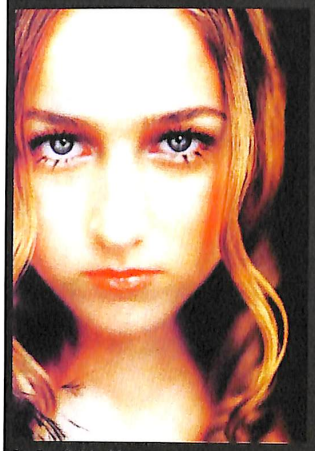
Leelee Sobieski

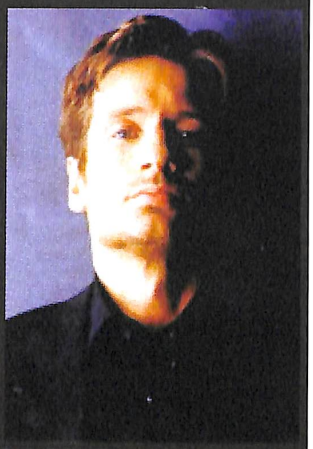
David Duchovny

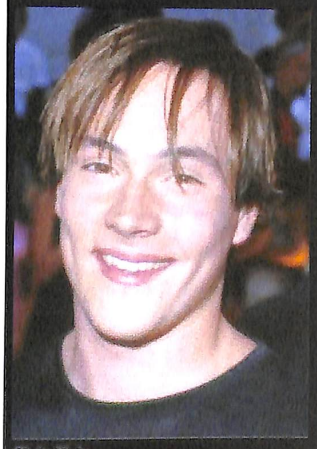
Chris Klein

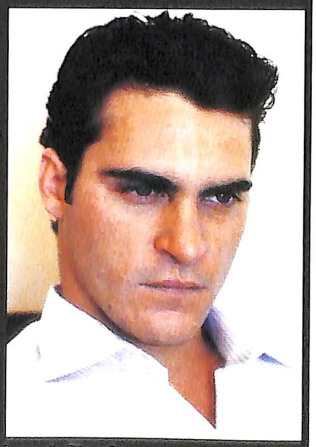
Joaquain Phoenix

CHRIS KLEIN

"Bilmem. Yanlış anlamalar var mı? İnsanlar ne diyor? Benim salağın teki olduğumu mu? Tabii; annem, ajansım, basın danışmanım, hepsi gerzek olduğumu biliyor. Gerzek olduğum gerçeğini gizlemiyorum. Bu doğru. Ben bir gerzeğim ve insanlar bana sürekli bunu hatırlatıyor. Bence bu çok eğlenceli. Eğer kendinle dalga geçemiyorsan, eğer kendinle iyi vakit geçiremiyorsan; kiminle geçirebilirsin?"

MINNIE DRIVER

"Bence aktrisler hakkındaki en büyük yanlış anlama, vücütları konusunda utangaç olmadıkları. Herkesin utandığı bir yeri vardır. En mükemmel bilmemneye sahip olduğunun düşünülmesi bile bunu değiştirmez. Kimse her tarafının mükemmel olduğunu düşünecek kadar kibirli olamaz. Bunun hepsi Hollywood marifeti."

RUSSELL CROWE

"Bazı insanlar tarafından kibirli olmakla suçlanıyorum; çünkü bu insanlara göre başarı istiyorum. Aslında hiç de başarı beklentisi içerisinde değilimdir; ama başarılı olduğumda da buna hiç şaşırmam; çünkü ne kadar çaba harcadığımın farkındayımdır. Ayrıca hayatımdaki en büyük düşümü gerçekleştirmeliyim -ki bu düş olabildiğince sanatsal işlerde yer almak ve tümüyle benim tercihim."

JULIA ROBERTS

"Herhalde benim hakkımdaki en büyük yanlış kanı, orospunun teki olduğumun düşünülmesi olsa gerek. Çünkü uzun boyluyum ve zekiyim, yani gerçekte ne olduğunu biliyorsunuz. Sorun benim biraz ehh.... dik kafalı doğru kelime değil. Yani benim pek çok fikrim var ve onları paylaşmak istiyorum. Birisinin çıkıp bana 'Bu en iyi fikrin değil' demesini de bekliyorum. Ama eğer enerjiksen ve bazı konular hakkında ısrarcı ve saldırgansan, bu kendisi pek zeki olmayan insanların gözünü korkutabiliyor."

JOAQUIN PHOENIX

"'To Die For' için basın karşısına çıktığımda açıkçası biraz ruhsal çöküntüye uğramıştım ve buna hiç hazırlıklı değildim. Sanırım basın beni yanlış değerlendirdi. Benim olayları ciddiye almadığımı, belki biraz da soğuk olduğumu düşündüler ve beni "To Die For"da oynadığım karaktere benzettiler. Hiçbir zaman bu karakteri canlandırma konusunda takdir aldığımı hissetmedim. Üzücü olan insanların sadece göz önündeki şeylere bakması. Eğer bir takım elbise giyseydim, saçımı kısacık kestirseydim ve 'Hey; n'aapıyosunuz?' diye konuşsaydım karakter ve benim aramdaki farkları görebilirlerdi."

CLEA DUVALL

"Niye bilmiyorum; ama insanlar benim sert olduğumu düşünüyor. Sanırım oynadığım karakterlerden dolayı olsa gerek. Ama hiç de sert değilimdir. Esasında son derece hassasımdır. Ayrıca insanlar genelde Terazi burcu olduğum için dengeli olduğumu düşünürler; ama gerçekte son derece dengesizimdir ve hiç karar alamam."

DAVID DUCHOVNY

"Bu soruya cevap vermekten nefret ediyorum; çünkü bu benim yanlış anlama olduğunu düşündüğüm fikrin ortada dolanmaya devam etmesine sebep oluyor. Bu dünyada hiçbir şeyi reddedemezsin. Benim daima kibirli olduğumun sanılması ile ilgili bir sorunum olmuştur. Ama şimdi insanların okuyacağı tek şey bu olacak: kibirli. Hiçbir zaman kendimi kibirli olarak hissetmedim. Sadece kendi fikirlerimin olduğunun farkındaydım ve aptalı oynamayı, onları satmak için sevmediğim şeyleri sevdiğimi söylemeyi; başka bir deyişle oyunu kuralına göre oynamayı istemedim."

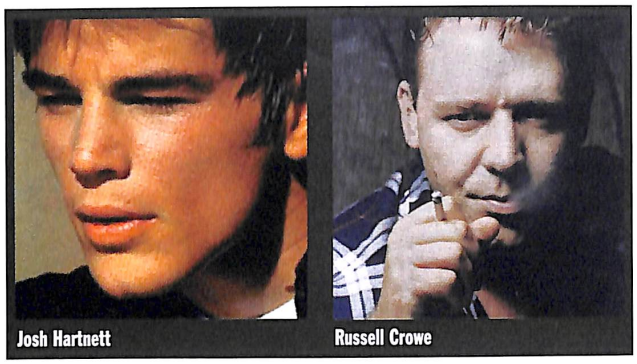

Josh Hartnett

Russell Crowe

LEELEE SOBIESKI

"Artık insanların benim hakkımdaki fikirlerinin ne olduğunu bilmiyorum. Ama sanırım insanların benim hakkımda sürekli yanlış bir fikirleri oldu; ki bu Fransa'da doğmuş olduğum. Aslında New York doğumluyum. İnsanların bu kanıya varmış olmasına babamın Fransız olması sebep olmuş olsa gerek."

BRAD ROWE

"Sanırım pek çok kez arzulanan erkeği oynamış olduğum için; insanlar benim soğuk olmamı bekliyorlar. Ama değilim. Bazen de insanlar benim mesafeli olduğumu düşünüyor olabilirler; çünkü ben bir gözlemciyim. Ama kimseyi yargılamıyorum."

JOSH HARTNETT

"Hmmmm, insanlar benim San Francisco'da doğduğumu sanıyor; ama bu doğru değil. Nereden çıktığını bilmiyorum. Belki bir dönem annemin San Francisco'da yaşadığını falan söylemiş olabilirim; ama ben orada doğmadım."

Minnie Driver aktrislerin vücutları konusunda utangaç olduğunu düşünüyor

Safter Yılmaz Hollywood'dan Bildiriyor

ARNOLD ŞİDDET FİLMLERİNE KARŞI

Şiddet filmlerinin ünlü yıldızı Arnold Schwarzenegger'in 17 Kasım'da Amerika'da sinemalarda gösterime giren son aksiyon filmi "The 6th Day" (Altıncı Gün) akşam işinden evine dönen bir adamın evinde bir eğlence olduğunu görmesi ve aralanan perdeden içerdeki kişinin de kendi kopyası olduğunu farketmesi üzerine cereyan ediyor. Ancak ünlü yıldızın bundan önceki büyük gişe yapan filmleri "Terminator" ve "True Lies"ın aksine, Arnold'un bu son filmi Amerika'da "PG-13" denen 13 yaşındakilerin seyredebileceği bir aksiyon filmi.

Bundan önceki bütün filmleri "R" denen sadece büyüklerin seyredebileceği lisansla sinemalara gelen Arnold; şimdi şiddet dolu filmleri daha yumuşattığını ve çocukların bu gibi filmlere gitmesini istemediğini söylüyor. 53 yaşındaki üç çocuk babası Arnold bu konuda "Şiddet konusunu Amerika'da herkes konuşuyor. Ben üzerime gelen sorumluluğu kabul ediyorum. Bunun için de bundan böyle fazla şiddet dolu filmler çevirmeyeceğim. Niyetim çocuklara zarar vermeyecek PG-13 lisanslı aksiyon filmleri ile 'Kindergarten Cop'a benzeyen komediler çevirmek" diyor.

Hollywood filmlerinin Amerika'da çocuklara şiddeti aşıladığını kabul eden Arnold "30 yaşında iken her şeyin daha aşırısını yapmak istiyorsunuz. Ancak insan 50 yaşını geçince çok daha sorumlu hareket etmesi gerektiğini anlıyor" derken, kendi çocuklarını iyi yetiştirmenin hayattaki en büyük gayesi olduğunu da ilave ediyor.

Bir gün Amerika'da politikaya gireceğini söyleyen Arnold 1997'de bir kalp ameliyatı geçirdikten sonra stüdyoların onunla film çevirmekte çekingen davrandıklarını söyleyerek "Birçok film projesi üzerinde çalışıyordum. Warner'da "I am Legend" vardı. Ancak birden hepsine de bir sebep uydurdular. "Senaryo pahalı," dediler veya "bu yönetmen olmaz" dediler. Birden telefonlarıma cevap vermez oldular. Bu yüzden 1999'daki son filmim "End Of Days"i Beacon adlı bağımsız bir yapım şirketiyle çevirdim. Zira stüdyoların hiçbiri benim projelerimi kabul etmedi," diyor.

Avusturya'nın bir köyünden Amekira'ya göç eden ve bir vücut yarışmasını kazandıktan sonra Hollywood'a gelerek "Conan" filmiyle büyük şöhrete ulaşan Arnold Schwarzenegger, bugün Kennedy ailesinin damadı olarak Amerikan asilleri arasına girmiş durumda. Cumhuriyetçi Parti'yi destekleyen Arnold bir gün Amerika'da başkan olmayı da düşlüyor.

Film başına 25 milyon dolar ücet alan Arnold halen Minnesota Eyalet Valisi olan eski güreşçi Jesse Ventura gibi politikada başarılı olacağını belirtiyor; ancak yaptığı hizmet karşılığında hiçbir ücret almayacağını ilave ediyor. "Yeterince param var. Politikadan para kazanmak değil hizmet etmek istiyorum. Amerika'da ne yazık ki hükümet çocukların eğitimi ve okullardaki şiddet olaylarının önlenmesi için hiçbir şey yapmadı" diyen Arnold politikaya ne zaman atılacağı konusunda bir şey söylemiyor. Ancak dört yıl sonra yapılacak Amerika senato seçimi için "Zamanı uygun," diyor.

"The 6th Day" halen sinemalardayken, Arnold halen Meksika'da bir aksiyon-gerilim filmi olan "Collateral Damage"ı çekiyor. Bundan sonra Mart ayında da "Terminatör 3"ün çekiminde çalışacak. Arkasından resimli roman karakterlerinden oluşan "Doc Savage" gelecek.

Özel Seans

Pornografi mi?

Son yıllarda Avrupa sinemasından gelen kimi örneklerde, porno filmlerden alışık olduğumuz tarzda görüntülerle karşılaşmaya başladık.

Japon yönetmen Nagisa Oshima 1976 yılında "Ai no corrida" (Duygu İmparatorluğu) isimli filmi çektiğinde seyredenleri şok içerisinde bırakmıştı. 70'li yılların özgürlükçü ortamı dahi bu filmin cinsel içeriğini kabullenmekte zorluk çekmişti. Hoş, hemen iki yıl öncesinde çekilmiş olan (ve bugün artık türün klasiklerinden biri haline gelmiş olan) "Emmanuelle" tüm dünyada hasılat rekorları kırmaktaydı. Ayrıca Almanya ve İtalya başta olmak üzere pek çok Avrupa ülkesinde erotik veya soft-porno tarzı filmler fabrikasyon şeklinde üretilmekteydi. Ama bir "sanat filmi"nde bu kadar yoğun bir cinsellik, hatta daha önce adını saydığımız örneklerden çok ileri giden ve hard-core pornografiye yaklaşan sahneler, birçok izleyici için kabullenilmesi zor unsurlardı. Oshima'nın bu iki üvey kardeşi biraraya getirme çabası kimilerince takdirle, kimilerince öfkeyle karşılandı. Ancak üzerinden 24 yıl geçmesine rağmen "Ai no corrida", merak ettiğinizde rahatlıkla ulaşabileceğiniz bir film değil. İngiltere'de sansürsüz bir kopyasının video versiyonu ancak geçtiğimiz aylarda piyasaya sürülebildi.

Halbuki cinselliğin görsel yollarla izleyiciye, erotik veya pornografik şekilde ulaştırılması yıllardan beri süregelen bir durum. Hepimiz gayet iyi biliyoruz ki; sinemanın icadından kısa bir süre sonrasında porno filmler üretilmeye ve insanlara ulaştırılmaya başlandı. Ancak nedense "porno" ve "normal" sinema, bu süreç içerisinde daima birbirinden ayrı tutulmaya çalışıldı. Son birkaç yıl içerisinde "porno" ve "normal" sinemayı biraraya getirme ve sinemada cinselliğin kullanılması konusunda düşünce geliştirme fikri bazı sinemacılara yeniden cazip gelmeye başladı. Örneğin Oshima'nın filminden açıkça etkilendiğini belirten Catherine Breillat'nın "Romance" isimli filmi geçtiğimiz yıl gösterime girdiği her yerde yoğun tartışmalar koparttı. Filmde ünlü porno oyuncusu Rocco Siffredi de ufak ama önemli bir rol üstleniyor ve sinema tarihinde "normal" bir filmde penisi ereksiyon halinde gözüken ilk erkeklerden biri olarak yerini alıyordu. Yine geçtiğimiz yıl çekilen Lars von Trier'in "Geri Zekalılar"ı veya François Ozon'un "Sitcom"u da benzer sahneler içermekteydi.

Bu konuda tartışmalara sebep olan son film ise yine Fransa'dan geldi. "Baise-Moi" isimli bu filmin adı "S** Beni" anlamına geliyor. Sırf ismiyle dahi yoğun tartışmalara sebep olan filmin Fransa'da yasaklanması için girişimlerde bulunulması, pek çok kişiyi ayaklandırdı. Aralarında Jean-Luc Godard'ın da bulunduğu pek çok aydın sansüre karşı bir tavır olarak filmi desteklerken, hem filmi inanılmaz ölçüde bayağı bulanlar, hem de aydınların pornoyu bağrına basışını yersiz bir tavır olarak niteleyenler çıktı. Yakın plan çekimlerle gerçek seks sahnelerine yer veren "Baise-Moi"nın yönetmenlerinden Coralie Trinh Thi (kimi filmlerinde adı sadece Coralie diye de geçiyor) daha önce porno filmlerde de oynamış bir aktris. Anarşist bir ruh taşıyan, nihilist ve saldırgan bir yol filmi çekmek konusunda Caroline Trinh Thi ve Virginie Despentes'in ne kadar başarılı oldukları tartışılır; ancak filmleri üzerine dikkat çekmeyi becermiş oldukları kesin.

Bir "porno" filmin diğer filmlerden, veya bir "porno oyuncusunun" diğer oyunculardan ayrı tutulması bu konudaki tartışmaların esas eksenini oluşturuyor olsa gerek. Ufak bir açıklama yapmak gerekirse, bir porno filmin belirleyici unsuru

"Baise-Moi"

"Duygu İmparatorluğu"

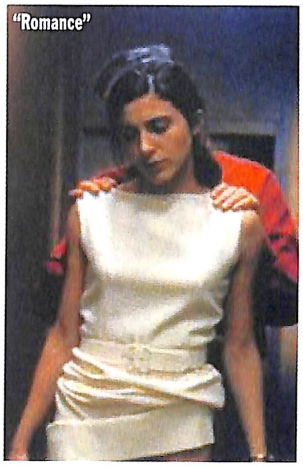
"Romance"

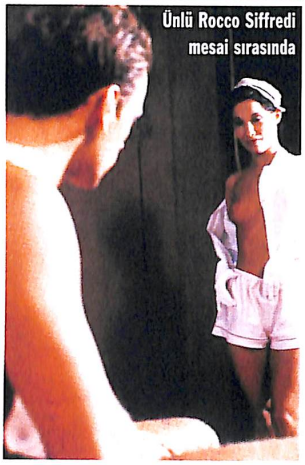
Ünlü Rocco Siffredi mesai sırasında

gerçek cinsel birleşme eylemlerinin gösterilmesi oluyor. Ancak birçok kişinin böyle bir sahne içermemesine rağmen bazı filmler için porno deyimini kullandığına şahit olmuşsunuzdur. Nedense yoğun cinsellik içeren filmler bir nevi aşağılama olarak porno damgası yerler. Bunun nedeni pornonun oldum olası dışlanmasından kaynaklanıyor olsa gerek. "Normal" sıfatı altında değerlendirilen filmlerde "pornografik" diye nitelenen sahnelerle karşılaşmanın insanları şaşırtmasının nedeni de bu olsa gerek... Oysa pek çok insanın porno film izlediği bilinen bir gerçek. Ancak çoğu insan bu tarz bir "sinemasal keyfi" evinde yalnız olarak yaşamayı tercih ediyor olsa gerek.

Her ne kadar pornografinin "normal" filmlerde kullanılışından bahsetmeye çalışmış olsak da, bu filmlerin çoğu yerde bu halleriyle gösterilemediğini belirtmekte fayda var. "Romance", "Geri Zekalılar" gibi filmlerin kritik sahnelerinin birçok ülkede sansürlendiği ve "Baise-Moi"nın sadece seks filmi oynatan sinemalarda gösterilmesinin gündeme geldiği düşünülürse, "porno" dünyası ve "normal" sinemanın ne kadar iç içe geçmiş olduğu da tartışmalı. Paul Thomas Anderson'ın "Boogie Nights"ında da tanıklık ettiğimiz gibi, porno sineması 80'li yıllarla birlikte düşük maliyet göz önünde bulundurularak 35mm.'den videoya transfer olmuş durumda. Dolayısıyla, insanlara sinema perdesinden ziyade daha çok video kasetler aracılığıyla ulaşıyorlar. Bizim ülkemizde, oturmuş bir video piyasası yok. İş televizyona geldiğinde şifreli yayınlara bile burnunu sokan RTÜK var. Dolayısıyla, porno filmlere ulaşmanın tek yolu el altından dolaşan korsan kopyalar... Ancak "sanat sineması" ve "porno sinema" arasındaki ilişki üzerine tartışanlar, David Cronenberg'in "Crash"inin (Çarpışma), İstanbul'da seks filmi gösteren bir sinemada uzun süre afişte kaldığını bilseler küçük dillerini yutarlardı herhalde.

ENGİN ERTAN

Jersey'den gelen kız

Bu ay seyredeceğimiz "Coyote Ugly-Çıtır Kızlar"ın esas kızı Piper Perabo sözkonusu filmle büyük olasılıkla hiç de küçümsenemeyecek bir çıkış trendi yakalayacak.

On yedi yıl önce Don Simpson ve Jerry Bruckheimer yapımcı ikilisi, "Flashdance" isimli bir müzikalle gişeleri altüst etmişlerdi. Filmde balerin olma hayalleriyle yanıp tutuşan bir kızın öyküsü anlatılıyordu. 1996'da Don Simpson aşırı dozdan ölünce Bruckheimer yoluna tek devam etti. Bu ayki "Coyote Ugly" bir nevi "eski günleri yad etme" filmi. Zira filme "'Flashdance'in kızı" yakıştırması yapanların sayısı çokça. Bu kez ise şarkıcı olma düşlerini kurarak kalkıp New Jersey'den New York'a gelen bir genç kızın öyküsü var ana eksende. Violet adındaki bu kızı 1977 doğumlu Piper Perabo canlandırıyor. Coyote Ugly denen, yeni açılmış gece kulübünde çalışmaya başlayan Violet, bir yandan da adım adım düşlerini hayata geçirmek için çabalıyor. "Violet gibi ben de New Jersey'den buralara gelen, berbat yerlerde kalan ve kısa süreliğine de bir barda çalışmaya başlayan bir kızım," diyor

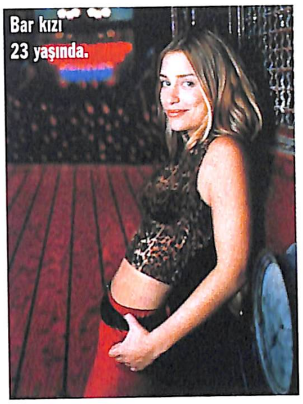

onu canlandıran Piper Perabo. Pürüzsüz bir teni olan bu sarışın güzel, aslına bakarsanız, bu yaz ABD'de "The Adventures Of Rocky And Bullwinkle" ile önemli bir çıkış yaptı; fakat "kendisini esas göstereceği yer" "Coyote Ugly" olacak. 23 yaşındaki Perabo'nun bu rolü almasının kolay olmadığını belirtmek gerek. Zira rol için Britney Spears ve Jewel gibi dünya çapında isim yapmış, başka sarışın fıstıkların ismi geçiyordu. Ayrıca, yapımcılar bununla da kalmayıp 15 şehirde hayallerindeki Violet'i bulmaya çalışmış ve sonunda da Perabo'da karar kılmışlardı. Rolü için Coyote Ugly'deki bar kızlarını gözlemlemiş. "Sırlarını açığa vurmak istemiyorum; fakat Coyote Ugly'deki kızları izledim," diyor. "Yaptıklarının çoğu marifet gerektiriyor." Soyadı Portekizce'den gelen Perabo'nun sonraki projeleri genellikle "parti kızı" olarak boy göstereceği yapıtlar. Ne var ki, kısa süre içerisinde "önemli rollerin kızı" rütbesine terfi etme ihtimali de yabana atılmamalı...

Masumlar

Yeniyetme olmak zor iş. Hele bir de cinselliğin karmaşasıyla karşı karşıya gelmek daha da zor. İşte size sinemadan aşina olduğunuz bir grup bakire (ve bakir) karakter....

Claire Montgomery / Go (1999)
Kendisi pek istemese de bir nevi amfetamin görevi gören uyarıcı olduğu söylenebilir. Merdivenlerde bir uyuşturucu simsarı ile yatma çabası başarısızlıkla sonuçlanıyor.

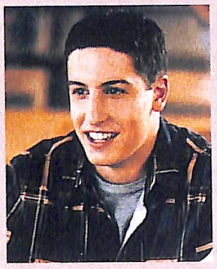

Jim / Amerikan Pastası (1999)
Karşı cinsle yaşayabileceği cinsel zevkleri bir turtada arıyor. İnternette madara olması da cabası. Ama yine de mezuniyet gecesinde bir flütçüyü götürmeyi beceriyor.

Cecile de Volanges / Tehlikeli İlişkiler (1988)
Entrikacı züppe Valmont'un bir numaralı hedefi. Fazla zorluk çekmeden elde edilebiliyor.

Cher Horowitz / Clueless (1995)
Eşcinsel sınıf arkadaşını umutsuzca kesiyor. Çabalamasına rağmen sonuç vermeyince; o da üvey kardeşinde karar kılıyor.

Beavis & Butthead / ..... Do America (1996)
İkisinin de kızlardan ziyade sağ elleri ile daha çok haşır neşir olmaya mahkum olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Sandy Olsen / Grease (1978)
Naif komşu kızı. Evlenmeden hayatta bir erkekle yatağa girmez. Filmin sonunda vücuduna yapışan deri pantalonlar giyerek imajını değiştiriyor.

Jeanne D'Arc / Jeanne D'Arc (2000)
Fransız perisi. Asabiyetini şiddetle rahatlatıyor. Ne yazık ki sonu bir kazıkta yakılmak oluyor.

Benjamin Braddock / The Graduate (1967)
Önce Mrs. Robinson tarafından baştan çıkarılıyor. Daha sonra ise Mrs. Robinson'ın kızı ile bir otobüste işi pişiriyor.

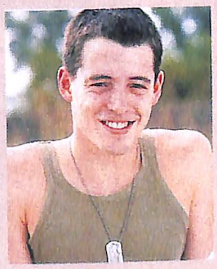

Eugene / Biloxi Blues (1988)
Acemi deniz eri. Kamp bölgesinin yerel fahişesi Daisy ile ileri eğitim programına girişiyor.

Richard ve Emmeline / Mavi Göl (1980)
Çocukken geçirdikleri deniz kazası sonucu bir adada bir başlarına kalıyorlar. Haliyle gerekli bilgileri de tamamen deneyim sonucu öğreniyorlar.

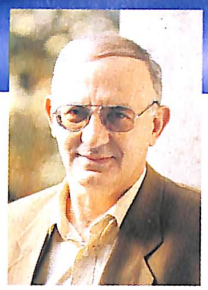

Işık ve Gölge Atilla Dorsay

Nejat Saydam'ın Ardından...

"Eskiden eleştirdiğimiz o kişilerle, aynı çevrede ve aynı sanat alanı içinde varolmanın kaçınılmaz gereği olarak tanışıyor, konuşuyor, söyleşiyorduk. Ve vaktiyle yaptığımız eleştirilerimiz geçerli olsa da, onların gerçek kişiliğini ve çoğu zaman bu kişiliğin ne denli sempatik ve sıcak olduğunu keşfediyorduk."

Teşvikiye camiinin avlusunda oldukça büyük bir kalabalık toplanmıştı. Dışarda, parmaklıklar arasından içeri bakan iki kadından biri öbürüne "Rejisör müymüş neymiş, baksana tüm artistler burda" diyordu. Kadınlar pek ortalarda gözükmüyorlardı gerçi... Türkân Şoray harıl harıl "İkinci Bahar"ı çekiyordu. Filiz Akın çoktan Paris'e yerleşmişti. Fatma Girik, Florya'daki çiftliğinden kente hemen hiç inmiyordu. Ama eski Yeşilçam'ın erkek kadrosu, yönetmenler, oyuncular ve teknisyenler dahil hemen hemen tam takım ordaydılar. Yani Nejat Saydam'ın cenazesinde...

Eğer Nejat Saydam'ı bizzat tanımamış olsam, ben kendi adıma gitmezdim. O benim için uzun zaman, Yeşilçam denince sevmediğim ne varsa onun temsilcisi olmuştu. Yani o birbiri ardına hızla çekilen konfeksiyon filmlerin, özensiz çalışmaların, ucuz romanların daha da ucuzlatılmış uyarlamalarının bezirgânı... Onu vaktiyle öylesine eleştirmiştim ki... Orhan Kemal'den uyarladığı "Sokaklardan Bir Kız" filmi için yazdığım eleştiri, herhalde sinema tarihinin en kısa ve de en sert eleştirilerinden biridir. Şöyle demiştim: "Orhan Kemal'in 'sokağı', sokaktaki küçük insanları bunlar mı? Onca romanında, öyküsünde yarattığı dünya, kendine özgü iyimserliği, yaşama sevgisi ve sevinci nerede? Bu pespaye melodramın Orhan Kemal'in edebiyatımızdaki çok saygıdeğer yeri ve anısıyla hiçbir ilişkisi yoktur ve olamaz". (1974-Bakınız: A. Dorsay, "Sinemamızın Umut Yılları", İnkilap Kitabevi, 1989).

Ama bu yazının ağırlığı, Nejat Saydam'a olan özel nefretimden değil, Orhan Kemal'e olan özel saygımdan kaynaklanıyordu kuşkusuz... Nitekim Halit Çapın'ın bir röportajından uyarladığı "Mahpus" filmini oldukça sevmiş ve şöyle yazmıştım: "İyiniyetli, temiz bir çalışma. Nejat Saydam'ın anlatımı bazı dış sahnelerde çok başarılı" (1973-Adı geçen kitap).

Ne yazık ki "Mahpus" tipik bir Nejat Saydam filmi değildi. Tipik Nejat Saydam filmi aslında melodram türüydü. Saydam, Turhan Gürkan'ın deyişiyle "yıllarca aile dramlarını, yasak aşk ilişkilerini, yapmacık kişili evlilik öykülerini allayıp pullayarak gösterişli, pahalı filmlere imza atmıştı". 1929 doğumlu sanatçı, önceleri tiyatroya merak sarmış, Şehir Tiyatrosuna girerek önce çocuk, sonra dram bölümlerinde oyuncu olarak sahneye çıkmıştı. 1950'lerde sinemaya geçerek birçok yönetmene asistanlık yapmış, sonra Acar Film adlı şirkete kontratla bağlanmıştı. Şirket sahibi Murat Köseoğlu ve yanından ayırmadığı görüntü yönetmeni Melih Sertesen'le birlikte, 1960'lar Yeşilçam'ının birçok tipik "salon filmi"ni imzalamışlardı.

Saydam, Hollywood klasiklerini iyi bilen, Amerikan usulü tür sinemasını benimsemiş bir yönetmendi.

Şirkete öylesine bağlanmıştı ki, Köseoğlu'nun 1977'deki ölümünden sonra o da sinemayı bırakmış, kameranın ardına ancak çok sonraları TV yönetmeni olarak geçmişti.

Saydam bir ünlü romanlar uyarlayıcısıydı. Muazzez Tahsin Berkand'dan uyarladığı "Küçük Hanımefendi" filmiyle Yeşilçam'ın en uzun ömürlü dizilerinden birini başlatmış ve yıllarboyu Ayhan Işık-Belgin Doruk-Sadri Alışık ve onlara eklenen Suna Pekuysal'la birlikte sınıf farkları üzerine kurulu, sosyal çağrışımları olan, ama sabun köpüğü gibi bu seriyle sayısız seyirciye neşe ve duygu dağıtmıştı. Daha sonraları, Esat Mahmut Karakurt, Kerime Nadir gibi piyasa yazarlarını ve de Samim Kocagöz, Cevat Fehmi Başkut, Peyami Safa, Orhan Kemal, Vasıf Öngören gibi edebiyat ve tiyatro yazarlarını da uyarladı.

Elbette bu daha "ciddi" yazarlardan yaptığı uyarlamalarda duygusal roman yazarları kadar başarılı değildi. Nasıl olsun ki!... O yılların ortamı öyleydi. Yapımcılar, kendi zayıf ve temelsiz kültürleriyle herşeyi belirliyorlar, okumadıkları için hiçbir şey bilmedikleri edebiyattan uyarlama yapmayı ancak "halkın zevki" düzeyine inildiği takdirde kabul ediyorlardı. Onların varsaydığı "halkın zevki" ne denli gerçek halkın gerçek zevkini ve filmleri değerlendirme ölçütlerini yansıtıyordu? Bu elbette belli değildi. Ve o yılların genç eleştirmenleri olan bizler, bu tarz film yapma anlayışını kıyasıya eleştiriyor, halkın zevkinin bu olmadığını barbar bağırıyor ve aydın zevki ve düzeyi denen şeylerin de dikkate alınmasını istiyorduk.

Haklı mıydık? Kendi açımızdan kuşkusuz ki evet. Ama zaman gösterdi ki, o yapımcılar ve o yönetmenler de bir ölçüde haklıydılar. Çünkü o aşağılarda bulunan zevk düzeyi artık ciddiye alınmaz olunduğunda, aydın beğenisi için film yapılmaya başlandığında, Yeşilçam tükenme yoluna girdi. Elbette yalnız bu nedenle değil, birçok başka öğenin (başta TV ve video yaygınlaşması, seyircinin

Saydam, Tamer Yiğit ve Belgin Doruk'la "Daima Kalbimdesin"in setinde.

kategorilere bölünmesi, ekonomik sorunlar, gitgide artan anarşi terör ve trafik olayları, bir dönemde yokolan sinema salonları, vs.) de katkısıyla. Ama temelde, artık gözden kaçırılan, küçümsenen, tukaka edilen ve giderek televizyona kaptırılan "halkın zevki" anlayışı da önemli bir etkendi...

Zaman akıp gidiyordu. Eskiden eleştirdiğimiz o kişilerle, aynı çevrede ve aynı sanat alanı içinde varolmanın kaçınılmaz gereği olarak tanışıyor, konuşuyor, söyleşiyorduk. Ve vaktiyle yaptığımız eleştirilerimiz geçerli olsa da, onların gerçek kişiliğini ve çoğu zaman bu kişiliğin ne denli sempatik ve sıcak olduğunu keşfediyorduk.

İşte Nejat Saydam benim için öyle oldu. Yıllar sonra, onun artık sinemayı bırakıp kendisini TV'ye adadığı yıllarda, özellikle Antalya festivalleri çerçevesinde karşılaştık, ahbap olduk. Onun ne kadar sinema tutkunu olduğunu ve Hollywood klasiklerini ne denli bildiğini o aralar farkettim. O kuşağın bir özelliğiydi bu: sinemayla büyümüşler, Hollywood hayranı olarak yetişmişler, Amerikan usulü tür sinemasını benimsemişlerdi. Yine aynı yıllarda çok daha iyi tanıdığım, o kuşaktan Osman Seden, Orhan Elmas, Orhan Aksoy, Mehmet Dinler gibi yönetmenlerde hep bu özelliği gördüm.

Ve Nejat Saydam'ı insan olarak çok sevdim. Öyle ki, Türkân Şoray'la 20 küsur film yapmış olduğunu düşünerek, Şoray üzerine kitabımı hazırlarken, ondan da yardım istedim. O aralar İstanbul'u bırakmış, Yalova'da aldığı iki daireden birine yerleşmişti. (Sonraları bu daireler 1999 depreminde büyük zarar görecek ve Nejat beyi çok üzecekti). Biraraya gelemedik, ama telefonda oldukça uzun süren konuşmalar yaptık. Ben onları kaydettim ve "Sümbül Sokağın Tutsak Kadını" kitabımda yer alan birçok değerli anekdotu ve anıyı belledim. Ve başkalarıyla birlikte Saydam'a da bu kitap için minnettar kaldım.

1997'de Antalya şenliğinde bir Onur Ödülü aldığında da ordaydım. Ne denli mutlu olduğunu ve bu mutluluğu eşiyle paylaştığını gözlemledim. Eski Yeşilçam'dan, klasik Amerikan filmlerinden söz ettik. O TV için yeni diziler düşünüyor, özellikle Reşat Nuri Güntekin'i uyarlamak istiyordu. Bense hep biraz tedirgindim: acaba o eski ve ödünsüz eleştirilerimi hatırlıyor muydu, herhangi bir kırgınlık taşıyor muydu? Ama o kuşaktan diğerleri gibi, onun da en azından bu konularda kinci olmadığını farkettim. O da diğerleri gibi o zamanlar yapılan yanlışları, çok çabuk çekilen filmlerdeki hataları görüyor, biliyordu. İnanıyorum ki tüm bu yönetmenler, o yılda 200-250 film çevrimini, dolayısıyla bir filmi en çok iki haftada başlayıp bitirmeyi zorunlu kılan insanlık-dışı çarkın içine düşmeselerdi, çok daha iyi şeyler yapabilirlerdi. Hepsi değilse de çoğunun altyapısı, sinema merakı, sevgisi ve bilgisi buna uygundu. Ama o şartlarda olmadı.

Nejat Saydam üzerine bu yazıyı hem onun aziz hâtırası için, hem de bu konuda kendimle hesaplaşmak için yazdım. Eski Yeşilçam, daha önce de dediğim gibi, birzamanların küçümseyen tavrından da, son dönemdeki ikonlaştırma ve putlaştırma eğiliminden de aynı ölçüde uzak, ortalarda bir yerde, akılcı ve soğukkanlı bir yaklaşımı bekliyor. Ama bu arada kimi insanca sorunlar ortaya çıkıyor. O sinemayı vaktiyle kıyasıya eleştirmiş olan bizler, ona ve onun temsilcilerine bugün nasıl yaklaşmalıyız? Elbette eski sertliği ve mesafeyi korumak olanaksız, gerekli de değil. Ama onları dost kabul edersek de, eskiden tükürdüğümüzü yalamış ve eleştiri kurumuna ihanet mi etmiş oluruz?

İşte bu sorunsal hep önümüzde. Ve eski Yeşilçam temsilcileriyle aramızda hâlâ tam olarak çözülmemiş insani sorunlar var. Ben, kendi adıma, onların birçoğunu artık iyi tanıyor ve çok seviyorum. Orhan Aksoy bunlardan biri. Mehmet Dinler bir başkası. O Dinler ki o gün açıkça akan gözyaşlarını benden kaçıramadı ve kendi kuşağından kayıp giden bu yakın dost için yanaklarının ıslanmasına hiç aldırmadı.

Evet, zaman akıp gidiyor. En iyi yargıç, en marifetli hekim, en sabırlı hukukçu, en becerikli doktor o... Bırakalım, eski Yeşilçam'la ilişkilerimizi de zaman kendi içinde şöyle veya böyle çözümlesin... ■

Profil

RAY PARK

babası Bruce Lee hayranıydı

Çocukluğundan beri filmlerde oynamak için can atıyordu. Şimdi çok farklı bir yoldan da olsa emeline ulaşmış görünüyor. Wushu, kickbox ve cimnastik bilen Park'ın yüzü size bir şey ifade etmiyor olabilir ama yazıyı okuyunca "A, o mu?" diyeceksiniz...

"X-Men"in "dili bir pabuç" karakteri Toad'u canlandıran Ray Park'ı henüz tanıyamadıysanız, sebebi şimdiye kadar oynadığı tüm filmlerde yoğun makyaj altında göründüğü içindir. Sözgelimi "Yıldız Savaşları: Bölüm 1"de kötülerin kötüsü Darth Maul'un arkasında o vardı; ne var ki yüzüne özenle boca edilmiş onca makyajın hemen ardında nasıl bir yüz olduğu bir türlü anlaşılamıyordu. Park, "X-Men"de de aynı dertten mustarip. Üstelik bu kez makyajla birlikte bir de efekt bombardımanına tutulmuş durumda. Öyle ya, ağzından metrelerce fırlayan bir dili makyajla da oluşturamazlardı. "'X-Men'e katılmam Denver'daki 'Star Wars' kutlamaları sırasında gerçekleşti" diyor Park. "X-Men"le birtakım bağlantıları olduğunu iddia eden bir adamla konuştuktan sonra otele döndüğünde telefonu çalmış ve sözkonusu filmle ilgilenmek isteyip istemeyeceğini soran biriyle karşılaşmış ahizenin öteki ucunda. Hâlâ o gün konuştuğu adamın bununla ilgisi olup olmadığını bilmiyor Park. Senaryoyu okuduktan sonra ise esas ilgilendiği Wolverine karakteri olmuş. Gelgelelim yapımcılar en sonunda ona Toad'u emanet etmişler.

Farkındaysanız Ray Park'ın talihi kötü adamlardan yana açılmış durumda. Bu sene izlediğimiz Tim Burton filmi "Sleepy Hollow"da Başsız Süvari'yi Christopher Walken'ın canlandırdığını düşünenler fena halde yanılıyor. Çünkü filmin akrobatik yetenekler gerektiren sahnelerinde Park yeralıyordu.

Gerçi bahtı kötü adamlardan yana açık olsa da Darth Maul ile Toad arasında küçük bir fark var. Darth Maul'un soğuk ve ürkünç görünümüne karşılık Toad neredeyse "X-Men"in en eğlenceli karakteri. İstasyonda Sabretooth, Storm'dan fena bir darbe aldıktan sonra onun tepesine konup "Oynaşmayı kes!" demesini bir gözünüzün önüne getirin. İşte Park film boyunca oradan oraya hoplayıp zıplayıp bir yandan da sağa sola laf yetiştirmeye çalışıyor. Filmin en sade kostümlü yaratığı olsa da çekimler sırasında Toad'un gözlerindeki parlaklığı oluşturmak için doğru ışığın yakalanması zor olmuş.

Ray Park dövüş sahnelerinde yeralmaktan pek zevk alıyor. Çünkü bu sahneler aksiyonu ilginç kılıyor ona göre. Örneğin "Sleepy Hollow"daki favori sahnesini sorduğunuzda, ormanda bir kerede beş ya da altı kişiyi hakladığı sahneyi söyleyecektir size hemen. Peki acaba "Bölüm 1" hakkında ne düşünüyor? "Çok sevdim, çok eğlendim." Sadece iki şeye gıcık olmuş. Bunların ilki Nimoudian'lar. Onları ilk duyduğunda "Bu 'Star Wars' değil ki!" demiş. Diğer sinir olduğu şey ise sahnelerinin kurgusu. "Bence çektikleri ve kullanabilecekleri çok daha iyi kamera açıları vardı" diyor ve ekliyor: "Dövüşü ve aksiyonu kestiğinizde oradaki gerilimin bir kısmını kaybediyorsunuz."

İşte o kötü adamların arkasında bu yüz saklı.

Bir de tabii şu hayati soru var: "Bölüm 2"de oynayacak mı? "'Bölüm 2'deki kötü adam için bir kadın bulmalarını önerdim" diyerek işi şakaya vuruyor. Esas içinde yeralmak istediği film "Matrix 2".

Yine de, "Bölüm 1"in hakkını yemiyor; onu eş dost dışındaki bir çevreye tanıtan ilk film bu. Üstelik ona bir sürü hayran da kazandırmış. "LucasFilm'den beni arayıp binlerce mektup aldıklarını ve onları isteyip istemediğimi sordular. Ben de 'Elbette!' dedim." Kaldı ki bu binlerce mektubu tek bir mekana sığdırması bile mümkün olmamış. Ve onu sinema konusunda en çok güdüleyen şey de bu mektuplarmış.

23 Ağustos 1974'te İskoçya'nın Glasgow kentinde dünyaya gelen Park'ı daha küçük bir çocukken dövüş sanatlarıyla babası tanıştırmıştı. Zaten babası bir Bruce Lee hayranı. Böylece 7 yaşındayken dövüşle haşır neşir olan Park yaşı ilerledikçe Wushu, kickbox ve cimnastiği öğrendi. 16 yaşındayken kendi kategorisinde İngiltere'de altın madalya kazandı. Sonra seçilmiş bir avuç genç dövüşçüyle birlikte Malezya'ya götürüldü. Çin, Londra, Moskova, Almanya ve İstanbul'daki pek çok turnuvada çeşitli madalyalar kazandı. 1995'te, yani tam 21 yaşındayken, Dövüş Sanatları Dünya Şampiyonası'na katıldı ve dördüncü oldu. Bu arada, yavaş yavaş dublörlüğe bulaşmaya başladı ve "Mortal Kombat 2"de Rayden karakterini oynayan James Remar'ın dublörlüğünü yaptı. Bu arada, "Bölüm 1"in dublör koordinatörü Nick Gillard dövüş sanatlarındaki yeteneğini farketti ve onunla bağlantı kurdu. Ve işte karşımızda Nick Park!

"X-Men" hala gösterimde.

internet paketimize
444
00
77
kolayca erişmek için

Bağlanacaksın, kopamayacaksın!

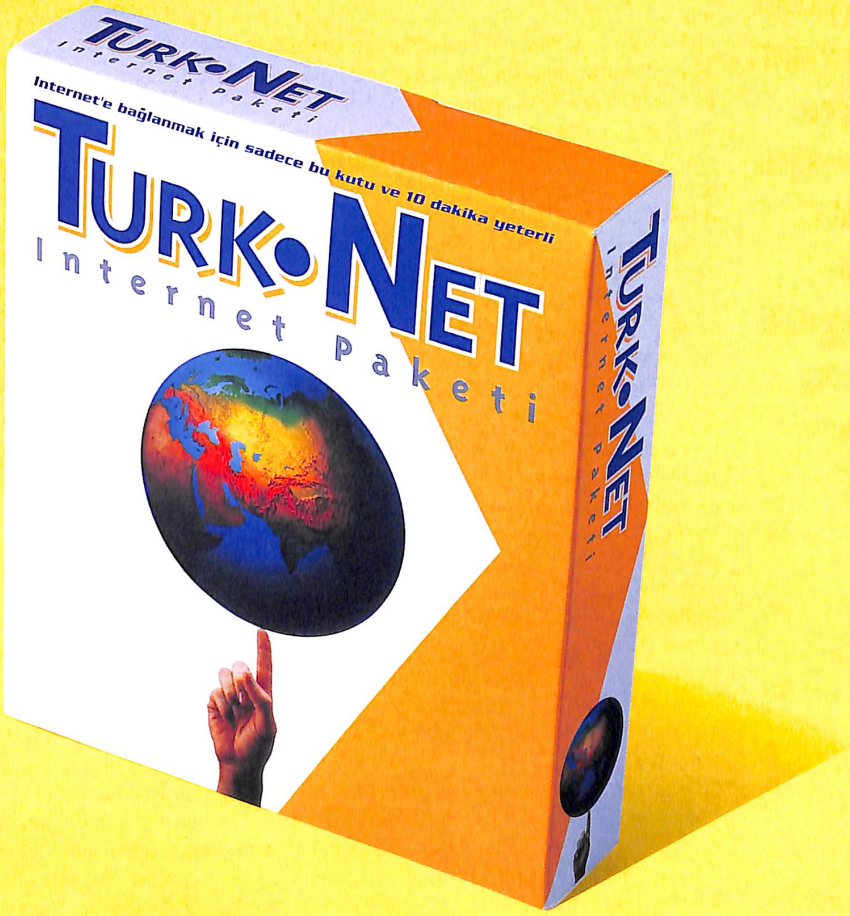

Tartışma alanları, sohbet odaları, 7 gün 24 saat ücretsiz teknik yardım,
Web.Posta, Uluslararası Serbest Dolaşım, cep telefonundan e-posta alabilme,
VIP Hizmeti, 5 MB kişisel web alanı, Oyun Merkezi, Hatırlatma Servisi,
hızlı erişim ve daha birçok ayrıcalık Turk Nokta Net'te.

Türkiye'de Internet konusunda daha deneyimlisi yok!

TURK•NET

SA

Profil

PETER STORMARE

bergman'ın ellerinden hollywood'a

Coen Kardeşler'in "Fargo"sunu seyrettiyseniz Steve Buscemi'nin platin saçlı suç ortağını hatırlarsınız ya da "Armageddon"daki kozmonotu... On yılı aşkın bir süredir İsveç Kraliyet Tiyatrosu'nda Ingmar Bergman yönetmenliğinde sahneye çıkan aktör, tiyatro sahnesinde olgunlaştırdığı yeteneğini bir süredir sinemanın hizmetinde kullanıyor.

Çocukken en büyük hayali Disneyland'a yakın bir yerde yaşamakmış. Uzun bir yolculuğun ardından sonunda gerçekleşmiş bu rüya. Uzun süre New York ile memleketi İsveç arasında gidip gelerek iki ükedeki sinema çalışmalarını sürdüren aktör şimdi karısıyla birlikte Los Angeles'ta yaşıyor. Bazen tiyatronun o uzun provalarını özlediği oluyor ama artık sinemayı da tiyatro kadar tutkuyla seviyor. En sevdiği yönetmen ise Ingmar Bergman. Sinemada çok işine yarayan iş disiplini birlikte çalıştıkları yıllar boyunca Bergman'ın ısrarla üzerinde durduğu bir meseleymiş.

"Bana hep içgüdülerime ve sezgilerime güvenmemi öğütledi," diye anlatıyor Stormare. "En fazla üzerinde durduğu şey ise disiplindi. '20'sinden sonra ölen, yokolup giden ya da yaratıcılığını kaybeden o kadar çok insan var ki... Dünyanın en zor işlerinden biri 89'una kadar yetenekli kalmayı başarmaktır. Bu da disiplin gerektirir, hem de her gün. Tanrı vergisi bir yeteneğin var, tek amacın disiplinli olup bu yeteneği canlı tutmak, ona ihanet etmemek olmalıdır.' derdi."

15 yıldan uzun bir süre Avrupa'nın sanat sinemasına ve tiyatroya bağlılığını sürdüren Stormare'in büyük Amerikan filmlerine geçişi 1997'de "The Lost World: Jurassic Park" ile olmuştu. Sonra da "Armageddon"da rol aldı. Bu büyük Amerikan prodüksiyonlarının arkalarını yasladığı dev bütçeler ve sınırsız olanaklar bugün onun da gözlerini kamaştırıyor ama bir aktörün gözünden bakınca küçük filmlerle bu büyük filmler arasında pek fark olmadığını söylüyor.

"Tek fark çok çok büyük olmaları ama aynı kurallar işliyor. Aynı riskleri taşıyor. İnsanlar sana güveniyor ve sen de işini iyi yapmaya çalışıyorsun. Yönetmen, motor, dediğinde bütçenin bir önemi kalmıyor. Aktör her zamanki gibi yine üzerine dikilmiş bir gözün önünde yapayalnız olmanın verdiği o korkunç duyguya kapılıyor."

"Fargo"daki beyaz saçlı katil rolünün Amerika'da tutunmak için çok iyi bir başlangıç yapma fırsatı olduğunu düşünüyor çünkü çıldıran kozmonot rolü için özel bir tip arayan "Armageddon" filminin yapımcısı Jerry Bruckheimer ve yönetmeni Michael Bay bu filmde farketmişler onu.

"Coen Kardeşler'in yaklaşımı nedeniyle Fargo çok heyecan verici bir tecrübeydi. Film, 'Armageddon'un antiteziydi. Düşük bütçeliydi. Kendi koyduğu kurallarla sinemaya çok gerilla tarzı bir anlayışla yaklaşıyordu. Ulaşmak istediği yer anlamında da çok özeldi."

Rus insanının yaşam biçimini ve davranış tarzını iyi tanıyan Stormare'in az seyirciye ulaşan Avrupa filmlerinde yeserttiği komedi anlayışıyla zenginleştirdiği "Armageddon"daki performansı çok başarılıydı. Geçtiğimiz yıl Joel Schumacher'in filmi "8mm"de Nicolas Cage'le birlikte rol alan aktörün bu ay yeni bir filmi daha gösterime giriyor. Geçen ay Wim Wenders'ın filmi "Sırlar Oteli"nde (The Million Dollar Hotel) kendini Beatles'ın elemanlarından biri zanneden aktörü oynamıştı. Lars von Trier'in Altın Palmiyeli filmi "Karanlıkta Dans"ta (Dancer In The Dark) ise Björk'ün canlandırdığı Selma'yı her gün fabrika çıkışında bekleyen umutsuz aşık rolünde.

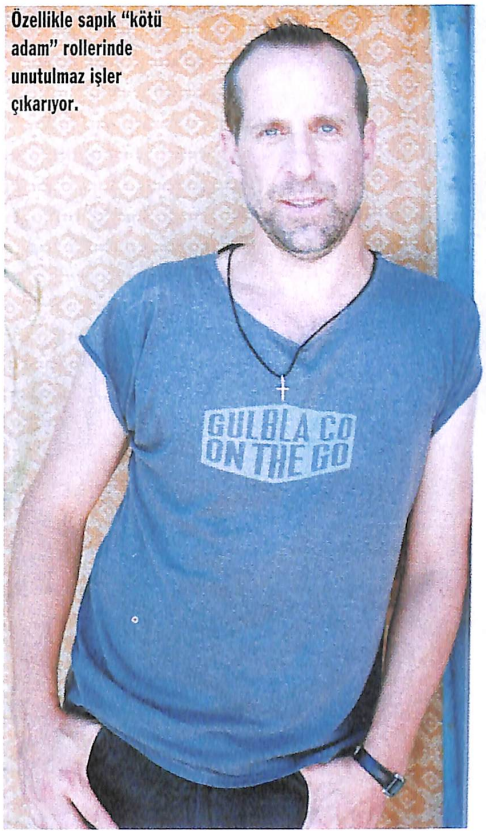

Özellikle sapık "kötü adam" rollerinde unutulmaz işler çıkarıyor.

Stormare 48 yaşında. İstediği gibi bir hayata kavuşması çok uzun yıllarını almış ama şimdi halinden memnun. Şu anda işiyle ilgili en büyük memnuniyeti sorulduğunda "Burada yaşayabilmek ve burada çalışabilmek," diyor. "Sonunda bir beşik, bir yer bulmuş olmak. Bu yıllar sürdü. Stockholm'de de hiç sahip olmadım. Burayı seviyorum. İsterseniz huzurlu bir yer oluyor. Karımla birlikte West Hollywood'da küçük bir evimiz var. İnsanın kendine ait bir yatağı olması güzel. Benim hayatımda çok fazla otel oldu. Çok fazla taşındım. Özellikle stresli bir projede çalıştıysanız eve dönüp biraz huzur ve sevgi bulmak daha da önemli oluyor."

"Karanlıkta Dans", 1 Aralık'ta gösterimde.

Turk Nokta Net ile Internet'e kolay başlangıç!

İlk ay 100 saat bedava! Sonraki her ay 5 saat bedava!

Turk Nokta Net CD'si ile:

İlk ay 100 saat bedava	Sonraki her ay 5 saat bedava	Herkese 3 e-posta adresi!	5 saatten sonra kullandığınız kadar ödeyin!	Sınırsız erişim seçenekleri!

Siz de bu avantajlardan yararlanmak istemez misiniz? Bunun için tek yapmanız gereken dergideki Turk Nokta Net CD'sini yüklemek ve şanslı aboneler arasına katılmak. Turk Nokta Net'in sunduğu avantajlarla Internet çok daha keyifli.

VIP İle Kendinize Ait Özel Sayfa

Turk Nokta Net'in VIP sayfasına kaydınızı yaptırarak size özel bir sayfaya sahip olabilirsiniz.
Size özel bilgileri yazabileceğiniz bu sayfaya her girdiğinizde, sayfa sizi tanıyarak, ilginizi çekebilecek içerikle karşınıza gelir. VIP sayfanızda bulunan ajandanız size toplantılarınızı, buluşmalarınızı ve önemli tarihleri hatırlatır ya da e-postayla veya cep telefonuna mesaj yoluyla size gönderir.

Kullanım Seçenekleri:	Fiyat:
Net.Life	
· İlk ay 100 saat	Ücretsiz
Sonraki Her Ay	
· İlk 5 saat	Ücretsiz
· 5-75 saat arası	$ 0,28/saat
· 75 saat üzeri	Ücretsiz
1 Ay Sınırsız	$13.95+KDV

Keyifli Sohbetler

Ünlülerle sohbet etmek artık çok kolay! "Kahve Bahane", Internet'te ünlülerle canlı sohbetlerin yapıldığı Türkiye'nin ilk sohbet odası. Sadece Turk Nokta Net kullanıcılarının faydalanabildiği forum alanları ile düşüncelerinizi özgürce dile getirebilir, arkadaşlıklar kurabilir, yeni sosyal grubunuzu oluşturabilirsiniz.

Kesintisiz Destek

Internet kullanımınız sırasında karşılaşabileceğiniz problemlerin çözümü için haftanın 7 günü 24 saat destek hizmeti sunan Turk Nokta Net Destek Hattı'nı (444 00 77) aramanız yeterlidir.

Elektronik Postalarınız Cep Telefonunuzda

Artık bilgisayarınızın başında beklemek zorunda değilsiniz. Cep.Net ile e-postalarınızı cep telefonunuzdan alabilir veya VIP Listenizi oluşturarak önemli kişilerin mesajlarını cep telefonunuzdan her an alabilirsiniz.

Dünyanın Her Yerinden Hesabınıza Ulaşın

Dünyanın 150 ülkesinde başka bir servis sağlayıcısına ihtiyaç duymadan Uluslararası Serbest Dolaşım sayesinde 3100 aktif erişim noktasından Turk Nokta Net hesabınızdan Internet'e ulaşabilirsiniz.

Web Sayfanızı Hazırlayın, Yayınlayın

Kendi Web sayfalarınızı Turk Nokta Net'te hazırlamak ve yayınlamak Web.Ekspres ile son derece basit, size ulaşılması da çok kolay.
Kolay hatırlanabilir Web adresiniz ile Internet'te size ulaşamamak neredeyse imkansız.

Siz de Tartışın

Özel ilgi alanlarınıza yönelik haber gruplarına katılarak, dünyanın dört bir yanındaki kullanıcılar ile tartışabilirsiniz.

Turk Nokta Net ile Internete girmek işte bu kadar kolay:

Turk Nokta Net CD'sindeki MS Internet Explorer 5 yazılımını bilgisayarınıza yükleyin. CD'nin üzerinde basılı olan güvenlik numarası ve diğer istenen bilgileri yazıp telefon bile etmeden aboneliğinizi başlatın.

Başlarken
Bilgisayarınız, kurulum sırasında işletim sisteminize ait program CD'sini veya disketlerini isteyebilir. Kuruluma başlamadan once, aşağıdaki sistem gerekliliklerine sahip olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Sistem Gereksinimleri
- CD-ROM surucu, modem (min. 14.400 bps) ve telefon hattı
- 486DX/66 veya daha yuksek mikroişlemcili kişisel bilgisayar. Windows 95/98 için 16 MB Ram. Windows NT 4.0 için 32 MB Ram. 45 MB boş disk alanı

Kurulum
Turk Nokta Net CD'sini bilgisayarınızın CD surucusune takmanızla birlikte kurulum işlemi otomatik olarak başlayacaktır. Önunuze gelen pencerede Release Notes seçeneğini seçerek Turk Nokta Net abonelik şartlarını okuyup onayladıktan sonra Internet Explorer 5 seçeneğini seçerek kuruluma devam etmelisiniz. Kurulum işlemi sırasında ilk olarak Çevirmeli Ag TCP/IP protokolleri ve Internet Explorer 5 sisteminize otomatik olarak yuklenecektir. Internet Explorer yeni yapılandırması ile açılan pencerede Turk Nokta Net kullanımına ilk kez başlamak istiyorsanız Bağlan'a, eger Turk Nokta Net kullanıcısı iseniz İptal'e tıklamanız istenecektir. İptal'e tıklamanız halinde kurulum surecinden çıkmış olacaksınız. Fakat Internet Explorer 5 bilgisayarınıza yuklenmiş olacaktır. Bağlan'a tıklamanız halinde ise sizden CD'nin uzerinde basılı olan guvenlik numarasını girmeniz istenecektir (Bağlan'a tıklamadan once telefon hattınızın meşgul olmadığından ve modeminizin aktif ve çalışır durumda olduğundan emin olunuz). Guvenlik numarasını doğru olarak girmeniz halinde tercih edeceğiniz Turk Nokta Net kullanım seçeneğini belirlemeniz istenecektir. Kullanım seçeneğinin belirlenmesinden sonraki pencerelerde sizden kişisel bilgilerinız, fatura bilgilerinız, kullanmak istediğiniz kullanıcı isim ve parolası ile birlikte kredi kartı bilgilerinız istenecektir. İstenilen bilgileri eksiksiz ve doğru olarak girmeniz ile birlikte Turk Nokta Net Internet erişiminiz açılmış olacaktır. Son bir pencere ile not etmeniz gereken Turk Nokta Net muşteri guvenlik numaranız verilecek ve unutmamanız için kullanıcı isminiz hatırlatılacaktır. Herhangi bir sorunla karşılaştığınızda 7 gun 24 saat hizmet veren Turk Nokta Net Sistem Destek Hattını 444 00 77 numaralı telefondan arayabilirsiniz.

- ***Macintosh*** *işletim sistemli bilgisayarların*

Turk Nokta Net hesabı açtırmak için CD'yi yukledikten sonra 444 00 77 Nolu destek merkezimizi aramaları gerekmektedir.

Kullanım Seçenekleri Açıklamalar
- Sinema Dergisi CD'sindeki Turk Nokta Net erişim kitı ile hesabınızı açtırdığınız tarihten itibaren ilk bir ay içerisinde 100 saat internet erişiminiz ucretsizdir. Bir aylık surenin dolduğu tarihten itibaren hesap planınız Net Life olarak belirlenecek ve devam eden aylarda ilk 5 saatlik erişiminiz ucretsiz olacaktır.
- Ucretsiz ilk ay 100 saatlik internet erişiminden faydalanmak için hesabınızı 31 Aralık 2000 tarihine kadar açtırmanız gerekmektedir.
- Net Life seçeneği ile yaptığınız bağlantıların ilk 5 saati ucretsizdir. 5-75 saat arası kullanımlarınız $0.28/saat olarak ucretlendirilecektir. 75 saat uzeri kullanım yine ucretsiz olacaktır. Abonelik suresinin başladığı tarihten itibaren bir aylık donemin bitiminde oluşan kullanım bedeli kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- Turk Nokta Net kullanıcılığınızın başlaması ile geçerli ve kullanımda olan Turk Nokta Net Dial-Up Erişimi Abonelik Sozleşmesi'ni ve burada belirtilmediğinden kasıtla ya da benzeri bir başka nedenle herhangi bir konuda Turk Nokta Net ve/veya Sinema Dergisinden hak talep etmeyeceğinizi peşinen kabul etmiş sayılacaksınız.
- Turk Nokta Net urun ve hizmetleri ile ilgil onceden haber vermeksizin değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
- Adı geçen urunler ilgili şirketlerin tescilli markalarıdır.

ADVERTORIAL

Profil

BJÖRK

sakın oğluna ilişmeyin!

Buzlar ülkesinin pop-rock prensesi ilk kez başrol oynadı ve Cannes'da En İyi Kadın Oyuncu seçildi. Ama bu son... Bir daha asla müziği sinemayla aldatmayacak.

Lars von Trier'nin yeni filmi "Dancer In The Dark" bu yılki Cannes Film Festivali'nde ortalığı karıştırmıştı. Bu tür olaylara pek yabancı olmayan festivaldeki gösterimde gözyaşlarını gizlemeyen birkaç eleştirmen vardı ama geri kalanlar dikkat çekici derecede soğuk bir tavır takınmıştı filme karşı. Hatta bazı yazarlar filmden o kadar nefret etmişlerdi ki ödül kazandığı takdirde bir protesto gösterisi düzenleyeceklerini bile iddia ettiler. Ne var ki bu tehditler Luc Besson başkanlığındaki jürinin Altın Palmiye'yi "Dancer In The Dark"a vermesini engellemedi. Lars Von Trier'nin uzun ve yoğun çabaları sonunda filminde oynamaya ikna ettiği İzlanda'nın aykırı pop-rock yıldızı Björk ise ilk başrolüyle En İyi Kadın Oyuncu seçildi.

Asıl olay yaratan da Von Trier'nin başrol oyuncusu hakkında söyledikleri oldu. Yönetmen "deli kadın" diye söz ettiği Björk'le çalışmanın "berbat" bir deneyim olduğunu söylüyordu. Bu arada Björk de film hakkında konuşmayı kesinlikle reddediyor ancak bunun ilk ve son filmi olduğunu söylüyordu. Catherine Deneuve, çekim süreci sırasında çok yıpranan rol arkadaşının bu konuda konuşabilecek duruma gelmesi için beş on yıl geçmesi gerekebileceğini ileri sürmüştü ama Björk'ün toparlanması o kadar uzun sürmedi. Ekim ayında Empire dergisine verdiği röportajda o güne kadar konuşmamasının nedenini şöyle açıkladı :

"Yaratım sürecinde çok korumacı davranıyorum. Bence önce filmi yaratır ondan sonra beklersin. Duygusal olarak filmin dışına çıktığın zaman konuşabilirsin ancak. Lars ile anlaşamadığımız yer burası. En sıkı sahneleri çektikten hemen sonra bu konuda konuşabiliyor. 'Geri Zekalılar' hakkındaki filmi 'Geri Zekalılar'ın (1999) kendisinden daha uzundur belki de biliyor musunuz? Deli gibi belgeliyor!"

Dünyaya müzik yapmak için geldiğine inanan ve ilk albümünü 11 yaşında çıkaran Björk için, bir filmin başrol oyuncusu olduğunda bile en önemli şey müzikti. "Ben her zaman hayattaki görevimin müzik yapmak olduğunu hissettim. Filmde rol alırken zaman zaman yasak bir ilişki yaşıyormuşum gibi geldi. Müzik konusunda ne kadar tutucu olduğumu farketmek ilginçti." Lars von Trier ise doğal olarak filmin bütününü önemsiyordu. Aralarındaki anlaşmazlığın temel sebebi de buydu belki.

"Sorun benimle Lars arasında değildi," diyor Björk. "Bu da yanlış anlaşıldı. Çok abartıldı. Her gün, günde 16 saat çalışıyordum. Ama onlar şarkılarımı değiştiriyorlardı. 80 kişilik bir orkestrayla birbuçuk yıllık bir çalışma yapmıştım, sonra da sette oyunculuk yapıyordum ve akşam eve geldiğimde bir parçanın ortasından bir dakikalık bir bölümü çıkardıklarını söylüyorlardı. Ben de 'Bunu yapamazsınız; işbirliği etmeye hazırım ama bunu yapamazsınız...' diyordum tabii. Sonunda seti terk etmek zorunda kaldım. Geri döndüğümde birtakım kurallar öne sürdüm. Hepsi de müzikle ilgiliydi. Kendi şarkılarımın kurgusunu kendim yapacaktım ve müzik hakkında son söz bende olacaktı."

"Dancer In The Dark" için yaptığı müziklerden oluşan albümüne Selmasongs adını verdi Björk. "Albümü filmin soundtrack'inden çok Selma'nın gerçekleşen rüyası olarak görüyorum." diyor. "Bu albüm benim Selma'ya hediyem olsun istiyorum."

21 Kasım 1965'de Rejkjavik'te doğan müzisyenin eski kocasından 14 yaşında Sindri adında bir oğlu var. Birlikte müzik yaptığı dostlarıyla birlikte kurduğu Sugarcubes, Sindri'nin doğumgününde kurulmuş. Müziği sözkonusu olduğunda nasıl hırçınlığa varan bir koruma güdüsüyle davranıyorsa oğlu konusunda da aynı korumacı tavrı gösteriyor Björk. Filmde canlandırdığı Selma karakterinin annelik güdülerinin Björk'ün gerçek yaşamıyla ilişkisinden bahsederken "Hayatımda iki defa fiziksel şiddet kullandım," diyor. "İkincisi dört yıl önceydi. Tayland'da gazeteci bir kadın uçakta oğlumla canlı röportaj yapmaya çalışıyor ve çok kötü niyetli davranıyordu, işte o anda kırmızıyı gördüm ve ona vurdum. Çocuğunuzu korumak istediğinizde başka türlü bir enerjiyle doluyorsunuz. Ondan sonra hatırlıyorum da oğlumla 'Aliens'ı seyretmeye gitmiştik. Filmde 'Seni sürtük, uzak dur ondan!' diye bir cümle vardı. İkimiz birlikte gülmüştük çünkü bu bizim de başımıza gelmişti!"

"Dancer In The Dark" karanlık bir film. Björk ilk ve son filminin bu film olmasından çok memnun ve bütün sorunlara rağmen Selma'yı oynamaktan hiç pişmanlık duymadığını söylüyor ama filmi bitirmiş olmaktan duyduğu mutluluğu da saklamıyor. "Bu kadar uzun zaman Selma olduktan sonra yeniden Björk olmak harika," diyor. "İçimde hala biraz Selma kalmış olabilir." Lars von Trier'e gelince, her şeye rağmen hala dost olduklarını söylüyor. "Vietnam savaşından dönen insanların dostluğuna benzer bir şey. Savaştan dönmüşlerdir. Kendilerine özgü bir sohbetleri olur. Kimse neden bahsettiklerini anlamaz. Birbirimizin hayatını kurtardığımız zamanlar oldu mutlaka ama çok acılı zamanlarımız da vardı..."

Selma rolündeki performansı çok beğenilmesine rağmen "Dancer In The Dark"ın Björk için asıl önemi bundan sonra yapmak istedikleri konusundaki kararlılığını güçlendirmiş olması anlaşılan. Bir daha asla müziğe ihanet etmeyecek.

"Eğer şanslıysam 50 yılım daha var" diyor. "Bunun hepsini müziğe ayırmalıyım." Sinema dünyasına duyurulur.

"Dancer in the Dark", 1 Aralık'ta gösterimde.

Filmde ABD'de çalışan Çek göçmeni bir işçi kadını oynuyor.

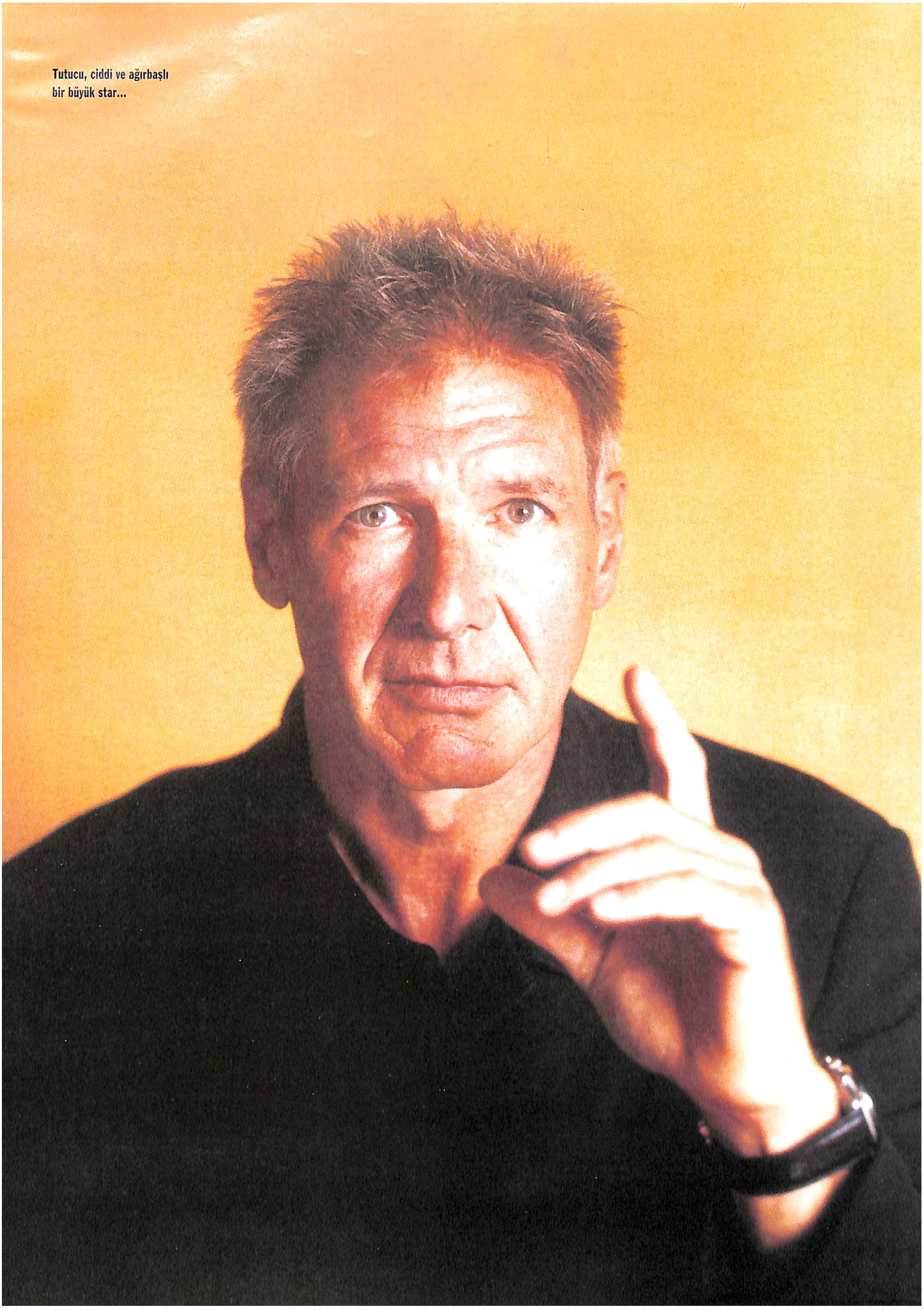

Tutucu, ciddi ve ağırbaşlı
bir büyük star...

S&C

HARRISON FORD

sanat değil zanaat yapıyor

Sanat mı? Yok canım. Harrison Ford'a sorarsanız Hollywood yıldızı olmak, "Gizli Gerçek" gibi büyük bir filmde oynuyor olsanız bile faturaları ödemenin bir yolu sadece.

Bu ay gösterime girecek filmi "Gizli Gerçek"in (What Lies Beneath) tanıtımı vesilesiyle görüştüğü bir gazeteci Harrison Ford'u şöyle tanımlıyor: "Tıpkı Robert Zemeckis'in filmi 'Gizli Gerçek'te canlandırdığı karakter gibi üst sınıftan, iyi giyimli, işinde gücünde bir aile adamı havası var. Son derece ciddi, biraz temkinli görünüyor ve bunu da karşısındakine hissettirmek istiyor sanki."

"Gizli Gerçek" bir tür hayalet öyküsü. Doğaüstü olaylara inanır mısınız?

Hayır, ama insan beyninin kapasitesi ilgimi çekiyor. İnsanların inanmayı tercih ettiği şeyler ve bunlara inanmayı tercih etmelerinin sebepleri ilgimi çekiyor. Fakat bilinçaltının bunları yaratabilme gücüne inansam da ölümden sonra yaşama ya da doğaüstü olaylara inanmam. Bence film de bunu anlatıyor.

Sizce de "Blade Runner" en iyi filminiz mi?

Bu sizin görüşünüz, benimki değil.

Ne yani? "Blade Runner"ı beğenmiyor musunuz?

Çok duygusuz bir filmdi. Oysa ben duyguların filmin dili olduğunu düşünürüm. Karakter ya da insan ilişkileri, ne hakkında olursa olsun söyleyecek fazla bir şeyi yoktu. Benim için bir zihin jimnastiğiydi. Sizin iyi vakit geçirmiş olmanıza bir itirazım yok.

O filmle ilgili sorununuz nedir?

Hayalkırıklığı yarattı çünkü detektiflik yapmayan bir detektifi oynuyordum; ayrıca dış sesten aldığımız bilgiyi filmin içine yerleştirmeye karar verdiğimiz halde hikaye dış sesle anlatılmıştı. Bunu yapmak için mutfak masamda üç hafta geçirdik ama hiçbiri kullanılmadı. Ridley Scott'ın benim oynayacağım karakterin android olmasını istediğini baştan söylememesi de benim için hayalkırıklığı oldu. Android olması konusunda ısrar edeceğini bilseydim o karakteri oynamazdım. Çünkü seyircinin duygusal bir temsilci görmek istediğini, duygu yoluyla öykünün içine çekilmeye ihtiyaç duyduğunu düşünüyorum.

Yaptığınız işi zanaat olarak gördüğünüzü söylemiştiniz. Peki öyleyse oyunculukta sanat ne zaman giriyor işin içine?

Bilmiyorum. Bunu bir sanatçıya sormanız lazım. Tevazu göstermiyorum, nasıl düşündüğümü açıkça söylüyorum. Kendimi öykü anlatıcısının yardımcısı gibi görüyorum; öyküyü anlatan yönetmendir ben de onun yardımcısıyımdır ve onunla işbirliği içinde çalışırım. Kukla değilim ama zanaatkarım. Zanaat hizmeti veriyorum. Yüzler yapıyorum, duygusal katkılarda bulunarak öykü anlatıyorum. Başka insanlar bunu sanatsal bir faaliyet olarak görebilir, bunda bir şey yok.

Bu filmde Michelle Pfeiffer'a karşı çok cömertsiniz. Öykünün merkezinde o var. Acaba bu, insanların sizin hakkınızdaki düşüncesini değiştirecek mi?

İnsanların, benim replikleri sayan ya da kimin rolünün büyük olduğuna fazlaca önem veren bir adam olduğumu düşündüklerini sanmıyorum. Ben 25 yıldır başrol oyuncusuyum, karakter oyuncusu değil ve bunu işim olarak görüyorum. Dolayısıyla bir anlamda para için yapıyorum bu işi. Hayatımı kazanmak için yaptığım iş bu. Ciddiye alıyorum ama bu benim işim.

İşbirliği içinde çalışmayı sevdiğinizi söylemiştiniz. Nerede başlıyor bu işbirliği?

Senaryoda.

Peki nerede bitiyor?

Afişte. Tanıtım kampanyasında. Bütün sürece katılırım. Kurgu ya da filmin son hali konusunda görüş belirtmeyi umarım. Kontrol etmiyorum, bütün sürecin içinde olmayı seviyorum sadece.

Steven Soderbergh'in filmi "Traffic" konusunda nasıl bir sorun yaşadınız?

"Traffic"le ilgili bir sorun yoktu. Çok iyi bir senaryoydu. Soderbergh'in işini gerçekten beğeniyorum. Onunla çalışmayı çok istedim. Senaryoyla ilgili birkaç öneride bulundum ve sonunda birdenbire yapamayacağımı farkettim. Son filmim "Random Hearts"ta karımın sadakatsizliğinin ve sonunda da ölümünün etkilerini yansıtmam gereken bir roldeydim ve bu filmde yine aynı yüzü yapmak istemedim. Çünkü kızının eroin bağımlısı bir fahişe olduğunu öğrenen bir karakter vardı. Bu aynı yüz. Anladınız mı? Ben de dedim ki "Bunu yapamam." Yeniden böyle bir şey yapmadan önce seyircinin benimle birlikte biraz eğlenmesine izin vermem lazım.

"Indiana Jones 4" ne oldu?

Önümüzdeki birkaç ay içinde bir yazarda karar kılmayı ve bir fikir üzerinde anlaşmayı umuyoruz.

Siz de Indiana Jones tarzı bir macera yaşadınız...

Bu olayı çok yanlış aktardılar. Ben kahramanlık yapmadım. Uçma yeteneğimi ve helikopterimi hasta bir kadının ulaşımı için kullandım sadece.

Peki bu kadın sizin helikopterinize kusmadı mı?

Kustu ama benim kovboy şapkamın içine değil çünkü ben kovboy şapkası takmam. Birinin şapkasına kustuysa o da ona yardım etmek için benimle gelen arama ve kurtarma görevlisiydi. Çoğumuz hakkında bir sürü saçmalık yazılıyor, bu da bunların küçük bir parçası işte.

"Gizli Gerçek", 24 Kasım'dan itibaren gösterimde.

Güzel, şirin, çekici,
yetenekli ve ödüllü
ama şansı yok.

Profil

MARISA TOMEI

oscar ona yaramadı

Marisa Tomei, yedi yıl önce çevirdiği "My Cousin Vinny" filmindeki Mona Lisa Vito rolüyle sürpriz bir Oscar kazandığı günlerden bu yana imajını epeyce düzeltti. Bir süredir sinema sektörünün dışında kalmamak için bulduğuyla yetinen oyuncu yavaş yavaş toparlanıyor.

O zamanlar Akademi ödülü Tomei'ye o kadar yakıştırılmıyordu ki törenden sonra Hollywood'da, Jack Palance'ın ödülü yanlışlıkla ona verdiği yolunda bir söylenti bile yayılmıştı. Vincent D'Onofrio ile birlikte rol aldığı romantik komedi "Happy Accidents"ın gösteriminden sonra verdiği bir röportajda Mona Lisa Vito rolündeki performansıyla gelen Akademi ödülüyle ilgili düşüncelerini şöyle açıklıyordu Tomei:

"Bazı insanların hayatını olumlu etkileyebiliyor ödül ama benim kişisel deneyimimi sorarsanız çok zordu. Oscar almak yaşamımda büyük bir krizin başlangıcı oldu. İyi bir şeydi tabii ki, yaşamımın en önemli anlarından biriydi, beni sinema sanayisine tanıttı. Ama hem insan hem de sanatçı olarak buna hazır olmadığımı düşünüyorum. Hollywood'da insanın gerektiğinde destek bulabildiği bir sistem yok. Korku üzerine kurulu. Stüdyolar ne isterlerse yaptırmak istiyorlar. Kendinizi güçlü hissetmenizi ya da yaptığınız işin zor olduğunu düşünmenizi asla istemiyorlar. Oyuncu olmak için çok duyarlı olmanız gerekir. Göstermiyorum ama bu duyarlılık var bende. Yalnız kendimi koruyorum."

Hollywood'da genellikle bütün kapıları açtığına inanılan Oscar gerçekten de Marisa'nın pek işine yaramamıştı ama bunda kendi tercihlerinin de payı vardı mutlaka. Senaryoya ağırlık veren, küçük, bağımsız yapımları tercih etti daha çok. Oynayacağı filmleri nasıl seçtiğini soran bir gazeteciye cevabı şöyle olmuştu: "Her seferinde farklı oluyor ama çoğunlukla son filmime, bana önerilen projeye, o sırada çalışmak isteyip istemediğime bakarak karar veriyorum. Kimlerle birlikte çalışacağıma, nasıl bir rol olduğuna bakıyorum. İçgüdüsel bir şekilde bağımsız yapımları tercih ediyorum. Yapmak istedikleri filmi yapan, özgür ruhlu insanlar daha çok ilgimi çekiyor. Tutarlı insanların yanında doğal olarak kendimi daha güvende hissediyorum. Büyük olasılıkla sebebi bu. Ama baştan itibaren böyle değildi. Ne yaptığımı ya da ne seçtiğimi bilmiyordum o zaman. Ama şimdi en önemli etken sözkonusu kişilerin tutarlılığı."

"Welcome To Sarajevo"daki rolü kabul etme sebebi ise başkaydı.

"O Oscar'dan sonra duygusal ve zihinsel açıdan karanlık bir yerdeydim. Savaş yaşanan bir yere gitmek bana en yakın şeydi belki."

4 Aralık 1964 doğumlu Marisa Tomei, Brooklyn'in Flatbush mahallesinde doğdu. Babası avukat annesi İngilizce öğretmeniydi. Yıllar sonra ikinci çocukları Adam dünyaya geldiğinde Tomei ailesi Manhattan'a yerleşti. Anne ve babaları çalıştığı için Marisa'yla kardeşi Adam'a "iyimser, genç ruhlu, iyi bir dost" olan büyükanneleri baktı. Bir ara Marisa arkeolog olmak istiyordu, ne var ki 12 yaşında seyrettiği bir oyun fikrini tamamen değiştirecekti. Tiyatronun büyüsüne kapıldığı o günden sonra hep oyuncu olmak istedi.

Lise yıllarında tiyatro ve dans çalışıyor, yazları New York'un merkezindeki Golden Bridge Company'de sahnelenen oyunlarda rol alıyordu. Bir sene Boston Üniversitesi'ne devam ettikten sonra annesinin bütün itirazlarına rağmen arkadaşı Alison'ın desteğiyle bütün zamanını oyunculuğa verme kararı alarak okulu bıraktı.

"The Flamingo Kid"te işte o zaman oynadı. Bu arada oyunlarda rol almaya devam ediyordu. İlk büyük oyunu "Daughters"taki performansı ona Dünya Tiyatro Ödülü getirdi. 1987/88 sezonunda "A Different World" dizisinde sürekli bir rol kaptı. Sonra da "Two For Tijuanna", "Parker Kane" ve "Zandalee" gibi pek ses getirmeyen filmlerde oynadı. Filmlerde oynamadığı zamanlarda New York'un elit gruplarından Naked Angels'la birlikte tiyatro yapıyordu. Oyun yazarı Frank Pugliese'le de orada tanıştı. Birlikte üç yıl yaşadılar.

Sinemadaki büyük çıkışını Joe Pesci'nin kız arkadaşını oynadığı "My Cousin Vinny" ile yaptı. Ne var ki bu filmdeki rolüyle gelen En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu ödülü dediğimiz gibi pek yaramadı Tomei'ye.

1993'te "Untamed Heart"taki ilk başrolüyle yeniden parladı ama sonraki filmleri "The Paper" ve "Only You"da bu sefer de kötü senaryoların kurbanı oldu. Neyse ki iyi senaryosu ve Gena Rowlands gibi iyi bir rol arkadaşıyla güven veren 1996 yapımı "Unhook The Stars" Marisa'nın imdadına yetişti. Ertesi yıl "Welcome To Sarajevo"da ve 1998 yapımı aile komedisi "Slums of Beverly Hills"te yardımcı roller alan oyuncunun şansı yavaş yavaş dönüyor. Zaten o da artık kendini Hollywood'da o derece savunmasız hissetmiyor.

Bu ay Joe Charbanic yönetmenliğinde çekilen psikolojik gerilim filmi "The Watcher"da James Spader ve Keanu Reeves ile birlikte izleyeceğiz Marisa Tomei'yi. En son Mel Gibson ve Helen Hunt'la birlikte "What Women Want" isimli komedide rol alan oyuncunun programında başka yeni projeler de var. Hiç de kolay bir iş olmadığını düşünmesine rağmen sinemadan vazgeçmeye niyeti olmayan Tomei, "Bu soylu bir iş." diyor. "Bunu söylemek bile hoşuma gitmiyor çünkü aptalca geliyor insanlara... Primadonna falan olmuyorsunuz. İyi yapması çok zor ama kolay gibi görünüyor. Zen felsefesindeki o güzel arayışı yaşar aktörler. Bizi incitense hiledir."

"The Watcher", 15 Aralık'ta gösterimde.

Profil

CHRISTIAN BALE

setlerde büyüdü

Steven Spielberg'in "Güneş İmparatorluğu" filmiyle birdenbire dikkatleri üzerine çektiğinde daha 13 yaşındaydı. O günden beri "Newsies", "Bir Kadının Portresi", "Velvet Goldmine", "Amerikan Psycho" dahil olmak üzere yirmiden fazla filmde rol aldı ve şimdilerde kimileri tarafından kült aktör olarak niteleniyor... Sahi kült aktör nedir? O da bilmiyor.

Şöhretin o ilk günlerinde söyleşi verdiği popüler bir gençlik dergisinin muhabiri, Christian Bale ile ilgili ilk izlenimini "zor" şeklinde ifade etmişti. Tek kelimelik kaba cevaplar verdiği söyleşide Bale'in zavallı muhabiri canından bezdirdiği açıkça belli oluyordu. Aradan neredeyse 13 yıl geçti. Bale, Jane Campion, Kenneth Branagh, Steven Spielberg ve Todd Haynes gibi yönetmenlerle çalışmış deneyimli bir aktör artık ama basın karşısındaki soğuk ve mesafeli tavrında değişen pek bir şey yok. "Güneş İmparatorluğu"nun (Empire Of The Sun) tanıtımı için gazetecilerle görüştüğü o günleri hatırladığında hiç de pişmanlık duyuyormuş gibi görünmüyor zaten.

"Filmde rol almak harikaydı." diyor. "Fakat işin geri kalan kısmından hoşlanmayacağım hiç aklıma gelmemişti. Beni bir tanıtım turuna çıkardılar, bundan nefret ettim. Her 15 dakikada bir, bir gazeteciyle görüşüyordum, öğlen yemeğinde bile. İkinci günün sonunda elimde bir bıçak vardı. Söyleşi yapmaya gelenler konuşurken elimdeki bıçağı bir portakala saplayıp duruyordum ve bu arada sorulara "Evet. Hayır. O soruya bugün 20 kere cevap verdim. Cevabı başka bir gazeteciden öğrenebilirsiniz," gibi cevaplar veriyordum. Bir sonraki gazeteci yanıma geldiğinde özür dileyerek ayağa kalktım ve arkamı dönüp koşarak ortadan kayboldum."

30 Ocak 1974'te, İngiltere'de doğan Christian Bale'in birkaç kuşaklık aile geçmişine bakınca neden aktörlüğü seçtiğini anlamak zor değil. Annesi bir zamanlar bir sirkte palyaçoluk da yapmış bir dansçı. Üç ablasından biri müzisyen, biri tiyatro yönetmeni. İki dedesi de ikinci iş olarak aktörlük yapmışlar. Büyük amcası Rex Bale, yirmiden fazla filmde rol almış profesyonel bir aktör. Rex'in kuzeni ise Victoria döneminin tanınmış tiyatro oyuncusu ve şarkıcısı Lilly Langtry.

Çocukluğunu, İngiltere'nin Oxfordshire ve Dorset bölgeleriyle Portekiz ve California'da geçiren ve böylece birçok kültürü tanıma fırsatı bulan aktör değişik aksanlarda konuşmayı da bu sayede iyi beceriyor olmalı. "The Nerd"te İngiliz komedyen Rowan Atkinson'la birlikte ilk kez sahneye çıktığında 10 yaşındaydı. 12 yaşındayken "Anastasia: The Mystery of Anna" adlı mini dizideki Anastasia rolüyle televizyona geçti ve ertesi yıl da Steven Spielberg tarafından keşfedildi. Bale, bugün hala en sevdiği filmi sorulduğunda "Güneş İmparatorluğu" diyor.

"Genellikle 'The Last Emperor'la karıştırılıyor." diyor bu film için. "Güneş İmparatorluğu"nda oynadığım söylendiğinde 'Hani şu küçük Çinli çocuk mu?' diyorlar. Açıkçası ben o filmi görmedim. Bu da kendimce bir misilleme olsa gerek..."

"Güneş İmparatorluğu" ile tanındıktan sonra okulunu bırakıp Amerika'ya gitti, çünkü "İngiltere'de genç bir aktör için fazla bir şey yoktu, oysa orada vardı." Amerika macerası "The Secret Agent" filminde küçük bir rolle başladı. Sonra "Portrait Of A Lady" ve "Küçük Kadınlar" (Little Women) filmlerinde hiç de fena olmayan rollerle devam etti. 1998'de "Velvet Goldmine"da başrolü Ewan McGregor'la paylaştı ve aynı yıl "Metroland"i çevirdi.

"En çabuk biten filmimdi. Sadece 27 gün sürdü. Her gün üç büyük sahne çekiyorduk ve ben hepsinde vardım. 'Metroland'in sevdiğim yanı şu: Gençken insanın, nasıl tek seçeneği varmış gibi düşündüğünü gösteriyor. Ama yaşlandıkça, tıpkı filmdeki karakter gibi, daha fazla seçenek görmeye ve kendinizi daha çok sorgulamaya başlıyorsunuz. Filmlerde genellikle gençlerin kafası karışıktır, onlar sorunludur. 'Metroland'de ise tam tersiydi."

29 yaşındaki oyuncu geçtiğimiz yıl, Bret Easton Ellis'in 1993 tarihli romanından Marry Hanson tarafından sinemaya uyarlanan "American Psycho"da rol aldı. Ülkemizde henüz gösterilmeyen film iki genç yıldızı karşı karşıya getirmişti. Filmin yönetmeni Hanson, romanın ana karakteri olan Patrick Bateman rolünü Bale'e teklif etti. Ne var ki 1998'in başında çekimlere başlanmadan önce Leonardo DiCaprio filmle ilgilendiğini beyan edince daha önce Bale'e verilen rol bu sefer de DiCaprio'ya, üstelik 20 milyon dolar ücretle teklif edildi.

"Birkaç ay içinde filme başlamaya hazırdım. İş açısından bakınca tam anlamıyla bir tokat yemiştim ama sonra filmi geri alışımız beni şaşırtmadı açıkçası. Mary ve ben kim ne derse desin filmi çekeceğimize inanmıştık. Bu bize kaçınılmaz görünüyordu."

Yaklaşık bir yıl sonra Patrick Bateman rolü ilk sahibine döndü.

"Çok zaman kaybettik," diyor Bale. "Asla mega bütçeli bir film olmayacaktı zaten. Filmi geri aldığımız gün güzel bir gündü."

Son yıllarda internet dünyasını kasıp kavuran bir kült yıldız haline gelen Bale, Entertainment Weekly dergisinin 10. yıldönümü sayısında son on yılın en güçlü 8 kült figüründen biri seçildi. Aynı dergi, "American Psycho"da psikopat bir seri katili oynayan aktörü bu filmdeki başarılı performansı dolayısıyla "eğlence dünyasının en yaratıcı isimlerinden biri" olarak gösterdi.

Herkes onun bir kült aktör olduğunu düşünüyor ama anlaşılan Bale buna fazla anlam yüklemiyor. Nasıl kült aktör olunur, sorusuna şöyle cevap vermiş bir röportajında: "Bilmiyorum. Hiçbir fikrim yok. Belki de sadece işten pek anlamamak gerekiyordur."

Yönetmenliğini John Singleton'ın yaptığı "Shaft Korkusuz" bu ay gösterime giriyor. Başrollerini Samuel L. Jackson ile Vanessa Williams'ın paylaştıkları filmde Bale'i, siyah bir öğrenciyi öldüren sadist ruhlu kolej öğrencisi Walter Wade rolünde izleyeceğiz.

"Shaft", 15 Aralık'ta gösterimde

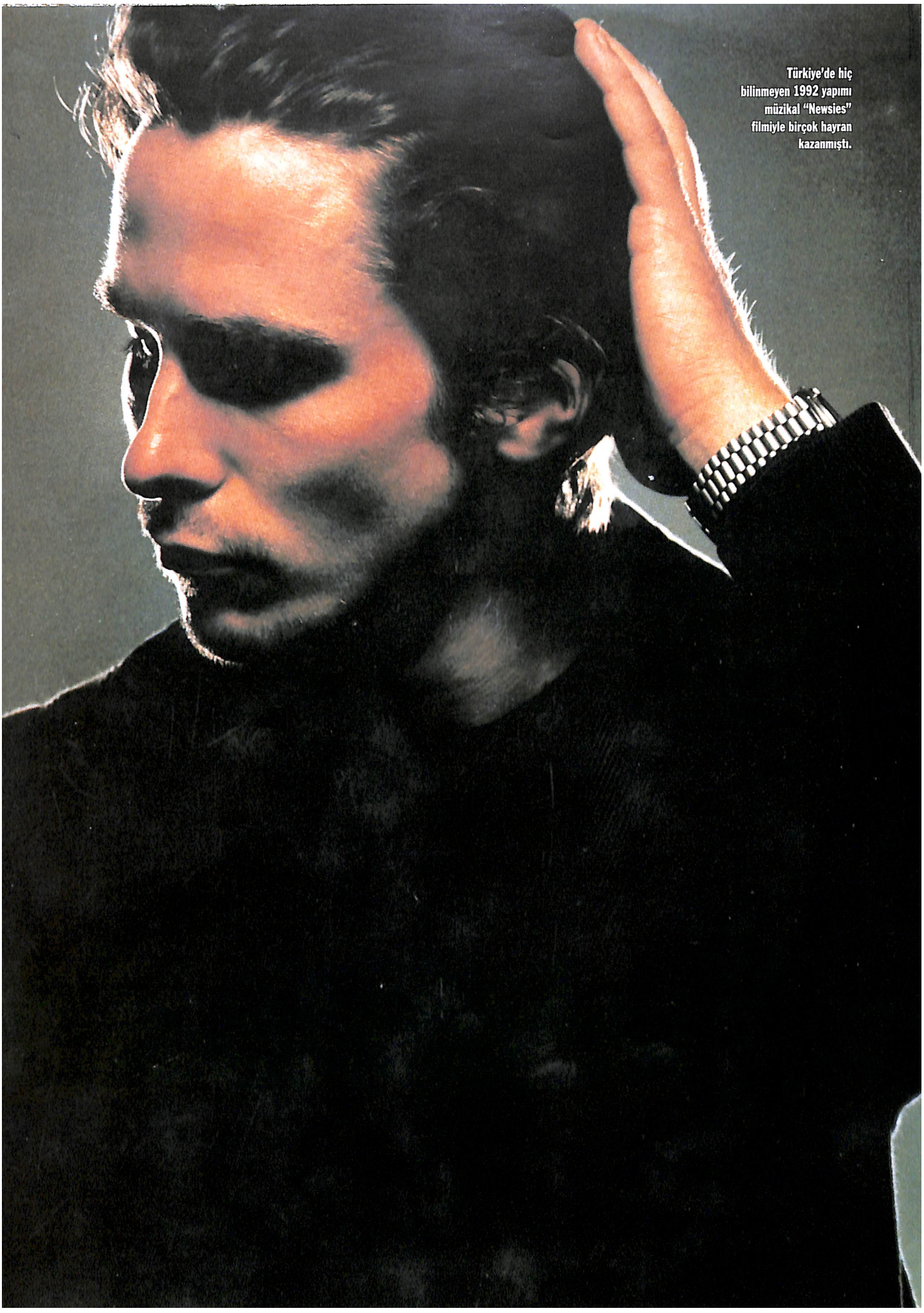

Türkiye'de hiç bilinmeyen 1992 yapımı müzikal "Newsies" filmiyle birçok hayran kazanmıştı.

Kızının hayalini gerçekleştirmek isteyen komiser rolünde çok başarılı bir Kadir İnanır seyredeceksiniz.

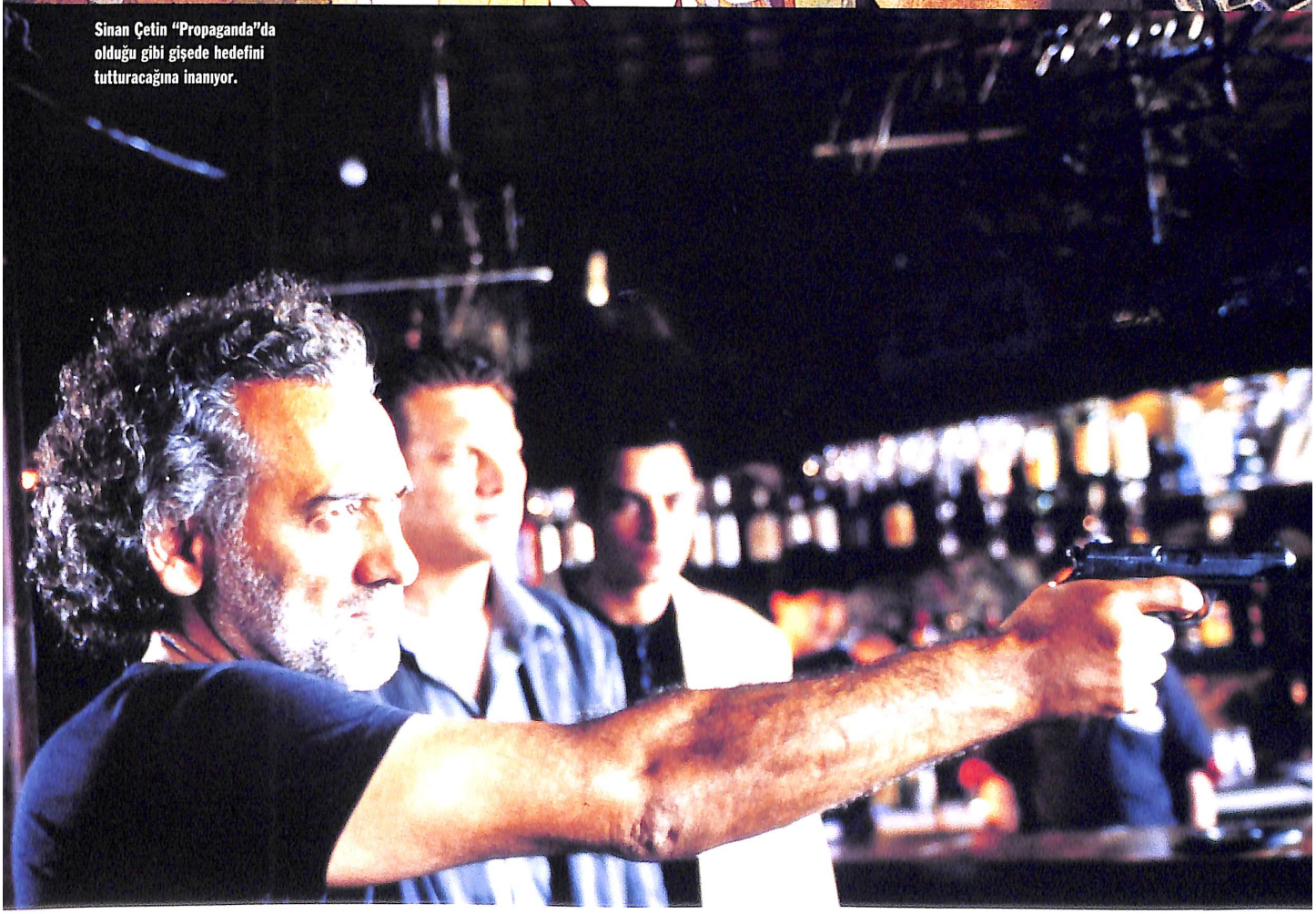

Sinan Çetin "Propaganda"da olduğu gibi gişede hedefini tutturacağına inanıyor.

Yedi cüce olmadan Pamuk Prenses olur mu? Olmaz tabii...

"Akide şekeri gibi film"

SİNAN ÇETİN "Propaganda"da kaldığı yerden devam ediyor. Kadir İnanır, Müjde Ar, Okan Bayülgen, Pelin Batu, Özkan Uğur ve Gazanfer Özcan gibi bir kadroyu biraraya getiren **"KOMSER ŞEKSPİR"**, Çetin'in yine "hakim devlet ideolojisine" sert eleştiriler fırlattığı, bir yandan da izleyicisine kah duygusal kah komik anlar yaşattığı bir yapıt. **BURÇİN S. YALÇIN**

"DIŞARIDAN BAKILDIĞI ZAMAN KADİR'İN SİNEMAYLA İLİŞKİSİ

"Propaganda"yla başlayan süreçte Sinan Çetin devlet-birey ilişkisini sorguladığı bir dönemece girdi. Hantal devlet bürokrasisi, vatandaşını dışlayan bir "yürütme" anlayışı, plansızca hayata geçirilen politikalar ve bu sistemin kraldan çok kralcı özneleri... Bu ay gösterime girecek filmi "Komser Şekspir"de ağır eleştirilerini yollamaya aynen devam ediyor Çetin. Prodüksiyon şirketi Plato Film'in "her derde deva" salonunda görüştüğümüz yönetmen her filmiyle olduğu gibi "Komser Şekspir"le de iddialı.

Leman yazarı Mesut Ceylan'ın bir öyküsünden yola çıkılarak kaleme alınan senaryo bir karakolun sert mizaçlı komiserinin, kızının kanser olduğunu öğrenince onun en büyük düşü uğruna kendisini adeta heba etmesini konu alıyor. Komiserin kızının en büyük düşü "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" masalından uyarlanan oyunda Prenses'i oynamak. Komiser burada devreye giriyor; kızı ve karakoldaki mahkumlardan oluşan bir oyuncu kadrosuyla "demir parmaklıklar arasında" provaları başlatıyor. Fakat "iş bilen" başkomser ve savcı yüce karakolun böylesi bir şarlatanlığa (!) "sahne olmasını" hazmedemiyor. Ve oyunun engellenmesi için son perdeye kadar uğraş veriliyor.

Filmin senaryo yazarı Mesut Ceylan ile Sinan Çetin'in yollarının kesişmesi ise aslına bakılırsa ilgi çekici: "Plato'nun bahçesinden devamlı sinema geçer. Sinemacılar, kameramanlar, yazarlar geçer. Genç bir mizah yazarı, Mesut Ceylan" diyor Sinan Çetin. "On gün etrafımda dönüp dolaşıp bana bir şey anlatmaya çalıştı, bir türlü vakit bulup da dinleyemedim. Sonra 'Sen ne diyorsun, gel bakayım!' dedim, Plato'nun bahçesinin ağacının altında. 'Hocam bir cümle söyleyeceğim. O kadar.' 'Söyle' dedim. 'Bir karakolda Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler provası yapılsa komik olmaz mı?' dedi. 'Aa, güzel bir şey söylüyorsun anlat bakayım biraz' dedim. Birkaç tip anlattı. İzmarit içen bir tinerci anlattı."

Öykü iyiydi ama birtakım değişiklikler yapmak da kaçınılmazdı. "Bu bir baba-oğul hikayesiydi." diyor Çetin bununla ilgili olarak. "Yani baba, oğlunu televizyona çıkarmak istiyormuş. Biz baba-oğul hikayesini Tevfik Başer'in katkısıyla baba-kız hikayesine çevirdik. Çünkü hiçbir çocuk cüce olmak istemeyecekti. Kız ancak Prenses olmak ister, özenilecek bir şey diye. Sonra Mustafa Altıoklar'ın katkısıyla çocuğu kanser yaptık. Ki babanın fedakarlığının altı çizilsin. İkisi de doğru katkılardı. Sonra senaryonun yazımında Müjde (Ar) ve Kemal Sunal'la birkaç toplantı yaptık, rahmetliyle: o oynayacaktı. Son anda onun 'Balalayka' tarihi denk geldiği için ondan vazgeçip oyuncu arayışına düştük. O kadar çok kişiyi düşündük ki neredeyse bir ara ben mi oynasam, demeye başladım. Neyse ki Mustafa'nın elimi tutmasıyla vazgeçtim. Kadir İnanır da o aralar başka bir şeyler için gelip gidiyordu buraya. Burada dizi çekiyorlarmış. Sonradan Kadir'e kaldı. Kısmet. Çok da memnunum Kadir'e kalmasından. Çok iyi bir oyuncu olduğunu gördüm sonuçta. Zaten biliyordum. Ama Kadir İnanır şablonlarının dışına çıkıp sert bir polisin, kızına karşı fedakarlık etme süreci içinde sertliğinin yumuşamasını gayet iyi canlandırdı."

Elbette, Çetin'in filmlerini belli bir senaryodan bağımsız çektiğini düşünürsek "Komser Şekspir" en fazla sadakat beslediği senaryo olmuş. "Senaryosuz çekmedim bu sefer. Tabii gene sette çok fazla doğaçlama yaptım. Selahattin Duman tipini koydum filme. Kenan'ı koydum. Bir sürü karakter sette çıktı. Selahattin başkomiser de senaryoda yoktu. Daha doğrusu Müjde Ar'ın katkısıyla eklendi. Ama genç yazar Mesut Ceylan'ın çok kabiliyetli bir yazar olduğunu setteki çalışma şevkinden de anlamış bulunduğum için mutlu oldum. Yani senaryo tarafında bir desteğim oldu. Mustafa'nın, Mesut'un, Müjde'nin, Tevfik'in... Benim hep senaryo tarafım boştur. Kimseden yararlanamam, nedense. Yararlanmamak istediğimden değil. Hatta çok yararlanmak istediğim halde bir şey bulamam yararlanacak. Bu sefer en azından sette çok diyalog yazmak zorunda kalmadım."

Sinan Çetin'in artık bir filme giriştiği zaman hiçbir masraftan kaçınmadığı ve seyirciye hakettiği görselliği sunduğu herkesin malumu. Bu film için çok fazla para harcadığını söyleyerek bir özeleştiriye girişmesine karşın Türk izleyicisinin zevkine her zaman güvendiğini de saklamıyor. "Çekim sürecinde filmi gerektiğinden daha fazla paraya malettim. Bundan dolayı kendime kızıyorum. Çünkü ben profesyonel bir yönetmen ve aynı zamanda yapımcıyım. Dekora haketmediği kadar çok para harcadık. Prodüksiyona da öyle. Aslında ortadaki rakamı gördüğüm zaman sinirleniyorum.

Müjde Ar, karakola düşen fahişe rolünde son yıllardaki en iyi performansını sergiliyor.

Yedi cüce olmadan Pamuk Prenses olur mu? Olmaz tabii...

"Akide şekeri gibi film"

SİNAN ÇETİN "Propaganda"da kaldığı yerden devam ediyor. Kadir İnanır, Müjde Ar, Okan Bayülgen, Pelin Batu, Özkan Uğur ve Gazanfer Özcan gibi bir kadroyu biraraya getiren **"KOMSER ŞEKSPİR"**, Çetin'in yine "hakim devlet ideolojisine" sert eleştiriler fırlattığı, bir yandan da izleyicisine kah duygusal kah komik anlar yaşattığı bir yapıt. **BURÇİN S. YALÇIN**

ÇOK DOĞRU ALGILANMIYOR. GERÇEK BİR SİNEMA İŞÇİSİ O"

Küçücük bir film. Bir karakolda geçiyor, bu kadar çok parayı nereye harcadık, diye baktığım zaman kendime kızıyorum bir profesyonel olarak.
"1 milyon doları geçmiş bulunuyoruz şu anda. Tam rakamı bilmiyorum. Hesaplara baktığım zaman 750 bin dolar olmuştu çekim bittiği zaman. Sinirlendim kendime, bu kadar çok para harcanır mı, diye. 1 milyon doları geçtik. Daha bunun tanıtımı falan 1,5 olacak. Bunu da geçer; çünkü kopyalar falan var. Şimdi şöyle bir şey var: bir filme para yatırdığını seyirci de hissediyor. Diyeceksin ki 'Seyirci filmin bütçesiyle falan ilgilenmez'. Hayır, o, filmin ruhuna yansıyor. Yani filmin içine giren paranın sana bilet olarak geri dönmesi gerekir. Ve bunu da sokaktaki seyirci nereden biliyorsa biliyor. 'Bu filme para harcanmış, ciddiye alınmış, benim de bunun karşılığını ödemem gerek' diye haberini alıyor. Çünkü 'O bana hizmet etmiş, ben de ona hizmet edeceğim' şeklinde dünyanın en büyük adaleti olan 'ticaretin adaleti' gerçekleşiyor. İyi ki de böyle bir adalet var ki sinema 100 yıldır ayakta duruyor. Yoksa yönetim kurullarının, devlet yardım heyetlerinin insafına kalsaydı zaten serbest piyasa diye bir şey olmazdı, zaten sinema da olmazdı bence. Ki Avrupa sineması bence serbest piyasadan kopup Eurimages'dı, kiliselerdi, yardım kuruluşlarıydı gibi bir yerlerden para bulmaya kalkarak film yapan yönetmenlerle döndüğü için seyirciyi çok uzun süredir, 15-20 senedir ihmal etmiş durumda. Seyirciden gelen para, değerli paradır, kutsal paradır, mânâlı paradır. Haydan gelen huya gider misalı Eurimages'la yapılan işlerde hep böyle 'Madem ben bu kadar havadan buldum bari kafamdaki kompleksleri, sanatsal ihtirasları-mı çekeyim' şeklinde, yönetmenlerin bilinçaltlarının pırtlaması şeklinde filmler çıkmıştır, nedense. Bunların da adını, bildiğiniz gibi 'sanat sinemas-ı' koymuşlardır. Bizimkiler neyse? Ben Amerikan sinemasının da çok büyük bir sanat olduğunu düşünüyorum sonuçta."

MASALSI ATMOSFER DOĞRU TERCİH

Sinan Çetin bu seneyi çok yoğun geçirmiş. Gen-pa, e-kolay, superonline ve Hazır Kart gibi şirketler için yönettiği reklam filmleri; "Sevenler ayrılmayın" düsturuyla kotarılan "Film Gibi"nin çekimleri ve 10 tane eski Türk filminin yeniden çevrimi (Çetin 10 eski Türk filminin 10 ayrı yönetmenle televizyon için yapılan yeniden çevrimlerinin prodüktörlüğünü yaptı) derken onun için dolu dolu bir yıl olduğu söylenebilir, pek rahatlıkla. Fakat bu kadar çalışmayı da doğru bulmuyor. "Seyirci 'Aferin çok çalıştın' demiyor ki sana" diyor bu konuda.
Yeniden "Komser Şekspir"e dönecek olursak... Filmin müziği Mazhar Alanson tarafından bestelenmiş. "Herşey Çok Güzel Olacak"ta çıkardığı iş de beğenilen Alanson bu sefer "Komser Şekspir"in sountrack'inin en önemli ismi olarak göze çarpıyor. Zira film için bestelediği şarkıyı da o seslendirecek.
Bir filme başlarken daima ilk olarak Şener Şen'e teklif götüren Çetin, onun senaryosuz çalışmama prensibinin bunu bir türlü mümkün kılmadığını belirtiyor: "Ben sinemanın profesyonel insanlar tarafından yapılması gerektiği kanısındayım. Profesyonel olmayan sinemacıyla -profesyonel olmayan oyuncuyla demek istemiyorum- yani teknik ekiple çalışmak istemiyorum. Açıkçası bu filmde bütün oyuncular büyük bir aşkla ve sevgiyle oynadılar. Ben hayatımda hiçbir oyuncuyu -Şener Şen hariç- ikna etmek gibi bir zorluk yaşamadım. Bizim filmlerimizin sonunda işe duyduğumuz saygıdan bir kalite garantisi olduğunu bildiği için bütün oyuncular zevkle oynamayı kabul ettiler. Ama Şener Şen'le aramızda yıllara varan 'Sen senaryosuz film çekiyorsun, ben senaryolu oynayacağım' şeklinde devam eden, 'Çiçek Abbas'tan beri biraraya gelmek isteyip bir türlü gerçekleştiremediğimiz bir durum var" diyor. "Peki bu film için de ona bir teklif götürdünüz mü?" diye sorduğumda ise "Çok büyük sevgi duyduğum bir adam. Onunla 10-15 yıl evvel 'Çiçek Abbas'ın setinde bulunmuş olmanın tadını, keyfini unutamıyorum. Dünyadaki her sete lazım Şener. O da beni sever. Fakat bir türlü Mesut Ceylan'ın yazdığı senaryoyu da beğendiremedim. Kimsenin yazdığı senaryoyu beğendiremiyorum Şener'e. Senaryo aşamasında 'Bu film benim stilim değil' dedi. Bence tam Şener Şen için yazılmış bir film bu, stil olarak. Fakat Kadir İnanır'dan da son derece memnunum."

Pelin Batu'yu, komiserin lösemi hastası kızı rolünde seyredeceğiz.

Selahattin Duman ve Gazanfer Özcan "Aman avcı vurma beni!" sahnesinde.

Bayülgen belki de sinema serüvenindeki en iyi işini çıkartmış.

Peki ya diğer oyuncular, diye sorduğumda ise her bir oyuncusu için ayrı bir görkemli sıfat bulmayı başarıyor Sinan Çetin. "Müjde zaten bir reji asistanı gibi çalıştı. Filme çok sahip çıktı. Müjde zaten sinemacı bir kızdır. Onu da özlemişim ben, 'Çirkinler de Sever'den beri ilk defa çalışıyoruz. Neredeyse 20 yıl olmuş.
"Dışarıdan bakıldığı zaman Kadir'in sinemayla ilişkisi çok doğru algılanmıyor. Gerçek bir sinema işçisi, gerçek bir oyuncu. 100'ün üzerinde film çekmiş, kameranın nerede duracağını, kameraya ne kadar büyüklükte bakacağını neredeyse artık insiyaki bir şekilde yapıyor. Muhteşem bir aktör ve dışarıdan görüldüğü gibi 'Ben maçoyum, entari giymem' şeklinde bir diyalog olmadı aramızda. Okan çok tatlı bir çocuk. Harikaydı bu filmde. Özkan Uğur tanrının bir hediyesi, kendi gibi altın kalpli birini oynadı, altın kalpli mafya babasını... Gazanfer Özcan bulunmaz bir nimet, bir aktör değil, dev bir insan. Kişiliğiyle, eğlencesiyle, esprileriyle... Şeker gibi bir kadroyla çalıştık. Pelin zaten kızım gibi."
"Propaganda" gösterime girdiğinde filmin en olumlu özelliklerinden birisi de görüntüleriydi. Fakat aynı zamanda hayat arkadaşı olan ve "Propaganda"nın görüntülerine de imza atan Rebeca Haas'ın görüntülerini "Komser Şekspir"de göremiyoruz. "Rebeca çok yorgundu" diyor Çetin. "Ama çok katkısı da oldu. Çünkü laboratuvar aşamasında o takip etti

"TÜRKİYE'DEKİ MEVCUT KARAKOLLARI ASIK SURATLI HALLERİ

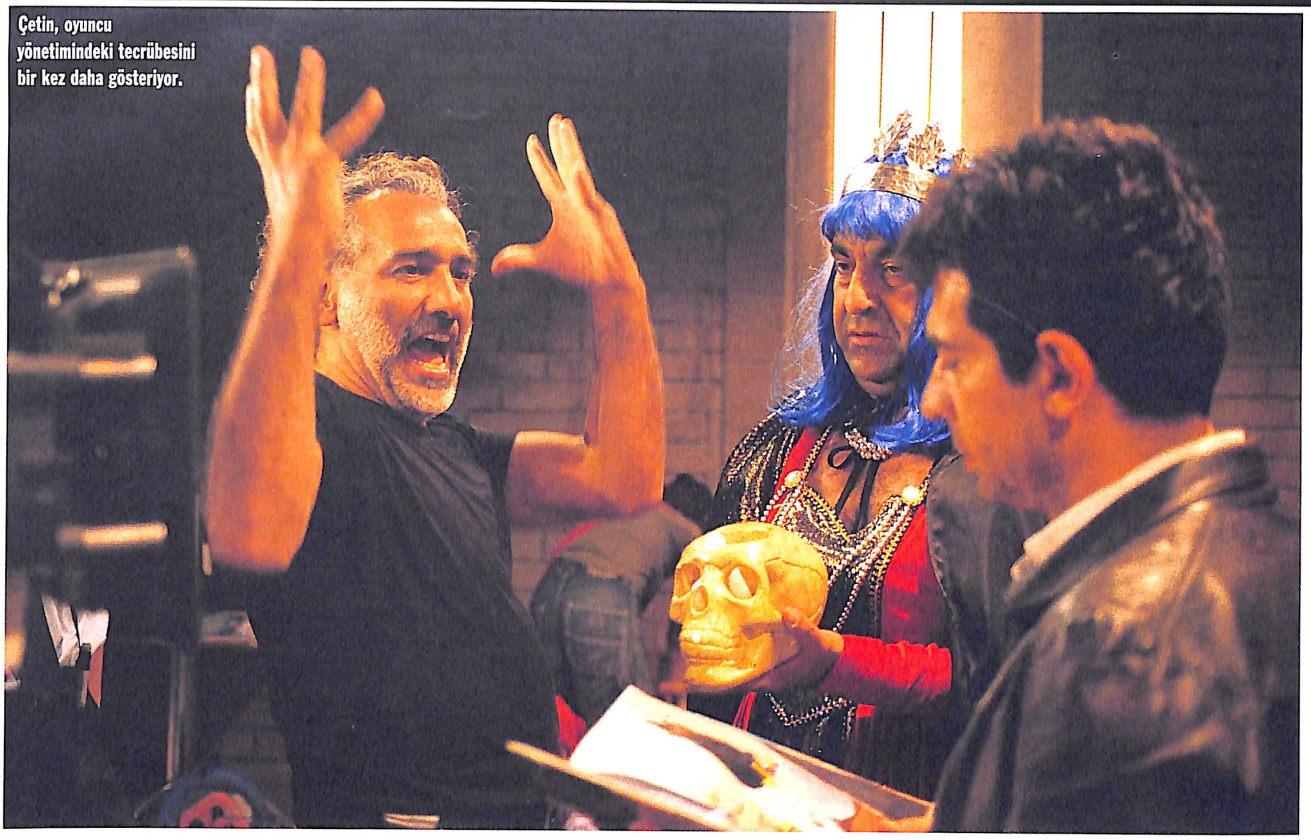
Çetin, oyuncu yönetimindeki tecrübesini bir kez daha gösteriyor.

Özkan Uğur, kraliçeyi oynayan romantik gangster rolünde.

renkleri, filtreleri. Filmi asistanım Kamil çekti. Daha doğrusu onunla birlikte ben çektim"

İzlediğinizde de farkedeceksiniz, filmde yoğun bir masalsı atmosfer sözkonusu. Sözgelimi Türkiye'de hiç olmayan bir karakol tasviri var. Çetin, bununla ilgili olarak Türk insanındaki karakol korkusunu anımsatıyor. "Zaten böyle sweet, funny, akide şekeri gibi bir film yapayım istedim. Çünkü bu karakolun sertliğinin anlatılan öyküyle kontrastlığının çıkması için zaten renklerde falan da bunu tercih ettim. Türkiye'deki mevcut karakolları asık suratlı hallerinden biraz çıkartmaya çalıştığımı da itiraf edeyim. İnsanımızda bir karakol korkusu vardır. 'Karakola düşmek' denir. Uygar ülkelerde insanlar karakollara müracaat ederler. Problemlerini çözmek için başvururlar. Bizde 'düşmek'tir o. Karakola düşersin yani. Allah düşürmesin durumu vardır. Bu film de Türk polisinin kendisine dışarıdan bakmasını -umarım- sağlar. Çünkü Türk halkının devlet korkusu biraz da onlar aracılığıyla oluşuyor. Çok da sempatik bir devlet-millet ilişkimiz olduğu da söylenemeyeceği için karakolda bir film çekmek her açıdan risk taşıyan bir iş. Solcu aydınlar açısından 'Karakol çok sempatik gösterilmiş' denebilir. Devlet açısından 'Biz daha sempatik karakollara sahibiz, bu karakol biraz sert' şeklinde algılanabilir. O yüzden riskli bir konuydu. Açıkçası filmin politik boyutunu öne çıkarmadan masalsı atmosferin üstüne gittim ve bunu bilinçli yaptım. Sonuç olarak, Avrupa Birliği'ne giden yolda uygarlaşma, demokratikleşme, birey haklarının kollanması, birey-devlet ilişkisindeki uygar kriterlerin hayatımıza yerleşmesi konusunda filmin bence entelektüel anlamdaki önemi film gösterildikten sonra ortaya çıkacak. O yüzden bu konuda bir yönetmen olarak 'Şunu yaptım, bunu yaptım' şeklinde bir ukalalık yapmak istemem."

KÖTÜ TÜRK FİLMİNİN ZARARLARI

Sinan Çetin'in en önemli özelliklerinden birisi de her kazandığını sinemaya ve teknolojiye yatırması. Ama o bunun çok da abartılacak bir şey olmadığı kanısında. "Ben başka bir iş bilseydim onu yapardım" diyor, "Mesela borsadan anlasam borsaya yatırırdım. Ne bileyim? Başka bir işten daha çok para kazanacağımı bilsem ona yatırırdım. Ama ben sinemadan başka bir şey bilmiyorum. Fakat belki bunun bütün nedeni şu olabilir: yıllar evvel son derece kötü teknolojik koşullarda çalıştım ve teknoloji beni neredeyse verem etti. Yıllarca 'Allah'ım bu masalarda montaj mı yapılır!', 'Allah'ım bu negatifler burada mı yıkanır!' dedim. Bir kareyi dondurup üzerinden mat almak 15 günümüzü alırdı. Şimdi teknolojiye para yatırmamın tek nedeni bütün bu işleri kolaylaştırması. Yani kendi keyfim için yapıyorum. Bizim içeride şu anda 3 tane Avid'imiz var. Bu montaj masaları şu anda Los Angeles'ta da kullanılan masalar. Spielberg de orada montaj yapıyor. Avid'den daha çok gelişmiş bir makine aldık, Smoke dediğimiz. Bu ay geliyor. Flame 3-D Animation seti ve Silicon Graphics setimiz var. Herkes de kullanmıyor aslında. Bütün bu teknolojiyi bir de bilmek lazım. Eski kuşak yönetmenler teknolojiden de yararlanamıyorlar nitekim, bilmedikleri için."

Yine de böyle bir teknolojiye sahip olmak Çetin'in gururunu okşamıyor değil. "Burada bizimle film çeken, 10 tane remake yapan yönetmen ile bizimle uzun metraj çalışacak bütün yönetmenler bunlardan yararlanıp daha güzel filmler çeksinler, ben de daha başarılı işler yapayım diye bu kadar yatırımı yapıyorum. Biz şu anda ilk ses malzemesini alan sirketiz. Sesli film çekmeye inanmıyor Türk sineması. Sessiz film çekmek benim için inanılması zor bir şey. Onlar sesli film çekmeye inanmıyorlar. Biz çok önemli bir ses malzemesine sahibiz. İki film setini götürecek kadar surround ses record ediyoruz. Sette surround ses alabiliyoruz. Yani mono mik-

DEN BİRAZ ÇIKARTMAYA ÇALIŞTIĞIMI İTİRAF EDEYİM"

rofonla aldığın diyaloğun dışında efektleri sağlı sollu da alabiliyoruz. Öyle bir teknoloji var. Şimdi bir miksaj stüdyosu kuruyorum. Üç tane ayrı film setinde çalışabilecek şu anda üç kamera setimiz var. Bunlar filmciliği çok rahatlatıyor. Bizde 24 saat sonra filme başlayabilirsin."

"Komser Şekspir"in 8 Aralık'ta gösterime girmesi bekleniyor; fakat aynı gün büyük bütçeli diyebileceğimiz bir Türk filmi daha sinema perdelerine yansımaya başlayacak: Serdar Akar'ın 'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar'ı... Bu büyük olasılıkla dağıtımcıların kararı. Bununla ilgili bir soru yönelttiğimde ise Çetin, "'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar' inşallah iyi filmdir" diyor, "Eğer iyiyse hiçbir problem yok. Ama eğer kötüyse, kötü Türk filmi kadar Türk sinemasına zararlı hiçbir şey yok. Bütün Türk film yönetmenlerinin yatıp kalkıp dua ediyorum iyi film yapmaları için. Kötü filme gidip çıkan aldatılmış seyirci kadar tehlikeli bir müşteri yok. Çünkü bizim sinema seyircimiz bir Türk filminden kendisini tatmin olmamış olarak ayrılırsa öbür Türk filmlerine de aynı önyargıyla bakıyor. Halbuki 'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar'dan memnun ayrılmış bir Türk seyircisi 'Bir de 'Komser Şekspir'i göreyim' diyebilir. Veya 'Komser Şekspir'den bilet bulamamış seyirci 'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar'a gidebilir. Bu rekabet ortamı sinema dışında hiçbir alanda yoktur. Başka alanlarda birbirinin kötülüğü için çalışırlar. Bence sinemada böyle bir şey yok. Hiç kimse hiç kimse için kötü film yapsın diye dua etmesin veya kötü film olmasını temenni etmesin; çünkü iyi filmin öbür iyi filme faydası var, zararı yok."

Hemen fırsatı kaçırmıyorum ve 1,5-2 yıl öncesine dönüyorum. "Propaganda"yla çok yakın tarihlerde gösterime giren "Gemide"yi nasıl bulduğunu soruyorum Çetin'e. O da sözlerini bu cümlelerle noktalıyor: "Beğenmiştim ben. Serdar Akar'ın yönetmenliğini beğeniyorum. Fakat abartılı da buldum o filme olan yaklaşımı, sinema yazarlarımızın çok uyumlu tepkilerini... Hatırlıyorum da çarşaf çarşaf övgü vardı. Ve tam da o sırada 'Propaganda' çıkmıştı. 'Allah Allah! Bizim bu filmin nesi kötü de 'Gemide'yi bu kadar övüyorlar, bizim filme bu kadar çok çirkin yazıyorlar' diye anlayamamıştım."

Onlarca yıldır Avrupa'yla bütünleşmek için çaba sarfediyoruz ve son yıllarda Avrupa Birliği'ne girmek için çabalarımızı da, umutlarımızı da yoğunlaştırdık. Ne var ki hâlâ bu konuda yetersiziz ve görünüşe bakılırsa Sinan Çetin'in "Propaganda"dan sonraki yapıtı "Komser Şekspir" de Türkiye'nin bu konuda neden ağır aksak yol aldığını betimleyen bir film olarak değer kazanacak. Bu arada, film, izleyicisini kah güldürecek kah ağlatacak; o da ayrı bir konu. ■

"Senaryoma iyi davranıldı"

MESUT CEYLAN 26 yaşında, çiçeği burnunda, yetenekli bir senaryo yazarı. Bir sohbet esnasında öyküsünü Sinan Çetin'e anlattı ve "Komser Şekspir" hayata böyle geçti. Filmdeki Tinerci rolünü de canlandıran Ceylan önümüzdeki yıllarda yazarlığı ve oyunculuğunu daha ilerilere taşımayı planlıyor.

Sinan Çetin'e öykünü götürmen nasıl gerçekleşti?

Kendisi beğendiğim bir yönetmen. Özellikle mizah duygusunu çok beğendiğim Türk sinemasında üç yönetmenden biriydi kendisi. Bir sohbet babında gelişen bir olaydı. "Böyle böyle bir şey var aklımda. Ne dersin?" Fikri anlattım sadece. O çok beğendi. Ve "Yaz bunu" dedi. Oturup yazdım ben de.

Aslında öykü diziydi, sinema filmi değildi. Neye nasip neye kısmet durumu.

Öyküyü nasıl geliştirdin?

Çocukluğumda defalarca ağlayarak okuduğum bir kitaptı "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler". Öğretmenin toplu şekilde, ayin gibi okuduğu ve bizim de ağladığımız bir kitaptı. Keza, onun yanında 'Kibritçi Kız'lar, Kemalettin Tuğcu'lar... Ve galiba mizahın en klasik yanlarından biri bu: bu kadar naif bir öykünün bir karakolda oynanması... Buydu temeli zaten.

Bundan sonrası için başka senaryo projelerin var mı?

Ben bu filmde oyunculuk da yaptım. Kadir İnanır, Müjde Ar, Okan Bayülgen benim için önemli oyuncular. Filmin başrolünü oynadım onlarla birlikte. Sinan Çetin gibi işinin ehli bir yönetmenle çalıştım. Oyunculuğumu da devam ettirmek istiyorum, senaristliğimi de... Şu anda yeni bir senaryo üzerinde çalışıyorum. İsmi "Kırmızı Kar". Tretman aşaması bitti ve ben diyalogları yazıyorum. Nisan gibi çekilmesi düşünülüyor.

Senaryoda çok değişiklik oldu mu?

Ortaya çıkan işten memnunum. Türkiye'de en çok sevdiğim üç yönetmenden biriyle çalıştım. Filmin cümlesi hiçbir zaman değişmedi. Cümlesiz, temelsiz bir film yapmak olmaz. Ben bu öyküyü yazdıktan sonra tabii ki Sinan Çetin de çok şey söyledi. Şimdi yönetmenlik de bu değil midir? Mutlaka bir şey söylemesi, kendi yorumunu katması gerekiyor. Onun haricinde Müjde Ar, Tevfik Başer, Mustafa Altıoklar'la sürekli olarak konuşuldu. Dünyada hiçbir eser bir kişinin beyninden çıktığı şekliyle tamamlanmaz. Herkes bir şekilde fikrini söyler. Ve çok büyük tartışmalar yapılır. Ben bu eserde birçok insanın eleştirisini kabul ettim ve benimsedim, doğrudur dedim. Birçok insanın eleştirisini reddettim. Hiçbir şekilde kullanmadım, direndim. Ve bu işi ben üç defa tekrar tekrar yazdım. Elimdeki kendimin yazdığı senaryoyu da üç defa, belki daha fazla yine tekrar tekrar yazacağım. Bir senaryonun tam anlamıyla olgunlaşması için böyle bir şey şarttır. Bu işin bir kuralıdır. Senaryonun bitmiş halinin yüzde 70'i bu filmde çekildi. Geri kalan yüzde 30'luk bir kısmı setin içerisinde olmanın etkisiyle orada yazdım Sinan Çetin fikrini söyledi, şöyle şeyler yap dedi. Onları da yazdım. Ama şöyle bir şey var: Sinan Çetin'in kendisinin de basına ve bana söylediği gibi en fazla sadık kaldığı senaryodur. Meselenin özü sadık kaldı mı, kalmadı mı değil. İyi bir futbol maçı yaparsınız ve terlersiniz. Ve maçı kazanırsınız. Çok pozitif hissedersiniz kendinizi. Görevinizi yapmışsınızdır. Çıkan başarıda payınız vardır. Ben o psikolojiyi hissediyorum. Bu filmin senaryosunu yazmanın mutluluğunu, hazzını hissediyorum. Bunun üzerine ne söylenirse söylensin benim için hiç önemli değil. Sonuçta iyi bir film çıktı ortaya. Sinan Çetin senaryoma iyi davrandı.

Ceylan'ın Çetin'le başka projeleri de var.

Geçmişte sinema okulu okumuş muydun?

Ben Ertem Eğilmez'i çok seviyordum. Çocukluğum Ertem Eğilmez filmleriyle geçti. Benim en büyük hayalim bir sinema okulunda okumaktı. Ben onun haricinde hiçbir şey düşünmedim. Mimar Sinan Üniversitesi'ne girmek istedim. Beni almadılar. Senaryoyu falan hepsini geçmiştim. "En sevdiğiniz sinemacılardan birini söyler misiniz?" diyince "Ertem Eğilmez" dedim ve almadılar beni. Ya da ben öyle düşünüyorum. Ama çok şey de kaybetmiş değilim.

Türkiye'de senaryo yazan onlarca genç var. Bu açıdan bence önemli bir örneksin...

Ben çok iyi şarj oldum. Çok iyi bir okulda yetiştim: Leman dergisi... Anadoluluyum. Oradan Taksim gibi bir yere düştüm. Algılarımın, gözlem kabiliyetimin iyi olduğunu düşünüyorum. Ve bir mizah yeteneğim var. Çok meşakkatli bir iş bu. Ve benim en büyük silahım çok iyi bir şekilde çalışmak oldu. Üniversite sınavını birincilikle kazananlar gibi de konuşmak istemiyorum. İnandım oldu gibi... Ama inanmak, samimi olmak ve işini sevmek önemli.

Pfeiffer sevişme sahnesinde sürekli kıkırdadığını ve çekimleri aksattığını kabul ediyor.

Huzurdan gerilime...

Robert Zemeckis, ilk korku gerilim denemesi "GİZLİ GERÇEK" (What Lies Beneath) ile bu türün dilini yaratan Hitchcock'a selam gönderiyor. Başrollerini Harrison Ford ve Michelle Pfeiffer'ın paylaştığı filmde Hollywood'un bu iki büyük yıldızını ilk kez birlikte izleyeceğiz.

"Huzurlu" bir yuvanın içinde deliliğe doğru giden bir kadın...

Zemeckis'e göre Vermont çiftini mutlaka iki ünlü yıldızın oynaması gerekiyormuş.

Korku-gerilimin temel kurallarına uygun gelişen bir öykü var karşımızda. Huzurlu bir atmosfer yarattıktan sonra giderek gerilimin dozunu arttıran bir senaryo. Öykünün ummadığınız anda bambaşka bir yön alması ya da şaşırtıcı bir sonla bitmesi bu türün bilinen özelliklerindendir. Bu yüzden de bir korku gerilimde en önemli şeylerden biri filmden önce seyirciye fazla ipucu vermemektir. Dolayısıyla basına da fazla bilgi verilmez. Bu durumda biz de bildiklerimizden yola çıkarak bir tablo çizmeye çalışalım ve en başa dönelim.

Herkesin Bob diye hitap ettiği yönetmen Robert Zemeckis "Cast Away" filminin prodüksiyonuna dört aylık bir ara vermek zorunda kalmıştı çünkü başrol oyuncusu Tom Hanks'in epeyce kilo vermesi gerekiyordu ve bunun için de zamana ihtiyacı vardı. Zemeckis bu süreyi golf oynayarak geçirmek yerine uzun zamandır aklına koyduğu korku gerilim türünü denemek için kullanmayı tercih etti. Daha önce bilim-kurgu ("Contact", 1997), macera ("Romancing The Stone", 1984) ve komedi-dram ("Forrest Gump", 1994) türünde filmler çeken Oscar ödüllü yönetmen, Clark Gregg'in "What Lies Beneath" adlı senaryosunda karar kılıp bir korku gerilim filmi çekmeye giriştiğinde filmi bitirene kadar Alfred Hitchcock'un hayaletini ensesinde hissedeceğinin gayet iyi farkındaydı.

"Hitchcock'un çalıştığı tek tür budur." diyor Zemeckis. "O yüzden korku gerilim çekmeye kalktığınız anda bir şekilde onun alanına girmiş olursunuz çünkü bu türün dilini yaratan odur."

"Gizli Gerçek", Hitchcock'u hatırlatan anlarıyla ustaya borcunu ödüyor ödemesine ama tamamen de teslim olmuyor ona. "Duş musluğundan şıp şıp şıp diye su damlıyor," diyor Zemeckis. "Bu açıkça 'Sapık'tan. Ama buna karşılık bizim senaryomuzda her zaman hayalet vardı ki Hitchcock'ta asla olmadı. Dolayısıyla tamamen onun gibi çekmeye de çalışmadık filmi."

"Gizli Gerçek" tanıdık bir Hitchcock atmosferinde -"Rear Window/Arka Pencere" (1954)- başladıktan sonra korkunun dozunu giderek arttırıyor.

"Hayaletler olunca böyledir," diyerek gülümsüyor Zemeckis. "Küçük küçük başlar sonra büyür."

Gelelim oyunculara. Zemeckis baştan beri, filmde hayaletlerin ziyaretine uğrayan Vermont'ın saygın çiftlerinden Spencer'ları, büyük yıldızların canlandırması gerektiğini düşünmüştü. "Hithcock olsa, o da böyle bir casting yapardı diye düşündüm hep," diyor. Böylece senaryoyu iki yıldıza yani Harrison Ford ile Michelle Pfeiffer'a gönderdi ve başka bir şey yapmasına da gerek kalmadı.

"Yıldızlarla çalışabilmek için genellikle daha çok uğraşmak zorunda kalırsın ama bu ikisiyle hiç vakit kaybetmeden anlaştık." Zemeckis'in casting stratejisi işe yaradı. Ford ve Pfeiffer, son çevirdikleri filmlerin kaderini pek fazla değiştirememişlerdi belki -"Random Hearts" (1999) ve "The Story Of Us" (1999)- ama ikisinin beraberliği seyirciyi sinema salonlarına çekmeyi başardı. Amerika'daki hasılatı 142 milyon dolara ulaşan "Gizli Gerçek" bu ay Avrupa'daki yolculuğuna başlıyor.

Filmin yıldızlarından biri, bu kez öncekilerle karşılaştırıldığında başrolden ziyade yardımcı role yakın bir rolle karşımıza çıkıyor. Norman Spencer'ı oynayan Harrison Ford, bugüne kadar neden karakter rollerini pek tercih etmediğini soran bir gazeteciye "Ben bir başrol oyuncusuyum," diyor. "Başrol oyuncusu olacağım diye yola çıkmadım, karakter oyuncusu olmayı düşünüyordum ama sonra birkaç filmin başarısı ve halkın beğenisi beni başrol oyunculuğuna götürdü. Ben de fırsattan yararlandım. İtfaiyecilere benziyorum, biliyor musunuz? Çağrı geldiğinde küçük bir çöp yangınına değil büyük bir yangına gitmek istiyorum. Üretim sürecine katılma özgürlüğü kazanmış olmak ve büyük rollerin yüklediği

sorumluluğu üstlenmek hoşuma gidiyor."
Norman Spencer rolünü kabul etmesinin nedenini ise şöyle açıklıyor:
"Senaryo güçlü bir duygusal etki yarattı üzerimde. Okuduğum zaman benim karakterime sempati duydum. Seyircinin de öyküyle duygusal bir bağ kuracağını hissettim. Ben en çok buna bakarım. Bir senaryoyu ilk okuyuşumda o filmi isteyip istemediğimi anlarım. Sonuna kadar okursam kabul etme ihtimalim yüksektir. Çoğu senaryoyu sonuna kadar okuyamıyorum."
Hollywood'da sahip olduğu güce rağmen yönetmenliği düşünmüyor Ford. Karısından ve iki çocuğundan uzun süre ayrı kalmak istemiyor çünkü. "Birkaç ay yoğun çalışıp ondan sonra normal yaşamıma dönmek istiyorum. Yönetmenlik çok zor. Çok uzun sürüyor, genellikle hayatınızın iki yılını alıyor. Dünyanın en iyi işini yapıyorum, yönetmenlik hiç çekici gelmiyor. Patron olmak istemiyorum." Chicago'da büyüyen Ford tenisi, balık tutmayı ve ata binmeyi seviyor ama en büyük tutkusu uçmak. 1997'de çevirdiği "Air Force One" filmine hazırlanırken uçuş dersleri almaya başlamış. "Yeni ve farklı bir şey öğrenmenin ve diğer insanların gitmediği yerlere gitmenin verdiği haz ilgimi çekti. Uçmanın en güzel tarafı, özellikle de tek başınaysanız düşüncelerinizle başbaşa kalabilmenizdir. Muhteşem bir duygu."

Banyo sahnesi

Uçarken yalnız olmak hoşuna gidiyor ama işini yaparken de insanlarla bir arada olmayı seviyor. "Zor bir işin altından kalkmaya çalışan bir grubun parçası olmayı seviyorum," diyor. "Zihnim başka hiçbir zaman olmadığı kadar çok yoğunlaşıyor. Bu heyecan verici ve tatmin edici bir şey. Film çekme işleminde gelişmenin sonu yok. Her seferinde farklı oluyor."
Filmin diğer başrol oyuncusu Michelle Pfeiffer korku gerilim türünde yeni sayılır. "Çocukluğumdan beri korku ve gerilim filmlerini severek izlemişimdir," diyor. "Fakat oyuncu olarak bu tür, benim için çok yeni. Robert Zemeckis'in bir hayranı olarak onunla çalışmayı büyük bir şans olarak gördüğümü söylemeliyim. Benim için yeni ve zor bir çalışmaydı ve bu şartları eğlenceli hale getirebilecek tek kişi de oydu."
Pfeiffer, bir ev kadını olan Claire Spencer'ı, Tippi Hedren ya da Janet Leigh'in "o çok soğuk kırılganlığı"ndan yoksun, seyirciye daha "yakın" bir Hitchcock kahramanı olarak tanımlıyor. Ama Zemeckis'le çalışmaları sırasında Hitchcock filmlerinden çok, daha yakın geçmişe ait bir kaynaktan esinlenmiş Pfeiffer.
"İlk 'Çığlık' (1997) filmindeki Drew Barrymore'u düşündüm." diyor. "Sonuç olarak o film korkunç olmaktan çok komikti bilyorum ama açılıştaki sahne epey korkutucuydu ve Drew orada dehşeti daha önce bir aktriste hiç görmediğim biçimde yansıtıyordu."
Oyuncu gerilimin iyice yükseldiği banyo sahnesinde zorlanmış en çok. Sadece yüzü ve ayak parmaklarıyla dehşeti yansıtmak zorunda kaldığı sahnede Pfeiffer ağzına kadar dolu bir küvette bir fişle boğuşmak zorunda kalıyormuş. Böyle söyleyince pek anlamlı görünmüyor ama bu kadarıyla yetinmek zorundayız çünkü filmin tadını kaçırmak istemedikleri için kimse daha fazlasını anlatmıyor. Bu sahne, günde iki kez banyo yapma alışkanlığı olan Pfeiffer'ı pek korkutmamış başlangıçta ama o zaman sırf bu sahne için bir ayını banyo küveti içinde geçireceğini bilmiyormuş tabii.
"Suya girmeden önce bütün vücuduma beyaz bir jel sürmek zorundaydım," diye anlatıyor. "Bilirsiniz, suyun nüfuz etmesini engellemek için bebeklerin sırtına süreriz ya. Çok iğrençti. Gerçekten o küvetin içinde haftalar geçirdim. Berbat bir şeydi."
Pfeiffer'ın bu sözleri güldürüyor Zemeckis'i. "Senaryoda bu sahne üç cümleyle anlatılıyordu. Küvete girer, falan filan o kadar. Ama biz bunun için o büyük sahnenin üzerine altı tane banyo seti kurduk. Böylece bir yandan ben Michelle'le çekim yaparken diğer ekip de bir dublörle sadece ayak görünen yerleri çekiyordu."
Pfeiffer'ın son yıllarda rol aldığı filmler pek ses getirmemişti. Ardarda çevirdiği üç film - "The Deep End Of The Ocean", "One Fine Day/Güzel Bir Gün" ve "The Story Of Us/İkimizin Hikayesi"- eleştirmenler tarafından vasat bulunurken seyircinin de çok fazla ilgisini çekmedi. Ama "Gizli Gerçek" Amerika'da şimdiden zirvede.
Pfeiffer, "Eskiden gişe başarısı benim için asla ölçü değildi." diyor. "Sonra yapımcı oldum ve bu konuda daha fazla düşünmeye başladım. Çok hoşuma gitmiyor ama birinin bunu yapması gerekiyor. Beni, aldığım ücreti ve ondan sonra gelecek teklifleri nasıl etkilediğini çok iyi biliyorum."

Robert Zemeckis (solda) sette iki yıldızına oyun verirken.

"Gizli Gerçek"te Pfeiffer "Çığlık" filmindeki Drew Barrymore'u incelemiş.

"Hitchcock olsa, o da böyle bir casting yapardı diye düşündüm hep." ROBERT ZEMECKIS

HITCHCOCK'UN ARKA BAHÇESİ

Büyük ustanın izinden giden ilk yönetmen Robert Zemeckis değil. Hitchcock dünden bugüne yönetmenlere ilham kaynağı olmaya devam ediyor.

CHARADE (1963)
Yönetmen: Stanley Donen
Hitchcock izleri: Romantik komedi-gerilim karışımı filmde Hitchcock'un en çok tercih ettiği oyunculardan biri olan Cary Grant'ın rol alması ustanın filmlerini hatırlatan havayı güçlendiriyor. Esrarengiz birtakım tarafları ve çift kimliği olan karakterler -Grant dört farklı isimle çıkıyor karşımıza- tipik bir Hitchcock numarası. North By Northwest (1959) ve "Notorious"a (1946) bakınız.
Hitchcock filmi: En çok yine Grant'ın rol aldığı, en hafif Hitchcock filmlerinden biri olan "To Catch A Thief"e (1955) benziyor.

HIGH ANXIETY (1977)
Yönetmen: Mel Brooks
Hitchcock izleri: Bu film, Hitchcock filmlerinin parodisi aslında daha çok. Filmin yönetmeni ve yıldızı Mel Brooks'a saldıran kuşlar ayrıca üzerine de pisler ("The Birds/Kuşlar", 1963), Brooks bir gazeteyle bıçaklanır ("Psycho/Sapık", 1960) ve aşırı endişe nedeniyle bir klinikte tedavi görür ("Vertigo/Yükseklik Korkusu", 1958)
Hitchcock filmi: En çok, bazı eleştirmenlerin Hitchcock'un kendi filmlerinin bir parodisi olarak gördüğü "Vertigo"yu hatırlatıyor.

BODY DOUBLE (1984)
Yönetmen: Brian De Palma
Hitchcock izleri: Aksini iddia edenlere rağmen De Palma kariyerini Hitchcock'un attığı temeller üzerine kurmuştur.

"Rear Window" ile "Vertigo"nun çarpıcı bir karışımı olan bu filmin yanısıra "Sisters" (1973), "Obsession" (1976), "Dressed To Kill" (1980), "Raising Cain" (1992) ve son filmi "Snake Eyes" da (1998) örnek gösterilebilir.
Hitchcock filmi: Röntgencilik dozu arttırılmış "Rear Window".

SHALLOW GRAVE (1994)
Yönetmen: Danny Boyle

Hitchcock izleri: Hitchcock'un yarattığı, gerilim, şaşırtma, çözüm diye özetlenebilecek tarzda bir öykü gelişimini benimseyen, "Pacific Heights" (1990), "Shattered" (1991), "Malice" (1993), "The Usual Suspects" (1995) gibi 90'larda çekilmiş sayısız gerilimden biri.
Hitchcock filmi: "Rope/Ip" (1948). "Shallow Grave" gibi o da ceset saklanmış bir apartman dairesinde geçer.

PSYCHO (1998)
Yönetmen: Gus Van Sant
Hitchcock izleri: Her planda ustanın izi var. Hitchcock'un en ünlü gerilim filminin plan plan kopya edilmiş bir yeniden çevrimi. Van Sant'ın filme eklediği tek şey renk. Bir de cinayetlerdeki şiddet dozunu biraz daha arttırmış. Hitchcock bugün yaşıyor olsaydı kendi bile bunun gibi filmler çekmezdi herhalde.

Bundan sonra gelecek tekliflerle ilgilendiğine bakılırsa erken emeklilikten vazgeçmiş gibi görünüyor. Oyunculuğu bırakacağına ilişkin haberleri yalanlayan Pfeiffer, bu yanlış bilgiden kendini sorumlu tutuyor. "Bu sırf benim boş boğazlığımdan oldu," diyor. "Bunu söylediğim gün kendimi çok yorgun hissediyordum herhalde." 42 yaşındaki oyuncu, "Gizli Gerçek"te profesör kocasının genç bir öğrencisiyle ilişkisi olduğunu öğrenen bir kadını oynuyor. Anlaşılan o ki Claire Spencer'ın huzurunu kaçıran da esrarengiz biçimde ortadan kaybolan bu genç sevgilinin hayaleti.

Michelle Pfeiffer'ın kikirdemeleri

Hollywood'da yaşlı erkek yıldızları kendilerinin yarı yaşında kadın yıldızlarla oynatma eğilimi var son yıllarda. Pfeiffer bu eğilimi kastederek, "En azından Harrison'la ben aynı kulvardayız," diyor. "Bu sefer karşısına otuzlu yaşlarının başlarında bir kadın oyuncu koymadılar. Harrison'la ben çift olabilirmiş gibi duruyoruz demek ki."
Jeff Bridges, Mel Gibson, Bruce Willis, Robert Redford, George Clooney, Al Pacino, Sean Connery ve Jack Nicholson gibi Hollywood'un hemen hemen bütün büyük yıldızlarıyla kamera karşısına geçen Pfeiffer'ın bu filmdeki rol arkadaşı Harrison Ford'la bir yatak sahnesi var.
"Hakikaten zor oldu," diyor bu sahne için Pfeiffer. "Ama biliyorsunuz işte bu benim işimdi ve bu işten para kazanmaktan memnundum. Çok kötüydü. Devamlı kikirdiyordum. Çok sinir bozucu olduğumu biliyorum ama bu benim savunma mekanizmam. Harrison çok sabırlı davrandı. Sevişme sahnelerini çekerken her zaman biraz utanıyorum ve kikirdeyerek tepki veriyorum. Erkek oyuncular için çok sinir bozucu olduğunun farkındayım ama bir kere gülmeye başlayınca kameralar çalıştığında durmak çok zor oluyor."
Pfeiffer'ı korkutan bir sürü şey var. En çok da örümceklerden, uçmaktan ve basından korkuyor. Dolayısıyla korku gerilim filmleri tam ona göre aslında. "Hollywood bu filmleri benim gibiler için çekiyor," diyerek gülüyor. "Korku filmleri için harika bir hedefim. Çok korkak olduğum için beni korkutmak çok kolay. Bir salonda çığlık atan tek kişi olmama rağmen kendime hakim olamadığım anlar olmuştur. Kendimi çok kaptırıyorum." Genç bir kızken Alfred Hitchcock'un "Kuşlar" filmini seyrederken müthiş korktuğunu, "The Exorcist" ve "Alien"ı seyrettikten sonra da kabuslar gördüğünü itiraf eden yıldız neyse ki hayaletlere inanmıyor ama buna rağmen "Gizli Gerçek"in senaryosunu okurken ürpermiş. "Umarım 'What Lies Beneath' ile insanların tüylerini ürpertmeyi başarırız," diyor. "Ben senaryoyu okurken bile ürperdim." ■

www.sabah.com.tr

Sadece gazete...
Sadece haber...
Sadece yorum...
Sadece Sabah online...

SABAH online

Türkiye'nin en çok okunan online gazetesi.

Mahallede tam saha pres

1998'de çektiği ilk uzun metrajlı filmi "Gemide" ile Altın Portakal kazanan ve aynı filmle Cannes Film Festivali'ne davet edilen Serdar Akar'ın yeni filmi "DAR ALANDA KISA PASLAŞMALAR" bu ay gösterime giriyor. Yönetmen ilk filminde bir geminin içine hapsolmuş küçük bir dünyanın insanlarına çevirdiği kamerasını bu kez "mahallelerin mahalle olduğu zamanlar"a çeviriyor. Yapımcılığını Umut Sanat'ın üstlendiği film 900 bin doları aşan bütçesi, 1500 figüranı, teknik imkanları ve geniş kadrosuyla büyük bir prodüksiyon. SENEM ERDİNE

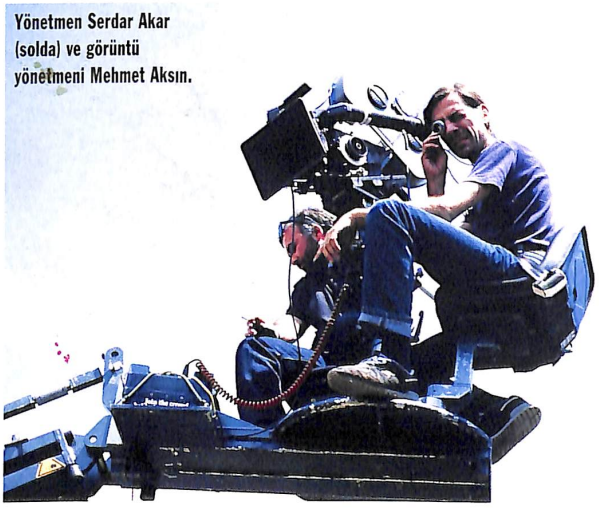

Yönetmen Serdar Akar (solda) ve görüntü yönetmeni Mehmet Aksın.

Bursa'nın eski ve tarihi semtlerinden birinde mahalle sakinlerinin kurduğu amatör bir futbol kulübüdür Esnafspor. Fırıncı Hamdi'nin (Sezai Aydın) varını yoğunu ortaya koyarak başkanlığını üstlendiği Esnafspor'luların en büyük tutkuları Amatör Kulüpler Ligi'nde şampiyon olmaktır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın amatör kulüplerin profesyonelleşmesine yönelik mali destek kararı Esnafspor'u da harekete geçirir. Kendilerine profesyonel bir kulüp olma yolunu açacak olan Amatör Kulüpler Şampiyonluğu'nu kazanmak önlenemez bir tutkuya dönüşür. Ülküspor'un yakışıklı ve hırslı yöneticisi Cem'in (Uğur Polat) transfer etmeye çalıştığı genç ve yetenekli futbolcu Serkan (Rafet El Roman), Ülküs-

Erkan Can filmin hikayesine de esin kaynağı olmuş.

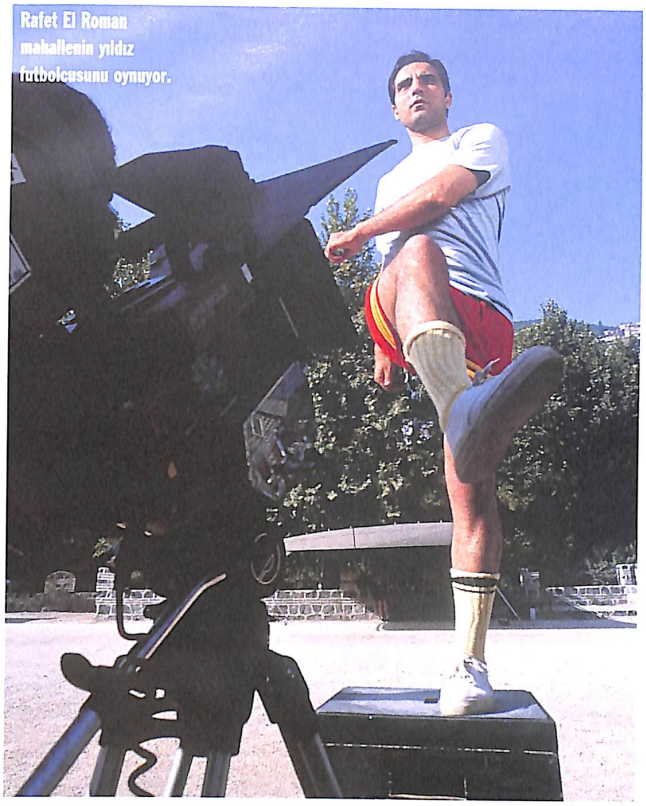
Rafet El Roman mahallenin yıldız futbolcusunu oynuyor.

por'a kaptırılmadan alelacele transfer edilir.
Esnafspor'un hikayesi fahişesi, delisi, fırıncısı, kadınları, erkekleri ve çocuklarıyla bu takıma görül veren bir mahallenin hikayesidir aynı zamanda...
Senaryosunu Serdar Akar ile Önder Çakar'ın yazdıkları proje "Kaleci" ismiyle "Gemide"nin setinde oluşmaya başlamış. Filmin aynı zamanda yapım sorumlusu olan Önder Çakar en baştan başlıyor anlatmaya:

"Çıkış noktamız Erkan'dı (Can). Erkan çok komik bir heriftir. Bacakları zayıftır filan. O film sırasında kullandığımız bir deyim vardı 'kaleci kalmak' diye. Parasız kalanlara derdik. Biliyorsun, biraz argomuz kuvvetlidir. Erkan bir mahalle takımının kalecisi olsa 'kaleci kalsa' diye bir muhabbetimiz vardı. Tabii sonra öykü ondan çok bağımsızlaştı başka bir şeye dönüştü. Bilgisayarın başına oturup, hadi bunu yazalım, deyince başka bir şey çıkıyor ortaya. Serdar'la benim ortak bir çocukluğumuz olmamasına rağmen bu ülkenin, bu coğrafyanın çocukları olarak ortak bir geçmişimiz var."
Onları ortaklaştıran bu geçmişten izler taşıyan bir film "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar". Bu ortak geçmişte de, herkesin birbirini tanıdığı, annelerin çocuklarını pencereden bağırarak eve çağırdığı, babaların ellerinde fileleriyle işten döndüğü, kadınların camdan cama sohbet ettiği, sokaklarında bugünkünden çok daha farklı bir sosyalleşmenin yaşandığı yani artık İstanbul'da pek rastlanmayan eski tip mahalleler ve tabii bir de futbol var. Serdar Akar Galatasaraylı, Önder Çakar ise Beşiktaşlı.
"İyi birer seyirciyiz," diyor Önder Çakar. "Herkesin hayatında olduğu kadar bizim de hayatımızın içinde futbol var. Toplum futbolla yatıp kalkıyor, biz de öyle, ama Serdar'ın filminin sadece futbol filmi olduğunu düşünmeyenlerdenim ben."
Tanju Çolak, Rıdvan Dilmen, Cüneyt Tanman, Metin Tekin, Rıza Çalımbay, Ali Gültiken ve Ayhan Akbin gibi bir zamanların yıldız futbolcularının da yer aldığı filmde futbol oynayan bütün oyuncular zamanında futbol oynamış insanlar arasından seçilmiş.
"Bu kadrodaki herkes iyi top oynar," diyor yönetmen. "Hepsi oyun-

Hacı (Savaş Dinçel) ve Aynur (Müjde Ar).

cudur ama aynı zamanda hepsi futbolcudur. Bursa'da birinci amatör kümenin takımlarıyla film için maç yaptık. Normal maç yapsaydık bu takım bir çoğunu yenerdi."
Futbol önemli ama başlıbaşına bir futbol hikayesi anlatmıyor bu film. Yönetmen Serdar Akar'ın anlattıklarına bakılacak olursa o eski mahalleler için mahalle takımının ve dolayısıyla da futbolun nasıl bir anlamı varsa, bu film içinde de öyle bir anlamı var.
"Bizim hikayemiz futbol hikayesi değil mahalle hikayesi," diyor Akar. "Bir şeyi birlik ve beraberlik içinde herşeye rağmen nasıl yaparız, yani bir iş nasıl yapılır diye düşününce aklımıza bir mahalle geldi. Mahalle zaten böyle bir yer. Mahalle, insanların birarada yaşadığı, problemlerini ya da sevinçlerini paylaştığı toplu yaşanılan bir yer. Yani mahallede yaşarsınız. Cenaze olduğu zaman mesela herkes orada olur, doğum olduğu zaman herkes o doğumla ilgilenir. Toplumun kendi iç kurallarını koyması, iç disiplinini korumak adına da mühim bir şeydir mahalleli olmak. Şimdi o mahallelilik pek kalmadı tabii çünkü başka türlü mahalleler gelişmeye başlıyor. Mimari özelliğini yitiriyor mahalleler, sosyal statüye göre mahalleler oluşuyor. Herkes başka bir yerde oturuyor belki ama öyle bir sosyal sistemleri var ki aynı mahallede oturuyorlarmış gibi birbirlerinin hayatını etkileyebiliyorlar. Aynı mahallede oturanların da birbirleriyle hiçbir ilgileri olmayabiliyor. Yani insanlar olduğu yere yabancılaştırılmış durumda. Mahalle sakinlerinin mahalleleriyle hiçbir ilgileri kalmayınca yapılar da çirkinleşiyor gitgide. Mahallelilik bilinci de ortadan kalkıyor. Öyle bir bilinç kalmayınca da toplu bir şey yapmak zorlaşıyor çünkü cepheniz aynı değil artık. Şehir, sokak, ev, ülke gibi kavramların kendi içinde bir anlamı var ama bunlardan birini kırarsanız başka bir sosyal durum ortaya çıkar. İşte o sosyal durumun ne hale geldiğini, neden geldiğini falan araştırmaya çalıştık biraz. Futbol takımı ortak çalışma olarak çok tipik bir şey bir mahalle adına. Bir kere çok fazla insanı ilgilendiriyor, futbolcuların annelerini, babalarını, kızkardeşlerini de ilgilendiriyor. O semti komple ilgilendiriyor. Çok tipik bir şey. Bir de tamamen tesadüf değil tabii. Küçüklüğümde başımdan geçmiş şeyler, aynısı değil de duygu olarak benzer şeyler yaşamışızdır. 74'lerde 75'lerde böyle şeyler yaşandı Türkiye'de."
İşte o yıllara bir bakış "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar"...
19 Haziran 2000'de başlayan çekimler 7 hafta sürmüş. Sesli çekim yapılmış, dolby digital stereo ses sistemi uygulanmış. Daha önce de birlikte çalıştığı görüntü yönetmeni Mehmet Aksın'la ve aynı ses ekibiyle çalışan Serdar Akar'ın ilk filmine göre çok daha geniş teknik imkanlardan yararlandığı bir film bu.
"İlk defa bin fitlik film kullanıldı," diyor. "Normal kameraların üzerinde magazinleri vardır, dört dakikalık film alır yani 120 metre. Biz Almanya'dan film getirttik. Kameramız da ona uygun bir kameraydı. Bu kameralar üç katı büyüklüğünde film alıyorlar. Hem israfı engel-

Mahallenin güzeli Şahnaz Çakıralp (solda).

liyor hem de zaman kazandırıyor. Uzun plan da çekebiliyorsun. Bazı sahnelerde üç kamera kullanıldı. Uçan kameralar, steadicam'ler falan her şeyi kullandık ama onlar var diye özel bir şey yapmadık. Hangi plan için ne gerekiyorsa o geldi ve sadece o plan için kullanıldı."

Filmdeki mahalle Bursa'da herhangi bir mahalle. Bu mahalle, Bursa'da sekiz mahallede ve bir köyde çekim yapılarak yaratılmış. Serdar Akar bir röportajında filmin Bursa'dan başka bir yerde çekilemeyeceğini söylemiş, nedenini soran gazeteciye de "Nedeni filmi seyredince anlaşılacak." demişti. Bize de benzer bir cevap veriyor: "Bursa'dan başka bir yerde Bursa'nın dekoru yapılarak çekilirdi ancak."

Bursa'dan başka yerde mesela İstanbul'da filmdeki gibi mahalleler kalmadığı için olabilir mi acaba?

"Mahalle yapısı Osmanlı sistemiyle örtüşen bir yapıdır," diyor Önder Çakar. "Bizim bildiğimiz anlamdaki mahalle yaşamı Osmanlı kültüründen kaynaklanıyor. Onun bir biçimi vardır. Bursa'da bu çok köklüdür ve bazı semtleri hiç çözülmemiştir. Serdar orada 'Burada işinden evine gelen babalar var,' demişti hatta. Filenin yerini siyah poşet almış belki ama adam alışverişini yapmış evine geliyor işte. O sırada çocuklar vınnn diye kayboluyor hemen tabii. Anneler 'Hadi baban gelecek!' diye çağırıyorlar çocuklarını. Bizim çekim yaptığımız üç mahalle de hala bunların yaşandığı mahallelerdi. Bursa'da yaşıyor o mahalleler."

Bazı sahneler de 600-700 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en eski Osmanlı köyü olan Cumalıkızık'ta çekilmiş.

"İstanbul'da öyle mahalleler yok artık," diyor yönetmen. "O ilişkiler öyle durunca o mimari de öyle kalıyor tabii ama değişince mimari yapı da değişiyor. İstanbul'da başka türlü mahalleler var. Bu filmin sonundan devam edecek olsak İstanbul'da çekim yapabiliriz artık."

Serdar Akar en fazla kasting aşamasında zorlandığını söylüyor. Bir yıl süren önhazırlık sürecinin büyük bölümü oyuncu kadrosunu kurmak için kullanılmış.

"Bir yıl bununla uğraştık," diyor. "Kasting Türkiye'de çok zor bir iş. Mühim olan bütün tabloyu oluşturabilmek olduğu için birkaç kişi olmayınca diğer birkaç kişiyi de değişirmek zorunda kalıyorsun. Kimi parayı az bulduğundan, kimi rolü az bulduğundan oynamıyor. O zaman da bütünlük bozuluyor. Oyuncu düşünülerek yazılan tek rol Erkan'ın rolüydü. O rolü onu düşünerek yazdık."

Filmde Esnafspor'un maç yaptığı takımlardan biri bir zamanların ünlü futbolcularından oluşuyor. Başlangıçta bu futbolcuları çeşitli takımlara dağıtmayı düşünmüşler ama sonra bir takımda kullanmaya karar vermişler. Önder Çakar futbolcularla tek tek değil de Profesyonel Futbolcular Derneği aracılığıyla topluca bağlantı kurulmasını önermiş. Gerisini de Umut Sanat halletmiş. Futbolcular senaryoyu

Karakterler sahada

"Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" çok başrollü bir film. Yönetmen Serdar Akar, filmindeki belli başlı karakterler hakkında kısa değerlendirmeler yaptı. İşte Esnafspor'u yaratan mahallenin kahramanları...

Aynur (Müjde Ar): "Dünyanın en mühim kadını. Bu rol için Müjde Ar'ın alternatifi yoktu denebilir."

Hacı (Savaş Dinçel): "Esnafspor'un antrenörü. Futboldan çok anlamıyor belki ama bir amaç uğruna araçları yönlendirmeyi yani bir anlamda örgütlemeyi biliyor."

Serkan (Rafet El Roman): "Gol atan adam. Çok yetenekli bir golcü. Hayatta da öyle ama, yani işini yapıp kenara çekiliyor. Bir özelliği de mahallenin dışından gelen adam oluşu. Zaten ismine baksana çok tuhaf Rafet El Roman. Rafet iyi top oynuyor gerçekten."

Suat (Erkan Can): "Kalecimiz. Kalecilikten çok iyi anlamasa da takımın kalecisidir. Aslında aynı zamanda da mahallenin abisi durumunda. Büyüklerle daha kolay iletişim kurabildiği için de gençlerle büyükler arasında da bir yeri var. Oyuncu düşünülerek yazılan tek rol buydu."

Fırıncı Hamdi (Sezai Aydın): "Mahallenin fırıncısı ve Esnafspor'un başkanıdır. Fırıncı Hamdi'de pek para yok, mahallenin fırıncısında ne kadar para olursa o kadar işte."

Toraman (İsmail İncekara): "O da takımın idarecisi ama başkan değil. Toraman'da biraz para da var, zaten onun parasıyla yapıyorlar herşeyi. Fırıncı Hamdi'yle araları çok iyi değil. Başkan olmak istiyor ama takıma ve adamlara duyduğu sevgi yumuşatıyor onu biraz. Çok güzel bir ikili oldular Fırıncı'yla. Bir çekişme var aralarında ama çok tatlı bir çekişme."

Cem (Uğur Polat): "Kötü adam kim derseniz kötü adam bu. Sorarsanız seyirci onu seçer yani. Başlangıçta o kadar ağırlıklı değildi ama hikayenin gidişine göre sonradan ağırlık kazandı."

Nurten (Şahnaz Çakıralp): "Mahallenin güzeli."

Çetin Hoca (Kemal Kocatürk): "Bu senaryodaki tek gerçek insan. Öyle biri yaşıyor gerçekten. Çetin Karadeniz."

Onbaşı (İştar Gökseven): "Hesap işlerini yapan, fikstürü, puanları falan hesap eden adam."

Mustafa: "Dokuz yaşında. Simit satıyor. Takımda oynamak istiyor. Onun önemi filmde anlaşılacak."

Saadet (Devin Özgür Çınar): "Her mahallede bir tane çok şahane bir kadın olur ya, güzel değildir ama şahane kadındır. Saadet o işte."

Coco (Yiğit Taner): "Mahallenin hapse giren adamı. Solcu. Siyasi bir abimiz ama mahalledeki lakabı Coco işte. Hamdi abisi Coco diyor ona."

Deli (Mutlu Güney): "Her mahallenin bir delisi vardır, mahalleli ona bakar. Kasabanın veya semtin delisi öldüğünde insanların üzüldüklerini hatırlıyorum ben. Hatta göremeyince merak ederlerdi. Adapazarı'ndan Çanakkale'ye gidip adam getirirlerdi."

Serdar Akar filmin seyirciyi şaşırtacağına inanıyor.

alıp inceledikten sonra filmde görünmeyi kabul etmişler.

"Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" yapımcılığını Üstün Karabol ile Nida Karabol'un üstlendikleri bir Umut Sanat yapımı. Yeni Sinemacılar'ın ilk kez bir yapımcıyla çalıştıkları film, ilk filmleri "Gemide"ye göre çok geniş bir teknik donanım ve daha geniş bir bütçeyle çekildi. Hatırlarsanız onlar da "Gemide" filminin gösterime girdiği ay yayınladığımız söyleşilerinde ilk projeleri "450/9"dan para bulamadıkları için vazgeçtiklerini ve düşük bütçeli bir ilk filmle kendilerini göstermek ve güven kazanmak üzere yola çıktıklarını söylemişlerdi. "Gemide" başta düşündükleri kadar düşük bütçeli bir film olmamıştı ama onlara inanan insanların, ekibin ve oyuncuların gösterdiği dayanışmayla finansal açıdan neredeyse yoktan varedilmişti. İlk film, aldığı ödüller ve iyi eleştirilerle üzerine düşeni yapmış görünüyor. Önder Çakar da "Gemide"nin başarısının önlerini açtığını kabul ediyor.

"'Gemide'ye göre teknik imkanlarımız çok yüksekti. Çok iyi kameralarla, çok iyi ışıkla film çektik bu sefer. 1500 tane figüran 135 tane futbolcu ile çok büyük bir projeydi. Oyuncu kadrosu ve figürasyonu çok geniş bir dönem filmi. Sonuçtan kişisel olarak memnunum ben," diyor.

Ancak böyle büyük bir prodüksiyona girişmeye nasıl karar verdiklerini, bir yapımcıyla çalışma noktasına nasıl geldiklerini ve bunun nasıl bir fark yarattığını sorduğumuzda, basınla aralarında bir iletişim sorunu olduğundan yakınarak biraz tepkisel bir yanıt veriyor Çakar.

"Büyük proje, büyük paralı proje gibi algılanıyor basında. 'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar', 'Gemide'den daha büyük bir proje değil ki. Bizim bir hikayemiz vardı. Adı da 'Dar Alanda Kısa Paslaşmalar'dı. Bunu gerçekleştirmeye bizim paramız yetmedi ve biz de parası olan birine gidip filmimize para yatırmaya ikna ettik. Daha önce de 'Gemide'de bize kamerasını ödünç verecek adamı ikna etmiştik. Bizim için önemli olan hikayelerimizi hayata geçirmektir. Dar ve küçük bütçeli filmler sanatsal kategoride olurlar, büyük bütçeli filmler popüler sinemaya kaçar ya da ticari sinema olur diye bir şey yok. Biz Yeni Sinemacılar olarak çizgimize devam ediyoruz. Kültür Bakanlığı'ndan destek kazanan bir projemiz var 'Başka Semtin Çocukları' diye. Kültür Bakanlığı'ndan para kolay çıkmıyor ki. Ne yapacağız o zaman, oturacak mıyız? Kendimize ait projelerimiz var. Kimine para, kimine oyuncu, hangi projeye ne gerekiyorsa onu bulmaya çalışıyoruz. Yoksa sinemasal tavrımızda bir farklılaşma yok. Bu öykünün hayata geçirilmesine para lazımdı ve bu para bizde yoktu. Biz de 'senaryomuz bu, yönetmenimiz bu, görüntü yönetmenimiz bu, bu filmi şöyle çekeceğiz, bize göre de bütçesi budur,' diye gittik. Umut Sanat da parasını sinemadan kazanan bir firma. Onlar da en az Yeni Sinemacılar kadar sinemacı. Filmin sahibiyiz aynı zamanda, uygulayıcı değiliz. Az ama hissemiz de var. Ama bu meselenin Türkiye'de garip bir şekilde algılanması, yaptığımız işe harcadığımız parayla doğru orantılı değerlendirilmesi can sıkıcı. Daha büyük projelerimiz de var bizim, onları yapmayalım mı? Önemli olan Serdar iyi bir yönetmen mi, sinemada anlatmak istediği hikayeyi iyi anlatabiliyor mu, hikaye iyi bir hikaye mi? Bence mesele budur. Bizim çalıştığımız gibi yapımcılar yani Umut Sanat ya da Özen Film yaratıcılara baskı yaparak, kendi kafalarındakini empoze ederek iyi bir film çıkmayacağını belki bizden daha iyi biliyorlar. O yüzden öyle yaptığımız işe karışan insanlar değildiler."

"Ayrıca şimdi sinemada ciddi bir hareketlilik var, Zeki'nin, Nuri Bilge'nin başını çektiği bizim de 'Gemide' ve 'Azize'yle katıldığımız bir hareketlilik var. Bunun karşısında da başka bir sinema hareketlendi: Popüler sinema. 'Kahpe Bizans' çekildi 'Güle Güle' çekildi. Onların sinema klişeleri bizim doğru bulduğumuz sinema klişeleri değil. O insanların yaptığı iş yanlış bir iş değil ama onların sinema anlayışı bizimkiyle aynı değil. Ama pahalı proje çekmek onların hakkı ucuz proje çekmek bizim hakkımız diye de bir şey yok."

"Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" 20 Ekim'de gösterime giriyor. Serdar Akar'a bakılırsa film seyirciyi şaşırtacak.

"Bence çok şaşıracaklar" diyor. "Herkes çok şaşıracak. Film hakkında bir fikri olduğunu sananlar da çok şaşıracak. Ama bunun filmin konusunu anlatmakla ilgisi yok. Ben ne söylersem söyleyeyim yine şaşıracaklar." ■

Tıklayın, siz de okuyun.

İşte İnsan

Politika

Haber İndeksi

Yazarlar

Hava Durumu

Magazin

Son Dakika

Haber Arşivi

Sarı Sayfalar

Para Durumu

Günün İçinden

Spor

Ekonomi

www.sabah.com.tr

SABAH *online*

Türkiye'nin en çok okunan online gazetesi.

USA

Bar fıstıkları iş başında!

Birayla yıkanmış beş fıstık adi bir barda her gece tozu dumana katarlar. Flashdance, Cocktail, Spice Girls karışımı **"ÇITIR KIZLAR" (COYOTE UGLY)** bir Jerry Bruckheimer prodüksiyonu. Ne mi anlatıyor? Kimin umurunda!

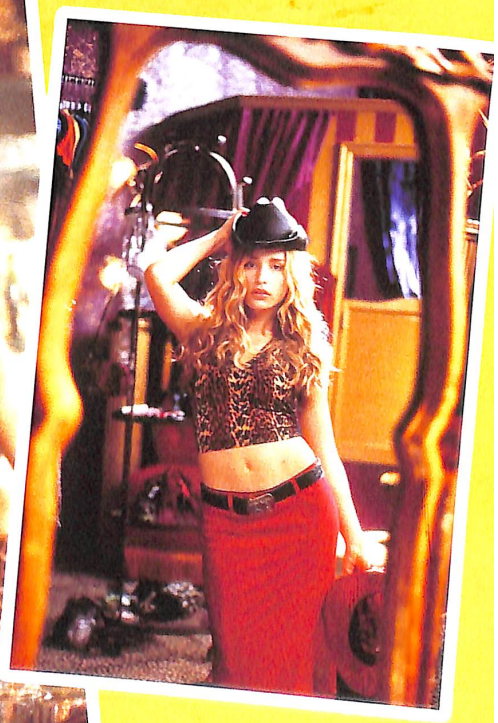

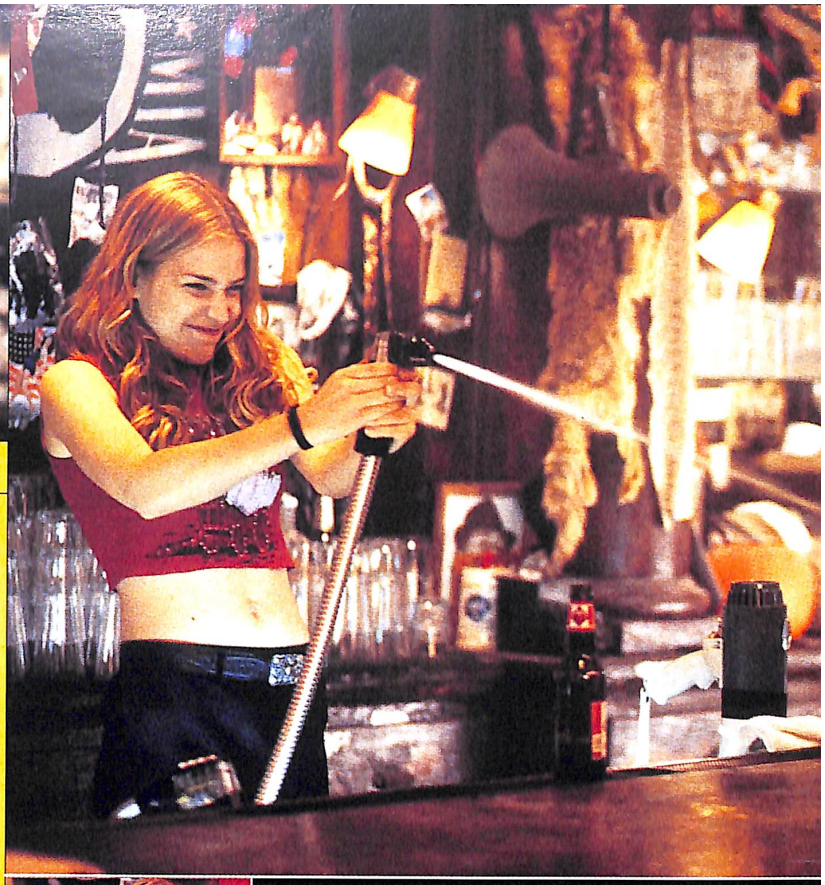

Bridget Moynahan

Alev alev bir bar tezgahının etrafında dans etmek korkutucu muydu?
Baş aşağı vaziyette alevli bir tezgahın üzerindeki direğe tırmanmak pek kolay bir şey değil tabii ama herhangi bir felaket ya da bir tehlike yaşamadık; ateş konusunda çok dikkatliydiler, durumun gayet farkındaydılar.

"Coyote Ugly" gerçek yaşama ne kadar yakın?
New York'ta birçok bara gittim. Nasıl bir enerji olduğunu görmek, müşterileri izlemek ve orada çalışan insanlar hakkında fikir edinmek istiyordum. O barlar filmdekinden pek farklı değildi ama hiçbir yerde bar tezgahının yakıldığını görmedim.

Peki filmin bu işi birazcık süslediğini söyleyebilir misiniz?
Çalışmak, heyecan verici ve eğlenceliydi ama bunu her gece yapmanın o kadar muhteşem olacağını düşünmüyorum. Herhalde epeyce sert olmak gerekir; böyle bir iş yapmak istemezdim.

Büyük, saçma bir Jerry Bruckheimer prodüksiyonunda yer almak heyecanlı mıydı?
Doğruyu söylemek gerekirse seçmelere katıldığımda bu kadar büyük bir film olduğunu bilmiyordum. Bu konuda hiçbir şey bilmiyordum; bu karakter çok güçlü bir kız olduğu için ilgimi çekti sadece. Bir kadın rolünde buna pek sık rastlanmıyor. Bruckheimer ya da Sunset'teki bilbordlar ya da buna benzer herhangi bir konuda hiçbir fikrim yoktu...

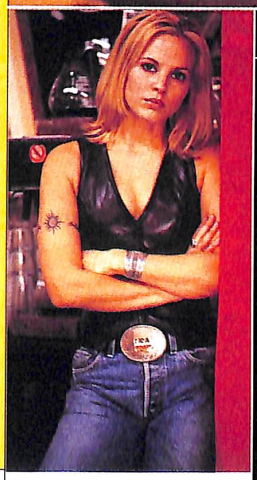

Piper Perabo

Genç bir kadının hayalini gerçekleştirmek için verdiği dokunaklı mücadelenin öyküsü mü yoksa düpedüz bir duygu sömürüsü mü?
Barda dans etmek denilince "Yeni filminde bir striptizciyi oynuyormuşsun diye duydum, doğru mu?" diye soranlar oldu. "Hangi film?" dedim. Bana göre daha çok barda verilen bir partinin ev sahipliğini yapmak gibiydi. Barmaid'ler barın üzerinde dans eder ama kalabalığın içinden kadınları çekip barın üstüne çıkardıkları da olur çünkü onlar için önemli olan yeniden bira servisi yapmaya dönebilmektir. Sonuçta bu da bir iş, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? İçinde bir aşk öyküsü var ve benim karakterim için müzik de önemli. Ama asıl olarak bu, bira üzerine bir film.

Siz kızlar birbirinizle iyi geçindiniz mi yoksa aranızda bir tür rekabet var mıydı?
Dostluğumuz iyiydi. Yani, dans provaları bile -zor olsa da- aramızda bir bağ kurmanın iyi bir yolu oldu.

Üstelik, bağrışan bir erkek kalabalığının önünde, daracık bir barın üzerinde dans etmek de öğrenmeye değer bir beceri öyle değil mi?
Hayır. Bu film yüzünden dizlerimi mahvettim. Bir dizim menisküs oldu.

Peki bu bol biralı deneyimin size kazandırdığı önemli bir şey oldu mu?
Film için gitar çalmayı öğrenmek işin en zor kısmıydı. Şu anda fena çalmıyorum ama bir enstrüman çalmayı öğrenmek kolay değil, özellikle de gitar, çünkü parmaklarınızın nasır tutması gerekiyor yoksa çalamıyorsunuz. O yüzden ilk üç hafta parmaklarım sızladı. Ama çok da iyi oldu. Bu bir aktörün hep işine yarayacak bir şey. Guam'da bir film çekiyorsan bile gitar çalabilirsin.

Maria Bello

Kadrodaki en deneyimli oyuncu olarak sizi böyle çılgınca bir şeyin içinde olmaya yönelten neydi?
Bana "Flashdance 2000" gibi bir film olacağını söylediler. Philadelphia ve Jersey'deki çocukluk yıllarımda izlemiştim o filmi ve kendini göstermeyi başaran taşralı kızdan çok etkilenmiştim. O kız gibi olmak istemiştim. Sanırım hepimiz bu tür hayaller kurmuşuzdur. O yüzden bunu duyduğumda ilgimi çekti ve bir barda geçmesi daha uçuk ve vahşi geldi...

Barda çalışmak konusunda bir hayli tecrübelisiniz öyle değil mi?
Onlara 15 yıldır bu işin eğitimini gördüğümü söyledim. Aralıklı olarak 15 yıl bu işi yaptım.

Coyote Ugly kadar çılgın bir yer var mıydı?
Tahmin bile edemezsiniz... Ama çoğu küçük, sevimli mahalle mekanlarıydı. Birkaç ay önce eskiden itfaiyecilere servis yaptığım New York'taki bir bara gittim. "Aman tanrım! Beyazperdede seni her gece burada gördüğümüz gibi mi göreceğiz yani!" dediler.

Peki profesyonel açıdan baktığında filmdeki barla gerçek barlar arasında ne fark vardı?
Filmdeki bar tarzında barlar olan Hogs & Heifers'a ve Red Rock West'e gitmiştim. Oraların havasını severdim, her gittiğimde kör kütük sarhoş olurlardı. Ama artık bara gitmiyorum.

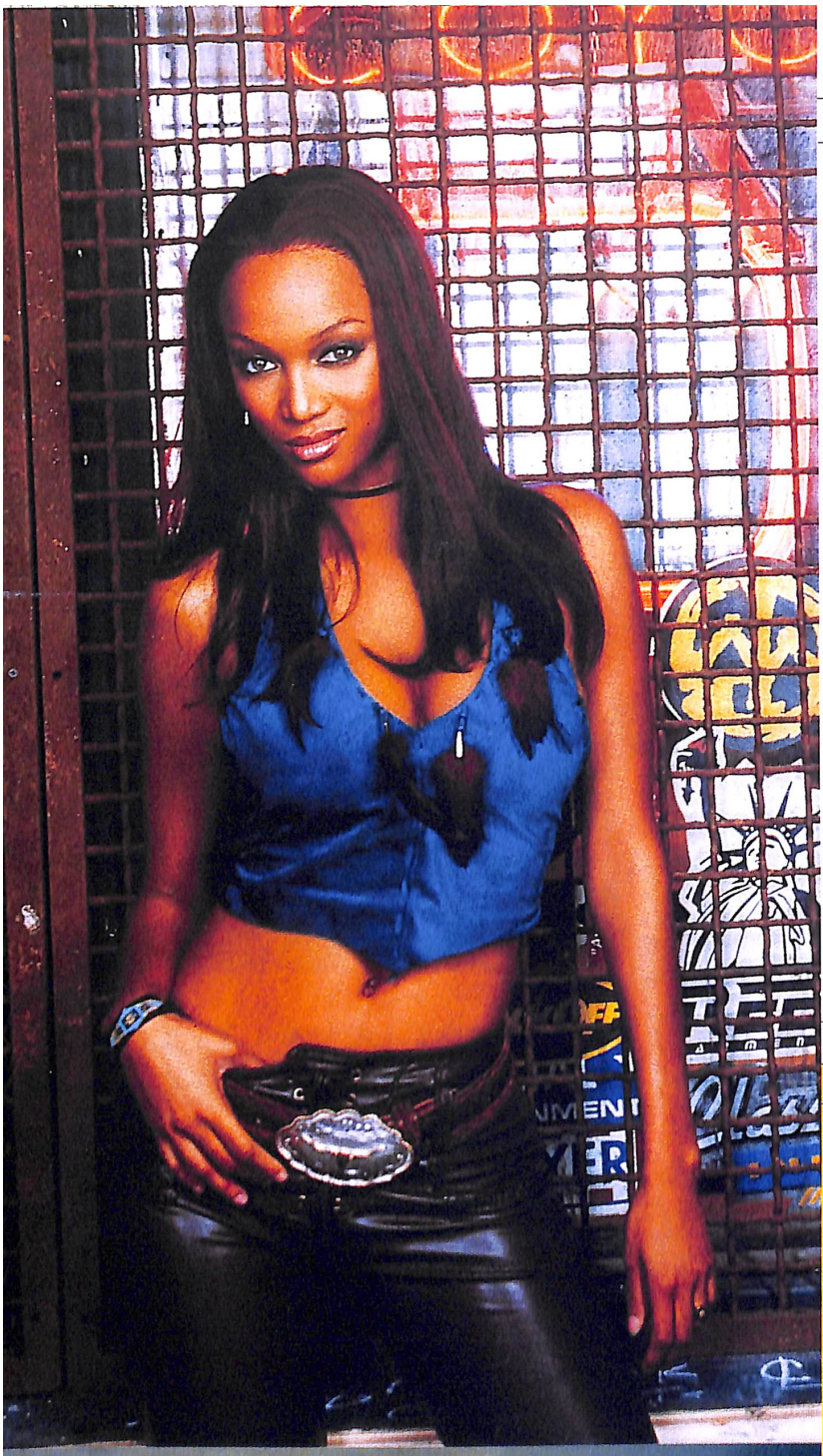

Tyra Banks

Gerçek yaşamda "Coyote Ugly" gibi bir yerde düşünebiliyor musunuz kendinizi?
Hayır. İçki içmeyi sevmem. Tadı kötü , ayrıca çılgın gibi davranmanıza neden oluyor, o yüzden hayır.

Şu anda Tyra Banks ile bir barda tanışmayı umud eden kaç genç erkeğin hayallerini yıktığınızı biliyor musunuz?
15 yaşındayken sahte kimliğimle girerdim o barlara. İçki falan içmiyordum ama girmem lazımdı. Sahte olduğu her halinden belli olan o kimliğe bakarlardı ve "Bu ne biçim kimlik?" derlerdi. O zaman ben de abartılı bir İngiliz aksanıyla, özür dilerim, ben Londra'dan geliyorum, pasaportum bavulumda kalmış, derdim. Onlar da "Tamam, gir hadi." derlerdi.

Peki hiç insanların sizin hakkınızda, işte bu da oyuncu olmaya çalışan bir model, diye düşündüklerini hissettiniz mi ya da siz kendiniz için bunu düşündünüz mü?
Model olmasaydım diğer oyuncularla birlikte o barın üzerinde olmazdım. Yani bana birçok kapı açtı ama aynı zamanda "O bunu oynayamaz, bunu yapamaz." diyenler de oldu. Seçmelere katıldım ve rolü aldım. O yüzden daha iyi olmalıydım. Sadece iyi olamazdım, gerçekten, gerçekten iyi olmalıydım. Bu benim için iddialı bir işti ve ben iddialı olmayı seviyorum. Tıpkı modellik kariyerimde olduğu gibi... Siyah bir model olduğum için bana iş yağmayacağı belliydi. O yüzden podyumda yürümeyi ve poz vermeyi gerçekten iyi bilmeliydim. Yani bu da benim hayat mücadelem ve memnuniyetle karşılıyorum.

Izabella Miko

Oynadığınız karakterin ayırt edici özellikleri neler?
Sanırım bütün yanlış erkeklere aşık oluyor çünkü sürekli bir erkek arkadaşı yok. Bir erkek arkadaş edindiğinde adını dövmeyle vücuduna yazdırıyor çünkü gerçekten her seferinde onun hep aşık olacağı adam olduğuna inanıyor. Bir sürü dövmesi var ve bol bol dans ediyor.

Ama memleketiniz Polonya'da eğitim gördüğünüz Chopin Müzik Okulu'nda öğrendiğiniz tür bir dans değil bu galiba?
Hayır, ama benim için eğlenceliydi, klasik bir balerin olarak kendimi rahat hissetmek yani. Bale yaparken çok fazla sınırlandırılırsınız, oysa burada ne isterseniz yapabilirsiniz. Bir koreografımız olmasına rağmen epeyce serbesttik ve çok zor değildi.

En zoru neydi?
Alkolle ilgili çok şey öğrenmem gerekti.

Bu film için ne kadar sıkı çalıştığınızı takdir edecek mi seyirci acaba?
Deneme gösterimindeki seyircilerin kendilerini kandırılmış hissettiğini biliyorum. Fragmanda tek gördükleri barda dans eden kızlardı ama oturup filmi seyredince adamakıllı bir öykü anlatıldığını ve başka şeyler olduğunu da gördüler. Bir anlamda bu hoş bir sürpriz sayılabilir ama biz yine de bar gösterilerini ve dans sahnelerini biraz daha genişlettik. Ama harika bir öykü var ve sadece barın üzerinde dans eden güzel kızlar görmeyi umuyorsanız bile bu iyi bir şey.

Polonya'da Coyote Ugly gibi yerler var mı?
Hayır. Anneme bir sürü açıklama yapmak zorunda kaldım.

Manhattan ve sonbahar... Romantizmin zirvelerinden biri.

Eski moda aşk hikayesi

Başrollerini Richard Gere ve Winona Ryder'ın paylaştığı "NEW YORK'TA SONBAHAR", oyunculuğuyla tanıdığımız JOAN CHEN'in ilk filmi... Film Manhattan'daki etkileyici güz manzaraları eşliğinde ünlü bir playboyla hayatının baharındaki genç bir kız arasındaki aşk hikayesini anlatıyor.

DERLEYEN: EBRU KALPAKÇI

Klasik aşk öykülerinin tutku ve dokunaklılık öğeleri, "New York'ta Sonbahar"da da başrolde. İnsan yaşamında başa bir kez gelen türde bir aşk ilişkisini anlatan filmin fonunda, aşkın kaçınılmaz olarak yanında getireceği, yalnızlık ve hüznü çağrıştıran sonbahar mevsimi var. Film, 50'li yaşlarını süren New Yorklu şık restoran sahibi ve şefi playboy Will Keane'in (Richard Gere), kendinden oldukça genç bir kadın olan Charlotte Fielding (Winona Ryder) ile tanışmasıyla aşk, yaşam, kadınlar, ölüm gibi temel konuları yeniden keşfedişini anlatıyor.

Charlotte, 21 yaşında, özgür ruhlu ve yetişkinlerin yaşamının tüm heyecanlarını tatmaya son derece hazır ve istekli genç bir kadın. Will ise bir başka çabuk ve kolay aşk macerası yaşayacağını umarak Charlotte ile kurduğu ilişkiye kendini bırakıyor. Ama bu birliktelikte hiçbir şey çabuk ve kolay olmuyor, tersine kuşaklararası çatışma, farklı felsefeler, anlaşılması güç bir duyarlılık ve bağlılık, ilişkilerini çevreliyor. Gene de Will her zamanki "sonsuza dek söz verememe" manevrasıyla sıyrılmak istediğinde Charlotte sürpriz bir cevapla onu şaşırtıyor.

Will'in kadınlar, cinsellik ve sorumlulukla ilgili önyargılarının parçalandığı bu bir mevsimlik ilişki çok şeyi değiştiriyor. Çünkü Will bu süreçte, coşku, kalp kırıklığı, sonsuz aşk gibi birbirinden farklı ve daha önce yaşamadığı duygularla karşılaşıyor. Aşk, en tatlı, mahvedici, korkutucu ve meydan okuyucu özellikleriyle filmin baştan sona en önde gelen teması durumunda ve adeta her şeyin hızla aktığı şehri canlandıran gizli bir enerji gibi.

"Işıldayan romans şehri"

Hepimizin Bertolucci'nin "Son İmparator"undaki İmparator Pu-yi'nin afyon bağımlısı eşi rolüyle tanıdığı gizemli Joan Chen, aslında 14 yaşından beri sinemayla iç içe. Şanghay doğumlu Chen, Şanghay Film Akademisi ve Yabancı Diller Enstitüsü'nde okudu. Tecrübeli Çinli yönetmen Xie Jin tarafından keşfedildikten sonra, "Little Flower"daki rolüyle Çin'in

en iyi oyuncusu seçildiğinde henüz 18 yaşındaydı ve basın onu Çin'in Elizabeth Taylor'ı olarak ilan etmişti bile. 1981'de ABD'ye gelip bazı küçük filmlerde ve televizyon dizilerinde görülmeye başladı. Sonra da şans eseri ünlü olan oyuncuların başına gelen, Chen'in de başına geldi: ünlü yapımcı Dino DiLaurentiis tarafından Lorimar Otoparkında keşfedildi! Bu keşif, epik macera filmi "Tai-Pan"da rol almasını sağladı. Sonra afyonkeş imparatoriçe oldu. Asıl parlayışı ve popüler oluşu ise, David Lynch'in kült TV dizisi "İkiz Tepeler"deki gizemli bıçkı fabrikası sahibesi Josie Packard tiplemesiyle gerçekleşti. 1993'te onu Oliver Stone'un "Heaven and Earth" filmindeki savaşın her türlü darbesini yaşayan Vietnamlı köylü kadın rolünde izledik. Aynı yıl Asya'ya dönüp eleştirmenlerin beğendiği iki filmde oynadı: "Temptation of a Monk" ve "Red Rose,White Rose". İkinci filmdeki oyunculuğu, kendisine Tayvan'ın Oscar ödülü sayılan Yedi Altın At ödülünü kazandırdı. Oyunculukla yetinmeyerek film yönetmenliğine soyunup ilk filmini "Xiu Xiu: The Sent Down Girl" çektiğinde, bu kez aynı ödülü yönetmen ünvanıyla kucakladı. Çin Kültür Devrimi'nin kargaşası içinde, masumiyetin yitirilişinin duygusal, dokunaklı öyküsü olarak tanımlanabilecek filmde nefis Tibet görüntüleriyle göz kamaştıran ve övgüler alan Chen, ikinci profesyonel çalışmasında Manhattan ile güz mevsiminin birlikteliğini benzersiz bir perspektiften ele alıyor. Allison Burnett'in, Hollywood'un 1940'lardaki klasik aşk filmlerinin insanın içini ısıtan özelliklerini günümüze taşıyan sürükleyici senaryosunun kendisini cezbettiğini söyleyen Chen; New York'u ışıldayan bir romans merkezi olarak yeniden keşfediyor. Eski moda bir aşk öyküsünün acı ve tatlı özelliklere sahip büyüsünü, bugünün hiper hızlı dünyasına, ilişki fobisi taşıyan bekarlarına, bağımsız genç kadınlarına uygulayan bir film olarak göen Chen, senaryonun yaşam biçimi, yaş veya inanış gözetmeden öncelikle aşık olmayı vurguladığını söylüyor. Ayrıca, New York'un içyüzünü bilen biri olduğunu iddia etmekten çok, dışarıdan gelen biri oluşunu avantaja çeviren ve bunu kamerasının bakış açısı haline getiren yönetmen, "Kameranın aniden New York'a gelen ve Will il Charlotte'u bulan bir ziyaretçi olduğunu hayal ettim. Pencerelerinin dışında durup, aşık olduklarında neler olup bittiğini gözledik" diyor.

Filmi gerçekleştirenler, başından beri kahramanlar arasındaki kuşak boşluğu konusunda dürüst olmak istemişler ve birbirlerine karşı olan duygularının yaş farkını geri planda bıraktığını da göstermişler. Yönetmen Chen, "Başlangıçta Will ve Charlotte, genç kadın-yaşlı adam birlikteliğini çiziyorlar, ama sonra bu önemini yitiriyor. Birlikte deneyim kazandıkları şey sadece aşk ve bunun ne yaş ne de cinsiyetle ilgisi var. Bu, ruhumuza dokunan ve 20 ya da 45 yaşında da olsanız yaşayıp yaşayamayacağınızı test eden bir durum" diyor. Yapımcı Amy Robinson ise "Film, dünyada varolan gerçek bir sorunla bizi yüzleştiriyor: olgun erkekler, özellikle de Will Keane gibi başarılı bekarlar, sık sık kendilerinden genç kadınları cezbederler. Ve bu iki insan arasında olup bitenler hep ayrıksıdır" diye ekliyor. Robinson ayrıca kahramanların yaşları arasındaki tezadı, ilişkilerindeki gerilimi ve aralarındaki cilveleri yaratan farklılıkları ön plana çıkaran senaryodan çok hoşlanmış: "İlginç olan, senaryoyu okuyan kadın veya erkek her yaştan insanın, karakterler üzerinde farklı bir bakış açısı oluşuydu; ama aslında hepsi kendi hikayelerinden yola çıkarak bu bakış açısını oluşturdular."

Harika kombinasyon

Tüm klasik aşk öykülerinin merkezinde, karşıtlıkların oluşturduğu güçlü bir çift vardır, sadece bir kadın ve erkek olmanın yarattığı zıtlık değildir bu; güçlü bir manyetik kişiliğe sahip iki kişi arasında hem bir çekim hem de uyuşmazlık sözkonusudur. "New York'ta Sonbahar"ın heyecan ve karışıklık içeren öyküsünü tam anlamıyla yansıtabilecek uyumlu bir çifte gereksinim duyan yapımcılar Richard Gere

Will ve Charlotte, başlangıçta genç kadın-yaşlı adam birlikteliği çiziyorlar ama sonra bu, önemini yitiriyor.

Winona Ryder: kadınsı, tutkulu, çocuksu ve vahşi.

Aşk, mahvedici, korkutucu, meydan okuyucu ve aynı zamanda olumlu özellikleriyle filmin baştan sona en önde gelen teması durumunda.

"Joan hikayeye çok farklı bir olgunluk kattı. Yaklaşımı Amerikan filmlerinden farklı olarak daha Avrupai, insani ve duygusaldı."

ile Winona Ryder'ı neden seçtiklerini şöyle açıklıyorlar: "Richard Gere, bu rol için en uygun oyuncuydu. Bir kere gerçek bir New Yorklu (aslında Philadelphia doğumlu), oynadığı karakteri kendi karizması ve rahat kişiliğiyle yoğurabilen harika bir insan. Winona ise seyircilerin büyürken izleyebildiği ender oyunculardan biri. Her zaman çok güzel ve tatlıydı ama ilk kez olgun bir aşk öyküsünde partner olabileceğini gösteriyor. Son derece kadınsı ve tutkulu, aynı zamanda hala çocuksu ve birazcık vahşi. Harika bir kombinasyon bu..."

Richard Gere 1980'lerin ve 90'ların en seksi erkeği seçilmeye devam etse de (1999'un en seksi erkeği kılpayı Brad Pitt oldu!) artık iyiden iyiye beyazlamış saçları ve 51 yaşını sürüyor oluşu, gerçekten de bu tip olgun erkek rollerine son derece uyduğunun kanıtı. Joan Chen'in Hollywood'daki ilk yönetmenlik denemesinde onunla çalışmayı bir şans olarak tanımlayan Gere, filmle ilgili olarak, "Joan hikayeye çok farklı bir olgunluk kattı.Yaklaşımı Amerikan filmlerinden farklı olarak daha Avrupai, insani, duygusal ve öyküyü destekleyen güzel görüntülere yer veren bir yaklaşımdı. İkonik New York görüntüleri yerine daha neşeli bir yol izleyip, başka zaman göremeyeceğiniz sosyal katmanları da eklemeyi denedi." Gere'in yaşlanmaya ve ilerleyen zamana karşı gözlerinden de okunan içbarışıklığını korumasını, budist oluşuna bağlayabiliriz belki de. Daha 1978'de Nepal'e gittiğinde Tibet kültürüyle tanışan Gere, halen "Tibet House" ve "Survivals İnternationals" adlı derneklerin aktif üyesi ve gerçek bir hümanist. Geçenlerde kendisiyle yapılan bir görüşmede bir günlüğüne kadın olmak istese Madeleine Albright olmak isteyeceğini söylemiş. Albright bunu duyduğunda, kendisinin de erkek olması gerekse Richard Gere olmak isteyeceğini söyleyerek hoş bir karşılık vermiş. Kadınlarla arası her zaman iyi olan aktör, ilk kez aynı filmde rol aldığı Winona Ryder ile ilgili olarak da "Öyle güzel ki, ona baktığınızda kendinizi eski moda bir Hollywood aşk filminin içinde hissediyorsunuz. Kamera gözlerine yöneldiğinde, nefes kesici bir deneyim oluşuyor. Bu, yaşamla ilgili böyle bir bilgeliğe ve derinliğe sahip çok genç bir kadınla ilgili tamamen olağanüstü bir durum."

Gizemli Charlotte

Yaşama Kuzey Kaliforniya'da bir hippie komününde merhaba diyen Winona Ryder, teen-age döneminden beri sinemanın içinde. Tim Burton fantezisi "Beetlejuice"da intihar eğilimli, öbür dünya meraklısı, siyahlar içinde oynadığı Edith karakteriyle başlayan kariyeri boyunca, başta Tim Burton olmak üzere Francis Ford Coppola, Martin Scorsese gibi yönetmenlerle hatırı sayılır projelerde rol aldı. Her ne kadar LSD gurusu ozan Timothy Leary'nin vaftiz torunu olsa ve komünde de büyüse, ne uyuşturucularla ne de alkolle sorunu olmadı. Nereye giderse gitsin yanında taşıdığı ve dediğine göre 50 kez okuduğu kitap ise Salinger klasiği "The Cathcher in the Rye" (dilimize 'Çavdar Tarlasında Çocuklar' olarak çevrildi). Rol arkadaşı Gere'i son derece güven verici ve kırılgan bulan Ryder, Charlotte karakteriyle ilgili olarak da şunları söylüyor: "Charlotte 'şimdi'yi yaşamanın bir yolunu bulmuştu. Herhangi bir insanın tam anlamıyla yaşamında uygulayamayacağı bir şey, ama bundan öğrenilecek çok şey var. Cesaretine, yaşama sevgisine ve anları yaşayabilme yeteneğine hayran oldum. Doğuştan merakı ve gerçek bir sevgi ihtiyacı var. Charlotte'u oynamak, kendi duygularımın ve korkularımın bir kısmını ortaya çıkaran ilginç bir deneyim oldu." Joan Chen de Ryder'ın yorumundan son derece memnun kalmış: "Winona, Charlotte'u göründüğü gibi olan biri olarak değil, çok daha gizemli biri olarak oynadı. Charlotte'un olayları çok net görme ve dürüst olma yeteneği var. Fakat onun en güzel yanı, saf ve kendi içinde sonu olan aşkı. Winona bunu yakalayabildi".

Filmde Gere ve Ryder'a ünlü ödüllü oyuncularla, ümit vaadeden yeni oyuncular da eşlik ediyor. Bunların içinde en ünlüsü Charlotte'un keskin dilli, egzantrik büyükannesi Dolly'yi oynayan Emmy ödüllü Elaine Stritch. Dolly'nin yaşamındaki dert ve üzüntülere karşı duyarsızlaştığını, çünkü zaten bunları derinden yaşadığını - kızını kaybedişi de dahil - düşünen Stritch, "Dolly kendini eğlendirmiş ve şahane bir yaşam sürmüş. Ama şimdi her şeyden vazgeçmiş gibi. Onu, hayattan kaçan bir oyuncuya benzetiyorum. Hayatla karşılaştığında ne yapacağını bilemiyor" diye yorumluyor oynadığı rolü. Winona ise Stritch'in gerçek bir hazine olduğunu düşünüyor: "Duygusal katmanlara bu derece çabuk derinlemesine inen bir oyuncuyu izlemek harikaydı". Oyunculuğa yeni başlayan Vera Farmiga ise, Will Keane'in geçmişindeki karanlık noktalardan biriyle yüzleşmesini sağlayacak bir kadını canlandırıyor; bu rol için yapılan seçmelerde yapımcılarla birlikte olan Richard Gere tarafından çok beğenildiği için rolü almış.

Bu arada filmin vizyona girmesinden önce eleştirmenler için yapılacak gösteriminin MGM'in isteğiyle iptal edilmesi başta başrol oyuncuları olmak üzere herkesi şaşkınlığa uğratmış. Yapımcıların açıklamasına göre bu, filmin gizli kalması gereken bazı bölümlerinin afişe edilmemesi için gereken bir önlem olarak düşünülmüş. Eleştirmenlerin pek de beğenmediği filmin önceden gösteriminin iptalinde, MGM'nin 1999 yılının sonlarında piyasaya sürülen "The World is not Enough"tan sonra başka ses getiren bir projelerinin olmaması ve "New York'ta Sonbahar"ın da bu kritik süreçte pek de yeterli olmayacağı söyleniyor. Gene de melodramları özleyenler, "mutlu aşk yoktur"cular ve Manhattan'ı bir uzakdoğulu bakışıyla görmek isteyenler için yorucu olmayan, sade bir film olduğu yadsınamaz... ■

Şehirlerin büyük dönüşümü

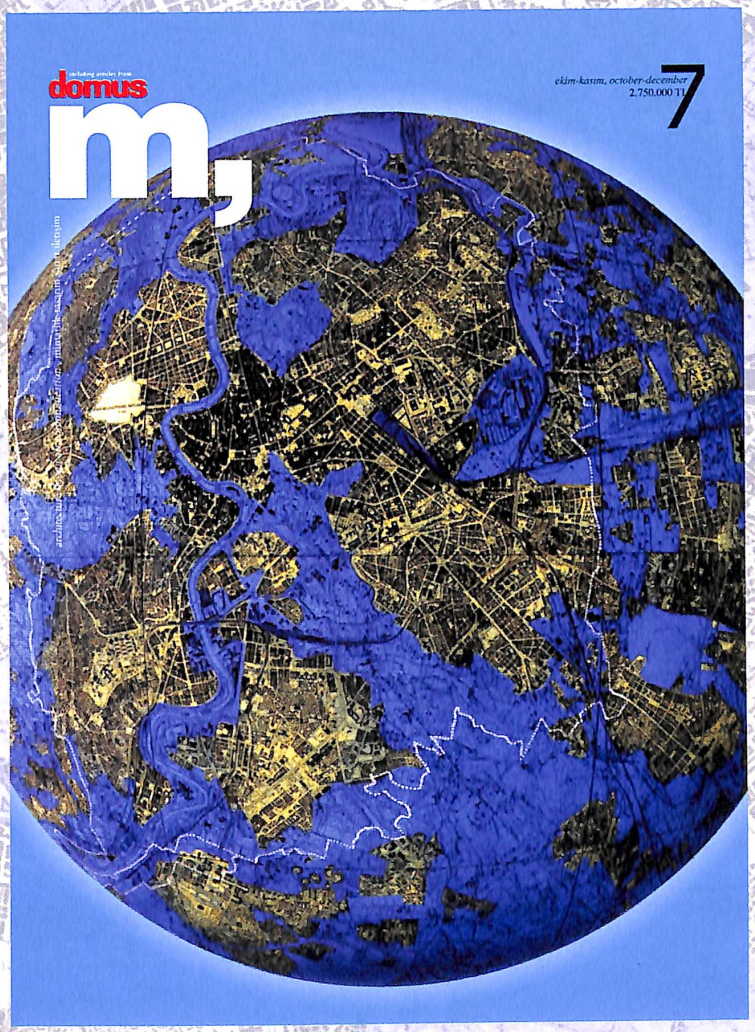

258 sayfa

Thomas Leeser, Alberto Calatrava, Dolores Palacios, Federico Soriano, Massimiliano Fuksas, Zaha Hadid, Eduardo Arroyo, Duncan Lewis, Rem Koolhas, Cesare Pelli, Michael Wilford, Norman Foster, Eicke Becker, Jesse Reiser, William Lim, Lars Spuybroek, Stalker, IaN+

m,'in ekim-kasım sayısı bayilerde

Kahramanlarımız
firar ederken...

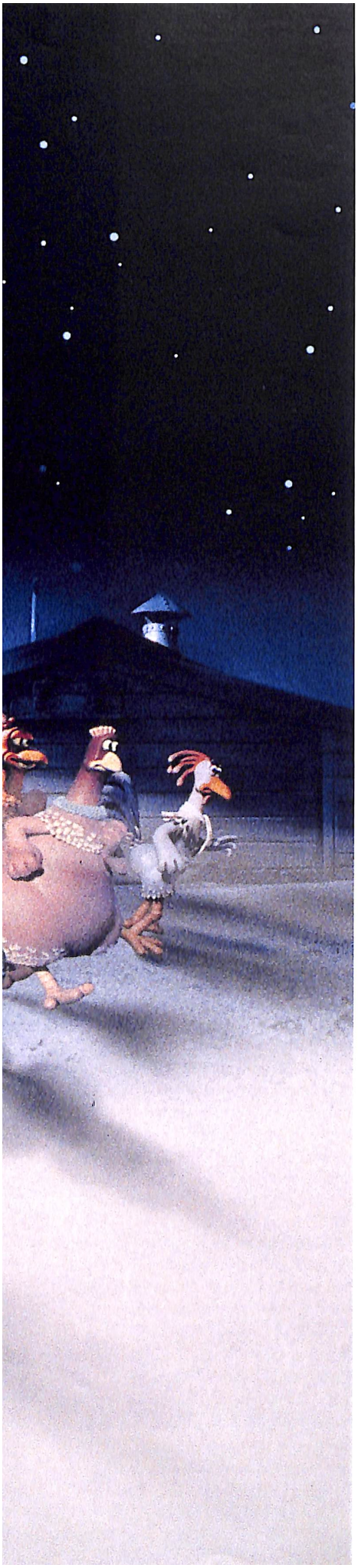

Tavuk çiftliğinde özgürlük destanı

Amerika ve Avrupa sinemalarında yaz aylarında gösterime giren "TAVUKLAR FİRARDA" (Chicken Run) nihayet bu ay karşımıza çıkıyor. Film, dışarıdaki eleştirmenlere göre animasyon sinemasının en iyi örneklerinden biri. Stop motion tekniğini kullandığı kısa metrajlarıyla tüm dünyada haklı bir ün ve birçok ödül kazanan İngiliz Nick Park'ın yönettiği bu 42 milyon dolarlık firar öyküsü bir İngiliz - Amerikan ortak yapımı...

İngilizlerin animasyon alanındaki gururu, üç Oscarlı Nick Park, ilk uzun metrajlı animasyon filmi "Tavuklar Firarda"da bizi bir çiftliğe götürüyor. 50li yılların İngiltere'sinde geçen film PoW (prisoner-of-war/savaş suçlusu) filmlerinden esinlenmiş. Bu durumda da kampın yerini çiftlik, suçluların yerini ise tavuklar alıyor.

Özellikle "Wallace & Gromit" serisiyle tanınan ve sevilen Nick Park'ın yaratıcı dehasını ilk kanıtlayışı aslında 80'li yılların ikinci yarısına denk düşüyor. Park, Peter Gabriel'ın meşhur video klibi "Sledgehammer"ın animasyonlarını yapmış ama esas çıkışı 1991 yılında Oscar kazandığı "Creature Comforts" ile olmuştu. Bir hayvanat bahçesindeki hayvanlarla yapılan röportajlardan oluşan stop motion tekniğiyle çekilmiş 5 dakikalık "Creature Comforts", insanda kolay kolay unutamayacağı bir etki bırakıyordu. Tek bir filmle animasyon alanında çok yetenekli ve orijinal fikirlere sahip olduğunu kanıtlayan Nick Park, hayvanat bahçesinden sıkılmış, ferah ve egzotik mekanları özleyen hayvanları anlatmıştı. Peşinden iki tane "Wallace & Gromit" filmi geldi, ikisi de Oscar kazanan

Rocky

Acaba Rocky uçmayı gerçekten biliyor mu?

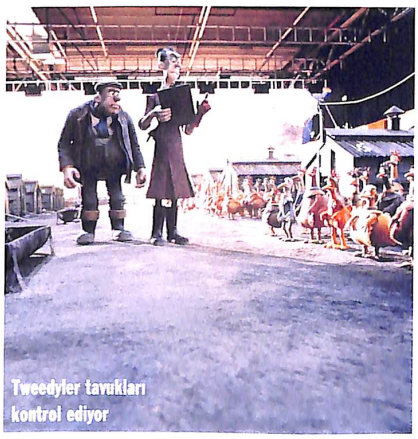
Tweedyler tavukları kontrol ediyor

"Wrong Trousers" ve "A Close Shave"... Spielberg'in şirketi Dreamworks ile yapılan bir anlaşmadan sonra, Nick Park için "Tavuklar Firarda"ya doğru uzanan yolculuk da başlamıştı.

Nick Park'ın önceki filmlerinin de arkasında olan İngiliz animasyon şirketi Aardman bu filmin de üç yapımcısından birisi (Diğer iki yapımcı şirket Dreamworks ve Allied Filmmakers). Aardman şirketi CGI (Computer Generated Images/Bilgisayarla Yapılmış Görüntü) tekniğine şiddetle karşı. Aardman yetkilileri yaptıkları işlerde gerçek cisimlerle çalışmaktan hoşlandıklarını belirtiyorlar. Bunun sebebi ise cisimlerle çalışmanın yarattıkları karaktere daha fazla şey kattığı görüşünde olmaları. Örneğin ifade değiştirmek için kaşlarla biraz oynamanın yeterli olduğunu söylüyorlar. Onlara göre bu gerçekçiliği CGI tekniği ile yakalamak hemen hemen imkansız.

Filmin ikinci yönetmeni Peter Lord aynı zamanda Aardman'ın kurucularından birisi. Lord, tavuk maketleri ile çalışmanın son derece zor olduğunu özellikle vurguluyor. Tavuk maketleri ince bacakları, tüyleri ve şişko vücutları nedeniyle sürekli sorun yaratmış. Peter Lord tavukların kahramanı olduğu bir stop-motion animasyon yapmak için çılgın olmak gerektiğini belirtiyor. "Tavuklar Firarda" için harcanan çabaya bakılırsa Lord'a hak vermemek imkansız. Örneğin film için yapılan toplam maketlerin sayısı 534. Filmde ekranda çok kısa süre gözükmesi için hazırlanan figüran tavukların da olduğunu ve tek maketi yapmanın bile bir gün aldığını düşünün... Ayrıca maketler bir yana, setlerin hazırlanmasının da son derece zahmetli olduğunu hesaba katmak lazım. Mesela Ginger'ın kendini kaybetmişçesine çalışan tavukların arasından yürüdüğü, filmin en uzun sahnesini ele alalım. Bu sahnenin setinin hazırlanması tam bir hafta sürmüş ve çekimi 23 günde tamamlanmış. Zaten günde ortalama 4 saniyelik çekim yapabildiklerini söyleyen Park, bir seferinde bir hafta içinde bir buçuk dakikalık çekimi bitirdiklerini ve bunun animasyon için inanılmaz bir sonuç olduğunu belirtiyor. Tüm bu unsurlar gözönüne alındığında, "Tavuklar Firarda"nın prodüksiyonunun neredeyse 4 yıl sürmesine şaşırmamak gerekiyor.

Filmi yapma fikri ise Nick Park'ın yaptığı bir taslak çizime dayanmakta. Park bundan 5 yıl önce tel bir çitin altından kaşıkla tünel kazan bir tavuğun çizimini yapmış. Bu çizimi yaparken aslında kafasındaki bir kısa film projesiymiş. Ancak zamanla bu fikrin içerdiği çılgın espri potansiyeli düşünülünce, uzun metraj bir film için daha uygun olduğuna kanaat getirilmiş. Bu karardan sonra da Nick Park ve Aardman firar eden tavuklar projesini hayata

geçirmek için kolları sıvamış.
"Tavuklar Firarda"nın öyküsüne bu noktadan sonra Dreamworks de dahil oluyor. Park ve Lord'a bakılırsa bu fikri Spielberg ve ortağı Jeffrey Katzenberg'e satmakta hiç zorlanmamışlar. Hem iki İngiliz kafadarın hem de Spielberg'in favori filmi "The Great Escape" olunca ortaya Lord'un tanımlamasıyla "Tavukların oynadığı bir savaş sonrası firar filmi" çıkmış. Filmin geçtiği dönem ve kaçış hikayesi dışında, kendi içinde başka PoW filmlerine de gönderme yaptığı söyleniyor. Örneğin tavukların kapalı tutulduğu kümesin adı "Hut 17/17 numaralı kulübe". Bu isim elbette ki insana Billy Wilder'ın "Stalag 17" filmini anımsatıyor. Film hakkında söylenenlere bakılırsa gönderme yapılan filmlerin listesi "Kwai Köprüsü", "Kelebek" gibi başka filmleri de kapsıyor. İçerdiği sinemasal referanslara bakılınca "Tavuklar Firarda"nın yetişkinlere de hitap eden bir animasyon olduğunu görmek pek zor değil. Ayrıca son derece özenli bir dönem filmi olması, büyük izleyicileri cezbedecek bir diğer yönü. Yetişkinlere hitap eden bir diğer ayrıntı ise karakterler yaratılırken Rocky ve Ginger arasında Katherine Hepburn-Spencer Tracy tarzında bir elektrik yakalanmasına çalışılmış olması...
Filmin senaristi Karey Kirkpatrick çekimler devam ederken senaryonun ve karakterlerin de bazı ufak değişikliklere uğradığını belirtiyor. "Bir animasyon filmini yazarken onun üzerinde 3 yıl çalışacağını unutmamalıdır insan ve adeta bir ev inşa eder gibi başlar işine. Ben de önce temeli atar, sonra iskeleti oluşturur, duvarları inşa eder; hatta onlara bir iki resim asmaya ve içeriye birkaç parça mobilya yerleştirmeye çalışırım. Sonra diğer insanların tepkilerini beklerim. Taslak çizimler ne zaman önüme gelse notlarda iskelete laf eden var mı, önce ona bakarım. Yok eğer benim 'oynatılabilir parçalar' dediğim mobilya tarzı şeylerden konuşuyor ve bu şekilde bir diyaloğun daha komik veya bir karakterin daha farklı olabileceğini öne sürüyorlarsa sorun olmaz. Yani, önerileri oluşturduğum iskeleti etkilemediği sürece anlarım ki işler yolunda".

Filmin her karesi ayrı ayrı çekiliyor.

Ginger

Kirkpatrick'in senaryoda yaptığı en büyük değişiklik ise Rocky'yi Amerikalı yapması. Bu tercih, filmde pek çok yeni espriye olanak sağlamış. Hazır laf karakterlere gelmişken, "Tavuklar Firarda"nın ana karakterlerinden şöyle bir bahsetmek yerinde olur. Orjinal versiyonda Mel Gibson'ın seslendirdiği Rocky, az önce söylediğimiz gibi Amerikalı bir horoz. Çiftlikteki tavuklara onları kurtarma sözü veren Rocky'nin bizdeki sesi Boğaçhan Sözmen. Arkadaşlarını bir gün kurtarmaya kararlı olan güçlü kadın Ginger'ı Sanem Çelik konuşuyor. Kaçış planlarının arkasındaki beyin olan Mac Feri Baycu, sürekli örgü ören ve dedikodu yapan Babs ise Canan Sürmeli tarafından seslendirilmiş. Yumurtlama konusunda şampiyon olan Bunty de Nilgün Karababa'nın sesiyle karşımızda olacak. İngiliz Kraliyet Hava Donanması'nda maskot olduğu zafer günlerini unutamayan yaşlı ve huysuz horoz Fowler'ı Zafer Önen seslendirmiş. Nick ve Fetch ise tavukların dış dünya ile bağlantısı. Yumurta karşılığında onlara ihtiyaçları olan şeyleri sağlıyorlar. Klasik bir kaçış filminde mutlaka bulunması gereken bu iki karakterden Nick'i Kerem Atabeyoğlu, Fetcher'ı i se Murat Şen'in sesinden dinleyeceğiz. Son olarak filmde tavuklara sürekli azap çektiren Tweedy çifti var. Kaçış planlarını farkeden ama karısı tarafından ciddiye alınmayan Bay Tweedy'ye Engin Alkan, tavuk çiftliğini modernleştirme planları olan Bayan Tweedy'e de Munis Düşenkalkar sesini vermiş.
"Tavuklar Firarda"nın daha önce ülkemizde oynayan diğer animasyon filmler gibi kaliteli bir çalışma ile türkçeleştirildiği kesin. Ancak Amerikan ve İngiliz kültürünü, diyaloglar ve aksan yoluyla karşı karşıya getiren esprilerin arada kaynaması hiç kuşkusuz büyük bir kayıp olacak. Umarız en az çocuklar kadar yetişkinlere de seslenen "Tavuklar Firarda"yı orjinal bir kopyasıyla da izleme imkanımız olur. ■

Tavuklar kaçmak için ilginç araçlar da kullanıyor

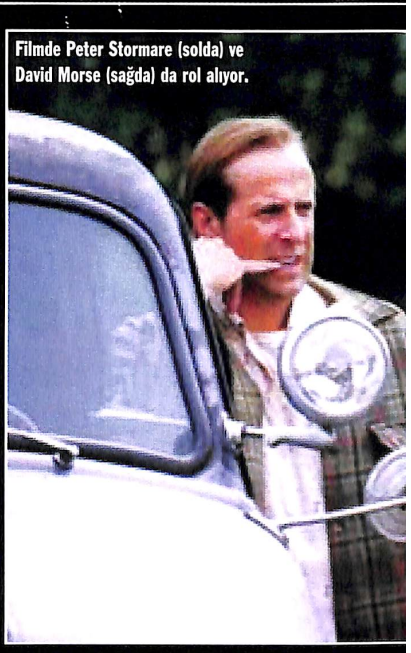

Filmde Peter Stormare (solda) ve David Morse (sağda) da rol alıyor.

Selma'nın umutsuz olduğu anlarda yardımına hayalleri, müzik ve yakın arkadaşı Kathy yetişiyor.

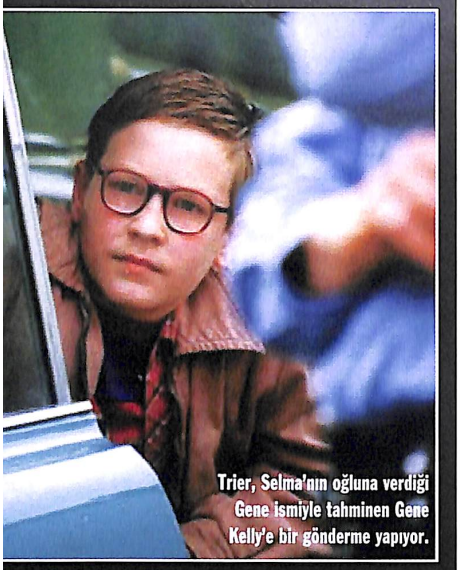

Trier, Selma'nın oğluna verdiği Gene ismiyle tahminen Gene Kelly'e bir gönderme yapıyor.

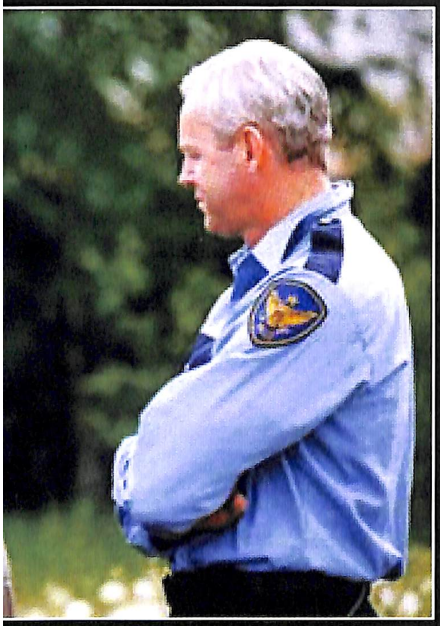

Acıklı bir işçi sınıfı müzikali

Lars von Trier'in yeni filmi "KARANLIKTA DANS" (Dancer In The Dark) bu yılki Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye'yi ve En İyi Kadın Oyuncu (Björk) ödülünü kazanmıştı. 60'lı yıllarda Amerika'da geçen film, oğlunun gözünün iyileşmesi için her türlü fedakarlığa katlanan göçmen bir işçi kadının öyküsünü anlatıyor...

ENGİN ERTAN

Eğer sinemaseverleri, Lars von Trier'i sevenler ve sevmeyenler, diye iki gruba ayırmak mümkün olsaydı; bu yılki Cannes Film Festivali sonuçlarının her iki grubu da sevindirdiği rahatlıkla söylenebilirdi. Sevenlerine bakılırsa von Trier uzun süredir hak ettiği Altın Palmiye'yi en sonunda kazanmıştı. Sevmeyenleri ise olaya "en sonunda Altın Palmiye'yi kazandı, belki artık hepimiz rahat bir soluk alırız" gözüyle bakıyordu. Bu yorumlar garip geliyor olabilir; ama 2000 yılının Cannes Film Festivali ertesinde internette bu tarz yorumlara rastlamak mümkündü.

Özellikle geçtiğimiz yıl tartışmalı kararlara sahne olan Cannes Film Festivali'nde bu yılın yarışma filmleri önceki yıllara oranla daha az tanınmış yönetmenlerin imzası taşıyordu. Festival sırasında çıkan haberlere bakılırsa zaten favori olarak gösterilen "Karanlıkta Dans"ın, her ne kadar (her von Trier filmi gibi) kimi tartışmalara neden olsa da, büyük ödüle ulaşması pek sürpriz olmamıştı. Ama festivalin esas sürprizi Björk'ün kazandığı En İyi Kadın Oyuncu ödülüydü. En azından Björk kendisi ile yapılan röportajlarda kazandığı ödüle son derece şaşırdığını sık sık ifade ediyor.

Lars von Trier'in; Dogme 95 hareketinin de ikinci filmi olan, "Idioterne/Geri Zekalılar"ı bitirdiği günlerde müziklerini Björk'ün yapacağı bir müzikal çekeceği duyulmuştu. Kısa zamanda ise Björk'ün filmin aynı zamanda başrolünü de oynayacağı öğrenildi. Ama gerek von Trier ile gerekse Björk ile yapılan röportajlara bakılırsa, projenin oluşum aşaması bu kadar da çabuk gelişmemiş.

Filmin çekimlerine 1999 yılının ilk aylarında başlanmış. Bu dönemde Björk'ün projedeki rolü filmin müziklerini hazırlamakmış. Ancak Björk'ün "It's Oh So Quiet" adlı parçası için, oyuncu (Üç Kral/Three Kings) ve yönetmen (Being John Malkovich) Spike Jonze'un çektiği video klibi izleyen Lars von Trier filmde başrolü İzlandalı pop divasının oynaması gerektiğine karar vermiş. Björk en başta kararsız kalsa da; von Trier'in "Dalgaları Aşmak"ını izleyip tekrar düşündükten sonra kararını değiştirmiş. Ayrıca sanatçının filmin müziklerini hazırlarken giderek kendisinin Selma karakteriyle özdeşleştiğini görmesi de bu kararında etkili olmuş. Ancak söylenenlere bakılırsa filmin setinde de pek sakin bir ortam yokmuş. Aslında sorunsuz geçen set yoktur denir. Filmde Selma'nın arkadaşı Kathy'i oynayan deneyimli oyuncu Catherine Deneuve de; kendisine bu konu hakkında soru yöneltildiğinde tüm profesyonelliğiyle aynı şeyi tekrarlıyor ve setteki ufak tefek sorunların önemsiz olduğunu söylüyor. Ancak Björk ve Lars von Trier gibi iki karakteri biraraya getiren sette ne gibi olayların yaşandığı merak konusu. Basına yansıyan söylentiler arasında Björk'ün sinirden kostümlerini kemirdiği veya sette içini tamamen gösteren, transparan bir yağmurlukla dolaştığı yer alıyor.

Söylentiler bir yana, iki tarafın da kabul ettiği bir olay var, o da filmin müzikleri nedeniyle yaşanan sorunlar. Film için hazırlanan müzikler konusunda son derece titiz olan Björk, sahnelere uyum sağlaması için bazı şarkıların kısaltıldığını öğrenince deliye dönmüş. Lars von Trier ile bu konuda ciddi bir tartışma yaşayan Björk, filmin müziklerinin tamamen kendisine (ve Selma'ya) ait olduğunu belirterek, kendi kontrolü dışında müziklere yapılacak bir müdahaleye siddetle karşı çıkmış. Sonucta bu

Filmin hapisanede geçen sahnelerinin son derece etkileyici olduğu söyleniyor.

tartışmanın galibi de Björk olmuş. Björk'ün söylediklerine bakılırsa hayatı boyunca iki kişi ile kavga etmiş. Bunlardan ilki televizyon aracılığıyla milyonlarca kişinin şahit olduğu bir olay. Oğluyla röportaj yapmak için ısrar eden bir bayan televizyon muhabirini sille tokat döven Björk'ün ikinci kavgası ise von Trier ile olmuş. Ama ikinci kavgada şiddet yok sanırız. Zaten Cannes Film Festivali'nin ilk günlerinde de von Trier ile Björk arasında ciddi bir soğukluk olduğu söylenenler arasında. Ama son gün gelip de ödüller alınınca bu soğukluk yerini mutluluğa bırakmış. Şu sıralarda her ikisi de ötekini, arada eleştirse de, yere göğe sığdıramıyor verdiği demeçlerde.

Filmin oyuncu kadrosunda Björk dışında başka önemli oyuncular da var hiç kuşkusuz. Bunlardan ilki az önce de adı geçen Catherine Deneuve. Deneuve filme katılmayı bizzat kendisi istemiş von Trier'in söylediklerine bakılırsa. "İnsanlar ve kültürler arasındaki farklılıklar, farklı yaklaşımlar filmleri ilginç kılar. Örneğin Catherine Deneuve kendi kendisini ise aldı. Bana bir mektup yazdı ve filmde bir rol üstlenip üstlenemeyeceğini sordu. Ben de "elbette" dedim. Björk'ün arkadaşı rolünü ona vermek bana son derece mantıklı geldi. Bu garip ikilinin diğer yarısı ve onları gerçekten çok seviyorum. Her ne kadar müzikaller Amerika ile özdeşleştirilse de; Avrupa yapımı müzikaller de var. Catherine Deneuve'ün oynadığı müzikalleri de biliyorum ve bir noktaya kadar bu filmlerden esinlendiğimi söyleyebilirim."

Oyuncu kadrosundaki ilginç isimler bu kadarla kalmıyor elbette. Lars von Trier'in filmlerine aşina olanların başka filmlerinde de rastladığı isimler "Karanlıkta Dans"ta da görev almış. Örneğin ünlü Alman oyuncu Udo Kier ("Medea", "Salgın", "Avrupa", "Dalgaları Aşmak", "Krallık", "Krallık 2"), Jean-Marc Barr ("Avrupa", "Dalgaları Aşmak"), Stellan Skarsgård ("Dalgaları Aşmak") gibi. Bu isimlerin yanında Oscarlı oyuncu Joel Grey ("Kabare"), David Morse("Yeşil Yol", "12 Maymun"), İsveçli Peter Stormare("Fargo", "Büyük Lebowski", "Sırlar Oteli") de kadroda yer alıyor.

Kadınlar ve fedakarlık

Lars von Trier sadece oyuncu kadrosunda değil, ekibin geri kalanında da önceki filmlerinde beraber çalıştığı isimlerden yana kullanmış tercihini. Örneğin "Karanlıkta Dans"ın prodüktörü Vibeke Windeløv. Kendisi "Dalgaları Aşmak" ve "Geri Zekalılar"ın da prodüktörü ve artık von Trier'in kişisel prodüktörü olarak anılıyor. Görüntü yönetmeni ise "Dalgaları Aşmak"ta da imzası olan Robby Müller. Filmin kurgusunda François Gédigier ile beraber çalışan Molly Marlene Stensgård ise: "Krallık", "Krallık 2" ve "Geri Zekalılar"da da çalışmış bir isim.

"Karanlıkta Dans"ın von Trier'in geçmişiyle yegane bağlantısı filmde çalışan ekipten kaynaklanmıyor. "Dalgaları Aşmak" ve "Geri Zekalılar" ile beraber bir üçleme oluşturuyor "Karanlıkta Dans"; ve bu üçlemeye esin kaynağı olan şey ise von Trier'in çocukluğunda okuduğu; ancak son sayfası kayıp olduğu için nasıl bittiğini öğrenemediği bir masal kitabı. "Altın Kalp" isimli bu masal yardımsever bir kızı anlatıyor. Annesi ve babası olmadığı için son derece fakir olan bu kız yiyecek bir şeyler bulmak için ormanda dolaşmaya başlıyor ve elinde avucunda ne varsa yol boyunca karşısına çıkan muhtaç insanlara veriyor. Sonunda hiçbir şeyi kalmadığında gökteki yıldızlar para olarak üzerine yağıyor. Ertesi gün ise karşısına bir prens çıkıyor. Önceki gün yolda yardımcı olduğu insanlardan biri olan prens altından bir kalbi olduğu için kızla evlenip onu prenses yapıyor. Üçlemeyi oluşturan filmlerin tümünün ana karakterlerinin kadın olduğu ve üç filmde de bu karakterlerin başkaları için yaptıkları fedakarlıklar olduğu düşünülürse; masal ve üçleme arasındaki bağlar anlaşılabiliyor.

"Babam bu öyküden nefret ederdi. Bir sürü klişe ve yalanla dolu olduğunu düşünürdü. Bu öykü hayatım boyunca alay konusu yapılmıştır. Bir gün ona hayat vermek istiyordum. Ondan yola çıkarak bir üçleme yapmamın sebebini ise ben de bilmiyorum. Bunun sebebi üç sayısının gizemi olmalı", diyor von Trier.

Aslında üç filmin de son derece trajik olduğu düşünülürse; von Trier'in kendi fedakarlık öykülerini klişe ve yalanlardan uzak tutarak gerçeğe yaklaştırdığı söylenebilir. "Dalgaları Aşmak"ta Bess kocasının iyileşeceği

Huzursuz ve rahatsız edici

Her filmi ayrı bir olay yaratan LARS VON TRIER'in sinemada geçirdiği süre yirmi yılın üzerinde ve bu süreye sığdırdığı başarı ve tartışmaların sayısı da hayli fazla. Alışılmadık fikirleri ve yaklaşımlarıyla hem hayranlık hem de nefret toplayan von Trier, günümüz sinemasındaki en ilginç ve özgün yönetmenlerden biri olmaya devam ediyor...

Her ne kadar kısa filmleri de göz önünde bulundurulduğunda, 20 yılı aşkın bir süredir film çekmekte olan bir yönetmenle karşı karşıya olsak da kendisi genelde 90'lı yılların en önemli yönetmeni olarak kabul görüyor. Özellikle fikir babalığını yaptığı Dogme 95 hareketiyle sinemada yeni bir oluşuma kapı açan Lars von Trier'in Carl Theodor Dreyer'den bu yana Danimarka'dan çıkan en büyük yönetmen ünvanına sahip olması da pek şaşırtıcı değil.

1956 yılında Kopenhag'da dünyaya geldiğinde adı sadece Lars Trier imiş. Danimarka Film Akademisi'ndeki öğrencilik günlerinde arkadaşları onu Lars "von" Trier diye çağırırmış. O da soyluluk belirten bu ünvanı adına eklemekte bir sakınca görmemiş. O zamandan beri adı Lars von Trier olarak geçiyor. İzleyenlerin söylediklerine bakılırsa sinemasının ilk ipuçlarını, öğrencilik günlerinde çektiği kısa filmlerde yoğun bir şekilde vermiş. Danimarka Film Akademisi'nden 1983'te mezun olan yönetmen, 1984'te de ilk filmi "Forbrydelsens element/Suç Unsuru" ile gediklisi olduğu Bodil Film Festivali'nde En İyi Film, Cannes Film Festivali'nde ise Teknik Büyük Ödülü'nü kazandı. Bu filmle bir üçlemenin startını veren von Trier, üçlemenin sonraki halkaları "Epidemic/Salgın" ve "Europa/Avrupa" ile psikanaliz ve Avrupa'ya duyduğu ilgiyi netleştirdi. Bu filmlerdeki hipnoz sahnelerini düşününce, onun sadece kendi filmleri değil; filmlerini izleyenler üzerinde de tam kontrol sahibi olmayı hedeflediği sonucuna varılabilir. Ayrıca yine bu üç filminde fantazi, tarih, mekan ve psikanalizi iç içe geçirerek; gerçek ile hayal arasındaki sınırları araştırdığı ve bir sinema filminin ne kadar gerçek, ne kadar hayal ürünü olduğu üzerine ciddi tartışmalara olanak verdiği de söylenebilir. Lars von Trier'in sinema konusundaki deneysel ve kuramsal araştırmaları daha sonraki filmlerinde de devam etti. 1994 yılında çektiği "Riget/Krallık" adlı TV dizisiyle yeni bir tarza yelken açan yönetmen, bu sefer de el kamerası ve video ile yeni bir estetik yakaladı. "Suç Unsuru" ile "Salgın"da sepya tonların yarattığı stilize bir atmosfer vardı. "Krallık"ta ise izleyiciler bu sefer el kamerasıyla çekildiği için sürekli titreyen, grenli görüntülerle karşılaşmıştı. Lars von Trier bu tarzla belki de Dogme 95 için ilk girişimini yapıyordu. Her ne kadar "Krallık" fantastik sinema ve korku trükleriyle komediyi birleştirdiği için Dogme 95 kurallarının çok uzağına düşse de, görsel yapısıyla bu hareketin stilini taşıyordu. Daha sonra "Breaking the Waves/Dalgaları Aşmak"ta da aynı görsel tarzı devam ettirdi ve çarpıcı bir belgesel gerçeklik yakaladı. Onun ardından "Riget 2/Krallık 2" ve Lars von Trier'in çektiği ilk (ve büyük ihtimalle de son) Dogme filmi geldi; "Idioterne/Geri Zekalılar". Film özellikle ereksiyon halindeki erkek cinsel organlarının ve bir cinsel birleşmenin tüm detaylarıyla gözüktüğü grup seks sahnesiyle konuşulmuştu. Filminin bu sahneleriyle; son günlerde daha da sık konuşulmaya başlanan pornografi ve sanat sineması arasındaki bağlar tartışmasının fitilini ateşleyen Trier'in şimdilik son marifeti ise bizim de bu ay izleyeceğimiz "Karanlıkta Dans".

Zor filmlerin zor yönetmeni.

Şu ana kadar çektiği filmlerine baktığımızda von Trier'in neden bu kadar önemsenen bir yönetmen olduğunu anlamak güç değil. O belki de günümüz sinemasında, sinema üzerine kuramsal fikir üreten tek yaratıcı. Her filmiyle bir filmin ne olması gerektiği konusunda bir önerme sunan yönetmene göre "bir film ayakkabı içindeki taş gibi olmalı". Yani Lars von Trier'e göre izleyiciyi zorlamak ve rahatsız etmek bir zorunluluk denilebilir. Ancak işin ilginç yanı yönetmenin bu konudaki fikrini de her yeni filmiyle değiştirebilecek olması... O her ne kadar belli etmese de son derece esprili ve çılgın bir adam. Eurovision Şarkı Yarışması'nın Danimarkalı birincilerine video klip çekecek veya "Geri Zekalılar"ın setinde oyuncularını motive etmek için kendisi de çırılçıplak soyunacak kadar... Ama von Trier'in tahminen en enteresan olayı 1991 Cannes Film Festivali'nde gerçekleşmiş. Büyük ödül Altın Palmiye'yi "Barton Fink"e kaptırdığına son derece bozulmuş ve kazandığı Jüri Özel Ödülü'nü almak için sahneye çıktığında; Roman Polanski'nin başkanı olduğu jüriye hareket çekmiş.

Tüm bu olayları değerlendirirsek von Trier'in sürprizlere açık bir yönetmen olduğu son derece açık. Dahi demenin yerinde olacağı yönetmenin hem son filmi "Dancer in the Dark", hem de 2024 yılında tamamlanacak projesi son derece heyecan verici. "Dimensions" adlı bu projenin her yıl, Avrupa'nın farklı mekanlarında 3 dakikası çekiliyor. 1991 yılında çekimlerine başlanan ve 33 yıl sürmesi planlanan bu filmin prömiyeri de 2024 yılında yapılacak. Herhangi talihsiz bir olaya karşı Danimarka'nın yaramaz çocuğunun halefi de hazır. Anlaşılan von Trier daha uzunca bir süre sinema dünyasındaki en ilginç ve özgün yönetmen ünvanını kimseye kaptırmayı düşünmüyor.

Türden türe atlayan yönetmen

Fantastik sinemadan kara filme, dramadan komediye, korkudan müzikale, hatta kısmen pornografiye kadar hemen her türe girip çıkmış bir yönetmen duruyor karşımızda. Ama filmlerinin hiçbirisi klasik bir tür filmi değil. Hepsi o "farklı" von Trier dokunuşunu taşıyor...

Lars von Trier

SUÇ UNSURU (Forbrydelsens element / 1984)
Lars von Trier ilk uzun metrajlı sinema filminde izleyicileri 104 dakikalık bir hipnoz seansına davet ediyordu. 13 yıl önce araştırdığı bir davanın kendisi üzerinde yarattığı olumsuz etkilerden kurtulmak için; Kahire'de Arap bir terapist aracılığıyla hipnoza girmeyi kabul eden dedektif Fischer ile beraber izleyiciyi de bir anda Kahire'den alıp, Avrupa'ya getiriveriyor von Trier. Polisiye filmlerin değişmez unsuru olan dış ses de filmde hipnozun bir parçası olarak son derece başarılı şekilde kullanılıyor. Bu son derece ilginç tür kokteylinde(drama/fantastik sinema/polisiye/kara-film/gerilim) von Trier post-apokaliptik bilim-kurgu filmlerini aratmayan mekanlardan, Nazi Almanyasına yönelik çarpıcı bir alegori de çıkartmayı beceriyor. "Salgın" ve "Avrupa"nın takip ettiği üçlemenin ilk halkası olan "Suç Unsuru", kısa zamanda kült statüsüne ulaşmış, bol ödüllü ve dahi bir sinemacının gelişini müjdeleyen sarsıcı bir başyapıt. Filmdeki ufak "Blade Runner" göndermesine de dikkat...

MEDEA (1987) (Televizyon)
Lars von Trier için genelde Carl Theodor Dreyer'den bu yana Danimarka'dan çıkan en iyi yönetmen denir. Dreyer'in yıllar önce yazdığı senaryoyu Preben Thomsen ile yeniden elden geçirerek uyarlayan von Trier, bu televizyon filminde favori oyuncularından Udo Kier'le de ilk kez beraber çalışıyor. Bir televizyon filmi olduğu için fazla yaygın bir gösterim olanağı bulamayan "Medea"yı izlemiş olan von Trier hayranlarına bakılırsa bu Euripides uyarlamasının da ustanın diğer filmlerinden aşağı kalır yanı yok.

SALGIN (Epidemic / 1988)
Lars von Trier'in "Suç Unsuru" ile başlayan üçlemesinin ikinci halkası olan "Salgın", bir sanatçının üretim süreci üzerine son derece kişisel bir araştırma olarak da nitelenebilir. Lars von Trier ve senaryoda yönetmen ile birlikte imzası olan Niels Vørsel'in bir yönetmen ve senaristi canlandırdıkları film; elbette bir Avrupa seyahati ve psikanalitik öğeler içeriyor. Özellikle finaldeki oldukça rahatsız edici hipnoz sahnesi filmin doruk noktası

olarak değerlendirilebilir. Lars von Trier'in tüm deneysel çabalarının yanında filmin jenerik müziği ve diş macunu tüpleri üzerine yapılan muhabbet de son derece dikkat çekici.

AVRUPA (Europa / 1991)
Kimi eleştirmen ve izleyicilere göre von Trier'in en iyi filmi. Baştan sona sanki Welles veya Hitchcock'la aşık atışırcasına deneysel çabalara girişen von Trier, her ne kadar ortaya yeni bir "Yurttaş Kane" çıkartmış olmasa da, sinemanın anlatım olanaklarının sınırlarını zorluyor. Elbette Avrupa'nın; mekan olarak kullanılmanın ötesinde pek çok farklı kavrama kaynaklık ettiğini, filmin; baş karakterine -aynı zamanda biz seyircilere de- hipnoz uygulayan bir sahneyle açıldığını ve dış sesle uygulanan bu hipnozun film boyunca devam ettiğini belki de söylemeye bile gerek yok. Anlatım teknikleri ve görsel yapı bakımından içerdiği yoğun deneysel çabaların yanında; "Avrupa"nın belki de en etkileyici yönü Barbara Sukowa. Lars von Trier, Sukowa'yı Katharina Hartmann rolünde kullanmakta en az Fassbinder'in "Lola"da veya von Throtta'nın "Rosa Luxemburg"da olduğu kadar başarılı. Sukowa oyunculuk kariyerindeki en başarılı performanslarından birisinde elinden düşürmediği sigarasıyla kolay kolay unutulmayacak bir karakter yaratıyor.

KRALLIK (Riget/1994)
Bir önceki filmin yazısında da görebileceğiniz üzere bu konuda farklı yaklaşımlar olsa da; von Trier'in en iyi filmi. Lars von Trier'in Morten Arnfred ile beraber yönettiği filmin kariyerinde tam orta noktada yer aldığı söylenebilir. Yönetmen bu filminde hem önceki filmlerinde yer verdiği fantastik öğelere hem de daha sonraki filmlerinde iyice odaklanacağı belgesel gerçekçiliğe yer veriyor. Korku filmi mi yoksa komedi mi olduğuna karar vermenin son derece zor olduğu bu başyapıt, hayaletli bir hastanede gelişen son derece ilginç olayları anlatıyor özetle. David Lynch'in "İkiz Tepeler"ini anımsatır şekilde pembe dizi tarzı ve "arkası yarın mantığı" ile dalga geçen von Trier'in bu filminin ülkemizde de son derece fazla fanatiği olduğu ise bir başka ilginç unsur. Gerek ilk kez 1995 yılında Avrupa Gezici Filmler Festivali'nde, gerekse 1998 yılında İstanbul Film Festivali'nde oynadığında salonları dolduran "Krallık", Amazon.com aracılığı ile Türk izleyicilerin en çok sipariş ettiği filmlerden birisi.

DALGALARI AŞMAK (Breaking the Waves/1996)
Lars von Trier'in yeni bir üçlemenin startını verdiği filmi tüm dünyada büyük ilgi görmüştü. Son derece tutucu bir İskoç kasabasında geçen bir öyküyü anlatan filmde von Trier, sadakat ve fedakarlık konularından yola çıkarak; inanç, dini baskıya karşı çıkma ve iç özgürlük konusunda izleyiciyi düşünmeye çağırıyordu. Sinemadaki ilk rolünde inanılmaz bir performans veren Emily

Watson'ın da filmin başarısına katkısı son derece yüksek.

KRALLIK 2 (Riget 2/1997)
"Krallık"ın şok edici finali düşünülürse "Krallık 2" ilk filmin fanatikleri için

merakla beklenen bir projeydi. Lars von Trier'in yine Morten Anfred ile beraber yönettiği filmde; ilk filmdekinden daha "kopuk" gelişmelerle karşı karşıya kalmıştı izleyiciler. Özellikle belki de kariyerinin en garip rolündeki Udo Kier, filmde gerçekten hafızalardan kolay kolay silinmeyecek bir şekilde yer alıyordu.

GERİ ZEKALILAR (Idioterne/1998)
Dogme 95 hareketinin ikinci filmi olan "Geri Zekalılar" yoğun tartışmalara yol açmıştı. Geçtiğimiz yıl İstanbul Film Festivali'nde gösterildiğinde de ufak çapta bir olaya dönüşen film, her ne kadar von Trier'in önceki filmleri kadar beğeni toplamamış olsa da; üzerinde geliştirilen tartışmalar ve ilk Dogme filmlerinden birisi olması nedeniyle şimdiden kendisine sinema tarihinde bir yer edinmiş durumda.

D-DAG (2000) (Televizyon)
Bu son derece ilginç proje -belki tecrübe demek daha yerinde olacaktır- insanın, içinde Lars von Trier'in adını görmeye hiç şaşırmayacağı bir girişim.
4 yönetmenin (von Trier, ilk Dogme filmi "Şölen"in yönetmeni Thomas Vintenberg, üçüncü Dogme filmi "Mifune"nin yönetmeni Søren Kragh-Jacobsen ve dördüncü Dogme filmi "The King is Alive"ın yönetmeni Kristian Levring) aynı konu üzerine çektiği, her biri 70 dakika süren 4 ayrı film; 1999'u 2000'e bağlayan gece Danimarka televizyonunda aynı anda farklı kanallarda gösterilmiş. İzleyiciler ise kanallar arasında dolaşarak kendi kurgularını yapabiliyorlarmış.

KISA FİLMLERİ
Orchidégartneren(1977)
Menthe - la bienheureuse(1979)
Nocturne(1980)
Den Sidste Detalje(1981)
Befrielsesbilleder(1982)

Catherine Deneuve Jacques Demy ile çektiği filmlerden sonra tekrar bir müzikalde.

düşüncesiyle başka erkeklerle ilişki kurmaya başlıyor ve yaşadığı tutucu kasabada dışlanmayı, hatta ölümü dahi göze alıyordu. "Geri Zekalılar"da ise çocuğunu kaybetmiş olmanın acısı içinde; kendini çevresinden soyutlayarak, geri zekalı gibi davranmayı bir yaşam tarzı ve tavır olarak seçen bir gruba dahil olan Karen'in öyküsünü izlemiştik. Karen, filmin sonunda grubun tüm üyeleri sosyal rollerini tehlikeye atacak davranışları yapmaktan vazgeçerken, ailesinin içinde geri zekalı gibi davranmayı göze alıyordu. Grubun liderinin; grup içerisindeki kişilerin kendi yakın çevreleri içinde de geri zekalı gibi davranmaları gerektiğini, aksi takdirde grubun dağılacağını söylediği düşünülürse; Karen'in davranışını -kendini ailesinden soyutlaması dışında- grubu kurtarma yönünde bir fedakarlık olarak görmek de mümkün.

Melodram ve müzikal

"Karanlıkta Dans"ta ise Çek göçmen Selma'nın öyküsünü sunuyor bize Lars von Trier. Selma giderek görme yetisini kaybeden bir fabrika işçisi. Irsi olan bu göz hastalığı oğlunda da var ve Selma oğlunu kör olmaktan kurtarmak için her şeyini feda etmeye hazır. Filmin sonunda pek çok izleyiciyi göz yaşına boğacak bir finalin bizi beklediğini tahmin etmek de pek zor değil haliylen.
"Karanlıkta Dans"ı gerektiğinden fazla duygu sömürüsü yaptığı için eleştirenler de var. Hatta Cannes Film Festivali'nde jüri başkanı Luc Besson'un filmi izlerken göz yaşlarını tutamadığı ve Altın Palmiye'nin sahibine biraz erken karar verdiği de yine filmle ilgili söylentiler arasında yer alıyor. Björk de bu konuda von Trier'i eleştirenler arasında. "Selma'nın nasıl bir kişi olduğu konusunda çok farklı görüşlerimiz vardı. Ben onu son derece lirik, hafif bir karakter yapmak istiyordum; tıpkı filmdeki müzikal rüya sahneleri gibi. Benim Selmam daha güçlü ve daha özgür olurdu. Ama Lars von Trier bir 'acı tutkunu'. Özellikle de kadın karakterleri acı çekerken görmekten hoşlanıyor. Selmayı bebek gibi konuşan, saf ve aptal bir kız çocuğu olarak tasarlamıştı. Bunu kabullenemedim ve orta noktada buluştuk". Lars von Trier ise bu konudaki görüşlerini şöyle belirtiyor... "Björk'ün çıkış noktasını anlayabiliyorum ama projeyi kabul etmeden önce senaryoyu okumuştu. Öykünün içinde acı olmasına şaşırmaması gerekirdi. Kendini feda eden kadınlara karşı, mesleki anlamda bir ilgim var. Ama belki de Björk, kadınları acı çekerken görmekten hoşlandığımı cinsel bir anlamda kastetmiştir. Evet belki de haklı ve ben bir sadistim; ama kendimi hiç de öyle hissetmiyorum". Mizah duygusuna "Krallık"tan da alışık olduğumuz von Trier'in bu konuya yaklaşımı da biraz esprili. Ancak iş film karakterleri için ağlamak ve fedakarlık konusuna gelince yönetmen daha ciddi. "Bir opera ve operet arasındaki fark; operaların daha ağır olmasıdır. Benim 'Karanlıkta Dans' ile elde etmek istediğim etki, izleyicinin olayları bir operadaki kadar ciddiye almasını sağlamaktı. Bir zamanlar insanlar operalarda gerçekten ağlardı. Bence bu derece stilize bir şeyde, bu kadar yoğun bir duygu yakalayabilmek büyük bir yetenek. Karton bir kılıçla öldürülen birisi için bu kadar yoğun şeyler hissetmeyi isterdim...Fedakarlıklara gelince, bu bence her an her yerde oluyor. Ama nedense bizim dünyamızda bunu ironik bir olaya dönüştürme tutkusu var. Yine de bunun son derece yaygın olduğunu düşünüyorum. Hayatını feda etmenin değil elbette. Bu fazlasıyla melodramatik. Ama fedakarlık yapmak, evet. Bence fedakarlık yapmak kötü veya dini bir olgu değil. Son derece insancıl bir şey".
Her ne kadar filmi gerektiğinden fazla melodramatik olmakla yargılayanlar olduysa da filmi beğenenlerin sayısı çok daha fazla. Lars von Trier'in belgesel bir gerçekçilik ve müzikallerin büyülü dünyasını zekice iç içe geçirdiği ve son derece etkileyici bir filme imza attığı filmi izleyen çoğu kişinin üzerinde birleştiği bir görüş. Filmde sadece yedi müzikal sahneye yer veren von Trier, bunların dışındaki sahnelerde "Dalgaları Aşmak" ve "Geri Zekalılar"dan da alışık olduğumuz üzere el kamerası kullanılmasını istemiş. Müzikal sahnelerde ise tam 100 kamera kullanılmış. Setin çeşitli yerlerine yerleştirilen bu kameraların çoğunun yerlerinden oyuncuların dahi haberi yokmuş. Sonuçta da ortaya 12.4 milyon dolarlık bir bütçeyle İskandinavya'da çekilen en pahalı film çıkmış. ■

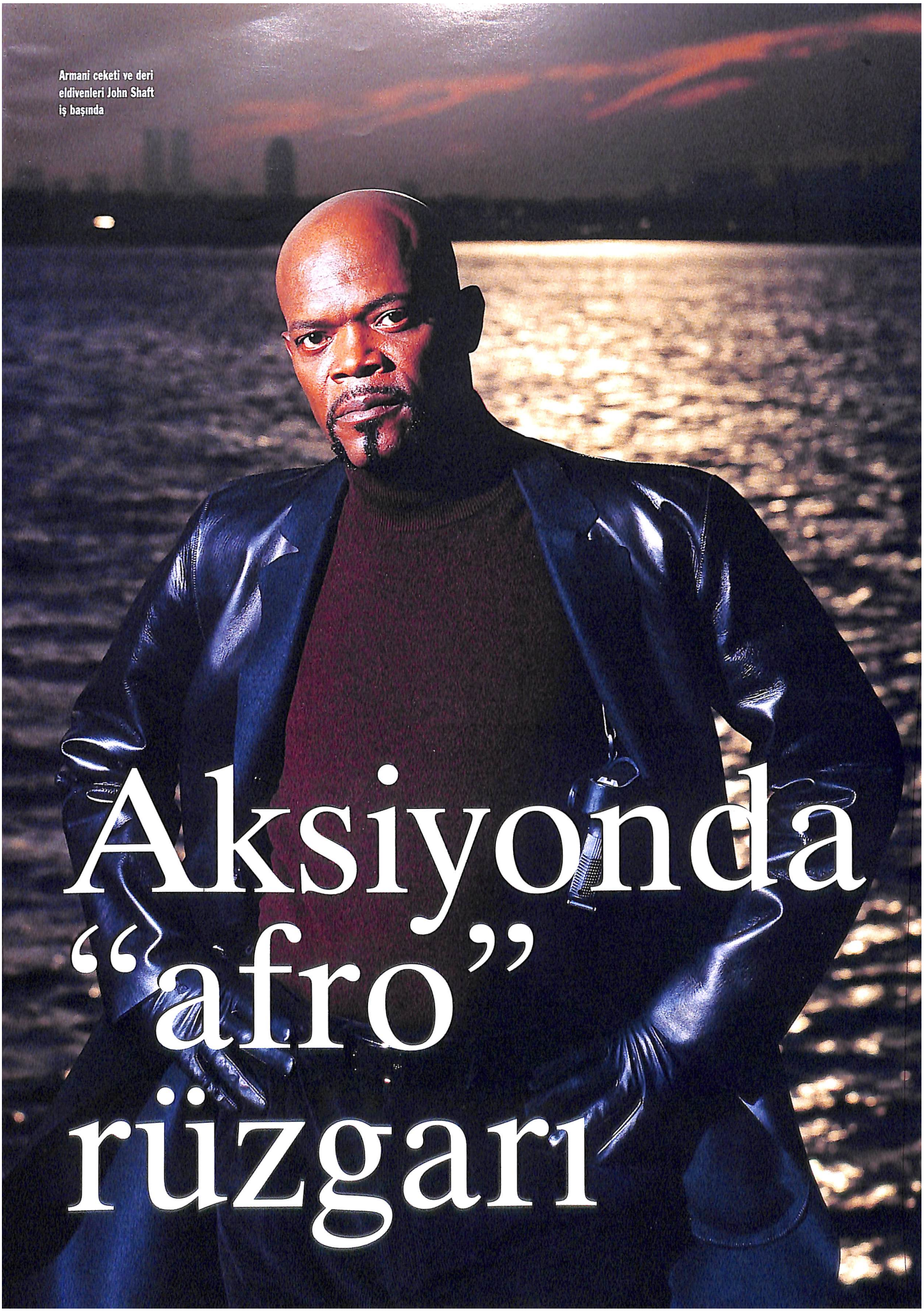

Armani ceketi ve deri eldivenleri John Shaft iş başında

Aksiyonda "afro" rüzgarı

Siyahi sinemanın yaramaz çocuğu John Singleton, kendi deyimi ile ilk ticari filmi olan "SHAFT" (Korkusuz) ile geliyor karşımıza. Başrolünde Samuel L. Jackson'ın oynadığı, şiddet, rap müzik ve aksiyon dolu film, izleyicilere gayet keyifli ve "cool" bir 100 dakika geçirteceğe benziyor...

Bazı filmler çekildikleri dönemin popüler kültürünü doğrudan etkilerler. İnsanların giyim tarzları, dinledikleri müzikler, konuşmaları, tavırları, hatta hayat görüşleri izledikleri kimi filmlerdeki karakterlerin "feci şekilde" etkisi altında kalır. 1971 yılında çekilmiş olan ilk "Shaft" de işte böyle bir film. Ancak "Shaft"in hayatlarını etkilediği insanların çok büyük bir kısmı Amerikalı siyahi erkekler... O dönemin başrol oynayan tek siyahi yıldızı olan Sidney Poitier'nin canlandırdığı karakterlerin dürüst, acı çeken siyahi erkekler olduğu göz önünde bulundurulursa "Shaft"in gerçekten siyahi sinema içerisinde devrim yaratan bir film olduğu söylenebilir. İlk çeviriminde Richard Roundtree'nin canlandırdığı John Shaft karakteri tek kelime ile tarif etmek gerekirse "cool" bir şahsiyet. Sert görünümü, siyah deri ceketi, bıyıkları ve saçları ile o dönemin siyahi erkekleri için bir model olmuş adeta. Ayrıca 70'lerin John Shaft'inin kavgadan, küfürlerden ve özellikle de kadınlardan yüksek dozda zevk aldığı söylenebilir. Hoş "shaft" kelimesinin Amerikan argosunda penis anlamına geliyor olduğu düşünülürse; bu isimdeki bir karakterin de tam bir "seks makinesi" olması hiç şaşırtıcı değil. Ancak bu noktada bir parantez açıp 70'lerin ve 2000'lerin "Shaft"i arasındaki farklardan kısaca bahsetmek gerek. Filmin başrol oyuncusu Samuel L. Jackson bu konuda şunları söylemiş: "Şu yeniden çevirim meselesine bir açıklık getirelim. Projeden ilk haberdar olduğum zaman bu benim için de bir sorundu. 'Ne diye 'Shaft'i yeniden çekiyorlar ki ?' diye düşünmüştüm. Ama senaryoyu okuyunca anladım ve 'Tamam yenilenmiş bir hikayemiz var' dedim. Insanlar 'A, 'Shaft'i yeniden mi çekiyorsunuz?" diye sorup duruyorlardı. Bunun üzerine düşündüm de; eğer insanlar bir yeniden çevirim yaptığımızı düşünürlerse, benim de Richard Roundtree'nin rolünü tekrar ettiğimi düşüneceklerdi. Bu meseleyi halletmenin tek yolu da Richard Roundtree'yi bu filmde John Shaft rolünde oynatmaktı. Böylece bana ait ve orijinal bir şey yaratabilirdim. Ben de John Shaft'e benzer tarzı olan bir adam yarattım.

Zenci veya beyaz farketmez, Shaft tüm kötülerin karşısında

Umarım onun kadar sert, cool, cesur ve seksi olabilmiştir." Samuel L. Jackson'ın söylediklerinden anlaşılabileceği gibi Richard Roundtree yeni "Shaft"de de kendisi ile özdeşleşen karakteri tekrar oynuyor. Samuel L. Jackson ise onun yeğeni rolünde.
Yeğen John Shaft amcası gibi bir seks makinesi değil. Jackson bu konuyu ise şöyle açıklamış: "Üzerinde düşündükçe, 'Shaft'in çekildiği yıllarda aynı filmde beş farklı kadınla yatmanın bir sorun olmadığını fark ettim. Bugün için ise bu politik açıdan doğru olmazdı. Biraz fazla sorumsuzca bir yaklaşım olur ve tehlikeli bir silaha dönüşebilirdi." Yeğen ve amca Shaftler arasındaki farklar bu kadarla kalmıyor. Örneğin Richard Roundtree'nin Shaft'i 70'lere uygun şekilde afro tarzı saçlara sahipken; Samuel L. Jackson'ın Shaft'i kazınmış bir kafayı tercih ediyor. Veya ilk Shaft bir özel dedektifken, yeni Shaft New York Polisine bağlı çalışan bir dedektif.

Siyahi bir erkeğin perspektifi

"Shaft"in 70'li yılların başı için sıradışı ve yeni bir film olduğu şüphesiz bir gerçek. Ama aradan geçen yaklaşık 30 yıl içerisinde pek çok şeyin değiştiğini göz önünde bulundurmak lazım. Artık kahramanı siyahi olan bir filmin veya Afro-Amerikan argosunun izleyicileri şaşırtması, yeni bir

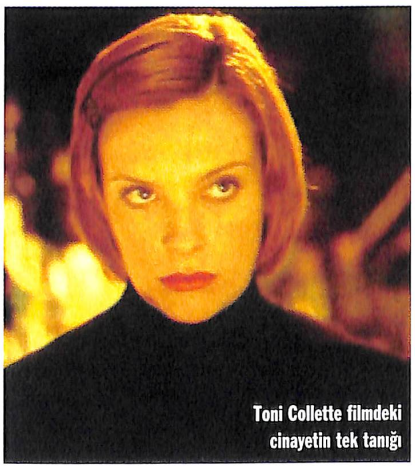

Toni Collette filmdeki cinayetin tek tanığı

soluk taşıması pek mümkün değil. Peki insanları "Shaft"i yeniden beyazperdeye getirmeye iten şey ne?
Yeni "Shaft"in kadrosunda yer alan tüm siyahi erkek oyuncular, kendileri ile yapılan röportajlarda ilk "Shaft"in hayatlarında ne kadar önemli bir yer tuttuğunu dile getiriyorlar. Örneğin filmin yönetmeni John Singleton "Shaft'in bendeki yeri çok farklı ve özeldir; çünkü bu filmde insanlar ilk defa heybetli, kara derili bir kahramanı sert davranırken görmüştü" diyor. John Singleton günümüz filmlerinde Shaft gibi siyahi karakterler olmadığı kanısında. "Günümüz sinemasındaki siyahi kahramanlar gerektiğinden fazla merhametli. Onlar beyaz

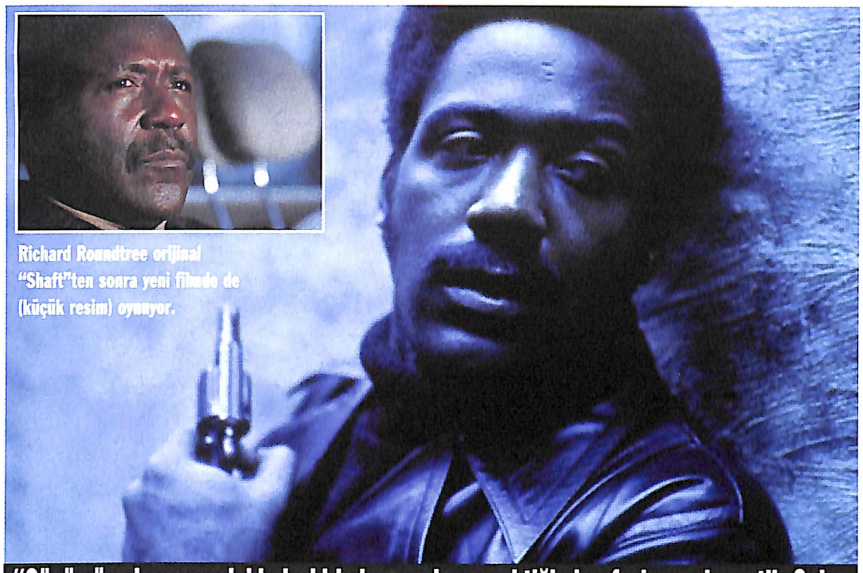

Richard Roundtree orijinal "Shaft"ten sonra yeni filmde de (küçük resim) oynuyor.

"Günümüz sinemasındaki siyahi kahramanlar gerektiğinden fazla merhametli. Onlar beyaz gibi davranan siyahlar." JOHN SINGLETON

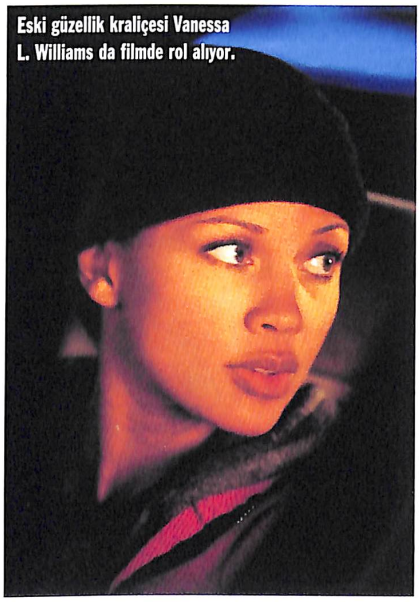

Eski güzellik kraliçesi Vanessa L. Williams da filmde rol alıyor.

gibi davranan siyahlar. Yani fazla makul tipler. Filmlerde çizilen 'makul siyah' karakterlerden daima tiksinmişimdir. Siyahi burjuvaziden veya nereden geliyor olursa olsun bu bokla hiç ilgilenmiyorum. Ben perdeye mümkün olduğunca fazla ruh taşımaya çalışıyorum, iyi veya kötü veya ne olursa olsun. Ne olduğuna insanlar karar verir. Benim istediğim bu ruhu perdede görmek."

John Singleton, 23 yaşında yönettiği ilk filmi "Boyz N the Hood" ile En İyi Yönetmen ve En İyi Senaryo dallarında Oscar'a aday olmuştu. Bu başarılı çıkışı "Poetic Justice", "Higher Learning" ve "Rosewood" isimli filmler takip etti. Filmlerinin tartışma yaratıcı veya provokatif olup olmadığı ile ilgili görüşleri ise şöyle Singleton'ın: "Şu ana kadar yaptığım tüm filmlerde belirli bir ölçüde eğlenceye yer verdim. Ama sonuçta olay herkesin 'Yaptığın iş çok kışkırtıcı' dediği bir noktaya geldi. Ben kendimi hiç kışkırtıcı bir insan olarak görmüyorum. Sanırım her şey benim Amerika'da yaşayan, genç bir siyah olmamdan kaynaklanıyor. Hayat görüşüm ve dolayısıyla beyazperdeye yansıtmak istediğim şeyler de bundan etkileniyor ve bunları perdeye yansıttığımda kışkırtıcı oluyor. Niyetim kesinlikle insanları kışkırtmak veya onları kışkırtacak filmler çekmek değil. Ben sadece görmek istediğim şeyleri çekmek istiyorum..... Bir film hakkında düşünürken aklıma gelen ilk şey "Ben siyahi bir erkeğim", yani başka türlü düşünemiyorum. Olaylara siyahi bir erkeğin perspektifi ile bakmalıyım."

"Shaft"i ilk ticari filmi olarak gören John Singleton, "Bu bir sanat filmi değil. Hey, bu sadece bir film. Bu yaptığım filmler arasında sanatsal diyemeyeceğim ilk film. Kışkırtıcı bir şey yok yani, tipik bir yaz sezonu filmi. Gidin görün!" diyor. Açıkçası pek çok kişi Singleton'ın tavsiyesine uymuş olmalı ki; "Shaft" yaz aylarında Amerika'da gösterime girdiğinde gayet iyi iş yaptı. Ama bunda, son yılların en gözde siyahi oyuncuları arasında başı çeken Samuel L. Jackson'ın da büyük rolü var şüphesiz. Ancak "Shaft"in kadrosunda Samuel L. Jackson haricinde başka dikkate değer oyuncular da var. Örneğin filmin kötü adamı rolünde karşımıza Christian Bale gelecek. Onun işlediği cinayetin tek tanığı rolünde ise Toni Collette var. "Basquiat"da Jean-Michel Basquiat'yi canlandırmış olan Jeffrey Wright da Dominikli bir uyuşturucu simsarı rolünde.Vanessa L. Williams, Dan Hedaya ve rapçi Busta Rhymes ise kadrodaki diğer çekici isimler. İlk "Shaft" Richard Roundtree'nin filmde yer aldığından ise daha önce bahsetmiştik zaten.

Isaac Hayes faktörü

1971 yılında ilk "Shaft" çekildiğinde; "blaxploitation" denen türün patlamasına neden olmuştu. Hollywood'un siyah izleyicileri hedef alarak ürettiği bu ticari filmler; suç öykülerini temel alan ve baş kahramanlarının siyahi karakterler olduğu avantür filmlerdi. Bu filmlerin arasında "Blacula" adında bir siyahi Dracula versiyonu veya Pam Grier'i ("Jackie Brown") star yapan "Foxy Brown" gibi filmlerin yer aldığını da hemen ekleyelim. Ancak şüphesiz 2000 yılında çekilen "Shaft"in; daha önce de belirttiğimiz gibi bu türün yeniden patlamasına sebep olması gibi bir durum söz konusu değil. Bu nedenle "Shaft" i tamamen "blaxploitation" türünün dışında değerlendirmek veya nostaljik tatlar (eğer ilk filmi zamanında yakalamış bir izleyiciyseniz) eşliğinde izlemek lazım. Eleştirmenlerin film hakkındaki görüşlerinden kısaca bahsetmek gerekirse; Roger Ebert filmin "blaxploitation" filmleri dışında "Dirty Harry" filmlerini de anımsattığını söylüyor. Yine Ebert'a göre film özellikle diyaloglarda yakalanmış bazı gerçekçi anlar dışında pek de inandırıcı değil; ama yine de Singleton'ın yönetimi ve oyuncuları için ilgiye değer. Evening Standard UK'den Alexander Walker ise filme oldukça sert yaklaşmış. Walker yeni "Shaft"in ilk filmin koyduğu tüm değerleri bir kenara bıraktığını belirtiyor, ayrıca siyah veya beyaz sosyopatlarla ve suçla dolu bir dünyayı sunuşunu da zararlı bir sorumsuzluk örneği olarak değerlendiriyor. Diğer eleştiri örneklerine de bakılırsa "Shaft"in genelde pek beğenildiğini söylemek zor. Ama film hakkında çıkan olumlu eleştirileri de gözardı etmemek lazım. Örneğin Leonard Maltin hem filmin başarılı bir yeniden çevirim olduğu, hem de Samuel L. Jackson'ın başrolde kusursuz olduğu kanısında. Belki de olay tipik bir "yeniden çevirimin günah keçisi haline getirilmesi" durumudur ve sular durulduktan sonra "Shaft" daha objektif bir bakış açısı ile değerlendirilip, daha olumlu tepkiler ile karşılanabilir. Bu arada, 2000 model "Shaft"in kazandığı yüksek gişe başarısının yapımcıları devam filmleri için yüreklendirdiğini belirtmek de lazım.

Son not olarak "cool" müzisyenlerden Isaac Hayes'in 1971 senesinde ilk "Shaft" için bestelediği ve bir Oscar da kazanan muazzam "Theme From Shaft"in yeni filmin soundtrackinde de yer aldığını ve değerinden bir şey kaybetmediğini belirtelim.

Bu şarkıyı tekrar tekrar dinlemek dahi insanda "Shaft"i izlemek konusunda yoğun bir istek yaratıyor. ■

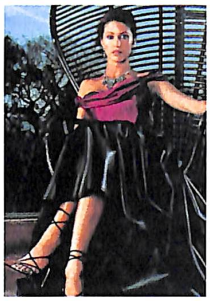
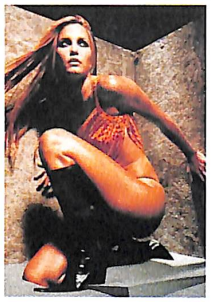

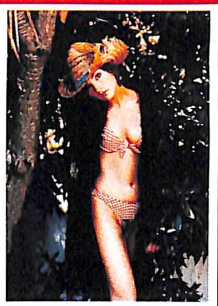

Yeni nesil starletler

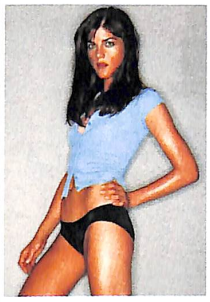
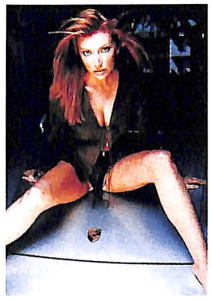

Son yıllarda Hollywood'da çekilen gençlik filmlerinin sayısındaki artış, genç oyuncuların olduğu kadar, perdede yeni yüzler görmeye hasret sinemaseverlerin de işine yaradı. İşte size, son dönemde çıkış yapan veya yakında çekilecek filmlerle adından sözettirecek dişi "yıldızcıklar"dan; yani starletlerden bazıları...

SHANNON ELIZABETH

Geride bıraktığımız Eylül ayının 7'sinde 24 yaşını tamamlayan bu güzeli özellikle "Amerikan Pastası"ndan hatırlayabilirsiniz. Suriye ve Lübnan kökenli bir baba ile Cherokee kızılderilisi bir annenin çocuğu olan Shannon'da bu karışımın izlerini görmek mümkün. Zaten "Amerikan Pastası"nda da Nadia isimli Doğu Avrupalı bir transfer öğrenciyi canlandırmıştı. "Amerikan Pastası" haricinde Playboy aracılığıyla da vücudunun bazı özel bölgelerini insanlarla paylaşmış olan Shannon Elizabeth'i geçtiğimiz aylarda "Korkunç Bir Film"de izlemiştik. Ama birçok erkek izleyici onu kafası kesilirken izlemektense soyunurken izlemeyi tercih ediyordur herhalde. Bu arada, kendisini 2001 yılında "Tomcats" ve "13 Ghosts" isimli iki filmde izleme imkanı bulacağımızı belirtmekte fayda var.

LESLIE BIBB

26 yıl önce, Kasım ayının 17'sinde Amerika'nın Güney Dakota eyaletinde doğmuş. 16 yaşında, Oprah Winfrey'in şovunda bir modellik yarışmasını kazandıktan sonra bütün hayatı değişmiş. Dergi kapaklarına modellik, reklam filmleri ve televizyon dizilerinde ufak roller peş peşe gelmiş. Kariyerini Oprah Winfrey'e borçlu olduğunu söyleyen Bibb; bu yıl "The Skulls" isimli gerilimde oynadı. Önümüzdeki yıl ise; David Arquette'in de rol aldığı "See Spot Run" isimli filmle izleyicilerin karşısına çıkacak. Kendisi bir sarışın olmaktan nefret ediyor ama ona katılan pek fazla kişi yok herhalde...

NATASHA GREGSON WAGNER

Her ne kadar kendisi Natalie Wood ve Robert Wagner'ın kızı olarak anılsa da biyolojik babası Richard Gregson. İlk rolü 1992 yılında çekilen "Buffy the Vampire Slayer"daydı; ama pek çok kişi onu 1997 yılında David Lynch'in "Kayıp Otoban"ı sayesinde keşfetti. Bunu Robert Downey Jr. ve Heather Graham ile oynadığı (ve ne yazık ki bizim sinemalarımıza uğramayan) "Two Girls and a Guy" ve teen-slasher türünün başarısız bir örneği olan "Gerçek Efsaneler" takip etti. Annesini aratmayacak bir güzelliğe sahip olan Natasha, huylarının da ona benzediğini söylüyor.

Natasha Gregson Wagner

HEIDI KLUM

Karşımızda bir Alman güzeli var. Ataları gibi gayet uzun boylu olan (yaklaşık 177cm.) Heidi 1992 yılında yılın modeli seçilmişti. Michael J. Fox'un oynadığı "Spin City" isimli dizinin bir bölümünde kendisini oynayan Klum, "Stüdyo 54"de ufak bir rol üstlenmişti. 2001'de gösterime girmesi beklenen "Never Better"de karşımıza gelecek Klum'ın ilginç bir özelliği, şans getirmesi için çocukluğunda çıkan dişlerini bir çantada yanında taşıması... 27 yaşındaki bu açık kumral Alman güzelinin en sevdiği yemeğin tuzlama lahana çorbası olduğu da aklınızda bulunsun. Belki bir gün işinize yarar.

AMANDA PEET

Yaz aylarında izlediğimiz "Komşum Bir Katil"de izlediğimiz aktris, kiralık katil olmaya özenen genç kız rolünde çok yetenekli bir oyuncu olduğunu göstermekte hiç zorlanmıyordu. 1972 yılında New York'ta doğan Peet, 1994 yılında Kolombiya Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra sinema filmlerinde oynamaya başladı. Aslında Amanda Peet 1990 yılında "Seinfeld"in bir bölümünde oynamıştı ama ciddi anlamda keşfedilmesi tam 10 yılını aldı. 2001 yılında "Saving Silvermen" isimli filmde yer alacak olan Peet, People dergisi tarafından 2000 yılında dünyadaki en güzel 50 insandan birisi seçildi.

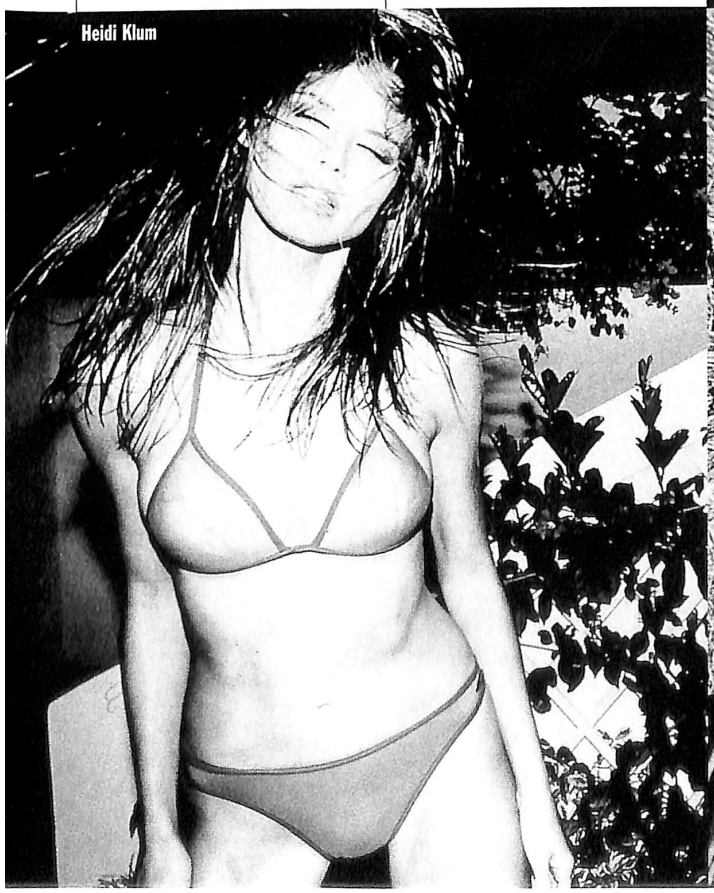
Heidi Klum

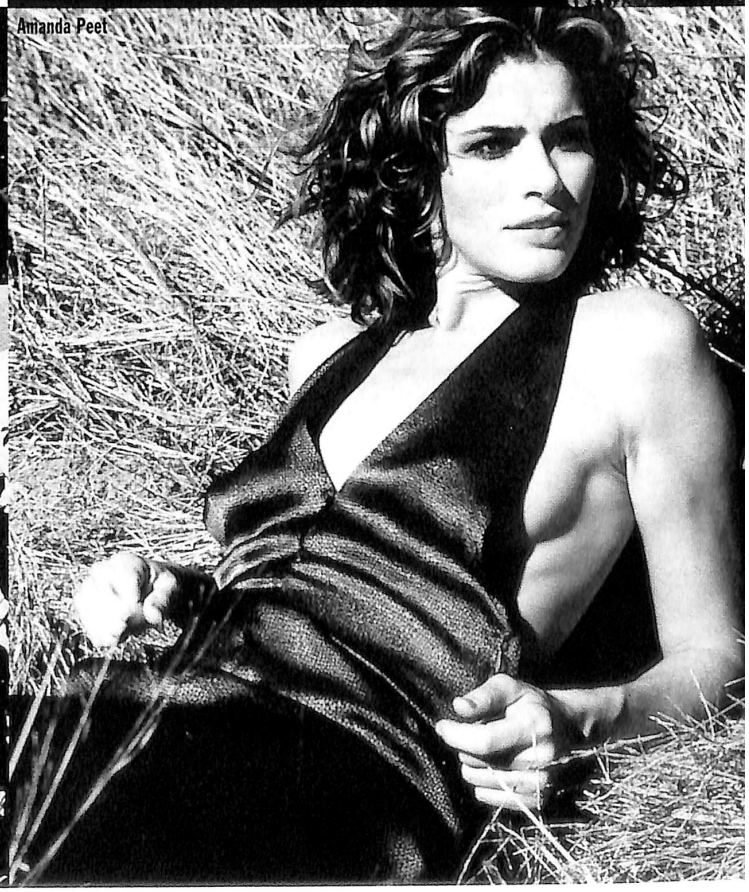
Amanda Peet

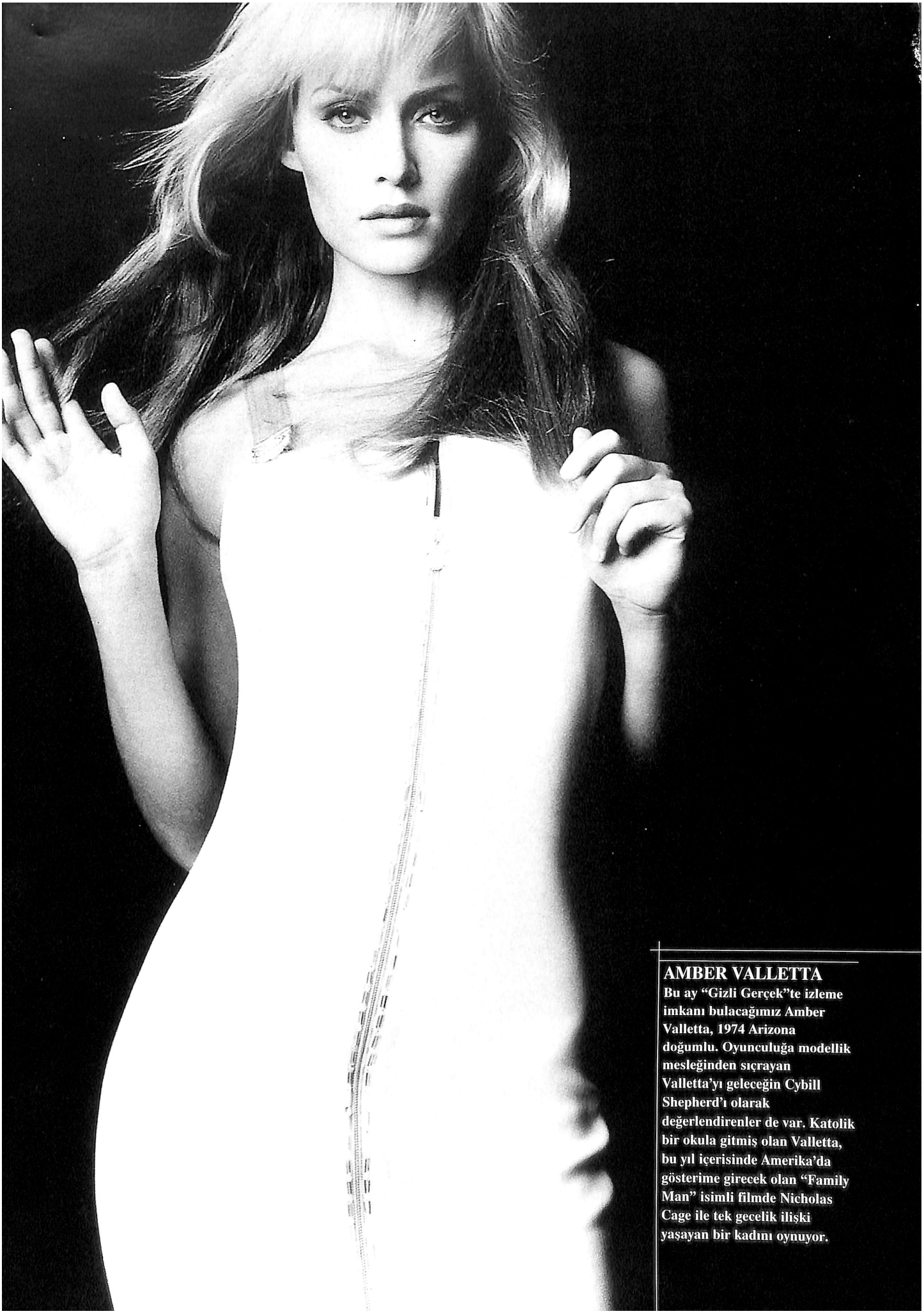

AMBER VALLETTA

Bu ay "Gizli Gerçek"te izleme imkanı bulacağımız Amber Valletta, 1974 Arizona doğumlu. Oyunculuğa modellik mesleğinden sıçrayan Valletta'yı geleceğin Cybill Shepherd'ı olarak değerlendirenler de var. Katolik bir okula gitmiş olan Valletta, bu yıl içerisinde Amerika'da gösterime girecek olan "Family Man" isimli filmde Nicholas Cage ile tek gecelik ilişki yaşayan bir kadını oynuyor.

RACHAEL LEIGH COOK

Henüz 21 yaşında olan Rachael, 1995'ten bu yana tam 22 filmde rol almış. Minneapolisli starletimizin onuruna, adını "Budding Hollywood Starlet" koymuş Minneapolisli bir rock-blues grubu dahi var. Başrolünde oynadığı "İşte Böyle Bir Kız" (She's All That) filminde kullanılan Six Pence Non The Richer'ın "Kiss Me" şarkısının klibinde de, filmdeki rol arkadaşı Freddie Prinze Jr. ile birlikte yer almıştı. Aynı zamanda bir süredir bizde de gösterilen "Dawson's Creek" dizisinin bazı bölümlerinde de oynadı. Rachael Leigh Cook'u "Get Carter"ın yeni çeviriminde de Sylvester Stallone'nin kızı rolünde seyredeceğiz. Genç yaşına rağmen, kısa zamanda yoğun bir ilerleme kaydeden Rachael ileride kendisinden daha da çok söz ettireceğe benziyor.

JULIE BENZ

Hiç hafife almayın, karşımızda "Eyes Wide Shut"da rol alma şansını bile isteye reddetmiş bir oyuncu var. Seçmelere çağrılan, fakat göğüslerini açmak istemediği için bu şansı geri çeviren Julie Benz'in rol aldığı ilk film de son derece ilginç; Dario Argento ve George Romero'nun beraber yönettikleri "Two Evil Eyes"... Buz patenini çok seven Benz bir seferinde Amerika çapında 12. olarak derece de yapmıştı. Bu yılın "Korkunç Bir Film"den sonraki ikinci korku filmi parodisi olan "I Know What You Screamed Last Semester"da rol alan Benz'in programında "A Fate Totally Worse Than Death" ve "The Brothaz" isimli iki film de bulunuyor.

JODI LYN O'KEEFE

22 yaşındaki Jodi, New Jerseyli bir ailenin üç kız çocuğundan en küçüğü. Yaşıtı pek çok diğer aktris gibi Jodi'nin kariyeri de modellik ve arkasından gelen televizyon dizileriyle başlamış. İlk ciddi rolünü 20 yaşındayken "Halloween"in yirminci yılı nedeniyle çekilen "Korku Bayramı-Yirmi Yıl Sonra"da almış. Bunu geçtiğimiz yılın yaz aylarında bizde de gösterilen gençlik komedisi "İşte Böyle Bir Kız" takip etmiş. Açıkçası Jodi'nin kariyeri bu noktadan sonra çok da parlak gitmiyor. Her ne kadar 2000 yılı içerisinde 3 film çekmiş olsa da; bunların içinde dişe dokunur bir başarı sağlamış olan yok. Bu 3 proje "The Crow" serisinin üçüncüsü olan "The Crow: Salvation", "Whatever it Takes" isimli pek tutmamış bir gençlik komedisi ve "Teacher's Pet" isimli sıradan bir gerilim. Ne yazık ki Jodi'nin programında şimdilik bu projeleri takip eden yeni film yok. Ama umarız bu güzel gözlü hatun ileride daha iyi projelerde yer alarak yerini sağlamlaştırır. Buna memnun olacak insanların sayısı hiç de az değildir herhalde.

STACY KAMANO

Henüz bir sinema filminde oynamış değil. Ancak şu ana kadar çeşitli televizyon dizilerinde rol alarak oyunculuk kariyerine başlamış durumda. Bu dizilerin arasında artık modası geçmiş "Evimiz Hollywood'da" da yer alıyor. Hawaii'de doğup büyüyen, 26 yaşındaki Kamano'nun kökeni garip bir bileşime dayanıyor. Kamano'nun ataları arasında Japon, Rus, Alman ve Polonyalılara rastlamak mümkün. Stacy'nin oyunculuk kariyeri geçtiğimiz televizyon sezonundan bu yana; televizyon tarihinin bir başka gereksiz örneği olan (Playboy alacak parası olmayanlara sağladığı faydalar hariç) "Sahil Güvenlik"in Hawaii bölümlerinde oynayarak devam ediyor. Ama yakın zaman içerisinde bir sinema filminde ilk rolünü üstleneceği de söyleniyor. En sevdiği film "Selena", en sevdiği oyuncu da Richard Gere olan Stacy Kamano umarız sinema dünyasında hakettiği noktaya gelmeyi becerir.

ANGELICA BRIDGES

Karşımızda 29 yaşında Missourili bir güzel var bu sefer. Kendisi 90'lı yılların ikinci yarısından bu yana oyunculuk yapmakta. Bazıları bizde de bilinen pek çok dizide rol aldıktan sonra 1997-98 sezonunda "Sahil Güvenlik" dizisinde bulmuş kendini. Sezon sonunda dizinin kadrosundan çıkartılmasının iyi mi kötü mü olduğuna karar vermek bize düşmez; ama Bridges 1999 yılında "Mystery Men" isimli filmde küçük bir rol üstlendikten sonra, şimdi de "The Last Will" isimli aksiyon filminde oynayarak kariyerine devam ediyor. Ne diyelim hayırlısı...

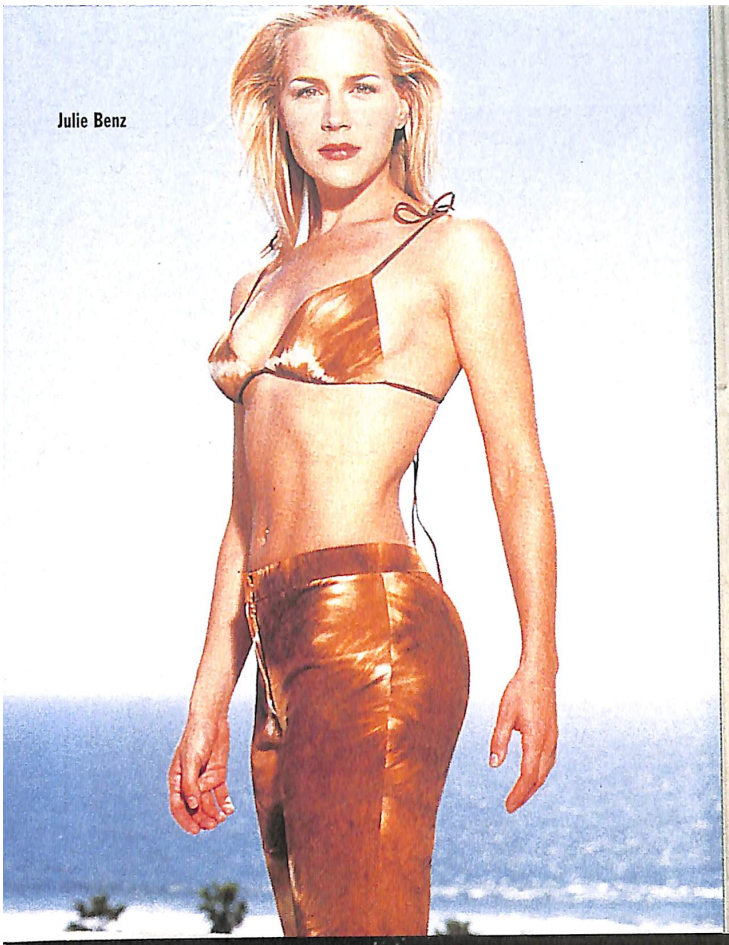

Julie Benz

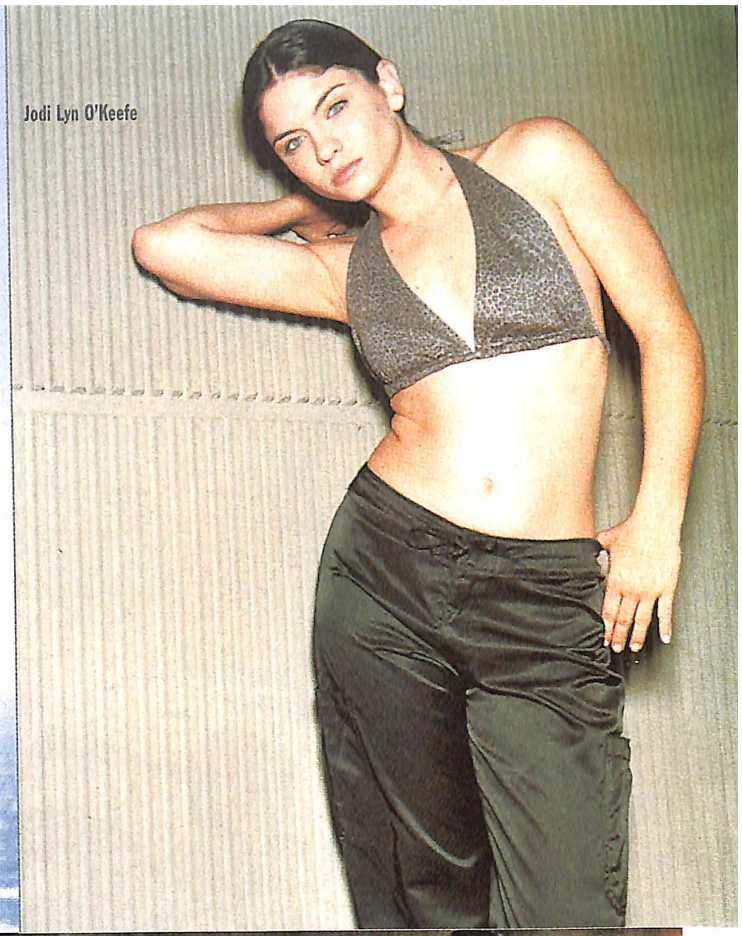

Jodi Lyn O'Keefe

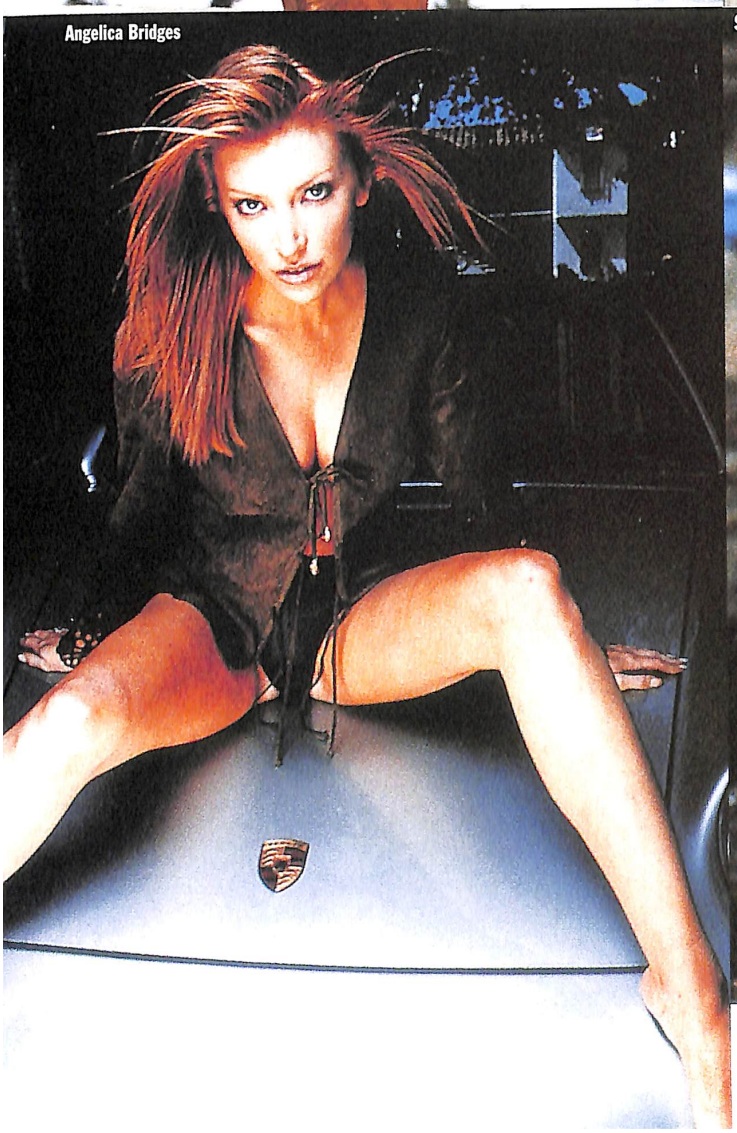

Angelica Bridges

Stacy Kamano

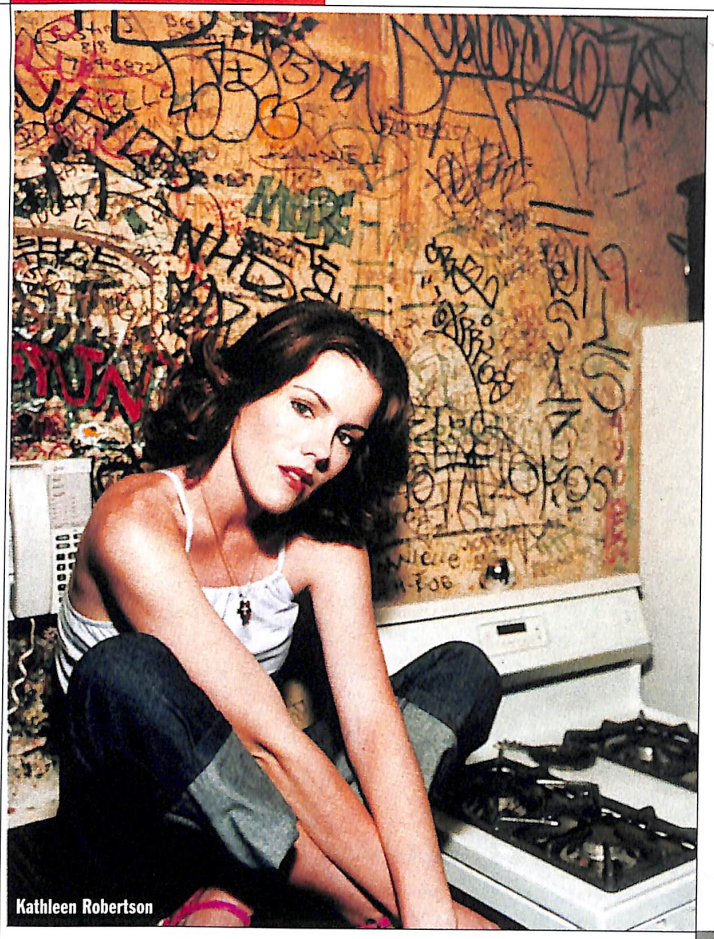
Kathleen Robertson

Laetitia Casta

KATHLEEN ROBERTSON

Kathleen Robertson bu yaz bizim sinemalarımıza da uğrayan, vasatın altı Gregg Araki filmi "İkisini de Sevdim"deki yegane güzel şeydi. Kanada doğumlu 27 yaşındaki Kathleen anavatanında birkaç filmde oynadıktan sonra "Evimiz Hollywood'da" dizisinde rol almış. Daha sonra Gregg Araki'nin "Nowhere" filmi geliyor. Bu filmden sonra Gregg Araki ile yakınlaşan Robertson, şu aralar onunla nişanlı. Bu ilişkiyi bir yana bırakırsak Kathleen Robertson'un kariyeri hiç de fena gitmiyor. 2001'de John McNaughton'ın ("Henry:Portrait of a Serial Killer", "Vahşi Şeyler") yöneteceği "Speaking of Sex" ve Alan Rudolph'un yöneteceği "Investigating Sex"de oynayacağı düşünülürse; Robertson yaşıtı starletler arasında en fazla gelecek vaat edenlerden birisi.

LAETITIA CASTA

Sıradaki starletimiz 22 yaşında bir Fransız. İsmi latincede keyif anlamına gelen Laetitia'nın, 15 yaşında bir plajda ailesi ile güneşlenirken keşfedildiği günden bu yana keyfi gayet yerinde olsa gerek. Kısa zamanda son derece ünlü olup, paraya para dememeye başlayan Laetitia'nın bizi esas ilgilendiren uğraşı olan oyunculuk kariyeri geçtiğimiz yıl başladı. Fransa yapımı süper prodüksiyon "Asteriks ve Oburiks Sezar'a Karşı"da rol alan Laetitia, bu yıl "Gitano" isimli bir İspanyol filminde ve "Mavi Bisiklet" isimli 3 bölümlük bir mini dizide rol aldı. Önümüzdeki yıl ise Raoul Ruiz'in "Les Âmes Fortes" isimli filminde oynayacak. Tüm bunların arasında judoda kahverengi kuşak almayı da beceren Laetitia ileriki yıllarda sık sık görüş alanımıza girmeye devam edecek anlaşılan.

Michelle Stafford

MICHELLE STAFFORD

26'lık bu bayanı bizde erkeklerden ziyade hanımlar daha iyi tanıyor olabilir. Zira kendisi 3 sezon "Yalan Rüzgarı"nda rol almış bulunuyor. Hatta 1997 yılında bu dizideki rolü kendisine En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Dalında "Gündüz Kuşağı Emmy Ödülü" kazandırmış. Ne yazık ki kariyerindeki en dişe dokunur şey şimdilik "Yalan Rüzgarı" gibi gözüken Michelle geçtiğimiz yıl "Çifte Tehlike"de ufak bir rol üstlenmiş. 2000 yılı projeleri ise adı pek duyulmamış "Attraction" isimli bir film ve kısmen ilginç olabilecek "Vampires Anonymous" adlı bir vampir parodisi.

SELMA BLAIR

Sırada yine listedeki çoğu isme oranla daha tanıdık bir starlet var. Üstelik kendisi ödüllü. Geride bıraktığımız yılın MTV Sinema Ödülleri'nde En İyi Çıkış Yapan Aktris ödülüne aday gösterilen Selma, Sarah Michelle Gellar ile birlikte En İyi Öpüşme Sahnesi -"Seks Oyunları" (Cruel Intentions) filmiyle- ödülünü almıştı. Oyunculuk eğitimi aldıktan sonra; "Vücut Dili"yle (In & Out) sinema dünyasına adım atan Selma, önümüzdeki yıl da Amerikan Bağımsız Sineması'nın önde gelen yönetmeni Todd Solondz'un yeni filminde oynayacak. Oyunculuk işini ciddiye aldığı anlaşılan Blair'in; fiziği ve yeteneğiyle sinema dünyasında kendisine sağlam bir yer edineceği ve "Seks Oyunları"nda beraber oynadığı bir önceki starlet kuşağından Reese Witherspoon ve Sarah Michelle Gellar'ı aratmayacak bir başarıya ulaşabileceğini söylemek mümkün.

Emily Mortimer

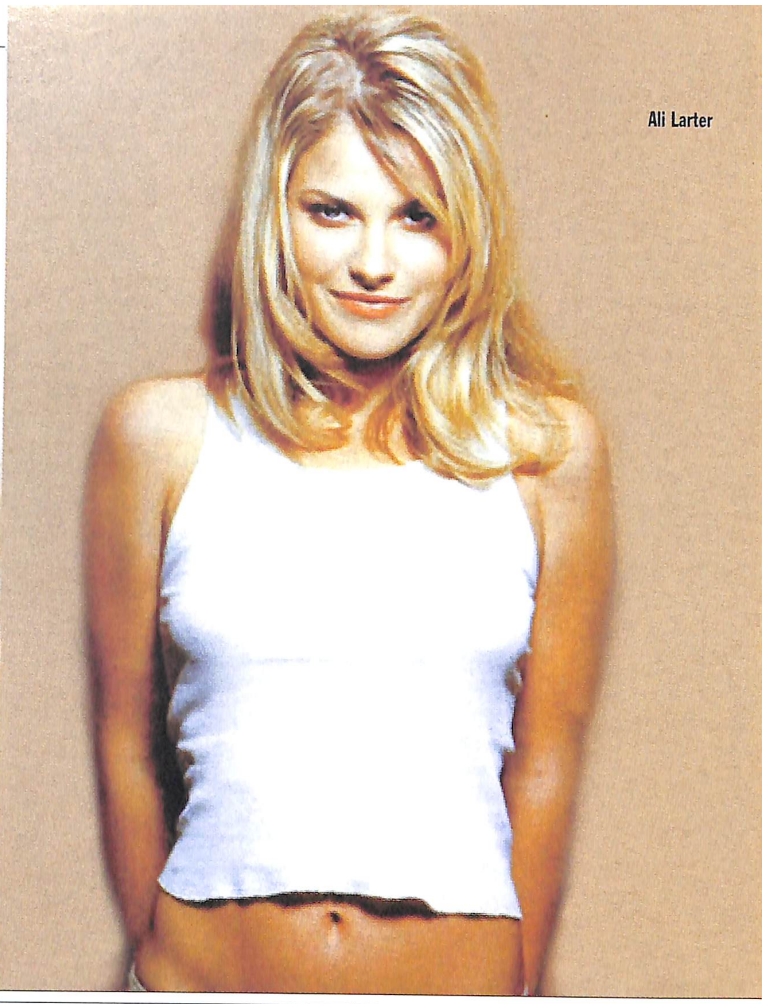
Ali Larter

Alicia Witt

EMILY MORTIMER

29 yıl önce Londra'da doğan Emily, senaryo yazarı John Mortimer'ın kızı. Oxford Lincoln Koleji'nde İngilizce ve Rusça okuduktan sonra 1995 yılında oyunculuğa başlamış. İlk olarak "Sharpe's Sword" isimli bir televizyon filminde rol alan Mortimer, aslında pek çok ünlü filmde irili ufaklı roller üstlenmiş. Bunların arasında "Hayalet ve Karanlık" (The Ghost And The Darkness), "Aziz", "Kraliçe Elizabeth" ve en yakın tarihlisi olarak da "Çığlık 3" sayılabilir. Henüz bizde gösterime girmemiş olan Kenneth Branagh filmi "Love's Labour Lost" ve başrolünde Bruce Willis'in oynadığı "The Kid"de de rol alan Mortimer, önümüzdeki yıl Hong Kong stiline kayıyor. Nasıl derseniz önce John Woo'nun yeni filmi "Windtalkers"da, daha sonra da Ronny Yu'nun "The 51st State"inde oynayacak.

ALI LARTER

Yaz aylarının sonlarında izlediğimiz "Son Durak"ta (Final Destination) sade bir kız görüntüsünde karşımıza çıkmıştı. Ama onu "Lanetli Tepe"deki (House on Haunted Hill) seksi iş kadını imajıyla hatırlayanlar da olacaktır. 13 yaşında modellik yapmaya başlamış ve pek çok ülkeyi dolaşmış olan starletimiz, bu vesile ile bir başka genç model Amy Smart ile tanışmış. Amy Smart, Ali Larter'ı oyuncu olması için amiyane tabirle gazlamış. Bazı televizyon dizilerinde oynanan rolleri ilk sinema deneyimi olan "Varsity Blues" takip etmiş. Bu arada, 1996 yılında Esquire dergisine kapak olduğunu da belirtelim. Ama olay Esquire'ın yalan haberlerle ilgili yaptığı bir şakadan ibaret. Dergi Ali Larter'ı, Allegra Coleman adında yeni bir yıldız gibi tanıtarak espri yapmış. 24 yaşındaki Ali Larter artık kendi kimliğiyle dergilere kapak olmayı hak ediyor, desek yanlış olmaz herhalde.

ALICIA WITT

Dört yıl önce İstanbul Film Festivali'nde gösterilen "Fun/Eğlence" isimli çarpıcı Amerikan bağımsız filmini izleyen izleyiciler zaten Alicia Witt'i unutamamışlardır. Witt küçük yaşlarda David Lynch ile haşır neşir olup, ustanın "Dune" filmi ve "İkiz Tepeler" dizisinde de rol almış. Ayrıca Witt'i "Dört Oda"nın Allison Anders'in yönettiği ilk episodundan da hatırlıyor olabilirsiniz; ki Alicia Witt'in filmografisinde Mike Figgis'in "Liebestraum"u veya Stephen Herek'in "Sevgili Öğretmenim"i gibi başka ilginç filmler de mevcut. Ayrıca John Waters'ın yeni filmi "Cecil B. DeMented"da oynadığını belirtmekte de fayda var.

JAIME PRESSLY

Güney Carolinalı Jaime Pressly 23 yaşında. Sinema perdesinde ilk kez Drew Barrymore'un "Zehirli Sarmaşık"taki "zor" sahnelerinde onun vücut dublörlüğünü yaparak gözükmüş. Ama buna rağmen filmlerde sevişme sahnelerinde oynamaktan nefret ettiğini belirtiyor. Jaime Pressly'nin filmografisinde şimdilik en ilginç duraklar, ismi fazla duyulmamış olsa da kısmen beğenilmiş iki bağımsız sinema örneği; "Trash" ve "Poor White Trash". Ancak kendisinin 2001 yılında gösterime girecek fimlerden, yine bu dosyada adı geçen Shannon Elizabeth'in de oynadığı "Tomcats"de ve Steven Seagal, Dennis Hopper ve Tom Sizemore ile beraber rol aldığı "Ticker"da karşımıza çıkacağı aklımızda bulunması gereken bilgilerden.

LACEY KOHL

25 yaşındaki Lacey Kohl kariyerine tiyatro sahnelerinde başlamış. "Tommy", "Grease" (Sandy rolünde) "The Rocky Horror Picture Show" (Janet rolünde) oynadığı müzikal oyunlardan bazıları. 1998'den itibaren kimi televizyon dizilerinde ufak roller alan Kohl, 1999 yılında ise genelde beğenilmiş olan "Trick" isimli bir bağımsız bir filmde rol aldı. Kohl'un bunu takip eden filmleri ise Jim Carrey'nin son marifeti "How the Grinch Stole Christmas" ve James Caan'ın da rol aldığı "Viva Las Nowhere"...

TÜRKİYE TOPRAKLARINDA ÇEKİLEN EN YÜKSEK BÜTÇELİ HOLLYWOOD PRODÜKSİYONU:

"Paralı Askerler"

Charles Bronson, Tony Curtis, Fikret Hakan, Patrick Magee, Salih Güney, Michele Mercier ve farklı uluslara mensup daha bir düzine yıldız... Dünya üzerindeki hangi film yapımcısı "Birleşmiş Milletler Genel Kurulu"nu andıran bu denli sıradışı bir kadroyu biraraya getirebilir ki? Sakın ola "Böyle birşey imkânsız" demeyin; çünkü, bir dönemin sıkı aksiyon ustalarından Peter Collinson, tam 30 yıl önce bu çılgın kastingi aynı projenin çatısı altında toplamayı başarmıştı. ALİ MURAT GÜVEN

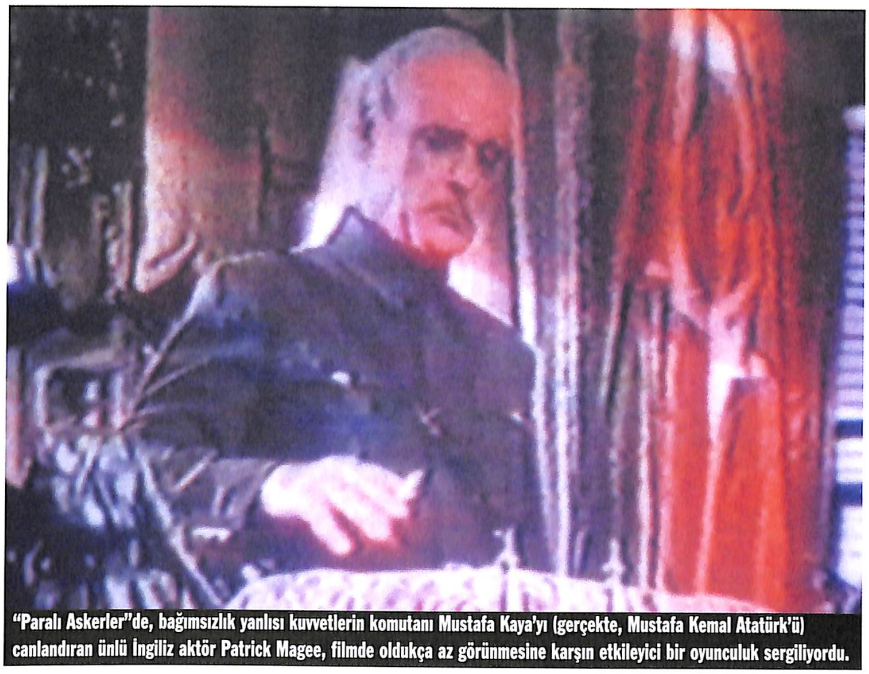

"Paralı Askerler"de, bağımsızlık yanlısı kuvvetlerin komutanı Mustafa Kaya'yı (gerçekte, Mustafa Kemal Atatürk'ü) canlandıran ünlü İngiliz aktör Patrick Magee, filmde oldukça az görünmesine karşın etkileyici bir oyunculuk sergiliyordu.

"Peter Collinson" ismi, en sıkışık zamanlarında dahi antrenman olsun diye "film guide" ciltleri karıştıran -iyice zıvanadan çıkmış- azılı sinefiller dışında, ortalama sinema meraklılarına çoğunlukla pek birşey çağrıştırmaz.

Ancak, Collinson hakkında hafızaları bir parça zorlamak amacıyla "Italian Job" (İtalyan Usûlü Soygun) filmini referans gösterirsek, bu isim şimdi biraz daha tanıdık gelir mi acaba?

Demek, ufukta hâlâ bir çağrışım gözükmedi. O halde, ipuçlarını bir kademe daha artıralım ve sözünü ettiğimiz filmin o unutulmaz final sahnesini kısaca hatırlatalım. Hani şu, sinema tarihinin en sürprizli, en şaşırtıcı finalini...

Aralarında eşsiz Michael Caine ve Noel Coward'ın da bulunduğu bir grup profesyonel hırsız, Torino'da gerçekleştirecekleri soygun için müthiş bir plan yaparlar. Ve ekip, gerilim dolu bir kaçıp kovalamacanın ardından en sonunda amacına ulaşır. Artık inanılmaz bir servet ellerinde, daha doğrusu soygunda kullandıkları midibüsün içindedir.

Ancak, Alpler'in eteklerindeki yılankâvi yollarda tam bir zafer sarhoşluğu içinde bağıra çağıra yol alırlarken, kader onlara acı bir oyun oynayacaktır. Dengesini kaybeden midibüs uçuruma doğru savrulur ve son anda bir kaya çıkıntısının üzerinde durur. Araç, tıpkı bir tahterevalli gibi, sivri bir tepeciğin üzerinde bir öne bir arkaya doğru yalpalamaktadır. İçeride bu hassas dengeyi sağlayanlar ise, ön tarafa birikmiş olan soyguncular ile arka kısımdaki çalıntı altın külçeleridir!

Ve sallanan midibüsün genel plan görüntüsünün üzerinde bir "The End" yazısı belirir.

"Italian Job", çevrildiği 1969 yılından bu yana, tüm zamanların "devamı en çok istenen filmi" olarak kabul ediliyor. Hattâ, filmin yönetmeni Collinson kendisiyle yıllar önce yapılan bir söyleşide "hemen hemen her gün dünyanın çeşitli köşelerinden gelen ve Italian Job-Part Two'yu çekmesini isteyen mektuplar aldığını" anlatmıştı. Ancak, sözkonusu beklenti bundan böyle yalnızca tatlı bir hayâl olarak kalacak. En azından Collinson'un yönetiminde... Çünkü, thriller tarzı filmlerin bu alçakgönüllü ustası 16 Aralık 1980'de hayata veda etti.

İşte, bu yazının konusunu oluşturan "Paralı Askerler" (Soldiers of Fortune) de, Peter Collinson'un bir başka ilginç filmi...

"Italian Job"un elde ettiği uluslararası başarı üzerine yeni bir projenin arayışına giren Collinson, sonunda aradığı özgün hikâyeyi Batı Anadolu topraklarında bulacaktı. Ve 1969'un sonlarında "Paralı Askerler" projesi adım adım olgunlaşmaya başladı.

İngiliz yönetmenin bu proje için biraraya getirmeyi başardığı kast, tam bir yıldızlar topluluğuydu. O günlerde altın çağlarını yaşayan üç büyük oyuncu, Charles Bronson, Tony Curtis ve Michele Mercier başrolleri üstlenmişlerdi. Ardından da, film için Türkiye'den yardımcı oyuncular aranmaya başlandı. Uzun görüşmelerden sonra ise "Paralı Askerler"in diğer önemli rolleri, sinemamızın iki değerli oyuncusu Fikret Hakan ile Salih Güney'e verilecekti. Ve prodüksiyon için gerekli şartların oluşturulmasıyla birlikte, 1970'in ortalarında Ege'de çekimler için start verildi.

"Paralı Askerler", öyküsünün akışı itibarıyla tipik bir "yol filmi"ydi. Yirminci yüzyılın başlarında, içi silah dolu köhne bir gemiyle uluslararası sularda o diyardan bu diyara savrulan iki serüvenci (Tony Curtis ve Charles Bronson) sonunda Balıkesir'de bir limana yanaşırlar ve karaya çıkar çıkmaz da kendilerini Türk Kurtuluş Savaşı'nın tam orta yerinde bulurlar!

Önceleri iki kafadarın tek bir hedefi vardır: Gerek kendi içlerinde birbirlerini yiyen, gerekse ezeli düşmanları Yunanlılarla kıyasıya savaşan Türklere modern silahlar satmak ve parsayı toplamak... Bu amaçla, Kuvayı Millîye askerlerine "vatan haini" gözüyle bakan ve İstanbul'daki padişaha bağlı gözüken bir Osmanlı yüzbaşısıyla (Fikret Hakan) bağlantı kurarlar. Ancak, Balıkesir'den İstanbul'a doğru yaptıkları uzun ve tehlikeli yolculuk sırasında tanık oldukları olaylar, adamlarımızı ister istemez Türk Kurtuluş Savaşı'nda "taraf" olmaya zorlayacaktır. Ve yaşadıkları türlü serüvenlerin

ardından tutuklanıp, İstanbul'da, padişahı yıkarak yönetimi ele geçiren Başkomutan "Mustafa Kaya"nın (!) huzuruna çıkartılırlar.

Herşeyden önce, ulusal sinemamızın iki ustası Fikret Hakan ile Salih Güney'i, Charles Bronson ve Tony Curtis gibi uluslararası yıldızlarla karşılıklı döktürürken izlemek gerçek bir keyif. Ancak, oyuncu kadrosunun Türk sinemaseverleri açısından ilginç olan bu yönü bir yana, "Paralı Askerler"in -bir bütün olarak değerlendirildiğinde de- gerek sinematografi gerekse senaryo açısından vasatın üzerine çıkmayı başarabilmiş bir film olduğu görülüyor. İlk etapta bir "B-movie" izlenimi vermesine karşın, özellikle savaş sahneleri -sözgelimi, Osmanlı uçaklarının Yunan birliklerini bombaladığı ya da İzmir'in düşman işgalinden kurtarıldığı sahneler- tam anlamıyla bir "üstün yapım" havası taşımakta. Hele de, görenlerin bir daha kolay kolay unutamayacakları, gerçek mekânlarda çekilmiş bir "bombardıman sonrası Beyazıt Meydanı" görüntüsü var ki, bu sahnenin -filmde oldukça kısa kullanılmasına karşın- gerçekten etkileyici olduğunu belirtelim. Özellikle de, İstanbul gibi kalabalık bir kentte böyle bir sahnenin çekimlerinin ne denli zor olduğunu bilenler için...

Öte yandan, "Paralı Askerler"i, tarihsel gerçeklere sıkı sıkıya bağlı kalan, "didaktik bir yakın tarih filmi" olarak kabul etmeye olanak yok. Ayrıca, böyle bir şeye zaten gerek de yok. Kurtuluş Savaşı Türkiyesi'ni tıpkı "Pancho Villa ve Emiliano Zapata dönemi Meksikası" gibi kaotik bir arka fon olarak kullanan Collinson, ön planda kendi öyküsünü anlatırken, bu "hassas" arka fona saygısız bir yaklaşımda bulunmaktan da özenle kaçınıyor. Hattâ tam aksine, yönetmenin Doğu egzotizmini sömüren bir aksiyon filminden beklenmeyecek ölçüde iyi niyetli olduğu bile söylenebilir. Ancak, tüm bu iyi niyetine karşın, "Paralı Askerler", 70'ler Türkiyesi'nin "buluttan nem kapan" işgüzar sansür mekanizmasına takılacak ve bu bağnaz tutum yüzünden Türkiye sinemalarında hiçbir zaman gösterilemeyecekti.

Filmde -muhtemelen Türk makamlarının o dönemde senaryo için çıkardıkları bürokratik engellerden dolayı- "Mustafa Kemal Atatürk" karakteri gerçek ismiyle yer almıyor. Kahramanlarımız film boyunca sık sık, "Mustafa Kaya" ismiyle kişileştirilen bir Kurtuluş Savaşı komutanından söz ediyorlar. Finalde ise bu komutanı İstanbul Üniversitesi Rektörlük Binası'nda (O dönemdeki Millî Savunma Bakanlığı) bizzat görüyoruz. Gerek fiziği, gerek askerî üniforması, gerekse karizmatik davranışlarıyla, bu kişi düpedüz "Mustafa Kemal Atatürk"... Ancak yapımcılar, "Türk hükümetinin şerrinden korunmak için" olsa gerek, "Kemal"i "Kaya" yaparak gerçek bir tarihsel karakteri bir miktar "fiction" hale getirmişler.

"Paralı Askerler"in finalinde, tutuklanıp huzuruna çıkartılan Bronson ve Curtis'i çevirdikleri entrikalar yüzünden esaslı bir şekilde azarlayan Başkomutan Kaya, "Sizler benim vatanım için zararlı faaliyetlerde bulunan insanlarsınız. Ama, ikinizin de hayatını bağışlıyorum" der ve son sözünü söyler: "Beyler, serbestsiniz. Türkiye Cumhuriyeti topraklarını derhal terkedin ve aklınız varsa bir daha da asla gelmeyin!"

Bu arada, meraklısına çok özel bir not: Filmde "Mustafa Kemal" (ya da "Mustafa Kaya") rolünü, keskin gözlü sinemaseverler için tanıdık bir simâ, İngiliz oyuncu Patrick Magee canlandırıyor. Sinemaseverler, Magee'yi, Stanley Kubrick'in kült filmi "Otomatik Portakal"da öykünün psikopat kahramanı Alex tarafından feci şekilde dövülerek sakat bırakılan "yazar Alexander" rolüyle hatırlayacaklardır. Ünlü aktör bu filmde "Paralı Askerler"den bir yıl kadar sonra görev almıştı.

Yeşilçam'da, özellikle setlerde teknik hizmetler veren veya figürasyonda görev alan kıdemli isimler için, "Paralı Askerler" bugün bile hâlâ ayrıcalıklı bir çalışma olma özelliğine sahip. Sözkonusu filmin yapımında görev alan ve o döneme ilişkin olarak hatıralarına başvurduğumuz pek çok Yeşilçam emekçisinin, Amerikalı yapımcıların verdikleri dolgun yevmiyeleri hasretle yâdederek, "Paralı Askerler'de çalışan Türk teknik ekip ve figüranlar tam anlamıyla ihyâ olmuşlardı" dediklerini de yeri gelmişken eğlenceli bir anekdot olarak aktaralım.

Peter Collinson'un yurdumuzda gösterilmiş diğer filmleri arasında, Sam Peckinpah'ın "Straw Dogs"uyla bir dönem gönüllerde taht kuran 70'li yılların gözde sarışını Susan George ve Dennis Waterman'ın başrollerini paylaştıkları "Korku" (Fright, 1971), Peter Fonda, John Philip Law, Cornelia Sharp ve Richard Lynch'i John Boorman'ın "Deliverance"ına benzer bir açık hava geriliminde buluşturan "Aydınlık Mevsim" (Open Season, 1974), başrollerini Jacqueline Bisset ile Christopher Plummer'ın paylaştıkları bir başka nitelikli gerilim filmi olan "Sarmal Merdiven" (The Spiral Staircase, 1975) ve bir kez daha Susan George ile birlikte çalıştığı -ilaveten Oliver Reed'li- "Yarın Asla Gelmez" (Tomorrow Never Comes, 1977) sayılabilir. Ancak, bu renkli filmografi içinde "Paralı Askerler"in çok özel bir yere sahip olduğu da kuşku götürmez bir gerçek.

Film, günümüzde belli başlı bütün "film guide"larda yer alıyor. Ancak, üç farklı isimle! Bunlardan ilki, bizim de kullanmayı yeğlediğimiz "Soldiers of Fortune", ikincisi "Dubious Patriots", üçüncüsü ise "You Can't Win 'Em All". Ancak ne yazık ki, son yıllarda "Amazon" da dahil hiç bir video kaset-DVD şirketinin satış listesinde filmin adı geçmiyor. Şu ana dek herhangi bir Türk televizyon kanalında da gösterilmediğinden (muhtemelen, filme konulan yasak hâlâ yürürlükte), "Paralı Askerler"in genç kuşak sinemaseverler tarafından keşfedilmesi tamamen şansa kalmış durumda... ■

Fikret Hakan ile Charles Bronson, "Paralı Askerler"in bir sahnesinde... Başta Hakan olmak üzere, bir dizi Türk sinema sanatçısının uluslararası alandaki en ciddi açılımlarından biri olan "Paralı Askerler"den geriye, bir daha kolay kolay yakalanamayacak bu tür nadide enstantaneler kaldı.

"Paralı Askerler"de, Kurtuluş Savaşı'ndan kişisel servet yaparak çıkmak isteyen hinoğlu hin bir Osmanlı subayını canlandıran Fikret Hakan, yardımcısı rolündeki Salih Güney ile birlikte...

"Paralı Askerler", çekildiği döneme göre oldukça başarılı savaş sahneleriyle dolu bir film olmuştu. Özellikle, gerçek mekânlarda çekilmiş bir "bombardıman sonrası Beyazıt Meydanı" görüntüsü var ki, bu sahne filmde oldukça kısa kullanılmasına karşın gerçekten etkileyici. Hele de, İstanbul gibi kalabalık bir kentte böyle bir sahnenin çekimlerinin ne denli zor olduğunu bilenler için...

Bir dizi serüvenin ardından, kendilerini Türk Kurtuluş Savaşı'nın tam orta yerinde bulan Charles Bronson ve Tony Curtis, bu kargaşa ortamından rant elde etmenin derdine düşerler.

Şerif Gören'in yönettiği "Firar"da Hülya Koçyiğit ve Talat Bulut.

Düştüm mapus damlarına...

Belki Yeşilçam'da "hapishane filmleri" diye bir film janrından sözetmek mümkün değil ama mekan olarak "hapishane"nin önemi de inkar edilemez. **AGAH ÖZGÜÇ**, Muhsin Ertuğrul'dan Yılmaz Güney'e kadar uzanan geniş bir tarih diliminde cezaevlerinin Türk sinemasındaki yansımalarına bakıyor...

Yılmaz Güney'in "Baba"sı...

Yaklaşık bir yıldan beri, zaman zaman kanlı çatışmalara da dönüşen "cezaevi olayları" bir türlü gündemden inmiyor. F tipi cezaevlerine karşı tepkiler, cezaevlerindeki açlık grevleri, isyanlar, infaz koruma memurlarını rehin almalar, tutuklu ve hükümlü yakınlarının protestoları ve tutuklamalar sürüp gidiyor. Cezaevi olayları günlük yaşamımızın bir parçası gibi sanki... Ankara Ulucanlar'da, Diyarbakır'da, Ümraniye'de, Buca'da çıkan olaylara baktığımızda bazı filmleri, öncelikle dünya sinemasının "hapishane klasikleri"ni anımsıyoruz. İlk anda büyük usta Joseph Losey'in ülkemiz sinemalarında "Suç Altında" (The Criminal) adıyla oynayan başyapıtını. Sonra Jules Dassin'in "Brute Force" adlı filmini. Ardından Franklin Schaffner imzalı "Kelebek" (Papillon) ve John Frankenheimer'ın "Alkatraz Kuşçusu"nu (Birdman Of Alcatraz)... Elbette daha başkaları var. Ama belleğimizde yer edip düş gücümüzle anımsayabildiklerimiz bunlar şimdilik...

YEŞİLÇAM'DA HAPİSHANE ROMANTİZMİ

Ya Türk sinemasında hapishane görüntüleri ya da tümüyle cezaevlerindeki yaşamı ve suçlular dünyasını temel olarak ele alan filmlerimizde durum nedir? Gerçeklik konusundaki sınırlar nasıl çizilmiştir. Her türde olduğu gibi bu konuda da başlangıcı öyle parlak sayılmaz. Birbirinin benzeri cansız dekor görüntüleriyle suya sabuna dokunmayan denemelerdir başlagıç yıllarındakiler.

Türk sinemasında cezaevi olgusu, platolardaki demir parmaklık ve tel örgü görüntüleriyle başlar önceleri. Tel örgünün bir tarafında tutuklular, diğer yanında ziyaretçiler. Hemen hemen birçok filmin sahnesinde bu görüntüleri izleyebilirsiniz. 1940'lı yıllardaki bu sahnelerde Mısır filmlerinin etkileri, melodramatik öğeler egemendir. Eskiler hatırlar, dönemin Mısırlı ünlü oyuncusu Yusuf Vehbi'yi. Demir parmaklıkların, tel örgülerin bir görüntülük de olsa uzatmalı oyuncusuydu. Yıllar sonra dram kesen bizim arabeskçilerimiz gibi.

Türk sinemasındaki ilk hapishane görüntüsü acaba hangi filmin içinde yer almıştır? "İlk" olmasa da "ilkler"den biri olarak Muhsin Ertuğrul'un 1934'te yönettiği "Aysel Bataklı Damın Kızı" gösterilebilir belki. Konuya sahne sahne baktığımızda işin içinden çıkamayız. Ancak temel konuları içinde anahtar sahne olarak cezaevi görüntülerinin yer aldığı belli başlı birkaç filmden sözedebiliriz.

Lütfi Ö. Akad'ın 1953 yılında yönettiği "Katil", bu örneklerden biri. Suçsuz olduğunu ispatlamak için hapisten kaçan bir adamın öyküsüdür anlatılan. Bu temel öykünün bir başka benzerini Osman F. Seden'in "Ekmekçi Kadın"ında görürüz. İftira sonucu haksız yere hapse giren masum bir kadının öyküsü sergilenir. Bilge Olgaç'ın "Üçünüzü de Mıhlarım" adlı filminde bir kabadayı hapisten kaçıp, yıllar önce öldürdüğü adamın oğullarıyla çatışmaya girer. Yavuz Figenli'nin "Kabadayı"sında tutuklu bir adamın karısı, düşmanları tarafından geneleve düşürülür. Çıkış noktaları ilk bakışta bu tür öykülerden oluşuyorsa da hapishane olgusu yalnızca fonda kalıyor sıraladığımız örneklerde. Ve diğerlerinde de aynı klişeler, birbirinin tekrarı olarak sürüp gider. Her şey hapishane gerçeğinin uzağındadır. 1970 yılına dek tümüyle Türkiye cezaevlerini konu alan bir film olmadığı gibi, beyazperdeye yansıyan tel örgü görüntüleri de Yeşilçam bakış açısına dayalı bir romantizmden öteye geçemez.

CEZAEVİ GERÇEKLERİNE DOĞRU İLK ADIM "LİNÇ"...

Ne ilginçtir ki Türk sinemasının bütünüyle ilk cezaevi filmi bir kadın yönetmenden gelir. 1970 yılında Bilge Olgaç'tan... Ama, "Linç" adını taşıyan bu filmin altında yatan asıl temel kaynak, yazar Kerim Korcan'a aittir. Yaşamının 12 yılını cezaevlerinde geçiren Korcan'a... Yazar, tüm öykü ve romanlarında hapishane dünyasını, demir parmaklıklar arkasında yaşadıklarını dile getirir. İşte Bilge Olgaç da Korcan'ın bu tanıklığından yola çıkar. Ne var ki, o yıllara dek tabu sayılan bir konuya el atmasına karşılık, Korcan'ın gözlemlediği dünyayı anlatmakta yetersiz kalır.

Başta filmin ana kahramanı Arap Kadir olmak üzere, işkenceci gardiyanlar, kişiliksiz hapishane müdürü, ezenler ezilenler, adem babalar ilk kez bir hapishane dünyası içinde görüntülenir. Ama Korcan'ın gerçekçi tiplemeleri Olgaç'ın içinden çıkamadığı bu dünyada gerçekliğini yitirir. Plato dekorlarından çıkıp, Sultanahmet Cezaevi'nin gerçek dekorları

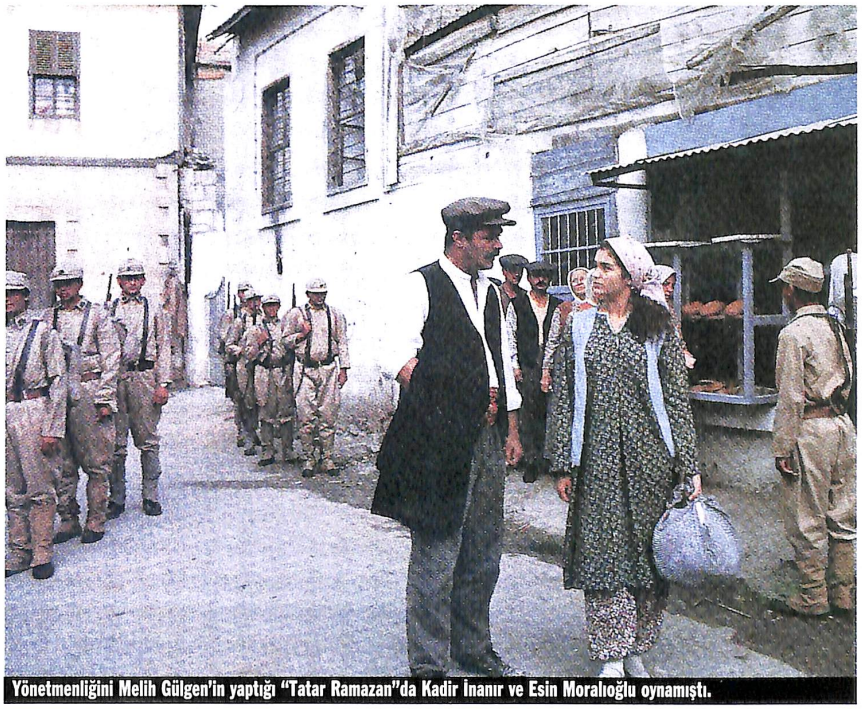

Yönetmenliğini Melih Gülgen'in yaptığı "Tatar Ramazan"da Kadir İnanır ve Esin Moralıoğlu oynamıştı.

İsmail Güneş'in yönettiği "Gülün Bittiği Yer" daha çok işkence karşıtı bir film olarak dikkat çekiyordu.

"İçerde" geçmeyen bir hapishane filmi: "Yol"

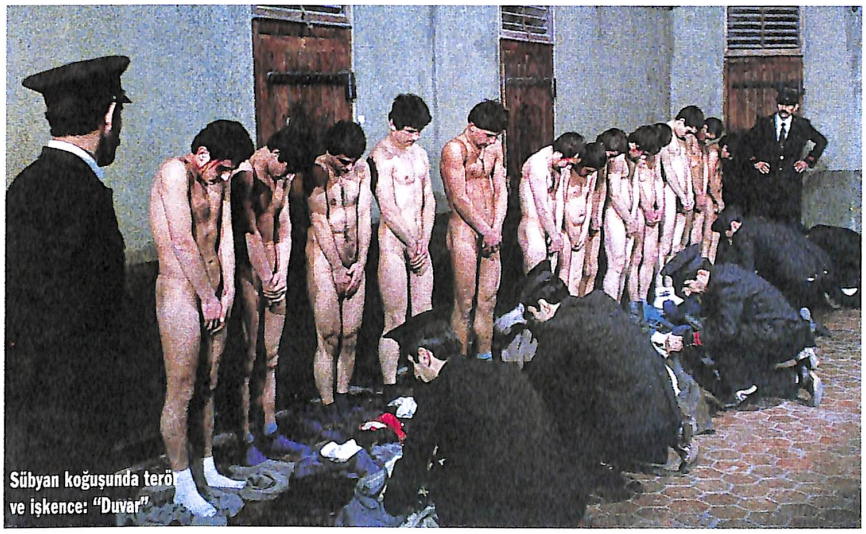
Sübyan koğuşunda terör ve işkence: "Duvar"

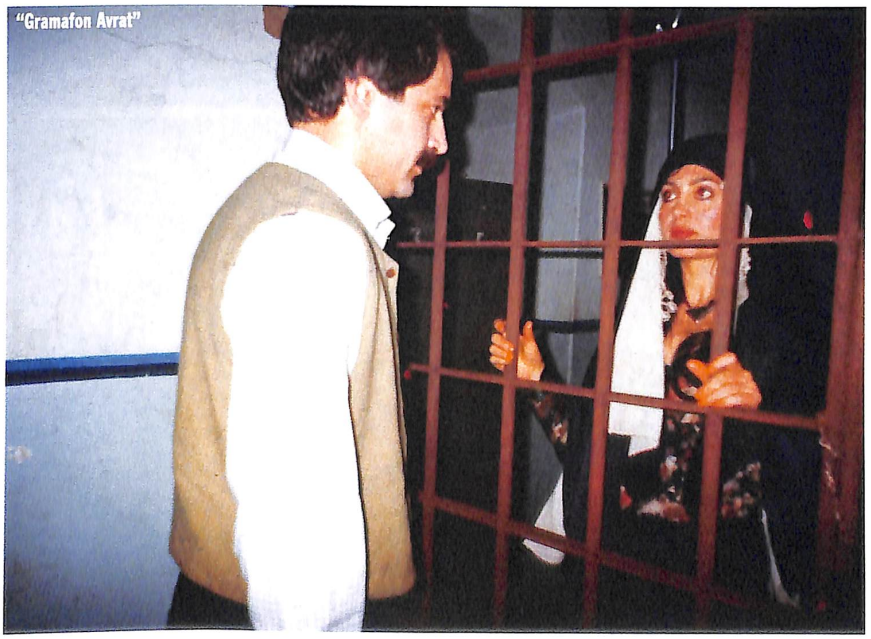
"Gramafon Avrat"

içinde çekilen "Linç"in ve Olgaç'ın tek başarısı, böyle bir konuya cesur bir şekilde girmesiyle sınırlı kalır galiba.

1971'de Yılmaz Güney'in "Baba"sında, 1981'de Şerif Gören'in "Yol" ve yine Gören'in "Firar" adlı filmlerinde değişik açılardan cezaevi görüntüleri yer alır. Ancak bu üç filmdeki görüntüler, birçok yapımda olduğu gibi, temel öykülerinin küçük birer parçasını oluştururlar. "Baba"nın ikinci yarısında işlemediği suçu üzerine alan kayıkçı hapse girer. "Firar"daki kadınlar hapishanesi bölümü biraz daha uzun ve oldukça ilginçtir. "Yol" ise, izine çıkan tutukluların görüntüleriyle açılır. Her üç filmin de cezaevi sahneleri çok küçük bölümler oluşturmalarına karşılık, benzerlerinden çok farklı özellikler taşır.

ORHAN KEMAL'İN "72. KOĞUŞ"UNDAN KEMAL TAHİR'İN "KARILAR KOĞUŞU"NA

1987'de öykü içinde yer alan cezaevi sahneleri Yusuf Kurçenli'nin Sabahattin Ali uyarlaması "Gramofon Avrat" ve Ümit Elçi'nin Çetin Altan uyarlaması "Bir Avuç Gökyüzü"yle sürüp giderken bu kez Orhan Kemal uyarlaması "72. Koğuş" devreye girer. Orhan Kemal de yaşamının 3,5 yılını hapislerde geçiren bir yazardır. Ve "72. Koğuş" yazarın, tümüyle hapishane iç dünyasını anlatan başyapıtlarından biri olduğu gibi Türk sinemasının da "Linç"ten sonra cezaevi konusunu bütünüyle ele alan ikinci filmidir.

Erdoğan Tokatlı'nın Sultanahmet Cezaevi'nin doğal dekorları içinde çektiği "72. Koğuş"un öyküsü 1940'lı yılların başında geçer. Öykünün esas kahramanı saf ve temiz yürekli, ama bileğine güçlü, Rizeli Ahmet Kaptan'dır. Anasının memleketten gönderdiği paralarla cezaevi garibanlarına yardım eder. Kumarda birden şansı dönen Kaptan, parasını, ranzasını, yatağını, giysilerini, cezaevinin kötü ruhlu meydancısı Bobi'ye kaptırınca dünyası yıkılır. Hele kadınlar koğuşunda çamaşırlarını yıkayan sevdalısı Fatma bir başka cezaevine nakledilince? Ve bir kış gecesi, kırık camlı penceresinin önünde Fatma'yı düşlerken sabaha karşı donarak ölür Ahmet Kaptan (Kadir İnanır). Orhan Kemal'in insancıl duyarlılıklarla örülmüş öyküsü, Erdoğan Tokatlı'nın anlatımıyla da dikkat çeker.

1989 yılında Tunç Başaran'ın Feride Çiçekoğlu'ndan uyarladığı "Uçurtmayı Vurmasınlar" da tümüyle hapishanede geçen filmlerin üçüncü örneğidir. Bu kez cezaevi dünyası bir başka açıdan ele alınır. Küçük bir çocuğun gözünden. Kadınlar hapishanesindeki çocuk, tutuklu bir kadının oğludur. İlk kez kamera karşısına çıkarılıp filmi baştan sona, hiç aksamadan götüren Ozan Bilen, bu rolde çok başarılı bir oyun sergiler. Filmin öyküsü de hapishanedeki küçük çocuğun üzerine kurulmuştur. Çocuk, dört duvar arasındaki bu kapalı dünyayı ve burada neden bulunduklarını

anlayamadığı suçlu kadınları kafasının içinde sorgular. Bir şeyleri öğrenmeye çalışır. Konunun bütününü içeren duygusallık ve özellikle final sahnesi yer yer abartının tuzaklarına teslim olsa da "Uçurtmayı Vurmasınlar" sonuçta "bir sevgi filmi"dir.

Aynı yıl Memduh Ün'ün "Bütün Kapılar Kapalıydı" adlı filminde işkenceli bir cezaevi sahnesi görürüz. Ama bütünü içermez. Siyasal bir suç nedeniyle 6 yıl tutuklu kalıp özgürlüğüne kavuşan Nil'in (Aslı Altan) dışardaki yaşamıdır filmde anlatılan.

"Uçurtmayı Vurmasınlar"ın ardından gelen, düzeyli bir hapishane filmi de Halit Refiğ'in "Karılar Koğuşu"dur. Yaşamının 12 yılını çeşitli cezaevlerinde geçiren Kemal Tahir'in anılarından oluşan bir filmdir bu. "Karılar Koğuşu"nda yazarın Malatya Cezaevi'nde geçirdiği üç yıllık yaşamını izleriz. Kadir İnanır'ın başarıyla canlandırdığı ünlü yazarın öyküsü, bu süreçte tanığı olduğu genelev sermayesi Tözey (Hülya Koçyiğit) ve çocuk yaştaki sevgilisiyle kocasını zehirleyen idam mahkûmu Hanım Kuzu (Perihan Savaş) gibi tiplemelerle iç içe yürür "Karılar Koğuşu"nda.

VE 17 YIL SONRA "DUVAR"...

1990'lı yıllarda bütünüyle cezaevini ve dört duvar arasında çile dolduran suçlular dünyasını yansıtan filmler göremeyiz. Ancak, temel öykülerin akışı içinde yer alan hapishane sahneleriyle ilgili önemli birkaç filmi de atlamamak gerekiyor. Kuşkusuz bunların en önemlisi Yusuf Kurçenli'nin Rıfat Ilgaz uyarlaması "Karartma Geceleri"dir. Yazdığı bir şiir yüzünden tutuklanıp hapse atılan öğretmen Mustafa'nın (Tarık Akan) öyküsü anlatılır. Aslında bu öğretmen de, yazarın yaşamından bir bölüm aktarıldığı için Rıfat Ilgaz'ın kendisidir.

Bir Bekir Yıldız uyarlaması olup Ümit Efekan'ın yönettiği "Darbe", Melih Gülgen'in Kerim Korcan uyarlaması "Tatar Ramazan" ve Reis Çelik'in Deniz Gezmiş olayını sinemalaştırdığı "Hoşçakal Yarın", akla gelen diğer hapishane sahneli filmlerdir. Bir de İsmail Güneş'in, geriye dönüşlerle bol işkenceli cezaevi görüntülerini içeren "Gülün Bittiği Yer" var... Gerçekçilik açısından iz bırakan hapisane filmlerinin, genellikle yaşamlarını cezaevlerinde geçiren yazarların eserlerinden yapılan edebiyat uyarlamaları arasından çıktığını söyleyebiliriz.

16 yıl sonra yasal olarak izlenilen Yılmaz Güney'in "Duvar"ı da böyle değil mi? Güney de Orhan Kemal, Kemal Tahir, Rıfat Ilgaz ve Kerim Korcan gibi yaşamının uzun bir bölümünü çeşitli cezaevlerinde geçiren sinemacı bir yazar. 1982'de Yılmaz Güney'in Fransa'da yönettiği "Duvar", yıllardır Türkiye'de kaçak olarak bozuk kasetlerden izlenilen lanetli bir film. İşte 16 yıl sonra ilk kez kendi ülkesinin sinemalarında yasaksız izlenebiliyor.

"Duvar" içerdiği şiddet sahneleri nedeniyle, özellikle Fransa'da tartışılan ve Yılmaz Güney'in de sert eleştirilere hedef olduğu bir film. İzleyiciyi rahatsız eden şiddet sahnelerinin tekrarı ve altı çizilerek öne çıkarılması bir görüşe göre abartılı. Ama, suçlu çocukların koğuşlarındaki yaşam koşullarına ve de bu tür şiddet olaylarına tanık olanlara göre durum değişiyor. Örneğin gazeteci Oral Çalışlar, "Duvar" konusunda şöyle diyor: "Filmin, gerçekleri aşırı abarttığını söyleyenler çıkabilir. Cezaevlerini iyi bilen birisi olarak bana bu filmdeki olaylar hiç abartılı gelmedi. 1986-87 yıllarında Üsküdar Paşakapısı Cezaevi'nde kalırken çocukların bulunduğu koğuşu da ziyaret ederdim. Onların ne kadar kötü koşullarda yaşadığını gözlerimle gördüm. Cezaevlerinin en çok eziyet çeken kesimi çocuklardı."

Hele Yılmaz Güney gibi bir sanatçının 12 yılı hapislerde geçmişse, suçu ne olursa olsun ülkesinden dışlanmışsa, geçmişteki acıların ve tanıklık ettiği şiddetin filmine yansıması doğaldır. Bu nedenle "Duvar", bir hapishane filmi olarak tartışılacaktır. Gerçekte, 16 yıl önceki hapishanelerle, günümüz Türkiye'sinin cezaevlerinin arasında değişen nedir ki? ■

Erdoğan Tokatlı'nın Orhan Kemal'den uyarladığı "72. Koğuş"

ev eğlencesi

- Robert Duvall filmografisi
- “The Year Of Living Dangerously”
- İnternette adresler
- Yeni DVD’ler
- Kitaplar
- Televizyonda seçme filmler

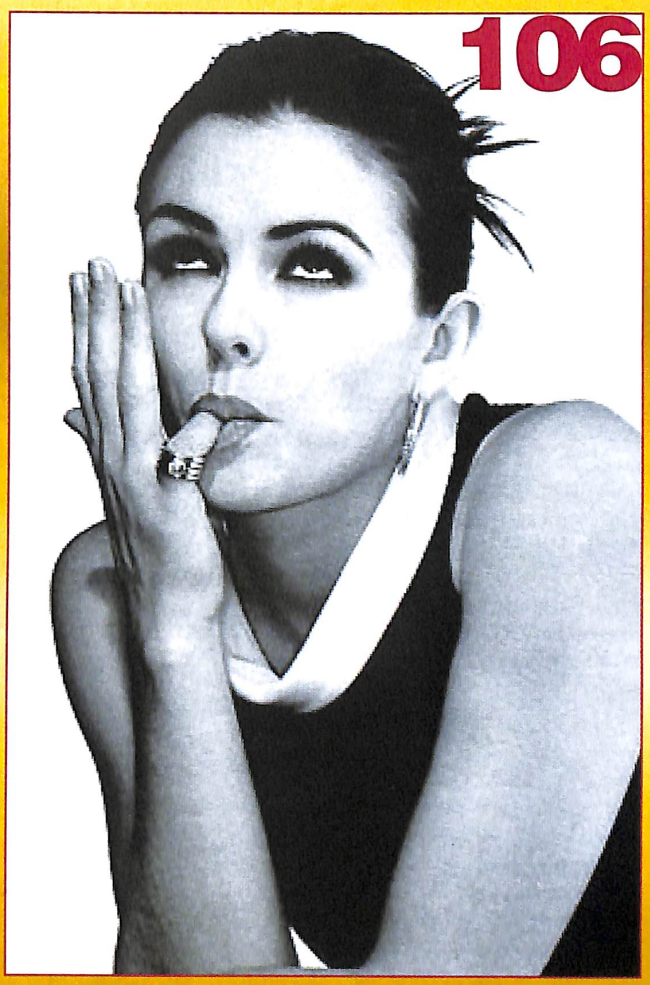

104

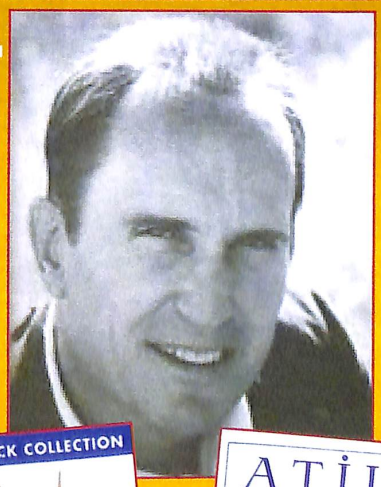

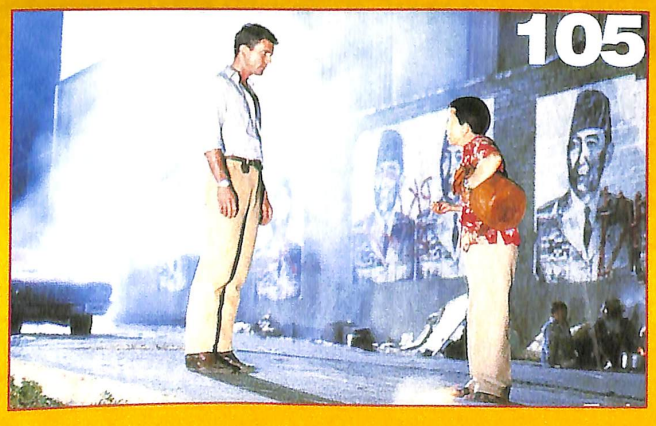

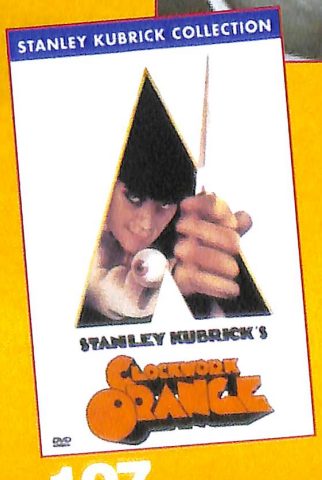

107

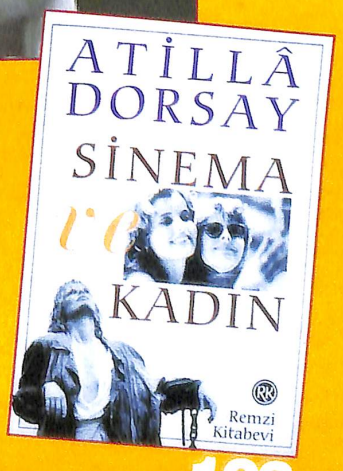

103

Kitap

SENİ GÖRMEK DEMEK

Mehmet Rifat'ın 1998 yılında Yapı Kredi Yayınları tarafından yayımlanan iki ciltlik "XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları" adlı kitabının gözden geçirilmiş ve genişletilmiş ikinci baskısı yapıldı.

51 yaşındaki Mehmet Rifat, Paris'te Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales'de ve College de France'da doktora sonrası göstergebilim araştırmaları yaptı. Boğaziçi Üniversitesi'nde Fransız dili ve edebiyatı öğretim görevlisi olarak çalışan Rifat'ın diğer kitapları arasında "Genel Göstergebilim Sorunları: Kuram ve Uygulama," "Homo Semioticus," "Göstergebilimcinin Kitabı," "Gösterge Eleştirisi" var.

İki ciltlik bu kitapta yine kendi alanında derinleşiyor yazar. "Tarihçe ve Eleştirel Düşünceler" alt başlığını taşıyan ilk ciltte hem dilbilim ve göstergebilimde hem de bu alanlarla bağlantılı anlatıbilim, yazınsal eleştiri, yazınbilim, alımlama estetiği, yorumbilim, yapıbozucu eleştiride çığır açmış ya da çevresindeki araştırmacılara tutarlı bir çözümleme modeli sunabilmiş kuramcıların temel kavram, ilke ve yöntemlerini ayrıntılı bir biçimde tanıtmayı, tartışmayı ve değerlendirmeyi amaçlıyor yazar. "Dilbilim Kuramları" ve "Göstergebilim Kuramları" adlı iki ana bölümden oluşan ilk cildin ilk bölümünde Rifat, F. de Saussure'den günümüze dilbilim tarihinin akışını yönlendirmiş kuramcıları, yarattıkları akımlar ve bağlandıkları okullar çerçevesinde inceleyip araştırıyor.

İkinci anabölümdeyse, XX. yüzyılda insan bilimleri arasında gün geçtikçe daha önemli bir yer tutmuş olan göstergebilimin sınırlarını belirlemeye, bu bilimsel araştırma alanının geçirdiği evrimi değerlendirmeye çalışıyor.

İlk cildin sonunda bir de geniş kaynakça ve Türkçe'deki başlıca dilbilim, göstergebilim yapıtları (telif ve çeviri) dizelgesi var. Rifat, bu iki bölümün okurları yeni açılımlara yönelteceği, kavramlar dizini ile özel adlar dizininin yapıttan yararlanmada kolaylık sağlayacağı düşüncesinde.

"XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları"nın "Temel Metinler" alt başlıklı ikinci cildi, hem dilbilim ve göstergebilimde, hem de bu alanlarla bağlantılı anlatıbilim, yazınsal eleştiri, yazınbilim, alımlama estetiği, yapıbozucu eleştiri gibi alanlara öncülük etmiş, çığır açmış kuramcıların temel metinlerinden bölümler içeriyor; ilke, kavram ve yöntem çeşitliliği açısından söz konusu bilim dallarının "panorama"sını sunuyor. Bu isimlerden örnekler vermek gerekirse, Barthes, Chomsky, Coquet, Eco, Fishman, Harris, Kristeva, Meillet, Metz, Morris, Ricoeur, Saussure, Tesniere, Todorov, Van Dick ve Walter sayılabilir. Seçme parçaların girişinde yer alan ön açıklamalarda,

kuramcılarla ilgili bilgilerin yanı sıra, çevirilerin hangi kaynaktan yapıldığı belirtiliyor, seçme parçaların sonundaki açıklamalardaysa metni çevrilen kuramcının dilimizde daha önce yayımlanmış kitap ya da metinlerine gönderme yapılıyor. Bu ciltte 55 kuramcıdan temel nitelikli 78 seçme parça var. "XX. yüzyılda dil bilimleri alanında girişilen öncü araştırmalar, yalnızca doğal dillerin yapısına ilişkin çözümleme ve betimleme yöntemlerinin düzenlenmesine (dilbilim) yol açmakla kalmamış, aynı zamanda doğal diller dışındaki öbür anlamlı bütünlerin de yapısını, kuruluşunu çözümleyebilecek, yorumlayabilecek ve bir bakıma 'insanın insan için, dünyanın insan için taşıdığı anlamı' kavrayabilecek yaklaşım modellerinin geliştirilmesine (göstergebilim) de katkıda bulunmuştur" diyor Mehmet Rifat. Bu yapıt da, "dilin insan için," "insanın insan için" ve "dünyanın insan için" taşıdığı anlamı kavrayabilecek yaklaşım modellerini edinmek isteyen okurlara sesleniyor.

XX. Yüzyılda Dilbilim ve Göstergebilim Kuramları - 2 cilt (İkinci baskı), Mehmet Rifat, Om Yayınları, toplam 700 sayfa.

KÜRŞAT OĞUZ

BEYAZPERDENİN GÜZELİ

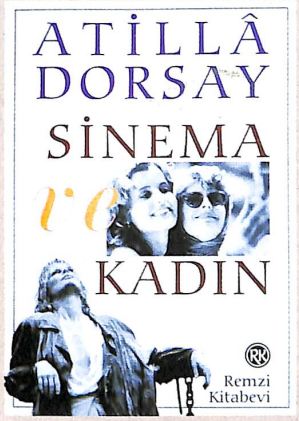

"Bu kitabı çok uzun zamandır düşünüyordum. Çok uzun zaman derken, gerçekten uzun bir zaman: belki 10 - 15 yıldır kadın filmlerine, kahramanları kadınlar olan filmlere ayrılmış özel bir kitap tasarım vardı" diyen Atilla Dorsay sonunda "Sinema ve Kadın"ı yayımladı. Kitap, Dorsay'ın eleştiri yazılarından oluşuyor.

Sinemada kadın filmlerinin ayrı bir kategori oluşturduğuna inanan Dorsay, aslında "kadın filmi" deyiminin, klasik Hollywood jargonu içinde biraz küçümseyici bir deyim olduğunu belirtiyor. "Genelde ezilen, sömürülen, tehdit altında olan ve sonra paçayı kurtaran, hatta kendisine tüm bunları yapan erkeklerden intikam alan kadınların öykülerini anlatan, açık biçimde kadın seyirciyi hedef almış, onun duygularıyla oynayan ve belli ölçüde gerçeklerden kopuk filmlerdir bunlar..." Ama kahramanları kadınlar olan çok daha çağdaş ve önemli filmler de var; Jeanne D'Arc, Kraliçe Elizabeth, Rosa Luxembourg, Evita gibi... Atilla Dorsay, "Sinema ve Kadın" başlıklı ilk bölümde bu filmleri ele alıyor. "Sinema ve Cinsellik" kaçınılmaz olarak bu kitabın ikinci bölümünü oluşturuyor. Bu bölümün çekirdeği, aslında yazarın "Sinema ve Çağımız" adlı kitabının 1984'teki ilk basımında yer almış. Dorsay, bu bölümü bu kitaba koyma konusunda da endişeli biraz: "Aslında bu iki bölümü aynı kitapta vermek doğru mu? Kuşkusuz biz erkekler için kadın deyince cinsellik, cinsellik deyince de kadın akla geldiğine göre doğrudur!.. Ama bu, elbette bir şaka... Kuşkusuz ki gerek kadın filmi denen fimler, gerekse cinselliği işleyen filmler, çağımızın, kadın hakları ve toplumlarda kadının durumu gibi temel bir sorunundan olduğu kadar, cinsellik denen olaya bakışımız ve bu bakıştaki değişikliklerden büyük ölçüde etkileniyor." Son iki bölüm de yine ikinci bölümle ilişkili: "Cinselliğin Gizemli Yolları" ve "Türk Sinemasında Cinsellik." Dorsay, film eleştirilerini yayınlandıkları sıraya göre değil, yapım tarihlerine göre kronolojik biçimde sıralayan bir düzenlemeye gitmiş. Böylece, özellikle yabancı filmlerin en erken iki yıl sonra gösterildiği, bazen bunun dört - beş yıla kadar çıktığı ülkemizin özel koşullarını değil, sinema tarihinin doğal akışını vermeyi seçmiş. Bir de ricası var: "Bir yazımı bulamadım. Milliyet Sanat'ın 'Kadın ve Sanat' özel sayısı için yazdığım ve çok sevdiğim 'Kadın ve Sinema' adlı bir yazı... Elinde olan varsa lütfen bana haber versin!"

Sinema ve Kadın, Atilla Dorsay, Remzi Kitabevi, 225 sayfa.

Filmografi

Robert Duvall

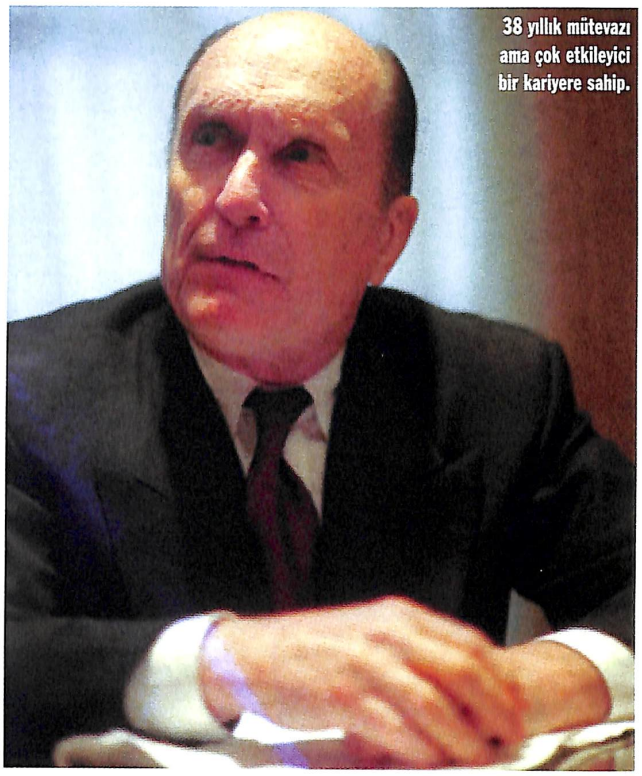
38 yıllık mütevazı ama çok etkileyici bir kariyere sahip.

5 Ocak 1931'de California'nın San Diego kentinde dünyaya gelen Robert Duvall daha küçükken mimiklerini ustaca kullanma yeteneğine sahipti. Annesi yetenekli bir amatör oyuncu olan Duvall birçok meslektaşının aksine küçükken filmlere pek düşkün değildi. İlgi alanı daha ziyade çeşitli spor aktivitelerinden ibaretti. Oyunculuğa ilk kez Illinois'deki Principia Koleji'ndeyken ciddi anlamda bakmaya başladı. Kore Savaşı başlayınca ailesi ortanca oğullarını askere yollamayıp okulda tuttmak için çok çaba sarfetti. Drama profesörlerinden biri ailesine bu çocukta yetenek olduğunu söylüyordu. Zaten okul hayatı boyunca hiç A almamış olan Duvall oyunculuk sınıfında neredeyse tüm A'ları toplamıştı.

Principia'yı bitirdikten sonra, yine de, iki yıl Kore Savaşı'nda hizmet verdi. New York'a döndükten sonra bir apartman dairesini ağabeyi ve aralarında Dustin Hoffman adlı genç bir aktörün de yeraldığı 4 arkadaşıyla paylaştı. Artık ufak ufak roller kapmaya başladıysa da henüz faturalarını ödeyecek kadar kazanmıyordu: kamyon şoförlüğü, bulaşıkçılık ve gece vardiyasında posta memurluğu gibi ek işlerle karnını doyurdu. İlk sinemasal deneyimi, Gregory Peck'in komşusunu canlandırdığı "To Kill A Mockingbird"le geldi. Bu film Duvall'ın oyunculuğunu ateşleyen filmdi ve bunu izleyen 35 yılda 60'ın üzerinde filmde boy gösterecekti usta oyuncu. Onu Amerikan izleyicisinin belleğine yerleştiren ise John Wayne'in karşısında kötü adamı canlandırdığı "True Grit" oldu. Bu filmden üç yıl sonra Coppola'nın "Baba"sında üstün bir performans sergiledikten sonra serinin ikinci filminde de aynı rolü başarıyla canlandırdı. 1979'da yeniden Coppola ve Brando'yla biraraya geldiği "Kıyamet"te Duvall belki de sinema tarihinin en hatırda kalan repliklerini sarfediyordu: "Sabahları napalm kokusunu severim!" Coppola'nın filminde Albay Kilgore'u canlandırdıktan sonra yavaş yavaş başrollere kaymaya başladı. "Baba" ve "Kıyamet"teki rolleriyle en iyi yardımcı erkek oyuncu Oscar'ına aday olduktan sonra "The Great Santini", ardından da country şarkıcısı Mac Sledge rolü için gereken şarkıyı yazıp seslendirdiği "Tender Mercies" geldi. Ve bu film ona en iyi erkek oyuncu Oscar'ını getirdi.

Bu arada, küçük ekran için de kendisine zaman ayırıyordu: "The Twilight Zone", "The Outer Limits", "The Fugitive", "Lonesome Dove" televizyonda gösterildiklerinde önemli ölçüde popülarite kazanan dizilerdi. Ve hepsinde de çeşitli vesilelerle rolü oldu Duvall'ın.

90'larda da yoğun bir şekilde oyunculuğa devam etti: 1993 ve 1997 arasında 13 filmde yeraldı. Üstelik her birinde de üstün performanslar sergiledi. Örneğin bunlardan biri olan "The Scarlet Letter-Kırmızı Leke"de intikamcı koca olarak gösterdiği performans çok beğenildi. Pek çok eleştirmen kariyerinde çıkardığı en iyi iş olarak ise 1997 tarihli "The Apostle"ı gösterir. Yapımcılığını üstlendiği, yönettiği, senaryosunu yazdığı ve başrolünü oynadığı bu filmle de bir kez daha en iyi erkek oyuncu Oscar'ı için aday oldu.

1998'de "Deep Impact-Derin Darbe" ve "A Civil Action-Dava" gibi filmlerde yeralmasının ardından türden türe konmaya devam etti. Daha yeni seyrettiğimiz "60 Saniye"nin usta teknisyeni kompozisyonundan sonra bu ay da onu Schwarzenneger'li bilimkurgu-gerilim filmi "The 6th Day"de izleyeceğiz.

New York'ta bir dairesi olmasına karşın vaktinin çoğunu Virgina'daki çiftliğinde atlarıyla birlikte geçiriyor bugün Robert Duvall. Bugüne kadar üç kez evlendi; ama bugün hayatına bekar olarak devam ediyor. Ve her geçen gün, canlandırdığı rollerle hayranlarına hayran ekliyor. Elbette, yönetmenlik koltuğuna bir kez daha oturmak için de tetikte bekliyor.

1962 TO KILL A MOCKINGBIRD
1963 CAPTAIN NEWMAN, M.D.
1965 NIGHTMARE IN THE SUN
1966 THE CHASE
1968 COUNTDOWN
1968 BULLITT
1969 TRUE GRIT
1969 THE RAIN PEOPLE
1970 MASH
1970 THX 1138
1970 THE REVOLUTIONARY
1971 LAWMAN
1972 THE GODFATHER (BABA)
1972 THE GREAT NORTHFIELD, MINNESOTA RAID
1972 JOE KIDD
1972 TOMORROW
1973 BADGE 373
1973 LADY ICE
1974 THE OUTFIT
1974 THE GODFATHER: PART II (BABA 2)
1974 THE CONVERSATION
1975 BREAKOUT
1975 THE KILLER ELITE
1976 THE EAGLE HAS LANDED
1976 THE SEVEN-PER-CENT SOLUTION
1976 NETWORK (ŞEBEKE)
1977 THE GREATEST
1978 THE BETSY
1979 APOCALYPSE NOW (KIYAMET)
1979 THE GREAT SANTINI
1981 TRUE CONFESSIONS
1981 THE PURSUIT OF D.B. COOPER
1983 TENDER MERCIES
1984 THE NATURAL
1984 THE STONE BOY
1985 THE LIGHTSHIP
1986 LET'S GET HARRY
1986 BELIZAIRE THE CAJUN
1987 HOTEL COLONIAL
1987 TANGO BAYLE NUESTRO
1988 COLORS (RENKLER)
1990 THE HANDMAID'S TALE
1990 A SHOW OF FORCE
1990 DAYS OF THUNDER (YILDIRIM GÜNLERİ)
1990 CONVICTS
1991 RAMBLING ROSE
1992 NEWSIES
1992 LA PESTE
1993 GERONIMO: AN AMERICAN LEGEND
1993 WRESTLING ERNEST HEMINGWAY
1993 FALLING DOWN
1994 THE PAPER
1995 SOMETHING TO TALK ABOUT
1995 THE STARS FELL ON THE HENRIETTA
1995 THE SCARLET LETTER (KIRMIZI LEKE)
1996 A FAMILY THING
1996 PHENOMENON
1996 SLING BLADE
1997 THE APOSTLE
1998 THE GINGERBREAD MAN
1998 DEEP IMPACT (DERİN DARBE)
1998 A CIVIL ACTION (DAVA)
2000 GONE IN SIXTY SECONDS (60 SANİYE)
2000 THE 6th DAY

Klasik Sahne

The Year Of Living Dangerously

1982 yılında çekilen ve birçok ilki içinde barındıran "The Year Of Living Dangerously"nin yönetmeni Peter Weir aynı zamanda bu politik dramın senaryo yazarlarından. 1965'de Endonezya'da, Sukarno'ya karşı başlatılan komünist direnişi anlatan film, Weir'in ülkesi Avustralya dışında yaptığı ve Hollywood tarafından desteklenen ilk çalışması. Linda Hunt'a verilen En İyi Yardımcı Oyuncu Oscarı, bir erkeği (Çinli-Avustralyalı, gazeteci-fotoğrafçı Billy Kwan) canlandıran bir kadına verilen tek Oscar olma özelliğini koruyor. Hunt, Weir'in filminin ve Avustralyalı gazeteci Guy Hamilton'ın (Mel Gibson) gözü, kulağı ve vicdanı. Hamilton, İngiliz ataşesi olan sevgilisi Jill'in (Sigourney Weaver) kendisine gizli kalması şartıyla verdiği bilgileri kullanınca, ikisinin biraraya gelmesini sağlamış olan Kwan mahvolur. İdealistik dünya görüşleri parça parça olmuş bir şekilde gidip, Westerners' otelinin barında kutlama yapan bitkin muhabirlere sözleriyle saldırır.

WALLY O'SULLIVAN: ...Tam da şimdi kutluyorduk. Hadi gel.
BILLY KWAN: Öyle mi? Neyi kutluyoruz?
KEVIN CONDON: Curtis, Saigon'u aldı.
KWAN: Curtis Saigon'u aldı. Hepimiz buna içmeliyiz.
PETE CURTIS: Hadi Billy, bu gece bu saçmalığı yapma, olur mu?
KWAN: *(Curtis'in şarap bardağını alır.)* Sefaletin ve acının doruk noktasında, varolduğu yerde, basın da tüm kuvvetiyle olacaktır. Saigon'a!
CURTIS: Beni rahat bırak, olur mu?
KWAN: *(Aklı başından gitmiş bir halde)* Biliyor musun, insanlar sokaklarda pirinç için savaşıyor!
O'SULLIVAN: Sadece geçici bir yokluk.
KWAN: Niye onlara hikayenin gerçeklerini anlatmıyorsunuz beyler? Neden onlara Sukarno'nun boş konuşmalar yaptığını, insanları açlıktan ölürken, kendi gururunu okşamak için anıtlar yaptırdığını söylemiyorsunuz? Niye onlara "Fareleri yiyin!" dediğini söylemiyorsunuz?
O'SULLIVAN: Sevgili Billy, onun harika bir adam olduğunu bize söyleyen sendin.
KWAN: Öyleydi! Öyleydi. İhanetini bu denli iğrenç yapan da bu!
CONDON: Billy, sakin ol.
O'SULLIVAN: İnsanlarının Sukarno'ya ne ifade ettiği konusunda hiçbir zaman seninle aynı fikirde olmadım. Küçük insanları için yapmak istediği tek şey onlarla yatmaktı. Kadınlarla tabii ki.
KWAN: Haklısın. İnsanlarını zevk nesneleri olarak kullanıyor, tıpkı senin gibi! Senin farkın, erkek çocukları kullanman!
CURTIS: *(Kwan'in üzerine atılarak)* Ne dedin sen?! Seni orospu çocuğu! *(Kwan'i tutup, duvara yapıştırır.)*
KWAN: Curtis!
CURTIS: Ona ne yaptığını biliyor musun?! Bunun ne anlama geldiğini biliyordun, öyle değil mi? Onu ülkeden atacaklar!
KWAN: Sen de ondan daha iyi değilsin! Sen ve çıtır kızların!
GUY HAMILTON: *(Kavga sırasında gelir.)* Curtis, bırak onu! *(Curtis Kwan'i bırakınca, Kwan sokaklara doğru koşmaya başlar.)* Billy? Billy?
O'SULLIVAN: *(Barmenin tehdit edici bakışlarını farkeder.)* Çantamı bu gece toplarım, olur mu? *(Hamilton Kwan'in arkasından gider.)*
HAMILTON: Billy! Seninle konuşmak istiyorum! *(Onu yakalar.)* Billy! Billy! Dur! Neyin var senin?
KWAN: Ne istiyorsun?
HAMILTON: Curtis ne yapıyordu?
KWAN: Sen dedikodu yapıp etrafa yaydın, öyle değil mi?
HAMILTON: Jill'den öğrendiğimi söylemedim elbette. Başka bir yerden duyduğumu söyledim.
KWAN: Önemli değil. Konu o değil!
HAMILTON: Evet, konu bu. Ve bu iş ortaya çıktığında, Güneydoğu Asya'nın tüm politik kaderi değişebilir. Jill'e olan sadakatimin boyutları nereye kadar uzanmalı sence?
KWAN: Ben onun için tüm dünyayı feda ederdim, sen ise bir hikayeyi bile veremiyorsun!
HAMILTON: Bu sadece bir hikaye değil! Kahretsin, büyük hikaye bu! Anlayamıyor musun?
KWAN: Esas sen anlamıyor musun? Jill'i kaybettin.
HAMILTON: Ne? Ona ne söyledin? Ona bir şey mi söyledin?
KWAN: Jill'i sana ben verdim ve şimdi geri alıyorum. Anlıyor musun?
HAMILTON: Sen mi verdin? Seni ruh hastası piç, sırf dosyalarında yer aldıkları için insanların hayatlarını kontrol edebileceğini mi zannediyorsun?!
KWAN: Sana inanmıştım. İyi bir adam olduğunu düşünmüştüm. Sana o yüzden önemli olduğunu düşündüğün o hikayeleri verdim. Bazı şeyleri görmeni sağladım. Yazdıkların hakkında bir şeyler hissetmeni sağladım. Sana güvenimi verdim. Jill de öyle... Seni ben yarattım.

Peter Weir'in yönettiği bu önemli politik film Türkiye'de gösterilmemişti.

Sine Net

sinema.birnumara.com.tr

LOSMAN'IN KORKU İNİ

Korku sinemasıyla ilgili net'te birbirinden ilginç onlarca site bulabilirsiniz, kuşkusuz. İşten onlardan biri de "Losman's Lair Of Horror-Losman'ın Korku İni". Görüp görebileceğiniz en ayrıntılı korku filmleri sitesi belki de bu. Burada sizi korkutarak sinema salonlarına çekmeye çalışan yüzlerce film hakkında gerek görsel gerekse yazılı bilgiler bulabilmeniz mümkün. Slasher'dan kara komedilere, yamyamlardan Mondo'lara ve zombilere kadar her türlü ürkünç ve tiksinç yapıt bu sitede mevcut. Hatta bu sözkonusu korku alt türleri hakkında da enformasyon bulabilirsiniz. Siteyi dolaşırken rastlamanız muhtemel bir başka şey de filmlerden alınan rahatsız edici fotoğraflar. Korku filmleriyle ilgili klişeler de var, örneğin. Bununla birlikte, onlarca korku sitesine de linkler var. Bu linklerin de ayrıca ilgi gerektirdiğini belirtmeliyim. Siteyi hazırlayan kişinin filmler hakkında yazarken mümkün olduğunca esprili bir üslup tutturduğunu ve bunun da siteyi daha bir eğlenceli kıldığını son olarak eklemek isterim.

http://www.losman.com/

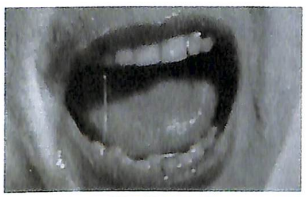

TY'IN POSTER SAYFALARI

Aradığınız bir film posteri mi var? İşte size bir Türkçe film afişleri adresi. Burada net üzerinde bulabileceğiniz aşağı yukarı her filmin afişi var. Yüzlerce afiş... Klasik-çağdaş, Türkiye'de gösterime girmiş-girmemiş o kadar çok filmin afişi var ki adeta şaşırıp kalacaksınız. İstediğiniz her türlü film afişine ulaşabileceğiniz, kaliteleri zaman zaman değişse de

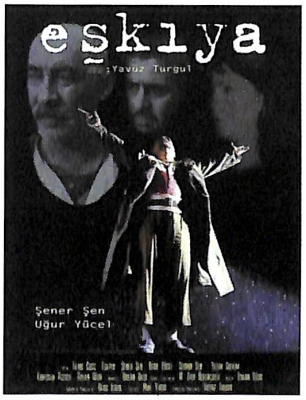

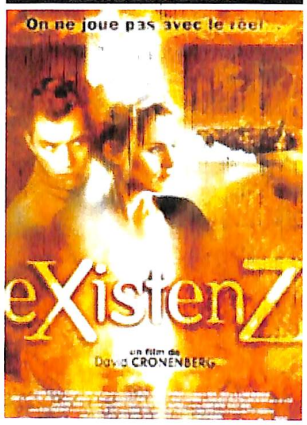

herşeye rağmen zengin bir afiş içeriği olan bir site bu. Webmaster'ı Taylan Derinbay eğer sitesinde olmayan bir film afişi arıyorsanız size bu konuda "elinden geleni yapma" sözü veriyor. Icq numarasından ya da mail göndererek ona ulaşabilirsiniz. Sitedeki afişlerin bir başka özelliği de tek versiyonla sunulmamaları. Şöyle ki, bazı filmlerin -atıyorum- İtalyanca afişlerini de bulabilirsiniz. Bir de korku filmleri farklı bir linkle ayrılmış. Eğer aradığınız bir korku afişiyse bu şekilde daha kolay ulaşabilirsiniz ona.

http://tysposters.homepage.com/index.htm

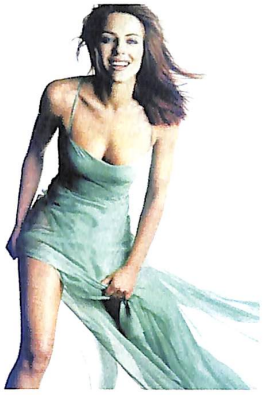

LIZ HURLEY'YLE ÇAYA DAVETLİSİNİZ!

İşte karşınızda Elizabeth Hurley. Sinemadaki ilk rolünü 21 yaşındayken Bruce Beresford'un 1987 tarihli "Aria" isimli filminde edinmişti. Ardından yine irili ufaklı sinema ve bilhassa televizyon filmlerinin ardından sinema üzerine daha da yoğunlaştı. 1992'de "Passenger 57"de izledik onu. Ardından "Dört Nikah Bir Cenaze"nin Londra galasında giydiği siyah Versace elbiseyle gündeme geldi. Bunu Estée Lauder'in ürünlerini tanıtması takip edince bir anda popülaritesi arttı Hurley'nin. Ve çok geçmeden de "Austin Powers"ın ilk filmi çıkageldi. "My Favorite Martian", "Edtv" ve ikinci "Austin Powers" derken bu ay şeytani cazibesini Brendan Fraser'ın üzerinde kullandığı "Bedazzled" isimli komedi filmiyle yansıyor sinema perdelerine. Aşağıda onunla ilgili ayrıntılı bilgiler içeren bir site görmektesiniz. Orada bu İngiliz fıstığın biyografisi, filmografisi, onunla yapılmış söyleşileri bulabilirsiniz. Ek

olarak, onunla ilgili makaleler de mevcut. Tabii, sitenin gülleri diyebileceğimiz, büyük çoğunluğu tertemiz taranmış, nefis bir Elizabeth Hurley galerisi de orada sizi bekliyor olacak. O "Bedazzled"la sinemaseverlerin gönlünü yakarken sizler de bu sitede çifte kavrulmuş bir izleyici haline gelebilirsiniz!

http://www.geocities.com/Hollywood/Bungalow/1541/Home.html

SEVDİKLERİNİZE BRENDAN FRASER GÖNDERİN!

Brendan Fraser gençlik filmleriyle başladığı oyunculuk kariyerinde "George Of The Jungle" ve "The Mummy-Mumya" gibi popüler filmlerde yeralarak ilerledi. Bu ay içerisinde "Bedazzled"da Liz Hurley'yle yan yana izleyeceğimiz Fraser böyle giderse her filmiyle hayran kitlesini (ki bu kitle büyük oranda genç kızlardan ibaret) daha da genişletecek. Zaten "Mumya"nın devam filmi de yolda. Aşağıdaki adrese girdiğinizde internette verilmekte olan çok keyifli bir hizmetten yararlanma imkanınız var. Eğer net'ten sevdiklerinize üzerinde yakışıklı bir erkek resmi (bu, Brendan Fraser oluyor) olan bir kart atmak için yanıp tutuşuyorsanız aşağıdaki adrese girip bir göz atabilirsiniz. Sonra da bir dostunuza, yakınınıza bu Fraser kartlarından birini yollayın. Hadi bakalım!

http://lmg.webaxxs.net/cards/bfindex.html

BURCIN S. YALÇIN
burcthecritic@hotmail.com

Sine DVD

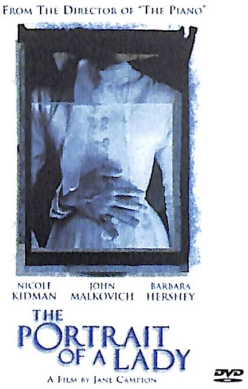

THE PORTRAIT OF A LADY/Jane Campion/1996/144 dk./$16.96

Her filmiyle kadın sorunlarına, cinselliğine, kadın-erkek ilişkilerine değinen Jane Campion'un onu uluslararası arenada tanıtan "The Piano"dan sonra yönettiği bir film "The Portrait Of A Lady-Bir Kadının Portresi". Romanlarında -Campion'un filmlerinde yaptığı gibi- kadın sorunlarını işleyen, 19. yüzyılın ikinci yarısında yaşamış Amerikalı yazar Henry James'in aynı adlı eserinden uyarlanan "Bir Kadının Portresi", Amerika'dan Avrupa'ya gelen özgür ruhlu bir kadının, Isabel Archer'ın orada bir başka Amerikalı Caspar Goodwood tarafından arzulanması ve İngiltere'ye kadar takip edilmesini konu alıyor. Nicole Kidman, John Malkovich, Barbara Hershey, Mary-Louise Parker, Shelley Winters, Christian Bale, Viggo Mortensen ve geçtiğimiz aylarda yitirdiğimiz John Gielgud gibi hem genç hem yaşlı kuşaktan birçok başarılı oyuncunun birbiri ardına sahne aldığı "Bir Kadının Portresi" vizyona girdiği yıl eleştirmenler tarafından da "Campion'dan beklenmeyecek derecede vasat bir çalışma" olarak değerlendirilmişti. Nihayetinde, Campion'un yine zaman zaman ince bir yönetmenlik çalışması sergilediği bir dönem draması tatmak isteyenler "Bir Kadının Portresi"yle ilgilenebilirler.

THE DEER HUNTER/Michael Cimino/1978/183 dk./$22.93

Çekildiği yıl 9 dalda Oscar adayı olup bunların beşine uzanan bir savaş draması... Vietnam savaşı için askere alınan Michael, Steven ve Nick adlı Pennsylvania'lı üç fabrika işçisi arkadaşın savaş öncesi, sırası ve sonrasında yaşadıklarını anlatan "The Deer Hunter-Avcı" malum savaşın travmatik etkilerini ele alan bir yapıt. Bu ikinci uzun metrajlı filmiyle bir anda saygın yönetmenler arasında kendisine bir yer edinen, ne var ki daha sonra hem gişede iki seksen yatan hem de sinema yazarları tarafından pek beğenilmeyen yapıtlar kotaran Michael Cimino, "Avcı"yla yaşam, ölüm, yazgı gibi kavramlara dair çok şey söyleyen bir film ortaya çıkarıyor. En iyi film, yönetmen, kurgu, ses ve yardımcı erkek oyuncu (Christopher Walken) dallarında Akademi ödüllerini alan "Avcı" kuşkusuz Vietnam üzerine yapılan

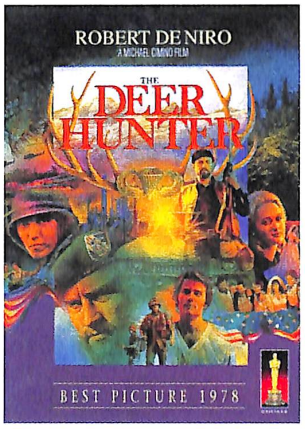

filmler arasında kendine has bir köşeyi işgal ediyor. Filmin oyuncuları Robert De Niro, Christopher Walken, John Cazale, John Savage ve Meryl Streep.

THE LIMEY/Steven Soderbergh/1999/89 dk./$25.48

Bizde henüz gösterime girip girmeyeceğine ilişkin tam bir fikrim olmadığı için, geçtiğimiz İstanbul Film Festivali'nde izlediğim ve Soderbergh'in en iyi yapıtlarından biri olduğunu düşündüğüm "The Limey-Denizci"yi sizlere önermekte beis görmüyorum. Hapishaneden yeni çıkan Wilson adında yaşı geçkince bir adam, kızının Los Angeles'ta bir cinayete kurban gittiğini öğrenir ve hemen sözkonusu kente gelir. Orada yaptığı araştırmalar sonucunda kızının bir müzik yapımcısıyla ilişkisi olduğunu anlar. Ve intikam almanın zamanı geldiğini düşünür

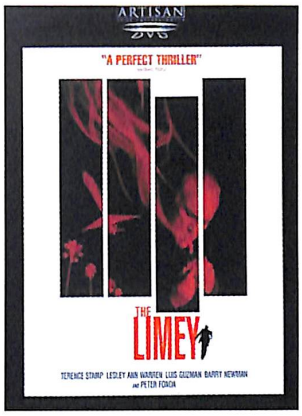

Soderbergh'in karakterlerini yine nefis bir şekilde betimlemesi, suç dünyasının içyüzünü yavaş bir tempoyla sunması ve hem oyuncularından hem de görüntü yönetmeninden çok iyi performanslar çıkarması "Denizci"yi gerçekten iyi bir "Intikam sınır tanımaz" filmi haline getiriyor. Terence Stamp, Lesley Ann Warren ve Peter Fonda, oyuncu kadrosunun ağır topları.

A CLOKWORK ORANGE/Stanley Kubrick/1971/137 dk./$19.98

Hobileri tecavüz, ultra-şiddet ve Beethoven'dan ibaret olan Alex isimli bir gencin işlediği son cinayetten sonra yakalanması, hapiste özel bir programla beyninin yıkanması/temizlenmesi ve yeniden topluma salıverilmesini konu alan Kubrick başyapıtı "A Clokwork Orange-Otomatik Portakal" kimilerine göre ustanın en iyi filmi. Yakın bir gelecekte (kesin tarih verilmiyor) İngiltere'de geçen film, tasarımları, üstadın yarattığı mizansenleri, stilistik anlatımı, bireyin seks ve şiddetle olan bağını ele alışı, 1971'de -başta İngiltere olmak üzere- pek çok ülkede gösterime girmesi yasaklanışıyla yoğun bir ilgiyi üzerine çekiyor. Yıllarca derin analizlere

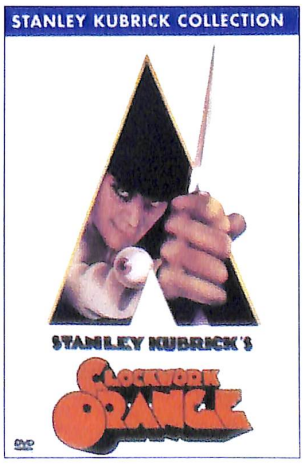

konu olan film belki de sinema tarihinin en ilginç müzik kullanımını da bünyesinde barındırıyor. Alex'i Malcolm MacDowell'ın canlandırdığı "Otomatik Portakal" o yıl en iyi film, yönetmen, uyarlama senaryo ve kurgu dallarında Oscar adayı olmuştu.

CHAPLIN/Richard Attenborough/1993/135 dk./$12.73

Sinema tarihinin en büyük yönetmenlerinden ve belki de bu sanata en büyük katkıyı yapanlardan Charlie Chaplin'in biyografisi... Film ustayı çocukluğundan itibaren anlatmaya başlıyor ve İsviçre'de öldüğü 1977 yılına dek uzanıyor. Chaplin'in İngiltere'de ilk aşkı tatması, Amerika'da yedinci sanatla tanışması, Şarlo'yu ve onun aksesuarlarını keşfetmesi, yönetmenliğe geçişi, evlilikleri, McCarthy soruşturmaları sonrasında ülkeyi terketmek zorunda kalması ve ölümünden 5 yıl önce Akademi'nin kendisine layık gördüğü onur ödülü...

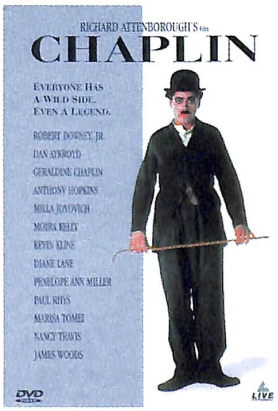

Tıpkı Chaplin gibi İngiliz olan, ama bugün genelde ABD'de film çeken Richard Attenborough'nun zaman zaman içerisine Chaplin'in slapstick komedilerinin biçimsel öğelerini yerleştirdiği "Chaplin"in göze çarpan bir özelliği de yetenekli isimlerden oluşan oyuncu kadrosu. Robert Downey Jr. başta olmak üzere Anthony Hopkins, Dan Aykroyd, Marisa Tomei, Penelope Ann Miller, Kevin Kline, Milla Jovovich ve Diane Lane her şeyleriyle filmdeki rollerine cuk oturuyorlar. Son olarak Charlie Chaplin'in kızı Geraldine Chaplin'in ustanın annesini (yani kendi babaannesini) oynadığını belirtmeliyim.

BURÇİN S. YALÇIN

Not: Yukarıdaki filmleri www.amazon.com adresinden temin edebilirsiniz.

Türkiye'de dergiciliğin öncüsü 1 Numara & Hearst, yine bir ilke daha imza atıyor!

KUPONLU ABONELİK!

Adresim değişti, hala geçen ayki dergim gelmedi, promosyonunu çalmışlar gibi sorunlar artık bitti! *Kuponlu Abonelik* dönemi başladı.

Kuponlu Abonelik nedir?

Herhangi bir 1 Numara & Hearst dergisine abone olduğunuzda size verilecek kuponlarla her ay istediğiniz ...

Kuponlu Abonelik sisteminin avantajları nelerdir?

- 1 yıl boyunca dergiye gelecek zamlardan etkilenmeyeceksiniz.
- Dergilerinizi zamanında okuyacaksınız.
- Derginizin kaybolması ya da gecikmesi gibi sorununuz olmayacak.
- Abone olduğunuzda aşağıdaki seçeneklerden ...

Hangi dergilere abone olabilirsiniz?

H Hediyeli seçenek fiyatı
2 — 2 ay indirimli hediyesiz seçenek fiyatı

2	H	
44.000.000TL	52.000.000TL	Haftalık
17.500.000TL	21.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
18.000.000TL	21.600.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
17.500.000TL	21.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	2 Aylık
17.500.000TL	21.000.000TL	
17.500.000TL	21.000.000TL	

2	H	
20.000.000TL	24.000.000TL	
22.500.000TL	27.000.000TL	
17.500.000TL	21.000.000TL	
17.500.000TL	21.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
44.000.000TL	52.000.000TL	Haftalık
15.000.000TL	18.000.000TL	
36.000.000TL	41.600.000TL	Haftalık
25.000.000TL	30.000.000TL	

2	H	
30.000.000TL	35.000.000TL	Haftalık
20.000.000TL	24.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
15.000.000TL	18.000.000TL	
10.000.000TL	10.500.000TL	2 Aylık
17.500.000TL	21.000.000TL	
17.500.000TL	21.000.000TL	
12.500.000TL	15.000.000TL	

Kaçırmayın!

Bir daha böyle bir kampanya yakalayabilme şansınız olmayabilir. Türkiyenin en iyi dergilerinden birine abone olun %333 kazanın!

Nasıl mı?

Örneğin en az **18 milyon lira** vererek bir dergiye abone olup, **60 milyon lira** değerinde Intertoy'dan Playskool Bebefon'u hediye olarak seçebilirsiniz!

Sadece bu mu, 49 adet birbirinden güzel ve değerli başka hediye seçenekleri de var... Haydi, hem derginizi, hem hediyenizi seçin ve hemen abone olarak fırsatı kaçırmayın!

Ayrıntılar için derginizle birlikte verilen
Abone 2001 kampanyası ekine bakınız ya da
Abone ve Okur Hizmetlerini arayınız: [0212] 315 30 63 / 315 30 87

1 NUMARA 1N HEARST

TELEVİZYON
Ayın Filmleri

"Şifre: Merkür"

Şifre: Merkür
Mercury Rising

Otistik ve yetim bir çocuk olan Simon, farkında olmadan çok gizli bir askeri kodun şifresini çözünce, bir anda suikastçıların hedefi haline gelir. Onu koruyabilecek tek kişi, örgütten dışlanmış eski bir FBI ajanıdır. Yüksek tempolu bir aksiyon olan Harold Becker imzalı "Şifre: Merkür"de (1998), maceranın yanısıra, ajan ile küçük çocuk arasında gelişen duygu yüklü ilişki de anlatılıyor. Bruce Willis ve Alec Baldwin'i ilk kez biraraya getiren film, sinemalarda da beğeniyle izlenmişti. CINE5

Antonia'nın Yazgısı
Antonia's Line

Kadın yönetmen Marleen Gorris'in En İyi Yabancı Film dalında Oscar'ı kucaklayan filmi. Tek başına ayakta durmaya çalışan ve kızlarını yetiştiren Antonia'nın öyküsünü anlatan filmde Willeke van Ammelrooy ile Els Dottermans başrollerde. Belçika, Hollanda, İngiltere ortak yapımı film, '90'ların en iyi kadın filmlerinden... CNBC-e

Sonsuz Matem
Ironweed

Zamanında sinemalarımızda da gösterilmiş bir roman uyarlaması. William Kennedy'nin eserinden Hector Babenco tarafından filme aktarılan "Sonsuz Matem" (1987), New York'ta, 1938 yılının Cadılar Bayramı gecesinde başlıyor. Francis ve Helen, doğdukları kente dönmek için yanıp tutuşmaktadır. Ölüm de onları çağırmaya başlamıştır. Kadın hastadır, bir arkadaşları kanserdir, adam ise mezarını hazırlamaya başlamıştır. Karanlık ve kasvetli bir atmosfere sahip olan "Sonsuz Matem", has sinemaseverleri ekran başına davet ediyor. CNBC-e

Er Ryan'ı Kurtarmak
Saving Private Ryan

70 milyon dolarlık bütçesi ve En İyi Film dahil, topladığı Oscar'larla son yılların en iyi yapıtları arasına adını yazdıran, Steven Spielberg imzalı olay film, ilk kez ekranda. 20. yüzyılın en büyük kıyımı kabul edilen 2. Dünya Savaşı'nın sonunu getiren Normandiya Çıkarması'nı, son derece etkili ve insani bir dille anlatan "Er Ryan'ı Kurtarmak"ta (1998) Tom Hanks ve Matt Damon başrolleri paylaşıyor. 3 saate yakın süresiyle seyirciye tam bir sinema şöleni vaat eden filmin ilk yarım saati, unutulmaz bir girişe sahip. Amerika'da 16 yaşından küçüklere yasaklanan bu bölümde, Normandiya Çıkarması'yla ilgili dehşet verici görüntüler yer alıyor. Kaçırmayın! CINE5

Babam, Annem ve Kardeşlerim
Mon Pere, Ma Mere, Mes Freres et Mes Soeurs

Genç bir kadın olan Anne'in, her biri farklı kocalarından olma üç çocuğu vardır. Günün birinde oğlu Victor, gerçek babasının kim olduğunu öğrenmek isteyince işler karışır. Charlotte de Turckheim'ın yönettiğI 1999 yapımı komedide, Pedro Almodovar'ın fetiş aktrisi Victoria Abril ve yönetmenin kendisi (Truckheim) başrolleri paylaşıyor. DigiTurk-MovieMax

Yıldızların Sesi
Little Voice

Yarattığı küçük ama özel dünyada, duygularını şarkı söyleyerek ifade eden Laura'nın sakin yaşamı bir anda değişir. Başroldeki Jane Horrocks'un ünlü sesleri taklit ettiği sahneleriyle de ilgi çekecek filmde Brenda Blethyn ve Michael Caine gibi iki dev yıldızı da izliyoruz. 1998 yapımı bu İngiliz filmi, geçen sene sinemalarımızda da gösterilmişti. DigiTurk-MovieMax

Space Jam

Son yılların en eğlenceli filmlerinden biri. Gerçek oyuncularla animasyon karakterleri biraraya getiren "Space Jam"de (1996), başrolü Michael Jordan'la birlikte Bugs Bunny ve çizgi dostları paylaşıyorlar. Basketbolun süperstarı Michael Jordan, kötü niyetli uzaylılar tarafından kaçırılıyor. Amaçları ise dünyalı çizgi karakterlerle bir basketbol maçı düzenlemek... Sonunda bütün çizgi kahramanlar ve ortalarında Michael Jordan, sahaya çıkarak potaları sallıyorlar. Joe Pytka'nın yönettiği ve teknolojinin tüm nimetlerinin kullanıldığı film, ailece izlenecek türden. atv

Şahane Anne
Belle Maman

Damat adayı, evleneceği gün kayınvalidesine aşık olursa... Fransız sinemasının dev aktrisi Catherine Deneuve'ün damgasını vurduğu 1999 yapımı komediyi Gabriel Aghion yönetmiş. Film ülkemizde ilk kez seyirci önüne çıkıyor. DigiTurk-MovieMax

I Love You Don't Touch Me

'90'lı yıllarda seks, aşk ve arkadaşlık değerlerine bir bakış. Beyaz atlı prensini bekleyen 25 yaşındaki Katie'nin etrafında gelişen öyküyü Julie Davis çekmiş. 1998 yapımı filmde Marla Schaffel ve Mitchell Whitfield başrollerde... CINE5

Gönüllü Rehine
Earthly Possessions

Bu sezon sinemalarda izlediğimiz, TV için çekilmiş, şamatası bol bir romantik komedi. Anne Tyler'ın aynı adlı romanından uyarlanan film, bir soyguncunun "gönüllü" rehinesi haline gelen ve onunla yollara düşen vaizin karısının

"Er Ryan'ı Kurtarmak"

"Gönüllü Rehine"

başından geçenleri anlatıyor. James Lapine'in yönettiği filmde Oscar'lı Susan Sarandon ve Stephen Dorff oynuyor. CINE5

Şeytanla Yolculuk
Ride with the Devil

Bu yılki İstanbul Film Festivali'nde seyirci önüne çıkan, son derece başarılı bir tarihsel drama. "Düğün Yemeği", "Tatlı Tuzlu", "Aşk ve Yaşam", "Buz Fırtınası" filmleriyle tanıdığımız Ang Lee'nin yönettiği "Şeytanla Yolculuk", Kuzey-Güney çatışmalarının "görünmeyen" güneyli kahramanlarını perdeye taşıyor. 1999 tarihli filmde Skeet Ulrich ve Tobey Maguire'yi izliyoruz. DigiTurk-MovieMax

The Nurse

Ailesinde yaşanan katliam üzerine çileden çıkan bir kadın... Bu katliamın sorumlusu bir adam... Ve genç kadının intikam yemini içmesiyle yaşanan gerilimli saatler... Daha çok korku filmleriyle tanınan ve geçen ay yine CINE5'te "The Landlady" adlı filmi gösterilen Robert Malenfant'ın yönettiği "The Nurse"de (1996) başrolleri Lisa Zane ile John Stockwell paylaşıyor. CINE5

Silici
Eraser

Arnold Schwarzenegger'dan, yüksek tempolu, yüksek teknolojinin nimetlerinden yararlanan, sıkı bir aksiyon. Tanık Koruma Programı'nda görevli bir uzman, tanıklık eden bir kadının kimliğini değiştirip onu koruması altına alır. Ama kötüler peşlerini bırakmayacaktır. Charles Russell'ın yönettiği "Silici"de (1996) Schwarzenegger'a James Caan, Vanessa Williams ve James Coburn eşlik ediyor. atv

Tatlı Sürpriz
The Next Best Thing

Sezonun en sevimli filmlerinden "Tatlı Sürpriz" (2000), sıcağı sıcağına ekranda. Amerikan sinemasının ustalarından John Schlesinger'ın yönettiği filmde, gerçek hayatta da sıkı fıkı dost olan Madonna ve Rupert Everett'i biraraya getiriyor. İki yakın arkadaşın bir gecelik kaçamakları, onlara pahalıya mal olur. Erkek gay'dir ve kadının hamile kalması işleri arap saçına çevirir. Soundtrack'iyle de seyirciyi yakalayan "Tatlı Sürpriz", gerçekte

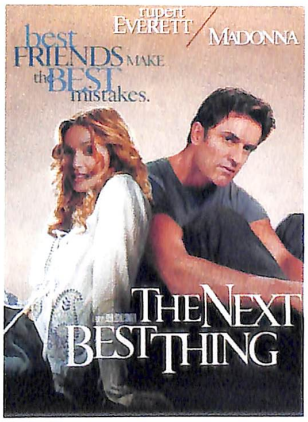

GERİLİM FİLMLERİ

Sinema Büyüsü

Atilla Dorsay ve Alin Taşçıyan'ın sundukları kuşakta bu ay "Gerilim Filmleri" yer alıyor. İlk haftanın filmi, Otto Preminger imzalı "Girdap" (Whirlpool, 1949)... Guy Endore'nin romanından uyarlanan gerilim filmi, hipnotizmacı bir adamın şeytani emelleri uğruna bir başkasını kullanmasını konu alıyor. Gene Tierney ve Jose Ferrer başrollerde... İkinci haftanın filmi, Fransız sinemasının ustalarından Claude Chabrol'ün imzasını taşıyor; "Kan Bağları" (Blood Relatives - Les Liens de Sang, 1977). Kardeşinin, kuzinini öldürdüğünü gören bir kızın, polis müfettişiyle birlikte kendini olayların ortasında bulmasını anlatan filmde Lisa Langlois ve Donald Sutherland oynuyor.

Üçüncü sırada, ekrana büyük bir ihtimalle makaslanarak gelecek olan, "Kötü Zamanlama" (Bad Timing: A Sensual Obsession, 1980) var. Aykırı yönetmen Nicolas Roeg'in çektiği yapımda Art Garfunkel ve Theresa Russell'ı izliyoruz. Bir psikiyatristin cinsel sorunlarını anlatan filmde Russell tek kelimeyle büyüleyici. Fonda dinleyeceğiniz müziklerse The Who, Keith Jarrett ve Billie Holiday'e ait. Son haftanın filmi "Şüphe Altında" (Under Suspicion, 1992). Simon Moore'un ilk yönetmenlik denemesi olan yapımda, Liam Neeson ve Laura San Giacomo oynuyor. 1959 Noel'inde Brighton'da geçen hikayede, özel detektif Tony Aaron'un cinayet soruşturmasını anlatıyor.

Her Perşembe TRT 2

"50 Cesur Kemancı"

de gay olan Rupert Everett'in sevimli oyunuyla rahatlıkla izleniyor. Madonna ise her zamanki performanslarından birini sergiliyor.

DigiTurk-MovieMax

50 Cesur Kemancı
Music of the Heart

Harlemli çocuklara keman dersleri veren öğretmenin onurlu mücadelesi. "Elm Sokağı'nda Kabus", "Çığlık" gibi korku filmlerinin yaratıcısı Wes Craven'ın filmografisinde son derece ayrıksı bir yere sahip olan, dramatik bir film. Bu sezon sinemalarımızda da gösterilen filmde Meyl Streep, Gloria Estefan, Aidan Quinn, Angela Bassett gibi ünlüler rol alıyor.

DigiTurk-MovieMax

Gilbert Grape'i Ne Yiyor?
What's Eating Gilbert Grape

Markette çalışan Gilbert'ın, kasaba sakinleri ve sorunlu ailesiyle olan ilişkileri. Kardeşi otistik olan Gilbert'ın annesi de hayata küsmüş, sürekli yiyerek aşırı şişmanlamıştır. Lasse Hallström'ün yönettiği belki de en başarılı film olan 1993 yapımı filmde, Johnny Depp ve Juliette Lewis'e, sürpriz bir rolde Leonardo DiCaprio eşlik ediyor. Otistik kardeşi canlandıran DiCaprio, bu rolüyle Oscar'a aday olmuştu. CNBC-e

Oltada Balık
Gone Fishin

Başlarına dert açmak konusunda muthiş yetenekli olan iki eski dost: Joe ve Gus, hiç unutamayacakları

TELEVİZYON
Ayın Filmleri

"Oltada Balık"

macera dolu bir balık avına çıkarlar. Önce bir dolandırıcı arabalarını çalar. Otostop yaptıklarında daha beter sorunlarla karşılaşırlar. Joe Pesci, Danny Glover ve Rosanna Arquette gibi dev yıldızların rol aldığı bu 1997 yapımı komediyi Christopher Cain yönetmiş. CINE5

Amazon
Amazone - Lulu

Mücevher hırsızı Edouard, 8. evliliğini de tamamladıktan sonra sıkılır ve hayatına renk katmak için Amazon ormanlarına doğru yola koyulur. Eğlenceli komedilerin usta yönetmeni Philippe De Broca'nın yönettiği 2000 yapımı filmde Jean-Paul Belmondo ile Arielle Dombasle oynuyor. DigiTurk-MovieMax

Razor Blide Smile

B-Filmleri Festivali'nde En İyi Film, Yönetmen, Aktris, Görüntü Yönetmeni ve Özel Efekt ödüllerini kazanan 1998 yapımı, ilginç bir korku filmi. 19. yüzyıldaki ölümünden sonra vampir olarak sonsuzluğa uzanan güzel bir kadın, ileriki zamanlarda kiralık katil olarak yeniden hayata dönünce... Yönetmen Jake West'in bu ilk filminde Eileen Daly ile Christopher Adamson'ı izliyoruz. CINE5

Bulaşıcı Adam
The Contaminated Man

Dokunduğu herkese ölümcül virüs bulaştıran adamın peşine düşen iki kişilik ekibin soluk kesen maceraları... Anthony Hickox imzalı orta karar aksiyonda William Hurt ve Peter Weller başrollerde. Film, 1999 yapımı. DigiTurk-MovieMax

Çöl Ateşi
Desert Heat - Inferno

Jean-Claude Van Damme hayranlarına seslenen bir aksiyon. Çölün ortasında ölüme terk edilen ve intikam ateşiyle yanıp tutuşan adamın maceralarını konu alan 1999 yapımı filmi John G. Avildsen yönetmiş. DigiTurk-MovieMax

Milo

Genç ve güzel öğretmen Claire, hayatını 16 yıldır cehenneme çeviren katilin peşine düşer. Bulduğu ipuçları onu çözüme yaklaştırmaktan çok, belirsiz bir sona doğru sürükler. Pascal Franchot'un 1998'de çektiği bu vasat gerilim filminde Paula Cale ve Antonio Fargas oynuyor. CINE5

Matrak Akademi
Outside Providence

"Salak ile Avanak", "Raptiye", "Ah Mary Vah Mary", "Ben, Kendim ve Sevgilim" filmleriyle kendilerine özgü bir hayran kitlesi edinen, espride sınır tanımayan Farrelly kardeşlerin romanından uyarlanan, 1999 yapımı harika bir komedi. 1970'lerde geçen öykü, yasayla başı belaya girdiği için babası tarafından Cornhill Akademisi'ne gönderilen Tim'in, burada yaşadıklarını anlatıyor. Michael Corrente'nin yönettiği filmde Shawn Hatosy ve Tommy Bone'u izliyoruz. DigiTurk-MovieMax

Anlat Bakalım
Analyze This

Geçen sinema sezonunun açılışını yapan ve büyük bir gişe hasılatı elde eden, nefis bir komedi. Toplum içine sık sık panik atak geçirerek ağlamaya başlayan mafya babası Paul, başarısız bir psikiyatrist olan Ben'le tesadüfen tanışır. Evlenmek üzere olan psikiyatristin bu tehlikeli hastayı tedavi etmek için sadece iki haftası vardır. Robert De Niro ve Billy Crystal'ın oyun gücüne ve sağlam bir senaryoya dayanan "Anlat Bakalım" (1999), komedinin usta yönetmeni Harold Ramis'in imzasını taşıyor. DigiTurk-Vizyon

Cennetin Çocukları
Bacheha-Ye Aseman

İran sinemasından başarılı bir çalışma. Zehra'nın ayakkabısı kaybolunca, ağabeyinin aklına bir fikir gelir. Ali, kendisinin bir çift ayakkabısını Zehra'yla paylaşacaktır. Naif ve duyarlı bir anlatım tutturan 1997 yapımı filmi Majid Majidi yönetmiş. Oyuncular Mohammad Amir Naji ve Amir Farrokh Hashemian... DigiTurk-MovieMax

Mystery Men

İnanılmaz güçlere sahip yedi kişi, şehri kötülüklerden korumaya çalışıyor. Bob Burden'ın aynı adlı çizgi roman serisinden uyarlanan film, Kaptan Amazing'in barış ve adaleti sağlamaya çalıştığı Champion City'de geçiyor. Kinka Usher'in yönettiği 1999 yapımı film, Fantastik Filmler Festivali'nde En İyi Kostüm ödülüne aday olmuştu. Ben Stiller, Hank Azaria ve Janeane Garofalo başrollerde... CINE5

Garip Bir Çift 2
The Odd Couple II

Bu yıl aramızdan ayrılan Walter Matthau ve Jack Lemmon'ı biraraya getiren, çılgın bir komedi. 1968'de yine aynı ikilinin rol aldığı, aynı isimli filmin devamı olan 1998 tarihli yapım, ünlü yazar Neil Simon'ın kaleminden çıkmış. 30 yıl

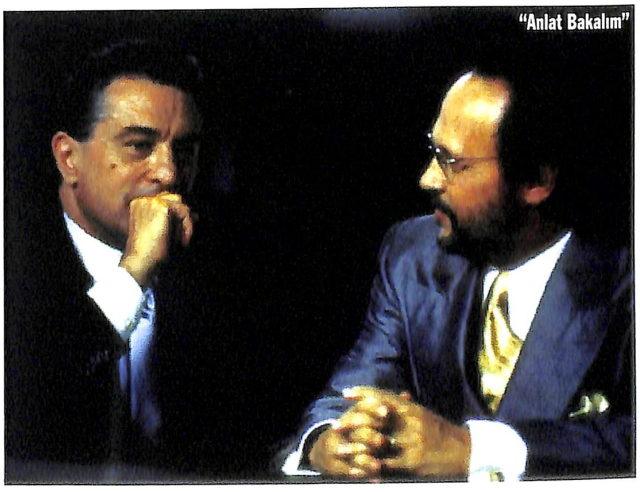
"Anlat Bakalım"

"Garip Bir Çift 2"

önce aynı evi paylaşan dul ikili, çocuklarının evlilik töreni için yeniden biraraya gelince, eğlence başlıyor. Howard Deutch'un yönettiği film, hoşça vakit geçirmek için... CINE5

You're Dead...

Keyifle izlenecek traji-komik bir gerilim. İçlerinden biri efsanevi hırsız olan üç arkadaş, zenginlik ve şöhret için banka soymayı planlarlar. Plan titizlikle hazırlanmıştır. Fakat bankada hiç de hesapta olmayan gelişmeler yaşanır. Banka başka gangsterler tarafından soyulur. Andy Hurst'ün yönettiği 1998 yapımı filmde usta aktör John Hurt ve Claire Skinner başrolleri paylaşıyor. CINE5

Gözü Tamamen Kapalı
Eyes Wide Shut

Stanley Kubrick'in vasiyet filmi, gerçek hayatta da karı-koca olan Tom Cruise ile Nicole Kidman'ı buluşturuyor. Arthur Schnitzler'in "Traumnovelle" adlı eserinden esinlenen film, müreffeh bir Amerikan çiftinin, ruhlarının derinliklerine doğru yaptıkları zorlu yolculuğu anlatıyor. Gerilim duygusunu da alttan alta seyirciye yaşatan filmi izlemeden önce, yine DigiTurk-MovieMax kanallarında Stanley Kubrick'in "Lolita", "2001: Uzay Macerası", "Otomatik Portakal", "Barry Lyndon", "Cinnet" ve "Full Metal Jacket" filmlerinin de arka arkaya gösterileceğini hatırlatalım. DigiTurk-Vizyon

Karakter

1920'lerde Rotterdam'da geçen öykü, bir baba-oğulun öyküsü etrafında gelişiyor. Charles Dickens tarzı bir atmosfer yaratan ama kıvrak sinema diliyle her yaştan seyirciyi yakalayan "Karakter" (1997), En İyi Yabancı Film dalında Oscar kazanmıştı. Belçika-Hollanda ortak yapımı film, yönetmen Mike Van Diem'in de ilk çalışması. Oyuncular, Jan Decleir ve Fedja Van Huet... CNBC-e

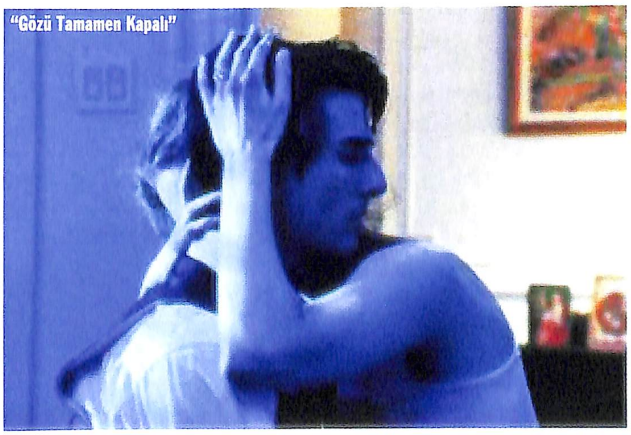
"Gözü Tamamen Kapalı"

Cehennem Ateşi
The Substance of Fire

Nazi soykırımından kurtulmuş Isaac ve üç çocuğu arasındaki ilişkiler... Daniel J. Sullivan'ın yönettiği 1996 yapımı dramada Tony Goldwyn, Timothy Hutton, Sarah Jessica Parker gibi ünlüler rol alıyor. DigiTurk-MovieMax

Pan Tadeusz

Polonya sinemasının dünya çapındaki usta yönetmeni Andrzej Wajda imzalı, 1999 yapımı Polonya-Fransa ortak yapımı bir drama. Ülkelerine saldırılmasını, günlük yaşamlarını sürdürerek bekleyen Polonya aristokrasisinin çarpıcı öyküsünü anlatan "Pan Tadeusz", politik sinemanın düzeyli örneklerinden ve ilk kez ekranda. DigiTurk-MovieMax

Robinson Crusoe

Daniel Dafoe'nun ünlü çocuk romanından uyarlanan filmde, son James Bond Pierce Brosnan başrolde. Issız adada mahsur kalan Robinson ve yardımcısı Cuma'nın öyküsünü Rod Hardy ve George Miller yönetmiş. Film 1996 yapımı. DigiTurk-MovieMax

Stealth Fighter

Askeri hangara saldıran bir grup komando, Stealth Fighter isimli 2.2 milyar dolarlık uçağı kaçırır. Jim Wynorski'nin yönettiği 1999 yapımı filmde Ice-T ve Ernie Hudson oynuyor. Wynorski bu ay DigiTurk MovieMax'e "Ödül Avcısı" (Hard Bounty, 1995) filmiyle de konuk oluyor. DigiTurk-MovieMax

Seninle ya da Sensiz
With or Without You

"Jude", "Seni İstiyorum" filmlerinin İngiliz yönetmeni Michael Winterbottom'ın daha önce CINE5'te gösterilen filmi. Evliliklerini kurtarmak için bebek sahibi olmaya karar veren bir çiftin öyküsü bu. Christopher Eccleston ve Dervla Kirwan'ın rol aldıkları 1999 tarihli film, yönetmenin önceki filmlerinin başarısını yakalayamıyor ancak rahatlıkla izleniyor. CNBC-e

Mavi Korku
Deep Blue Sea

Genetik deneylerle beyinleri ve fiziksel özellikleri gelişip mutasyona uğrayan köpekbalıkları, yüzen bir akvaryumda mahsur kalan bilimadamlarının peşinde... "Zor Ölüm 2", "İyi Geceler

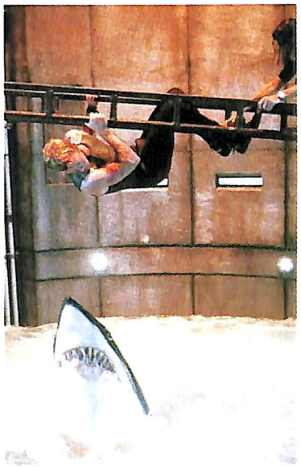

Öpücüğü" gibi aksiyonların yönetmeni Renny Harlin'in belki de en başarılı çalışması. 1999 yapımı gerilimde Saffron Burrows ve Samuel L. Jackson'ı izliyoruz. DigiTurk-Vizyon

Critters 2-3-4

1986'da çekilen ilk filmin gördüğü ilgi üzerine üç kez devamı çekilen serinin ilk bölümü hariç hepsi bu ay ekranda. "Critters 2: The Main Course"da (1988), Critter yumurtaları karışıyor ve canavarlar yeniden ortaya çıkıyor. Mick Garris'in yönettiği film, Fantastik Filmler Festivali'nde En İyi Film ödülüne aday olmuştu. Kristine Peterson'ın yönettiği 1991 yapımı "Critters 3"te Critterlar, ünlü "Yangın Kulesi" filminin setindeler sanki... Yine 1991'de video piyasası için çekilen "Critters 4"ü ise Rupert Harvey çekmiş. Bu kez kahramanlarımız uzaydalar... CNBC-e

Hazırlayan: OKAN ARPAC

Sinema Çıkışı

Sanem Çelik

"Kara Melek" dizisinin yıldızı, Nihat Durak'ın "Yaban" filminden sonra rol aldığı ikinci sinema filminde iyi bir çıkış yaptı. Derviş Zaim'e Antalya'da En İyi Yönetmen ödülü getiren "Filler ve Çimen"deki rolüyle En İyi kadın Oyuncu seçilen oyuncu sorularımızı yanıtladı.

Sizi en fazla etkileyen filmler hangileridir?
"Köprü Üstü Aşkları". İlk aklıma gelen bu. Hakikaten unutamadığım bir film.

Hangi oyuncuları beğenirsiniz?
Glenn Close, Meryl Streep, Robin Williams. Şimdi aklıma gelenler bunlar. Türkiye'den isim söylemek çok zor ama Türkan Şoray'ın oyunculuğuna bayılırım mesela.

Hangi yönetmenleri seversiniz?
Bir sürü vardır mutlaka ama şimdi aklıma gelmiyor. Tarantino'nun absürd tarzını, uçuk kafasını seviyorum ama tercih ettiğim bir sinema değil aslında. Yine de seyretmek keyifli geliyor bana. Bu sefer ne yapmış diye merak ediyorum. Aslında yönetmenden çok film önemli benim için.

Bir filmden yarısında çıktığınız oldu mu?
Belki sonu iyi olur diye dayanırım sonuna kadar genelde ama bazılarına dayanılmıyor. Şimdiye kadar iki tane filmden çıktım galiba. Biri festivalde bir filmdi, biri de "Kuşatma Altında Aşk"tı.

Çocukluk kahramanınız kimdi?
Hiç böyle kahramanlarım, takıntılarım, imza almak falan gibi kaygılarım, duvara afişler yapıştırmak gibi huylarım yoktur. Çizgi film çok seyrederdim ama kahraman seçmedim hiç kendime.

Yalnızlığı mı kalabalıkları mı seversiniz?
Bazen yalnızlığı tercih ederim, bazen arkadaşlarım olsun yalnız kalmayayım isterim. Bunların dönemleri vardır benim için. İkisini de severim yani.

Son doğum gününüzü nasıl geçirdiniz?
Van'a turneye gidiyordum. Doğum günümü de Van'da geçirdim, ama bu arada, Van'a gitmeden iki gün önce arkadaşlarım sürpriz yapmış bana. Herkesi çağırmışlar. Böyle cümbür cemaat bir doğum günü yaptık. Ondan sonra gerçek doğum günümü de Van'da kutladım. Enteresan oldu.

Kader mi yoksa tesadüfler mi?
Tesadüfler galiba. Kısmet diye bir şey vardır benim dilimde ama... Olacaksa en iyisi olacak durumu vardır hani ama buna kader diyemem. Pek kaderci değilimdir.

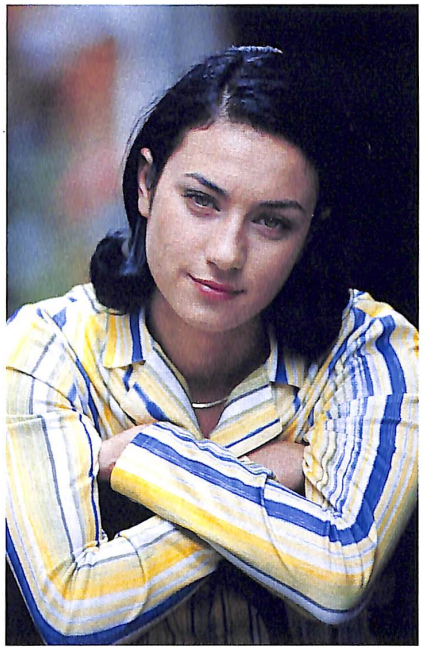

Akşamları nasıl vakit geçirirsiniz?
Çekimlerim olmadığı zaman evde oturup televizyon seyrederim, film seyrederim, kitap okurum. Bazen arkadaşlarımla buluşuyorum. Yalnız yaşıyorum onun için bazen anneme gidiyorum. Onlarla doldurmayı seviyorum akşamlarımı.

Sabah uyanınca ilk ne yaparsınız?
Eğer acelem yoksa uyanınca tekrar uyurum.

Ne tür müzik dinlersiniz?
Metal ve arabesk hariç her tür müziği...

Zayıf noktanız var mı?
Genelde güçlü olduğumu düşünürüm. Şu ana kadar kendimde keşfettiğim bir zayıf noktam var, o da fobi gibi bir şey, kendimi yüksekten aşağı atmak. Yüksekten korkmuyorum, kenarda menarda her tarafta saatlerce dururum, hoplarım zıplarım. Bir film çekiminde, hadi bakalım atla buradan, deseler seve seve atlarım, cesaretliyimdir çünkü ama gerek yok. O duyguyu sevmiyorum yani.

Doğaüstü bir olaya tanık oldunuz mu hiç?
Hayır.

Doğaüstü şeylere pek inanmaz mısınız?
Sadece nazara inanırım biraz ama kurşun döktürmeye falan kalkmam. Şu anda gözümde bir arpacık var herkes sana nazar değdi diyor.

Ölümden sonra ne var?
Bence bir şey yok. Reenkarnasyon belki bir ihtimal. O da kedilerle bağlantımdan kaynaklanıyor. Kedilerle iletişimim çok enteresan benim. Garip bir şekilde kedilerle gözgöze geldiğim zaman kedilerin gözleri parlar. Önceki hayatımda kediydim ve çok çekmişim diye düşünüyorum. O yüzden böyle bir iletişimim var onlarla herhalde.

En büyük korkunuz?
En çok o bahsettiğim durumdan korkuyorum (yüksekten atlama), yoksa öyle karanlık, kapalılık, ıvır zıvır gibi korkularım yok henüz. Hayatımı etkileyen korkularım yok ama ne bileyim gece sokakta yalnız yürürken her insan gibi tedirgin olurum.

Hangi kent?
İstanbul'u seviyorum, kalabalığı hariç. Özlüyorum İstanbul'u, vazgeçmem biraz zor galiba ama gitmeyi de düşünmüyor değilim büyüdüğüm zaman. Gitmek istediğim bir kent yok yalnız henüz. İstanbul'dan daha fazla aşık olduğum bir yer olsaydı gidebilirdim belki.

Cehennem nasıl bir yer?
Öyle bir yer var mı ki?

Dünyadaki cehenneminiz nasıl bir yerdir peki?
Dünyadaki cehennemim iletişimsizlik, hiçbir şey yapamamak, başarılı olamamak, dostluklarımı, aşklarımı kaybetmek... her şeyden sıfırlanmak... hiçbir şeyin olmaması... yapayalnız kalmak belki de.

Alışverişinizi kendiniz mi yaparsınız?
Genelde kendim yapıyorum ya da sevgilim yardımcı oluyor bana.

Doların kaç lira olduğunu biliyor musunuz?
650 mi 660 mı öyle bir şey herhalde.

SÖYLEŞİ: SENEM ERDİNE
FOTOĞRAF: SABAH ARŞİVİ

Muhabbet
Wap
Sabit ücretsiz WAP
Formalitesiz WAP
Faturasız WAP
TURKCELL
HİZMETİDİR
Atel
Muhabbet
Hat

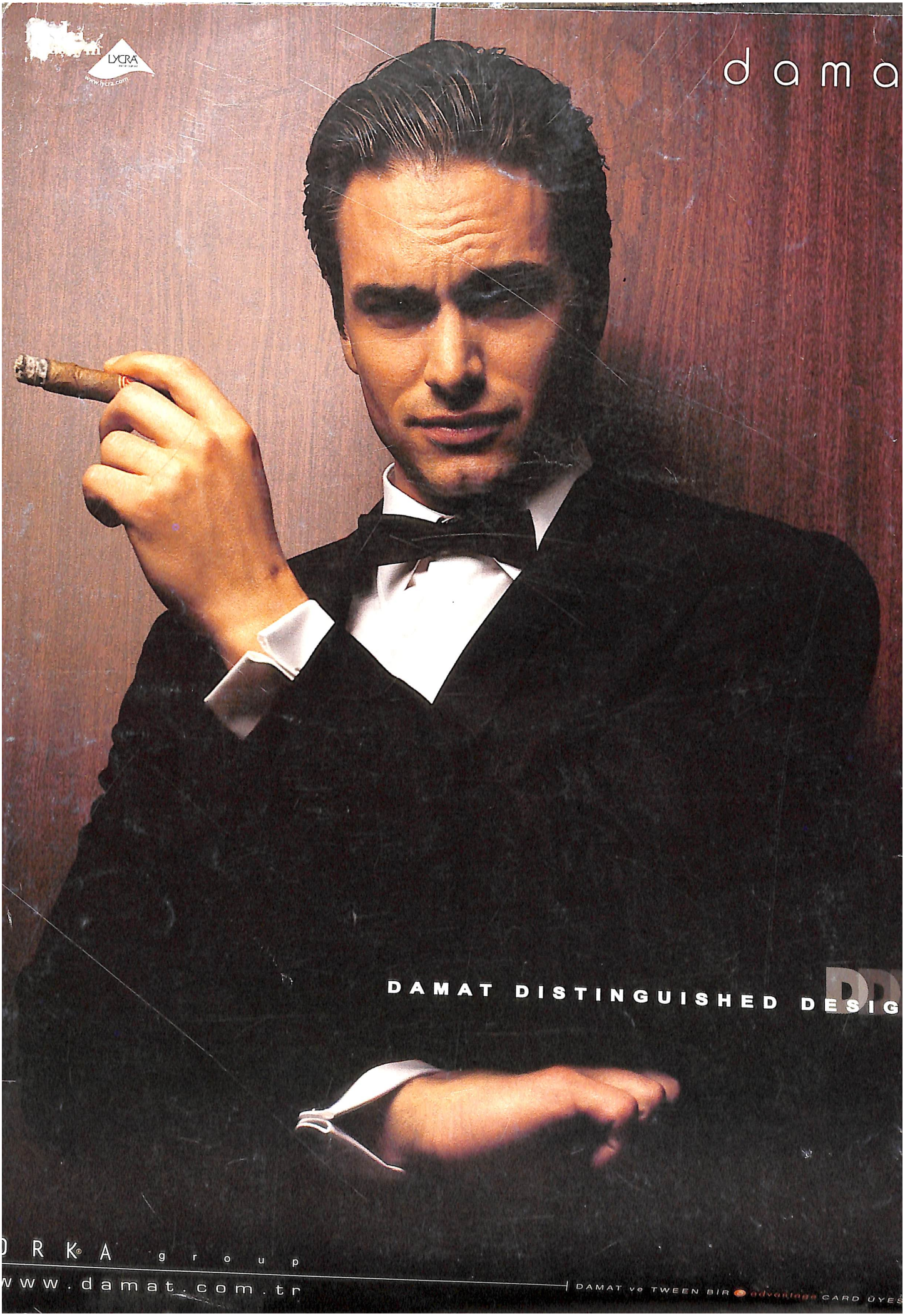
LYCRA
www.lycra.com
dama
DAMAT DISTINGUISHED DESIG
ORKA group
www.damat.com.tr
DAMAT ve TWEEN BIR advantage CARD ÜYE